

MONITORINGA ZIŅOJUMS

Rīgas teritorijas plānojums no 2006. – 2018.gadam

Rīgas domes Pilsētas attīstības departaments, 2017

Saturs

SATURS	1
IZMANTOTIE SAĪSINĀJUMI	3
IEVADS	6
I RĪGAS ZILĀS UN ZAĻĀS STRUKTŪRAS	8
„ZILĀ RĪGA”	8
<i>Ūdens objektu kvalitāte</i>	8
INDIKATORI	15
„ZAĻĀ RĪGA”	17
<i>Apstādījumu un dabas teritorijas</i>	17
<i>Pilsētas vārti – galvenie iebraucamie ceļi</i>	21
<i>Dabas liegumi un mikroliegumi</i>	21
INDIKATORI	24
II TRANSPORTS UN INFRASTRUKTŪRA	25
TRANSPORTA SITUĀCIJA UN VISPĀRĒJIE ATTĪSTĪBAS PRINCIPI	25
<i>Eiropas un nacionāla līmeņa transporta infrastruktūras attīstība Rīgā</i>	25
<i>Autotransports</i>	30
<i>Gājēji un velotransports</i>	36
<i>Pilsētas sabiedriskais transports</i>	39
<i>Satiksmes drošība</i>	46
GAISA UN TROKŠŅU PIESĀRŅOJUMS	47
OSTA	54
<i>Rīgas brīvosta</i>	54
<i>Rīgas pasažieru osta</i>	56
INŽENIERINFRASTRUKTŪRA	58
<i>Kanalizācija un lietus ūdens kanalizācija</i>	58
<i>Siltumapgāde</i>	62
<i>Elektroapgāde un pilsētas apgaismojums</i>	63
INDIKATORI	65
III SOCIĀLI TĒLPISKĀ ATTĪSTĪBA	67
TĒLPISKĀ STRUKTŪRA	67
<i>Vēsturiskā priekšpilsētas apbūve</i>	73
<i>Ģimenes dārziņi</i>	77
MĀJOKĻIS	82
<i>Demogrāfiskā situācija un prognozes</i>	82
<i>Mājokļu sektora attīstība</i>	85
<i>Rīgas dzīvojamo rajonu (apkaimju) attīstība</i>	94
<i>Iedzīvotāju līdzdalība mājokļa sakārtošanā un attīstībā</i>	99
INDIKATORI	101
SABIEDRISKĀS IESTĀDES	103
<i>Kultūra</i>	103
<i>Izglītība</i>	105
<i>Sociālā un veselības aprūpe</i>	109
<i>Sports</i>	111
ATKRITUMU SAIMNIECĪBA	113
INDIKATORI	116
IZMANTOTĀ LITERATŪRA	118

Izmantotie saīsinājumi

%	procenti
AS	akciju sabiedrība
AZ	aizsardzības zona
BalticUrbanLab	Integrēta plānošana un sadarbības modelis degradēto teritoriju revitalizācijai
BJC	bērnu un jauniešu centrs
BKUS	Bērnu klīniskās universitātes slimnīca
BMX	velosipēdu motokross (<i>angļu val. Bicycle moto cross</i>)
Būvvalde	Rīgas pilsētas Būvvalde
C ₆ H ₆	benzols
cm	centimetrs
CO	tvana gāze
CO ₂	oglekļa dioksīds
CSDD	Ceļu satiksmes drošības direkcija
CSN	ceļu satiksmes noteikumi
CSP	Centrālā statistikas pārvalde
dB	decibels
DOAS	diferenciālā optiskās absorbcijas spektroskopija
DP	dabas parks
EK	Eiropas Komisija
ERAF	Eiropas Reģionālās attīstības fonds
ES	Eiropas Savienība
GPRS	Vispārējs datu pakešu pārraides pakalpojums (<i>angļu val. General Packet Radio Service</i>)
gs.	gadsimts
ha	hektārs
HES	hidroelektrostacija
IKP	iekšzemes kopprodukts
IKT	informācijas un komunikācijas tehnoloģijas
IVN	letekmes uz vidi novērtējums
ĪADT	īpaši aizsargājama dabas teritorija
km	kilometrs
km/h	kilometri stundā
kV	kilovolts
LATRIT	Latvijas Riteņbraucēju apvienība
LED	gaismu izstarojošā diode (<i>angļu val. Light Emitting Diode</i>)
LNB	Latvijas Nacionālā bibliotēka
LR	Latvijas Republika

LU	Latvijas Universitāte
LVĢMC	Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs
m	metrs
m²	kvadrātmeters
m³	kubikmeters
milj.	miljons
MK	Ministru kabinets
NAI	notekūdeņu attīrīšanas iekārtas
NĪN	nekustamā īpašuma nodoklis
NO	slāpekļa oksīds
NO₂	slāpekļa dioksīds
Nr.	numurs
NVO	nevalstiskā organizācija
O₃	ozons
OECD	Ekonomikas sadarbības un attīstības organizācija
PII	pirmsskolas izglītības iestāde
PM₁₀	cietās daļiņas ar diametru < 10 μm
PM_{2,5}	cietās daļiņas ar diametru < 2,5 μm
RBO	Rīgas Brīvosta
RD	Rīgas dome
RD IKSD	Rīgas domes Izglītības, kultūras un sporta departaments
RD ĪD	Rīgas domes Īpašuma departaments
RD LD	Rīgas domes Labklājības departaments
RD MVD	Rīgas domes Mājokļu un vides departaments
RD MVD	Rīgas domes Mājokļu un vides departaments
RD PAD	Rīgas domes Pilsētas attīstības departaments
RD SD	Rīgas domes Satiksmes departaments
REA	Rīgas pašvaldības aģentūra „Rīgas enerģētikas aģentūra”
REFILL	Starptautiskā pieredze Vidi degradējošu, sabrukušu vai cilvēku drošību apdraudošu būvju (graustu) sakārtošanā URBACT III projekta ietvaros, otrā fāze
RIAS2030	Rīgas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030.gadam
RISEBA	Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskola
RNP	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību „Rīgas namu pārvaldnieks”
RP	Rīgas pašvaldība
RSU	Rīgas Stradiņa universitāte
RTAB	Rīgas Tūrisma attīstības birojs
RTIAN	Rīgas teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi
RTP–2006	Rīgas Teritorijas plānojums 2008.–2018.gadam
RTP–2030	Rīgas teritorijas plānojuma līdz 2030. gadam

RTU	Rīgas Tehniskās universitāte
RVC	Rīgas vēsturiskais centrs
RZTK	Rīgas Ziemeļu transporta koridors
SIA	sabiedrība ar ierobežotu atbildību
SIVN	Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma
sk.	skatīt
SO₂	sēra dioksīds
SUP	liels sērfa dēlis, kuru stāvēt kājās dzen uz priekšu ar aira palīdzību (<i>angļu val. Stand Up Paddle</i>)
SUS	Stratēģijas uzraudzības sistēma
t	tonna
t.i.	tas ir
t.s.	tā sauktais
t.sk.	tai skaitā
TEN-T	Trans-Eiropas tīkls – Transports
TIAN	teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi
TmP	tematiskais plānojums
tūkst.	tūkstots
u.c.	un citi
u.tml.	un tamlīdzīgi
UNESCO	Apvienoto Nāciju Izglītības, zinātnes un kultūras organizācija
utt.	un tā tālāk
ŪD TmP	ūdens teritoriju un krastmalu tematiskais plānojums
VARAM	Vides aizsardzības un reģionālas attīstības ministrija
VAS	Valsts akciju sabiedrība
VVD	Valsts vides dienests

Ievads

Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma (turpmāk – SIVN) monitoringa veikšanas nepieciešamību un kārtību nosaka likums „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” un Ministru kabineta 2004.gada 23.marta noteikumi Nr.157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums”.

2005.gadā Rīgas pašvaldībā tika izstrādāti trīs savstarpēji saistīti attīstības plānošanas dokumenti, kuri visi kopā tika dēvēti par Rīgas attīstības plānu. No tiem hierarhiski visaugstākais dokuments bija Rīgas ilgtermiņa attīstības stratēģija līdz 2025.gadam – visaptverošs dokuments, kurā uzstādīta pilsētas attīstības vīzija, definētas pilsētas intereses un noteiktas attīstības prioritātes un mērķi, teritorijas plānošanas pamatnostādnes, kā arī stratēģijas īstenošanas pārraudzības modelis. Divi pārējie līdztekus stratēģijai izstrādātie dokumenti – Rīgas attīstības programma 2006.–2012.gadam un Rīgas teritorijas plānojums 2006.–2018.gadam – bija hierarhiski vienlīdzīgi.

Rīgas attīstības programmā 2006.–2012.gadam izvērsti ir aprakstīta Rīgas esošā situācija nozaru dalījumā un atbilstoši pilsētas ilgtermiņa attīstības stratēģijai precizēti veicamie uzdevumi, programmas un projekti Rīgas sociāli ekonomiskās attīstības veicināšanai. Attīstības programma tika aktualizēta 2010. gadā (Rīgas attīstības programma 2010.–2013.gadam). Kopš 2006.gada Rīgas dome veica Rīgas ilgtermiņa attīstības stratēģijas līdz 2025.gadam un Rīgas attīstības programmas 2006.–2012.gadam, un tās aktualizētās versijas monitoringu (dokumentu uzraudzības ikgadējie pārskati pieejami <http://www.sus.lv/lv/strategija>).

Šobrīd divi no trim 2005.gadā izstrādātajiem Rīgas attīstības plāna dokumentiem vairs nav spēkā – Rīgas ilgtermiņa attīstības stratēģija līdz 2025.gadam un Rīgas attīstības programma 2010.–2013.gadam; abu dokumentu darbības termiņš beidzās līdz ar jaunu attīstības plānošanas dokumentu izstrādi. Līdz šim brīdim spēkā ir trešais no šiem dokumentiem – Rīgas teritorijas plānojums 2006.–2018.gadam (turpmāk RTP–2006).

2014.gadā Rīgas domē tika apstiprināti divi jauni attīstības plānošanas dokumenti – Rīgas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030.gadam un Rīgas attīstības programma 2014.–2020.gadam. Abu dokumentu izstrādes laikā tika plaši iesaistīta sabiedrība, kā arī veikta stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūra un izstrādāts vienots Vides pārskats. Abi attīstības plānošanas dokumenti tiek īstenoti vienlaicīgi, un saskaņā ar likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 23.5 panta 6.daļu kompetentā institūcija – Vides pārraudzības valsts birojs – ir noteicis, ka abu plānošanas dokumentu monitoringa ziņojums ir jāiesniedz 2019.gadā. Līdz ar to Rīgas domes Pilsētas attīstības departaments šajā dokumentā ir sagatavojis atsevišķu monitoringa ziņojumu par RTP–2006 ieviešanu.

Šī monitoringa ziņojuma mērķis ir novērtēt RTP–2006 ieviešanas ietekmju būtiskumu uz vidi, izmantojot gan kvantitatīvas, gan kvalitatīvas novērtējuma metodes. Monitoringa ziņojums satur informāciju par laika periodā no 2006.–2018.gadam notikušajām izmaiņām, kuras radušās plānošanas dokumenta īstenošanas ietekmē un kuras identificējas, izmantojot indikatorus un rezultatīvos rādītājus.

Monitoringa metodika balstīta uz divos SIVN ziņojumos rekomendētajiem priekšlikumiem RTP monitoringam:

- Rīgas teritorijas plānojuma 2006.–2018.gadam grozījumu stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējums (2009.gads, SIA „Vides Konsultāciju Birojs”);

- Rīgas teritorijas plānojuma 2006.–2018.gada grozījumu stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums (2013.gads, SIA „Estonian, Latvian & Lithuanian Environment”).

Monitoringa ziņojums sastāv no 3 nodaļām:

1. Rīgas zilās un zaļās struktūras;
2. Transports un infrastruktūra;
3. Sociāli telpiskā struktūra.

Nodaļas ir sadalītas tematiskās apakšnodaļās, kurās ir norādītas RTP–2006 politikas, kas saistītas ar vides stāvokli un sniegts izvērtējums par to ieviešanu un ieviešanas ietekmi uz vidi. Monitoringa ziņojumā ir iekļauti 20.attēli un 16.tabulas.

I Rīgas zilās un zaļās struktūras

Rīgas pilsētā „zilā” un „zaļā” struktūra – Daugava, Ķīšezers, Juglas ezers, Buļļupe un ar šiem ūdeņiem saistītie purvi, palieņu pļavas un meži, meži, parki, meža parki, skvēri, ielu un iekšpagalmu apstādījumi – ir pilsētas kapitāls gan no vides veselības, gan estētikas, gan ekonomikas viedokļa. Šīs struktūras veido ap 39 % no pilsētas teritorijas, no kurām zaļās struktūras un zonas veido vairāk nekā pusi. RTP–2006 tiek akcentēts šo teritoriju nozīmīgums un definētas pašvaldības politikas šo teritoriju attīstībai, sakopšanai un revitalizācijai.

„Zilā Rīga”

„Zilo Rīgu” veido Daugava kopā ar Buļļupi, Juglas upi, pilsētas kanāliem, Juglas ezera un Ķīšezera sistēmām un Daugavas daudzajām mazajām pietekām. Iepriekšējā Rīgas attīstības plānā 1995.–2005.gadam tika paredzēta gan iepriekš aizbērtu ūdensteču atjaunošana, gan jaunu ūdensteču izveidošana, veidojot vienotu zaļi zilo struktūru. Taču tajā netika respektēta esošo privātīpašumu struktūra, kā rezultātā šajā plānā iekļautās idejas nebija īstenojamas dzīvē.

Savukārt RTP–2006 netika paredzēta virszemes ūdensteču atjaunošana, bet, īstenojot aizsargjoslu likumu, ar zonējumu un aizsargjoslām respektētas esošās ūdenstece. RTP–2006 darbības laikā apstiprinātajā RIAS2030 atbilstoši mūsdienu labajai plānošanas praksei tika attēlota Rīgas attīstības plāna 1995.–2005.gadam plānotā zaļi zilā struktūra, nosakot atsevišķus atjaunojamus ūdensteču posmus. Izstrādājot ūdens teritoriju un krastmalu tematisko plānojumu (turpmāk – ŪD TmP), zaļi zilās struktūras princips ir attīstīts gan precizējot atjaunojamus ūdensteču posmus, gan nosakot renaturalizējamus posmus, kur mākslīgi pārveidotās ūdenstece jāpārveido iespējami tuvu to dabiskajam režīmam, uzlabojot ekoloģisko situāciju un bioloģisko daudzveidību.

Ūdens objektu kvalitāte

RTP–2006 Rīgas domes politikas un vērtējums

[6.1.19.] Veikt Strazdupītes, Mailes grāvja, Gaiļupītes, Mārupītes, Šmerļupītes, Dreiliņupītes, Sarkandaugavas upītes un Kīleveina grāvja u.c. renovāciju: gultņu tīrīšanu un krastu sakopšanu, aizliedzot jebkādu apbūvi šo ūdensteču objektu aizsargjoslās līdz renovācijas darbu pabeigšanai

Ņemot vērā, ka vēsturiski pilsētas attīstības gaitā radīta vidēji negatīva ietekme uz dabīgajiem ūdensobjektiem, ir nepieciešams atjaunot ūdensteču dabīgo hidroloģisko režīmu un īstenot renaturalizāciju, no jauna veidojot upes gultni, krastus un atjaunojot veģetāciju.

Situācijas risināšanai jaunajā plānošanas periodā ŪD TmP (2017) ir identificētas piesārņotās un potenciāli piesārņotās teritorijas un doti priekšlikumi tām teritorijām, kurās primāri veicama sanācija. Tajā noteikti arī nākotnē renaturalizējamie ūdens objektu posmi un ir iekļauti visi Rīgas domes 6.1.19. politikā norādītie ūdens objekti. Lai gan RTP–2006 laikā nav realizēta noteikto ūdens objektu renovācija, kas nozīmē, ka ekoloģiskais stāvoklis un vides piesārņojums šo gadu laikā nav mazinājies, pozitīvi vērtējama ir ŪD TmP pieeja šo objektu revitalizācijai.

[6.1.20.] Atbalstīt upju un ezeru krasta līniju potenciālās izmaiņas tikai krastu nostiprināšanas vajadzībām, lai novērstu to tālāku eroziju, kā arī piestātņu izbūves gadījumos normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā

Projekta „Rīga pret plūdiem” (2010–2012) ietvaros veicot erozijas riska novērtējumu tika secināts, ka Daugavas krastu nostiprināšanas darbu rezultātā tās krasti ir stabili un nav straumes apdraudēti pat ekstremālu palu vai plūdu gadījumā. Paaugstināts krasta erozijas risks ir novērojams atsevišķās vietās:

1. Mangaļu pussalā Daugavas labajā krastā pirms Austrumu mola, kas ir arī viļņu erozijas izpausmes vieta.
2. Daugavas labā stāvkrasta josla Latgales priekšpilsētā Dārziņos gar Daugavas ielu 300 m garumā.
3. Mīlestības saliņas krasta noskalošana gar Daugavu, kas var pastiprināties pēc kuģu ieejas kanāla Rīgas ostā rekonstrukcijas.
4. Buļļu salas rietumu piekraste.

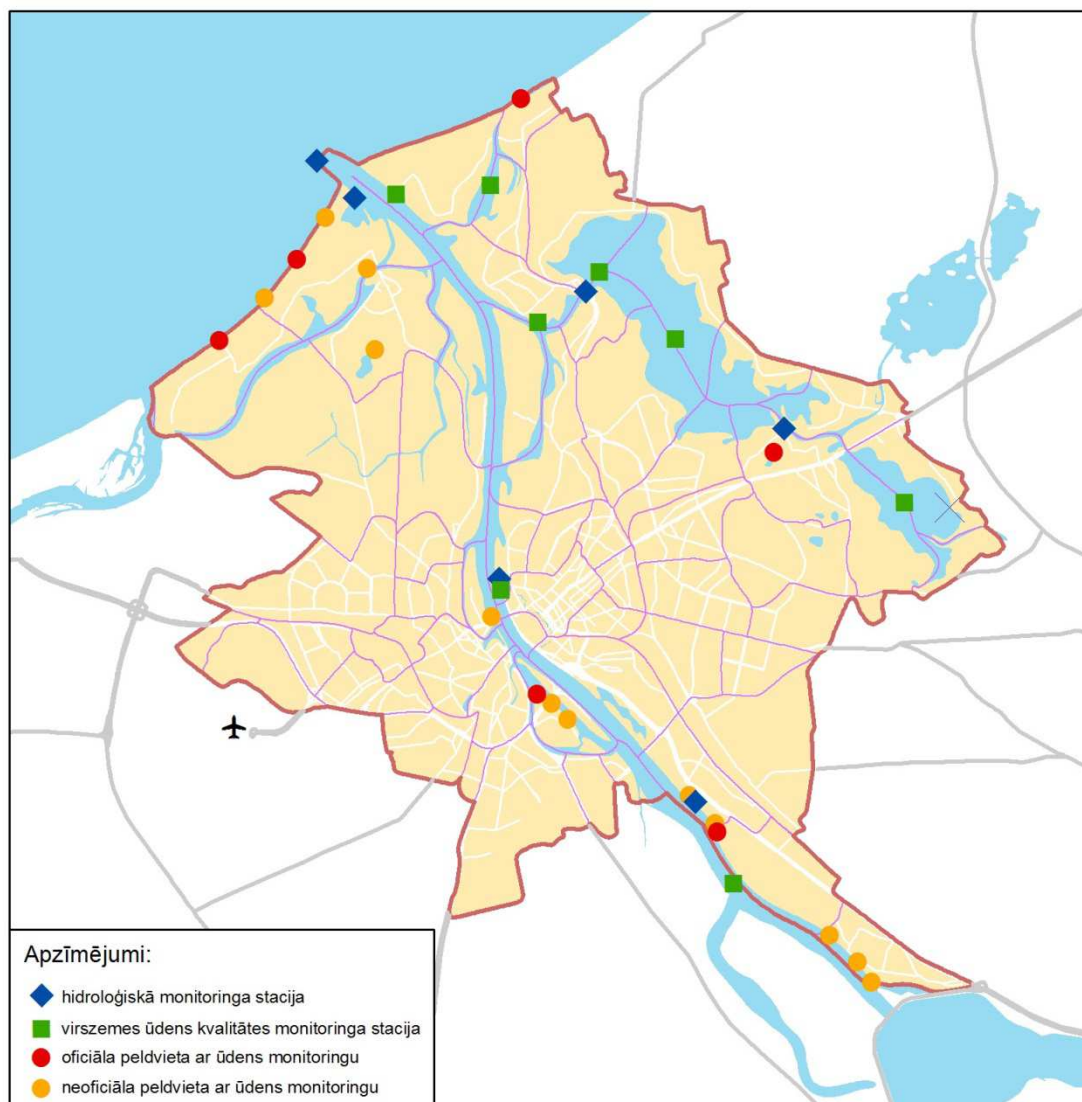
[6.2.2.1.] Veikt ūdens kvalitātes monitoringu

Rīgas pilsētā Daugavai ir uzstādītas četras hidroloģiskā režīma monitoringa stacijas un astoņas virszemes ūdens kvalitātes monitoringa stacijas Rīgas pilsētā un piecas pieguļošajās ūdenstilpnēs (Sausā Daugava pie Ķekavas, Juglas upē, Lielajā un Mazajā Baltezerā, Rīgas HES ūdenskrātuvē). LVĢMC veiktie virszemes ūdens kvalitātes mērījumi ir teritoriāli fragmentāri un nepietiekama finansējuma dēļ arī neregulāri. Saskaņā ar LVĢMC informāciju (LVĢMC, 2015), Daugavas lejteces provizoriskā ekoloģiskā situācija laika posmā no 2007.–2010.gadam ir bijusi laba, izņemot Daugavu pie Rumbulas, kur tā bijusi mainīga – no vidējas uz labu. Laika posmā no 2009.–2014.gadam Daugavas lejteces provizoriskā ekoloģiskā situācija ir vērtējama kā vidēji laba.

Rīgas pilsētas pašvaldībā dzeramā ūdens kvalitātes monitoringu veic Veselības inspekcijas un piegādātājs. Rīgā dzeramā ūdens piegādātājs ir SIA „Rīgas ūdens”, kas atbilstoši normatīvo aktu prasībām pastāvīgi kontrolē dzeramā ūdens kvalitāti Rīgas pilsētas centralizētajā ūdensvada sadales tīklā.

Peldvietu ūdens monitoringu oficiālajās peldvietās atbilstoši normatīvo aktu prasībām veic Veselības inspekcija. Savukārt neoficiālās peldvietās ūdens kvalitātes pētījumus veic pēc konkrētās izpilddirekcijas pasūtījuma. Saskaņā ar informāciju par 2017.gadu monitorings oficiālajās peldvietās tiek veikts reizi mēnesī, bet neoficiālajās peldvietās – vidēji 2–3 reizes visas sezonas laikā, veicot tikai atsevišķu vielu monitoringu, nevis pilnu ķīmiskā sastāva ainu. Lai uzlabotu peldvietu ūdens kvalitātes mērījumu pārklājumu Rīgas teritorijā, nepieciešams veikt kvalitātes mērījumus biežāk un vairākās neoficiālajās peldvietās. Šis risinājums jau iekļauts izstrādes stadijā esošajā ŪD TmP, kurā ir noteiktas peldvietas, kurās turpmāk būtu jāveic ūdens kvalitātes monitorings.

Vietas, kur Rīgas pilsētas teritorijā veic ūdens kvalitātes monitoringu apkopotas 1.attēlā.

1.attēls Ūdens kvalitātes monitoringa stacijas un peldvietas, kur tiek veikts ūdens monitoring
(Autors: RD PAD)

[6.2.2.2.] Vietās, kur pašreiz ir konstatēts grunts un gruntsūdens piesārņojums, būvniecību pieļaut tikai pēc vietas sanācijas

Atbilstoši RD 20.12.2005. saistošo noteikumu Nr.34 „Rīgas teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi” 15. un 16. punktam vispirms veicama teritorijas izpēte (ja tas nepieciešams), un būvniecība iespējama tikai pēc piesārņoto teritoriju sanācijas.

[6.2.2.3.] Veicināt piesārņoto objektu (vietu) sanāciju un rekultivāciju

Saskaņā ar LVĢMC datiem Rīgā (LVĢMC, bez dat.A) piesārņotas teritorijas atrodas 104,1 ha platībā un potenciāli piesārņotas teritorijas 283,8 ha platībā, kas ir lielākā piesārņoto un potenciāli piesārņoto teritoriju koncentrācija visā Latvijā. Piesārņojums bieži skar pazemes grunts slāņus, kopā ar gruntsūdeņiem nokļūst virszemes ūdens objektos un ietekmē to ekoloģisko kvalitāti. Daugavas piekrastē vislielākais piesārņojuma avotu skaits atrodas Rīgas brīvostas teritorijā, kur atrodas vairums paaugstināta riska objekti. Lielākā daļa no Rīgā izvietotajiem naftas produktu un ķīmisko produktu termināļiem atrodas tieši Daugavas un tās pieteku un/vai atteku (Mīlgrāvja, Sarkandaugavas,

Vecdaugavas, Audupes) krastos. Tie ir pakļauti avāriju riskam, kā rezultātā iespējama dažādu vielu noplūde un piesārņojums var nonākt gan Daugavā, gan tās attekās (SIA „Metrum”, 2013).

Ņemot vērā atbildību par piesārņojuma novēršanu sadalījumā, pašvaldība var likvidēt tikai daļu no piesārņotajām un potenciāli piesārņotajām teritorijām. Ar ES finansiālu atbalstu 2015.gada nogalē pabeigti darbi bijušās izgāztuves sakārtošanas projektā Augusta Deglava ielā („Normatīvo aktu prasībām neatbilstošas Rīgas pilsētas Augusta Deglava ielas izgāztuves Nr. 01944/675/pv rekultivācija”). Projekta ietvaros tika pārvietoti vairāk nekā 900 000 m³ atkritumu un izveidots 35 m augsts kalns, kas pārklāts ar nosedzošu pretfiltrācijas māla slāni 50 cm biezumā un auglīgas grunts slāni 20 cm biezumā, kā arī apsēts ar zālāju. Piecu gadu laikā no darbu pabeigšanas kalnam ir ierobežota izmantošana un uz tā nedrīkst neko būvēt.

Kleistos sanācija veikta tikai pašvaldībai piederošajā daļā no bijušās piesārņotās teritorijas.

Latvijas-Šveices sadarbības programmas ietvaros 2017.gadā pabeigts projekts „Vēsturiski piesārņoto vietu sanācija Sarkandaugavas teritorijā”, kura laikā no Sarkandaugavai un Mīlgrāvja kanālam pieguļošajām vēsturiski piesārņotajām teritorijām atsūknēta un reģenerācijai nodota 1 721 tonna naftas produktu, kā arī ekskavētas un pārstrādei nodotas vairāk nekā 7 122 tonnas ar viskoziem un asfaltveidīgiem naftas produktiem piesārņotas grunts. Gar Sarkandaugavas attekas krastu ir izbūvēta 376 m gara ūdensnecaurlaidīga rievsienu un drenāžas sistēma. Gar Mīlgrāvja kanāla krastu – 110 m gara drenāžas sistēma. Patlaban ir pilnībā pabeigti visi projekta abās kārtās plānotie sanācijas darbi kopumā 8 ha platībā.

Saskaņā ar RD MVD 2017.gadā sniegto informāciju nav uzsākti pētījumi vai izgāztuves sanācijas projekta izstrāde par Bukaišu ielas atkritumu izgāztuvi. Sarkandaugavas kanālam pie Rīgas elektromašīnbūves rūpnīcas ir izstrādāts sanācijas projekts (pabeigts 2016.gadā), kā arī sanācijas projekts Kīleveina grāvim (2015.gadā). Kīleveina grāvja sanācijai tika sagatavots un iesniegts projekta pieteikums ES finansējuma saņemšanai, bet to nepiešķīra.

[6.2.2.4.] Nodrošināt ūdens resursu aizsardzību

Ūdeņu stāvokli, ar tiem saistītās ekosistēmas un izmantošanu cilvēku vajadzībām ietekmē arī tādas darbības, kas nerada piesārņojumu, bet maina ūdens plūsmas tecējumu, ūdensobjekta hidroloģisko režīmu, gultnes un krastus. Piemēram, Daugavā atrodas Rīgas brīvosta, kurā regulāri notiek gultnes bagarēšana, tādējādi pārveidojas dabiskie piekrastes biotopi un mainās hidroloģiskais režīms. Savukārt plūdi var ietekmēt ne tikai ūdens kvalitāti, bet arī sekmēt morfoloģiskas izmaiņas. Daugavas baseina apgabalā ietekmē jūras uzplūdi, upju baseinu noteces un cilvēku darbības izraisīti plūdi. Rīgu un tās apkārtni no Buļļusalas un Daugavgrīvas līdz pat Rīgas HES, kā arī ar Daugavu saistīto atteku un ezeru (Ķīšezers un Juglas ezers) sistēmu vistiešāk ietekmē jūras vētru uzplūdi. Rīgas teritoriju var ietekmēt arī lielā Daugavas HES kaskāde, kur to ūdenskrātuvju aizsargdambja pārrāvuma gadījumā var rasties plūdu vilnis (SIA „Metrum”, 2013).

Ar mērķi nodrošināt virszemes ūdeņu iznomāšanas procesa īstenošanu normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā un termiņā ir izveidota pašvaldības starpresoru institūcija – Virszemes ūdensobjektu un ar to saistīto sauszemes teritoriju un inženierbūvju iznomāšanas starpnozaru komisija, kas darbojas saskaņā ar Rīgas domes 18.12.2012. nolikumu Nr.280. Saskaņā ar MK noteikumu Nr. 918 „Noteikumi par ūdenstilpju un rūpnieciskās zvejas tiesību nomu un zvejas tiesību izmantošanas kārtību” prasībām ūdenstilpes nomas līguma sastāvdaļa ir ūdenstilpes ekspluatācijas noteikumi. Ekspluatācijas (apsaimniekošanas) noteikumi Rīgas pilsētā ir izstrādāti šādiem ūdensobjektiem: Daugavas akvatorijai (posmā no Rīgas robežas līdz Vanšu tiltam), Ķīšezeram, Buļļupei, Vecdaugavai, Juglas ezeram; kā arī

pašvaldības īpašumiem: Dambjpurva ezeram, Velnezeram, Bolderājas karjeram Māras dīķim, Gaiļezeram un Bābelītes ezeram.

[6.2.2.5.] Atbilstoši Ūdens struktūrdirektīvai (2000/60/EK) sadarboties ar citām Daugavas baseina pašvaldībām tā apsaimniekošanā

Rīgas pilsēta atrodas Daugavas lielbaseina teritorijā un ietilpst Daugavas apgabalā. Daugavas upju baseina apgabalam ir izstrādāts apsaimniekošanas plāns: Daugavas upju baseinu apgabala apsaimniekošanas plāns 2016.–2021.gadam (iepriekšējais plāns bija paredzēts 2010.–2015. gada periodam). Tā mērķis ir, novērtējot pašreizējo virszemes ūdensobjektu stāvokli, uzlabot virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti, tādējādi veicinot to laba stāvokļa sasniegšanu, kā to nosaka Eiropas Padomes un Parlamenta 23.10.2000. direktīva 2000/60/EK (Ūdens struktūrdirektīva). Papildus apsaimniekošanas plānam ir izstrādāts un apstiprināts Daugavas upju baseinu apgabala plūdu riska pārvaldības plāns 2016.–2021. gadam.

Rekreācija un tūrisms

RTP–2006 Rīgas domes politikas un vērtējums

[5.1.5.] Veicināt ūdensmalu, tai skaitā Daugavas krastu, attīstību un pieejamību, tajās veidojot augstvērtīgu darījumu un dzīves vidi, kā arī publisko ārtelpu rekreācijai

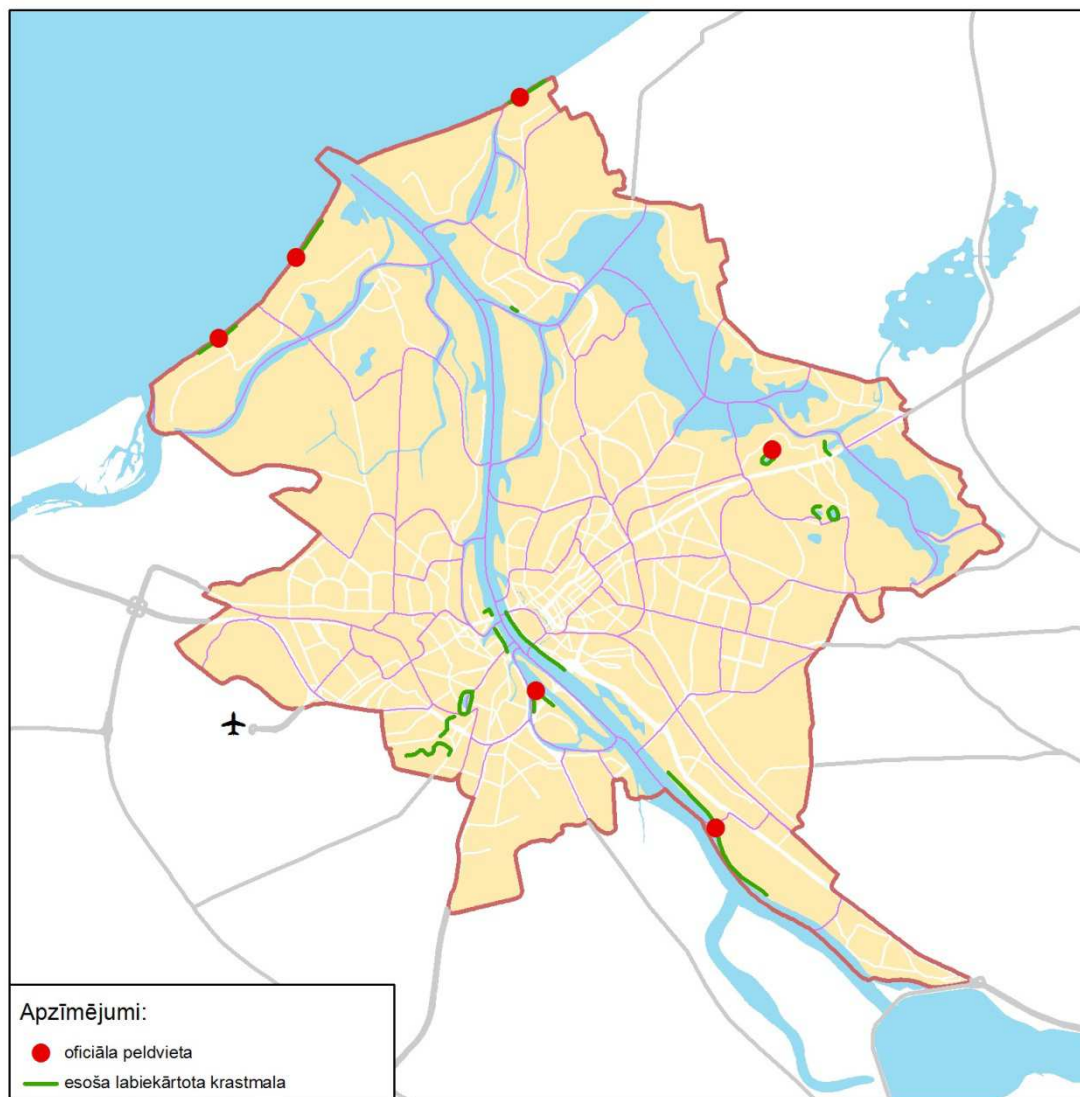
2017.gadā tika pabeigta Juglas kanālmalas pārbūve. Gar kanāla malu 400 m garumā izbūvēta izgaismota gājēju promenāde, atjaunots kanāla krasta stiprinājums, kā arī gar promenādes malu izveidotas atpūtas vietas jeb „kabatas”, kurās izvietoti soliņi. Pateicoties ERAF atbalstam, 2010.–2013.gadā RD PAD realizēja Spīķeru kvartāla un promenādes rekonstrukciju un labiekārtošanu, kā rezultātā tika ievērojami uzlabota publiskā ārtelpa Daugavas labajā krastā. Savukārt Ķengaraga promenādes labiekārtošanu jau vairākus gadus nodrošina Rīgas Austrumu izpilddirekcija – gar Daugavu ir izveidots gājēju un velociņš, kas papildināts ar atpūtas soliņiem, vides objektiem, rotaļu laukumu, putnu novērošanas torni, gājēju tiltiņiem, kā arī labiekārtota Mazjumpravas muižas teritorija. Katru gadu tiek veikta promenādes gājēju un velociņa pagarinājuma izbūve. 2016. gadā tika sakārtots 500 m garš posms līdz Rumbulas apkaimei. Jāpiemin, ka darbs pie pagarinājumu izbūves turpinās.

[5.1.6.] Sekmēt ūdens objektu izmantošanu daudzveidīgas publiskās rekreācijas nolūkos

Rīgā ūdens objektu un ūdensmalu kopējais garums ir aptuveni 459 km, no kuriem publisko ūdeņu ūdensmalu garums ir 276 km. Lielāki un mazāki ūdens objekti (neskaitot dekoratīvos dīķus un meliorācijas sistēmu) ir izvietoti 41 no 58 Rīgas apkaimēm. Tās apkaimes, kur ūdens objektu nav, ir visblīvāk apdzīvotas. 48 % Rīgas iedzīvotāju jādodas ārpus savas apkaimes robežām, lai sasniegtu ūdensmalu, bet 70 % – lai sasniegtu labiekārtotu teritoriju ūdens malā (ŪD TmP, 2017). Jaunākajos RTP–2006 grozījumos tika ietvertas prasības un nosacījumi, kas aicina pilnvērtīgāk izmantot ūdeņus un ūdensmalas un dažādot to funkcijas. Minētie uzstādījumi ir realizēti dažādos attīstības projektos. Tie ir, piemēram, Lucavsalas attīstība, Ķīpsalas pludmale un jaunas jahtu piestātnes, Mežaparka attīstība.

Pašvaldība RTP–2006 darbības laikā ūdens objektu krastos ir labiekārtojusi un turpina labiekārtot atpūtas vietas vai krastmalu posmus (2.attēls). Labiekārtojuma līmeņi ir dažādi – piemēram, gājēju un velosipēdu ceļš, apstādījumi, rotaļu un sporta laukumi dažāda vecumu grupu apmeklētājiem, peldvietas. Krastmalas tiek labiekārtotas arī pie privātpašumā esošiem objektiem ar publisku funkciju (īpaši attiecas uz RVC un tā AZ). Esošajā situācijā ir labiekārtotas publisko ūdeņu, mazo upju un ezeru

krastmalas 21,2 km garumā (4,6 % no visām Rīgas ūdensmalām). Analizējot labiekārtoto ūdensmalu izvietojumu Rīgas apkaimēs, var secināt, ka, lai arī puse Rīgas iedzīvotāju dzīvo apkaimē, kurā atrodas kāda ūdensmala, tikai 30 % dzīvo apkaimē, kurā ir labiekārtota ūdensmala vai izveidota peldvieta. Ar kājām ērti sasniedzamā attālumā jeb 500 m rādiusā no labiekārtotajām ūdensmalām dzīvo tikai 7 % Rīgas iedzīvotāju (ŪD TmP, 2017).

2.attēls Rīgas pilsētā esošās labiekārtotās krastmalas un oficiālās peldvietas (Autors: RD PAD)

[10.6.1.] Veicināt labiekārtotu Baltijas jūras un Rīgas jūras līča peldvietu izveidi Vakarbuļļos un Vecāķos

Vecāķu un Vakarbuļļu pludmales ir noteiktas kā oficiālas pludmales, un Vakarbuļļu pludmalei jau vairākus gadus tiek piešķirts Zilais karogs. Ir uzlabots Vecāķu un Vakarbuļļu pludmales labiekārtojuma līmenis, pielāgojot to plānotajai (un jau esošajai) cilvēku plūsmai. Pludmales tiek regulāri uzkoptas, un Vecāķu pludmalei 2017.gadā ir piešķirts Nacionālais peldvietu sertifikāts. Jaunajā ŪD TmP Vakarbuļļu un Vecāķu peldvietas ir noteiktas kā pilsētas nozīmes labiekārtotas krastmalas.

[10.6.2.] Veicināt labiekārtotu publisko peldvietu izveidi piemērotās vietās

Rīgā šobrīd ir sešas oficiālās peldvietas. Ir izveidotas publiski pieejamas labiekārtotas pludmales Lucavsalā un Rumbulā. Lucavsalas pludmalē katru gadu aktīvi turpinās labiekārtošanas darbi. Jāpiemin, ka 2013.gadā ar vērienīgu pasākumu tika atklāta jaunizveidotā atpūtas zona, savukārt 2017. gadā tika atklāta cilvēkiem ar kustību ierobežojumiem pielāgota pludmale. Arī Rumbulas pludmale ir iekārtota tā, lai tās apmeklētājiem būtu pieejamas visas ērtības. Atbilstoši 2012.gada 10.janvāra MK noteikumiem Nr.38 „Peldvietas izveidošanas un uzturēšanas kārtība” abās pludmalēs nodrošinātais labiekārtojums ietver pārgērbšanās kabīnes, bērnu laukumu, volejbola laukumu, tualetes, pieejamu autostāvietu, velosipēdu novietnes, kā arī drošību sezonā uzrauga glābēji.

Papildu oficiālajām peldvietām, Rīgā lielākajā daļā upju un ezeru krastos stihiski izveidojušās neoficiālās peldvietas, piemēram, Juglas un Ķīšezera krastos, Ķengaragā pie Daugavas. Pašvaldība ir centusies risināt esošās problēmas gan veicot neoficiālo peldvietu monitoringu, gan uzsākot projektu „Antropogēno slodzi mazinošas infrastruktūras izbūve un rekonstrukcija dabas parkā „Piejūra”, kas ir Natura 2000 vieta (vairāk par šo projektu lasīt apakšnodaļā „Dabas liegumi un mikroliegumi”).

[10.6.5.] Atstāt nepārtrauktu neapbūvētu joslu (min. 10 m) gar Ķīšezera un Juglas ezera krastiem, veicot tās labiekārtošanu gājēju vajadzībām

RD politika par neapbūvētas joslas atstāšanu vismaz 10m platumā gan Ķīšezera un Juglas ezera krastiem ir saskaņā ar Aizsargjoslu likumu un tiek ievērota visos ūdensobjektos. Noteiktā minimālā josla ir nepietiekama, lai veidotu apstādījumu un rekreācijas sistēmu gar ūdenstilpnēm. SIA „Vides konsultāciju birojs” 2009.gadā veiktajā SIVN tika norādīts, ka šāda minimāla josla nenodrošinās visiem iedzīvotājiem pieejamus dabas resursus – ūdensmalu, ezeru un upju izmantošanu rekreācijai. Tā izslēgs pārvietošanās iespējas gar upju ūdensmalām (īpaši Daugavu, Buļļupi u.c.) un ap ezeriem, t.sk. ap apbūves lokā iekļautajiem Ķīšezera un Juglas ezeru. Šī problemātika tiek risināta ar ŪD TmP un RTP–2030, cenšoties saglabāt visus pilsētas īpašumus, pagarināt ielu sarkanās līnijas līdz ūdenim, kā arī noteikt dažāda līmeņa labiekārtojumus krastmalai.

[10.6.6.] Veicināt Piejūras dabas parka saikni, izskatot iespēju organizēt laivu satiksmi starp abiem Daugavas krastiem vasaras sezonā

Līdz šim nav ieviesta laivu satiksme starp abiem Daugavas krastiem. Ņemot vērā to, ka ūdens aktīvās atpūtas iespējas ik gadu kļūst arvien populārākas, šī politika varētu tikt realizēta nākamajā teritorijas plānošanas periodā.

Indikatori

1. tabula

2009. gada SIVN monitoringa ziņojumā rekomendētie pazemes un virszemes ūdens kvalitātes indikatori

Nr.	Indikators	Mērvienība	Vērtība	Gads	Avots
1	NAI pakalpojumu izmantotāju daudzums	Centralizētās kanalizācijas sistēmas pieejamības nodrošinājums iedzīvotājiem, %	97,6	2017	SIA „Rīgas ūdens”
2	Normatīvi attīrīto notekūdeņu daudzums	Rīgā attīrīto notekūdeņu īpatsvars kopējā notekūdeņu daudzumā, %	96,1	2016	SIA „Rīgas ūdens”
3	Labiekārtotu peldvietu skaits atbilstoši MK noteikumiem	Oficiālo peldvietu skaits Rīgā	6	2017	RD

2. tabula

2013. gada SIVN monitoringa ziņojumā rekomendētie indikatori

Nr.	Indikators	Vērtība	Ietekmētie vides aspekti
1	Atļauto/Jaunuzbūvēto polderu un dambju skaits (Nosacījumi teritoriju izmantošanai, kuras norādītas kartē „Meliorācijas attīstības plāns”)	Izstrādāts būvprojekts minimālā sastāvā Bolderājas pretplūdu pasākumam no Kleistu ielas, līdz Silikātu ielai.	Aizsardzība pret plūdiem
2	Labas ūdens kvalitātes ūdensobjektu skaits Rīgā	Skatīt 3.tabulu	Ūdens kvalitāte (slodzes palielināšanās uz ūdensobjektiem), krastmalu izmantošana; iedzīvotāju dzīves kvalitāte

3. tabula

Rīgas ūdens objektu kvalitāte

Ūdens objekta nosaukums	Kvalitāte 2009.gadā	Kvalitāte 2015.gadā	Avots
Daugava (D413SP)	Vidēja	Vidēja	LVĢMC
Daugava (D400SP)	Labs (ekoloģiskais potenciāls)	Laba	LVĢMC
Vecdaugava (E041)	Vidēja	Slikta	LVĢMC
Ķīšezers (E042)	Slikta	Vidēja	LVĢMC
Juglas ezers (E045)	Laba	Vidēja	LVĢMC
Mīlgravis – Jugla (D401)	Laba	Vidēja	LVĢMC
Mazā Jugla (D410)	Laba	Vidēja	LVĢMC

Ūdeņus, notekūdeņus raksturojošie indikatori

Nr.	Indikators	Mērvienība	Gads					Datavietne
			2012	2013	2014	2015	2016	
1	Ūdens paliekošais piesārņojums	tūkst. m ³	10 096,29	6 760,81	6 355,92	6 183,46	6 479,04	LVĢMC
2	Ūdens izlietojums Rīgā	tūkst. m ³	49 962,29	49 465,88	45 009,87	43 733,49	24 194,09	LVĢMC
3	Rīgas pilsētas ūdensvada tīklā padotā ūdens daudzums	tūkst. m ³	–	42 363	40 426	38 874	39 327	SIA „Rīgas ūdens”
4	Saražotais notekūdeņu dūņu daudzums Rīgā	t	6 405	8 268	8 191,8	8 043	–	LVĢMC
5	Notekūdeņu ķīmiskā attīrīšana	tūkst. m ³	47,8	32,9	48,767	41,619	22,635	LVĢMC
6	Notekūdeņu mehāniskā attīrīšana	tūkst. m ³	278,985	185,288	233,603	280,195	163,485	LVĢMC
7	Attīrīto notekūdeņu īpatsvars no kopējā novadītā apjoma Rīgā	%	93,0	96,6	97,2	97,8	96,1	LVĢMC
8	Kopējais novadīto notekūdeņu apjoms	tūkst. m ³	66 633,26	63 908,92	57 390,98	59 218,62	–	LVĢMC

„Zaļā Rīga”

Rīgā vairāk nekā 20 % teritorijas ir klasificējama kā zaļās zonas: parki, skvēri, meži, meža parki (tieši meži un meža parki veido lielu daļu no zaļo zonu teritorijas pilsētā), pļavas u.c. Rīgas centrs ir bagāts ar vēsturiskiem parkiem, alejām, ielu apstādījumiem, skvēriem un bulvāru loku ap pilsētas vēsturisko centru. Pilsētas pārejās apkaimēs lielākajā daļā dzīvojamo rajonu teritorijas ir bagātas ar kokiem, zālājiem un krūmiem. Pilsētā esošie koki un apstādījumi veido zaļās struktūras, kuras ne vienmēr ir savstarpēji savienotas. Tāpat to estētisko kvalitāti ietekmē arī atšķirīgās apsaimniekošanas, un arī zaļo struktūru bioloģiskā vērtība ir atšķirīga. RTP–2006 (attiecīgi arī Rīgas ilgtspējīgas attīstības stratēģijā līdz 2030. gadam) ir izvirzītas nostādnes un politikas par vienotas zaļās struktūras attīstību, t.sk. iekļaujot arī ar antropogēno ietekmi saistītus jautājumus.

Apstādījumu un dabas teritorijas

Rīgas domes politikas RTP–2006 un vērtējums

[5.1.7.] Sekmēt pilsētas apstādījumu un dabas teritoriju sakārtošanu un to estētiskās kvalitātes uzlabošanu

RTP–2006 darbības laikā ir atklāti divi jauni parki (pirmo reizi pēdējo 20 gadu laikā) – Lucavsalas parks un Pļavnieku parks. Uzvaras parkā ierīkots Japānas dāvināto sakuru (Japānas ķiršu) stādījums, šādi apliecinot Latvijas un Japānas draudzīgās attiecības. 2013.gadā pēc rekonstrukcijas atklāts Ziemeļblāzmas parks Vecmīlgrāvī un pabeigti Māras diķa apstādījumu atjaunošanas darbi. 2015.gadā pabeigti Grīziņkalna parka, Ziedoņdārza un Miera dārza rekonstrukcijas darbi. Savukārt Skanstes apkaimē izveidots pirmais attīstītāju veidots parks bez pašvaldības finansējuma.

[5.1.8.] Kontrolēt, lai veicot jaunu teritoriju apbūvi vai esošo teritoriju pārveidošanu, tiktu izstrādāts un realizēts apzaļumošanas plāns, kas iekļautos un papildinātu apkārtējo apkaimju apstādījumu un dabas teritoriju sistēmu.

Būvvaldes kompetencē ir uzraudzīt, kāds labiekārtojuma plāns paredzēts būvprojektā, pēc nepieciešamības papildinot prasības. Lai gan nav ievērota strikta pilsētā iestādīto un izcirsto koku uzskaitē, tomēr Būvvaldes izdotie nosacījumi veicina jaunu koku stādīšanu, kā arī koku ciršanas kompensēšanu. 2013.gada 15.janvāra RD saistošie noteikumi Nr.204 „Rīgas pilsētas apstādījumu uzturēšanas un aizsardzības saistošie noteikumi” paredz, ka koku un publiskajos apstādījumos augošu krūmu ciršanu, pārstādīšanu vai vainagu kopšanu, neatkarīgi no koku atrašanās vietas, atļauts veikt pēc RD Apstādījumu saglabāšanas komisijas lēmuma saņemšanas, zaudējumu par dabas daudzveidības samazināšanu, atlīdzības samaksāšanas un koku ciršanas atļaujas saņemšanas.

2009.gada RTP–2006 grozījumu SIVN norādīja, ka teritorijas plānojuma izmaiņu ietekmē veidosies kvalitatīvi jauni apstādījumi, kā arī tiks uzturēti jau esošie apstādījumi, kas tiks ierīkoti arī dzīvojamo masīvu aizsardzībai no trokšņa un gaisa piesārņojuma, ko paredz grozītie Apbūves noteikumi. Tas pozitīvi ietekmēs vides kvalitāti pilsētā un paaugstinās dzīves kvalitāti lielākam iedzīvotāju skaitam. Tāpat arī publiski pieejamo krastmalu kopējā garuma palielināšanās uzlabo rekreācijas iespējas pilsētā. Grozītajos Apbūves noteikumos ietvertā prasība, lai vismaz 70 % no brīvās teritorijas sedz apstādījumi un vismaz 50 % no apstādījumiem izvietoti dabīgā gruntī – teritorijā, kur nav pazemes būvju – veicinās kvalitatīvu, jaunu apstādījumu veidošanos (SIA „Vides Konsultāciju Birojs”, 2009).

[5.1.9.] Noteikt, ka projekta realizētājiem apbūves projekta gaitā katrs nocirstais koks (sākot ar 10 cm diametrā) ir jākompensē, Rīgas pilsētas apstādījumu teritorijās iestādot 3 koku stādus (ar stumbra diametru 5 cm) un nodrošinot šo koku pirmā gada kopšanas darbus. Pirms stādīšanas darbu uzsākšanas kompensējamo koku stādīšanas vietas jāaskaņo ar Rīgas domes atbildīgo institūciju.

[5.1.16.] Izvirzīt par prioritāti kopējās publiskās ārtelpas apzaļumošanu un labiekārtošanu, tai skaitā bērnu rotaļu laukumu veidošanu un atpūtas zonu ierīkošanu, iesaistot plānošanas procesā mikrorajona iedzīvotājus.

Pēdējos gados iedzīvotāji arvien vairāk iesaistās savas apkārtnes un apkaimes publiskās ārtelpas un apstādījumu struktūras veidošanā – aktīvi līdzdarbojoties gan plānošanas procesos, gan arī radošajās darbnīcās, sniedzot savus priekšlikumus konkrētu publisko ārtelpu struktūru atjaunošanai (Mūkusalas promenāde, Aldara parks u.c.). Kā piemēru var minēt arī RD PAD (sadarbībā ar citām RD struktūrvienībām un institūcijām) jaunā Rīgas teritorijas plānojuma izstrādes ietvaros organizēto sabiedrības līdzdalības pasākumu ciklu „Apkaimju gids”, kura ietvaros speciālisti apsekoja Šķirotavas, Imantas, Daugavgrīvas, Rītabuļļu, Vakarbuļļu, Kleistu, Mangaļsalas, Vecāķu, Vecdaugavas, Vecmīlgrāvja, Mīlgrāvja, Šampētera, Pleskodāles, Atgāzenes un Beberbeķu apkaimes un tikās ar vietējiem iedzīvotājiem.

Efektīvākai līdzdarbībai pilsētas attīstībā apkaimju iedzīvotāji arvien aktīvāk dibina biedrības (piemēram, Sarkandaugavas attīstības biedrība, biedrība „Asociācija Latgales priekšpilsētas attīstībai”, Čiekurkalna attīstības biedrība, Rīgas Dārziņu iedzīvotāju biedrība, Mežaparka attīstības biedrība un citas). Biedrības izstrādā dažādus publiskās ārtelpas atjaunošanas projektus, piesaistot finansējumu, kā arī realizē projektus (piemēram, Alekša skvērs), līdzdarbojas Lielajā talkā un veic citas aktivitātes.

[5.4.5.] Nodrošināt, lai katrā centru apbūves teritorijā būtu publiski pieejami skvēri vai laukumi ar apstādījumiem.

[6.1.2.] Precizējot esošo parku un skvēru robežas, saglabāt esošos parkus un skvērus un veicināt jaunu parku un skvēru izveidošanu jaunās attīstības teritorijās.

2005.gadā izteiktās bažas par to, ka, ja tiktu apbūvētas potenciālās pilsētu parku teritorijas vietās, kur trūkst publiski pieejamu un labiekārtotu apstādījumu (Krasta masīvā, Lucavsalā, Skanstes ielas rajonā u.c.), ir iespējama ilglaicīga ietekme uz vidi (Rīgas Vides centrs „Agenda21”, 2005), nav pilnībā apstiprinājušās. Piemēram, Lucavsalā RTP–2006 darbības laikā ir izveidots parks. Lucavsalas ziemeļu daļa atbilstoši RVC un tā AZ teritorijas plānotajai (atļautai) izmantošanai ietilpst centra apbūves teritorijā, un ap to paredzēta apstādījumu teritorija. Apstādījumu struktūras un publisko ārtelpu TmP (pašlaik izstrādes stadijā) Lucavsalas ziemeļu daļā un dienvidu daļā pie Mazās Daugavas paredzēta parka teritorija.

Savukārt Skanstes apkaime pašlaik piedzīvo attīstību no degradētas teritorijas uz biznesa un kultūras centru Rīgā. Izstrādātajā Skanstes lokālplānojumā ir iekļauts dabas un apstādījumu teritorijas zonējums, kas telpiski ir saistīts, veidojot nosacītu tīklu.

Rīga ir relatīvi zaļa pilsēta, un turpmāk uzsvars būtu liekams uz zaļās vides kvalitātes uzlabošanu un pieejamības veicināšanu iedzīvotājiem. Urbanizācijas procesam attīstoties, pieaug apbūves blīvums, kura dēļ notiek vienotās zaļās un zilās struktūras fragmentācija, tā nespēj pildīt paredzētās funkcijas, – sociālo, mikroklimata uzlabošanas, piesārņojuma samazināšanas, bioloģiskās daudzveidības nodrošināšanas, pilsētas vizuālā tēla veidošanas funkciju. Kopumā tas samazina katras vietas estētisko un ekonomisko vērtību. Lai uzlabotu vides kvalitāti, Rīgas ilgtspējīgas attīstības stratēģijā noteikts jauns

zaļi zilās struktūras princips, kas balstās ne tikai uz zaļo teritoriju daudzumu un pieejamību, bet arī to funkcionalitāti un savienotību.

[6.1.3.] Saglabājami un veidojami ielu un dzelzceļa joslas apstādījumi gar pilsētas teritorijā esošajām dzelzceļa līnijām un šādām ielām: Maskavas ielu, Brīvības gatvi, A. Deglava ielu, K. Ulmaņa gatvi, Lielirbes ielu, Lielvārdes ielu, Dzelzavas ielu, Ganību dambi, Skanstes ielu, Daugavgrīvas ielu, Dzirciema ielu, Viestura prospektu, kā arī iespēju robežās gar citām ielām atbilstoši ielu šķērsprofilam.

Šī politika ir izpildīta daļēji. Būvvaldes kompetencē ir saskaņot ielu ierīkošanas un rekonstrukcijas projektus atbilstoši RTIAN 215.–219.punktiem. Teritorijas, kas atrodas ielu sarkanajās līnijās, ir RD MVD pārziņā, jo viņu kompetencē ir stādīt kokus pilsētā. Ja Būvvaldē tiek iesniegti projekti (zemes gabali), kas atrodas pie minētajām ielām (ārpus sarkanajām līnijām), tad Būvvalde vienmēr papildus prasa veidot koku stādījumus gar ielām. Arī ielu rekonstrukciju projektu gadījumos (RD SD pārziņā), Būvvalde izskata projekta ieceri un izvērtējumā ietver apstādījumus un koku esamību.

Attiecībā uz dzelzceļiem, Būvvalde neplāno un nestāda apstādījumus (nav Būvvaldes kompetence), bet gadījumos, kad Būvvalde saņem būvniecības ieceri zemes gabaliem, kas atrodas pie dzelzceļiem, Būvvalde norāda, ka pasūtītājam ir tiesības veidot apstādījumu joslas, un iesaka paredzēt tās, ņemot vērā, ka blakus ir dzelzceļš.

[6.1.4.] Pašvaldībai jāatpērk teritorijas parku un skvēru izveidei iedzīvotājiem 20 minūšu gājiena sasniedzamības robežās no dzīves vietas.

Šī RD politika pašreizējos budžeta un tiesiskajos apstākļos nav realizējama. Vienīgais zemes gabalu atpiršanas gadījums Rīgā bija 2011.gadā, kad pēc vietējo iedzīvotāju pretestības RD nepieļāva Mazā Arkādijas parka apbūvēšanu, tā vietā lemjot par šī zemes gabala maiņu – privātīpašniekam tika piedāvāts viņam piederošo zemes gabalu mainīt pret citu zemes gabalu Rīgā.

Tā vietā ir izveidots zaļo koridoru koncepts, kur līdztekus pašvaldības apzaļumošanas projektiem būs jāiesaistās privātajam sektoram. Piemēram, Skanstes attīstības ietvaros izstrādātais lokālplānojums paredz publiskās ārtelpas attīstības plānu, kura realizēšanā svarīga loma būs gan privātajiem investoriem, gan pašvaldībai.

Meži un meža parki

Rīgas domes politikas RTP–2006 un vērtējums

[6.1.5.] Lai sekmētu pilsētas teritorijā esošo mežu teritoriju izmantošanu iedzīvotāju atpūtā un tūrismā un paaugstinātu meža ekosistēmu noturību pret rekreācijas slodzēm, pieļaut daļu pilsētas administratīvajās robežās esošo mežu transformēt meža parkos

Šobrīd vienīgais saskaņā ar normatīvajiem aktiem izveidotais meža parks Rīgā ir Mežaparks, visiem pārējiem ir saglabāts meža statuss un to pašlaik netiek plānots mainīt. 26.08.2014. apstiprināti RD saistošie noteikumi Nr.115 „Kultūras un atpūtas parka „Mežaparks” daļas, ko aizņem meža parks, apsaimniekošanas un aizsardzības saistošie noteikumi”, parka „Mežaparks” daļas, ko aizņem meža parks, apsaimniekošanas un aizsardzības kārtību.

[6.1.8.] Meža zemju apsaimniekošanu veikt atbilstoši SIA „Rīgas meži” izstrādātajiem apsaimniekošanas plāniem

Rīgas pilsētas pašvaldības kapitālsabiedrība SIA „Rīgas meži” meža zemes efektīvas apsaimniekošanas nodrošināšanai veic aktivitātes atbilstoši meža apsaimniekošanas plānam. RTP–2006 īstenošanas laikā tika izstrādāts mežu apsaimniekošanas plāns 2012.–2016. gadam. 2015.gadā tika apstiprināta SIA „Rīgas meži” korporatīvā stratēģija 2015.–2020. gadam. Tāpat arī pašlaik apstiprināšanai tiek virzīti mežu apsaimniekošanas plāni trim lielākajām Rīgas mežniecībām 2017.–2026. gadam.

[6.1.9.] Nepieļaut kailciršu veidošanu pilsētas mežos, ievērojot ierobežojumus, kas noteikti meža aizsargjoslās ap pilsētām

Kailcirtes pilsētas mežos netiek veiktas atbilstoši 18.12.2012. MK noteikumu Nr.935 „Noteikumi par koku ciršanu mežā” 65.7. punktam, kas pilsētas mežos to aizliedz. Vienīgais izņēmums ir sanitārās kailcirtes, kuras tiek izmantotas tikai galējas nepieciešamības gadījumā – piemēram, degradējušās papeļu audzes novākšanai Biķernieku–Lielvārdes–Ieriķu ielu krustojuma rajonā.

[6.1.10.] Sadarbībā ar SIA „Rīgas meži” noteikt robežas meža masīviem, kuriem saglabājams meža statuss Rīgas pilsētas administratīvajās robežās (Vecmīlgrāvī, Ķīšezera un Juglas ezera apkārtnē, Ziepniekkalnā un Dārziņos)

Meža robežas noteikšanai pilsētai piederošajos mežos tiek veikta Rīgas teritorijā esošo mežu inventarizācija, kas varētu tikt pabeigta 2018. gada pirmajā pusē. Pēc tās veikšanas būs pilnībā skaidrs, cik un kur SIA „Rīgas meži” apsaimniekošanā nodotajos zemesgabalos ir mežs (tādas ir pavisam 502 kadastra vienības).

Pilsētas vārti – galvenie iebraucamie ceļi

Rīgas domes politika RTP–2006 un vērtējums

[5.1.10.] Nodrošināt mērķtiecīgu pilsētas iebraucamo ceļu ainavu scenāriju veidošanu, akcentējot radiālos bulvārus un ielu ievadus, kuri rada pirmo iespaidu par pilsētu, tajā iebraucot

RTP–2006 realizācijas laikā kā izteiktas vārtu teritorijas ir attīstījušās tikai divas: Jugla (virzienā no Vidzemes) un Lielirbes iela (virzienā no Kurzemes). Ainavu TmP izstrādes gaitā vārtu telpas ir atkārtoti izvērtētas, un ir sagatavotas prasības katrai no deviņām vārtu telpām. Tās paredz veicināt pilsētas uztveramību, kas rada pirmo priekšstatu par pilsētu, tās formu, struktūru, mērogu un noskaņu.

Dabas liegumi un mikroliegumi

Rīgas domes politikas RTP–2006 un vērtējums

[6.1.11.] Dabas liegumos teritorijas izmantošanai un apsaimniekošanai jānotiek atbilstoši dabas aizsardzības plānam un individuālajiem aizsardzības un apsaimniekošanas noteikumiem

2017.gadā RD PAD uzsāka projektu „Antropogēno slodzi mazinošas infrastruktūras izbūve un rekonstrukcija dabas parkā „Piejūra” (Natura 2000 vieta). Ar šim projektam piešķirto finansējumu plānots izveidot infrastruktūru, kas mazinātu antropogēno slodzi uz ES aizsargājamiem biotopiem. Plānotā infrastruktūra ir labiekārtots automašīnu stāvlaukums, takas ar aktīvās atpūtas zonu un ārā trenāžieriem, robežzīmes, ceļazīmes, barjeras, soliņi, atkritumu urnas, tualetes, apmeklētāju skaitītāji, velosipēdu novietnes.

Rīgas pilsētas pašvaldība kā partneris piedalās arī projektā „Life CoHaBit – Piekrastes biotopu aizsardzība dabas parkā „Piejūra” (Natura 2000 vieta)”, kura ietvaros ir plānots izstrādāt Dabas parka „Piejūra” Dabas aizsardzības plānu, ietverot biotopu un sugu inventarizācijas datus, aktuālo un attiecināmo informāciju par normatīvo regulējumu, apmeklētāju plūsmas pārvaldības plānu visai parka teritorijai u.c. informāciju. Viens no projekta mērķiem ir arī ierobežot invazīvo svešzemju sugu izplatību dabas parka „Piejūra” piekrastes teritorijās, kā arī to ietekmi uz piekrastes biotopiem.

Pārējo Natura 2000 iekļauto dabas liegumu apsaimniekošana (Dabas liegums „Vecdaugava”, Dabas liegums „Jaunciems”, Dabas liegums „Krēmeri”) notiek atbilstoši MK 16.03.2010. noteikumiem Nr.264 „Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi” un Dabas aizsardzības plānam 2016.–2026. gadam. Dabas liegumam „Jaunciems” ir izstrādāti arī individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi.

Ir veikti dažādi apsaimniekošanas pasākumi ĪADT. Piemēram, Rīgas vides aizsardzības fonds 2010.–2013.gadā ir veicis niedrāju un pļavu pļaušana ĪADT un atkritumu vākšanu, 2014.gadā – mikrolieguma Kokneses prospektā kopšanu, 2017.gadā – dabas parka „Piejūra” dabas lieguma zonā „Daugavgrīva” izziņu takas koka laipas atjaunošanu un putnu novērošanas torņa kapitālo remontu.

Kopš 2014.gada ĪADT apsaimniekošana notiek budžeta programmas „Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju uzraudzība un apsaimniekošana” ietvaros (kopš 2017. gada programmas nosaukums „Bioloģiskās daudzveidības uzturēšana”). Atbilstoši tai tiek veikta atkritumu savākšana ĪADT, pļavu un niedrāju pļaušana, krūmu ciršana, invazīvo augu (latvāņu, krokaino rožu, korinšu) ierobežošana, ĪADT labiekārtojuma uzturēšana (robežzīmes, stendi, atkritumu urnas, lopu aploki, laipas), aizsargājamo

koku sakopšana, mikroliegumu kopšana (t.sk. ekspertīzes), hidroloģiskā režīma atjaunošana ĪADT, dabas plānu izstrāde (dabas liegumi „Jaunciems” un „Vecdaugava”).

[6.1.12.] Rīgas domei sadarbībā ar SIA „Rīgas meži” jāveic potenciālo mikroliegumu teritoriju apzināšana

[6.1.13.] Līdz mikrolieguma statusa noteikšanai nav pieļaujama minēto teritoriju transformācija citos zemes izmantošanas veidos

RTP–2006 ir noteikti apbūves un izmantošanas noteikumi, kas saskaņoti ar mikroliegumu izmantošanas un apsaimniekošanas noteikumiem (nosaka 16.10.2012. MK noteikumi Nr. 711 „Noteikumi par pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem”). Visi mikroliegumi atrodas dabas un apstādījumu teritorijā, izņemot Kokneses prospekta mikroliegums, kurš atrodas ielu teritorijā. Saskaņā ar 18.12.2012. MK noteikumiem Nr. 940 „Noteikumi par mikroliegumu izveidošanas un apsaimniekošanas kārtību, to aizsardzību, kā arī mikroliegumu un to buferzonu noteikšanu”, mikroliegumus vairs neierīko ielu sarkanajās līnijās.

Rekreācija un tūrisms

Rīgas domes politikas RTP–2006 un vērtējums

[10.6.3.] Veicināt pilsētas apstādījumu un dabas teritoriju labiekārtošanu (ceļu un taku tīkls ar atpūtas vietām, soliņiem un citām mazajām arhitektūras formām), lai tās pilnvērtīgi varētu izmantot iedzīvotāju rekreācijas funkcijām

RTP–2006 ietvaros ir mērķtiecīgi attīstītas un labiekārtotas pilsētas apstādījumu un dabas teritorijas (3.attēls). Labiekārtotā Lucavsala ir kļuvusi par populāru atpūtas vietu, kur norisinās arī dažādi koncerti un pasākumi (piemēram, Piena svētki). Mežaparks ir pilsētas iedzīvotāju un viesu iecienīta vieta aktīvai atpūtai. Savukārt Daugavas kreisajā krastā esošais Uzvaras parks ir populārs aktīvās atpūtas centrs dažādās sezonās – ziemā parkā ir iespējams slēpot un slidot, bet vasarā parkā notiek brīvdabas treniņi, riteņbraucēju sacensības, ir pieejami pludmales volejbola un basketbola laukumi, kā arī skrituļslidu noma. Sīkāk ar apstādījumu un dabas teritoriju attīstību ir iespējams iepazīties apakšnodalēs „Apstādījumu un dabas teritorijas” un „Meži un meža parki”.

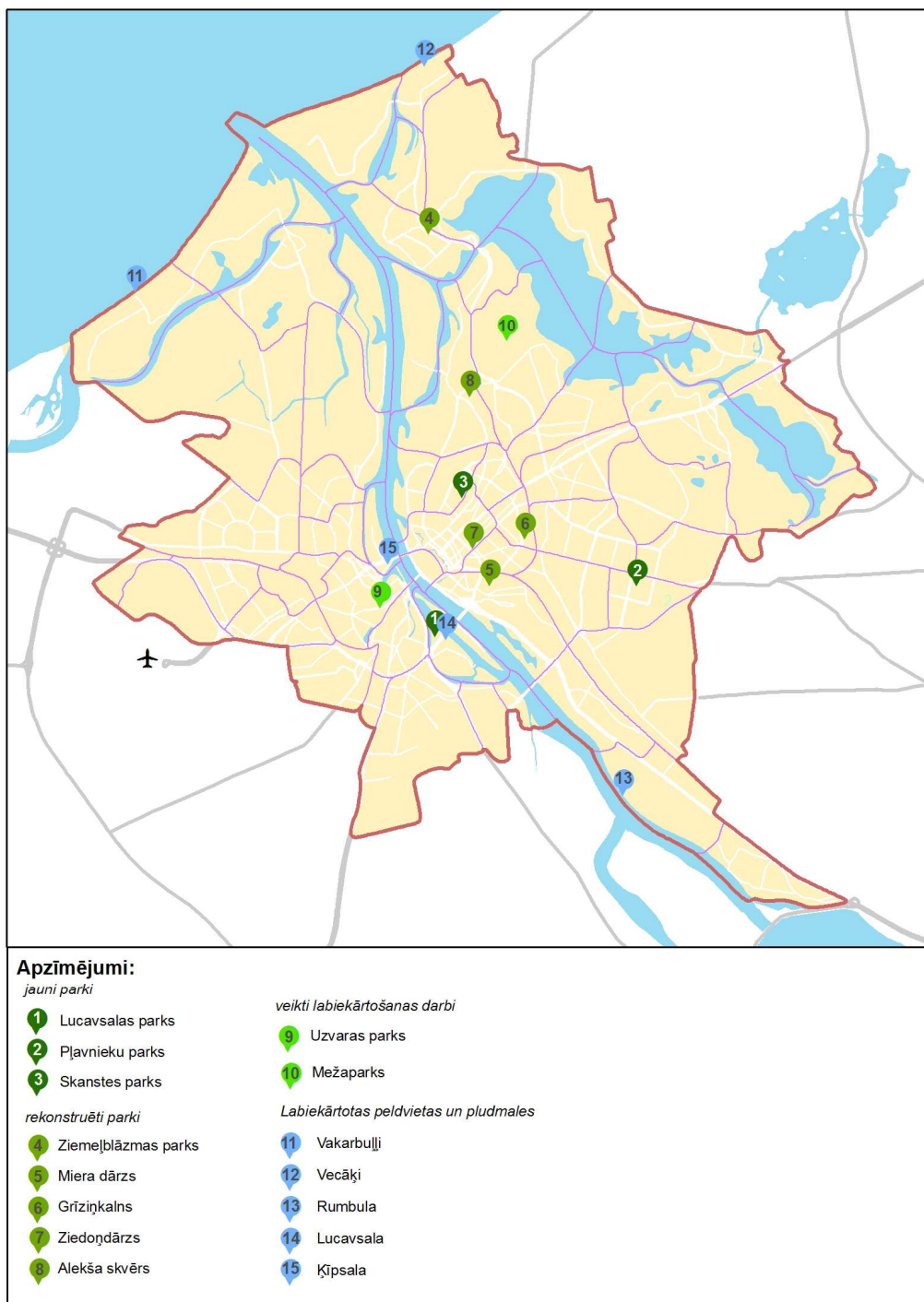
[10.6.4.] Gar abiem Daugavas krastiem ārpus Rīgas brīvdabas teritorijas atstāt nepārtrauktu, publiski pieejamu, neapbūvētu joslu (min. 10 m), kura ir labiekārta un jāapzaļumo gājēju lietošanai. Vietās, kur tas iespējams, promenāde jāpaplašina apzaļumotos parkos

Aizsargjoslu likums nosaka, ka minimālais virszemes ūdensobjekta aizsargjoslas platums pilsētā ir 10 m un šajā teritorijā nav paredzama apbūve. Tomēr ir iespējams šīs teritorijas labiekārtot, un šo jautājumu paredzēts tālāk skatīt nākamajā plānošanas perioda dokumentā ŪD TmP.

[10.6.7.] Izvērtēt iespēju veidot Rīgā suņu pastaigu laukumus un veikt citus pasākumus dzīvnieku turēšanas apstākļu uzlabošanai, lai novērstu pilsētas vides piesārņošanu, kā arī mazinātu dzīvnieku kodumu risku

Rīgā ir izveidoti vairāki specializēti laukumi suņu pastaigām, piemēram, Eksporta ielā. Pēc rekonstrukcijas Grīziņkalna parkā un Ziedoņdārzā apmeklētājiem ar suņiem ir pieejami arī ar trenāžieriem aprīkoti laukumi.

No privātajām iniciatīvām ir atzīmējama dzīvnieku patversmes „Dzīvnieku draugs” izveidotā publiski pieejamā karte, kurā iespējams iepazīties ar Rīgā pieejamiem suņu pastaigu laukumiem un vietām Rīgā, kur suņiem nav liegta ieeja.

3.attēls Nozīmīgākie realizēti labiekārtojuma un rekreācijas projekti RTP–2006 darbības laikā
(Autors: RD PAD)

Indikatori

5. tabula

2009., 2013. gada SIVN monitoringa ziņojumos rekomendētie indikatori

Nr.	Indikators	Mērvienība	Gads					Datu avots
			2012	2013	2014	2015	2016	
1	Rīgas sabiedrisko apstādījumu (dārzi, parki, skvēri) teritorijas*	ha	230	257,3	260,1	252,7	252,8	SUS 2016. g. pārskats
2	Apstādījumu un dabas teritorija (dārzi, parki, skvēri) uz vienu iedzīvotāju*	m ²	3,54	4,00	4,04	3,94	3,95	RD

* Tikai dārzi, parki, skvēri (neskaitot citas zaļās teritorijas)

II Transports un infrastruktūra

Rīga, tāpat kā citas lielpilsētas ar metropoles areālu, sastopas ar svarīgiem mobilitātes izaicinājumiem – automašīnu skaita pieaugums, pārslogotas ielas, centra un piepilsētas autonomietņu politikas trūkums, velosatiksmes integrēšana pilsētas ceļu tīklā, sabiedriskā transporta attīstība un pieejamība, drošība uz ceļiem un ielām u.c. Reģionālā un nacionālā līmenī Rīga apkalpo gan Pierīgas svārstmigrantus, gan Rīgas brīvostu un ar to saistītajiem pārvadājumiem, kā arī ir nozīmīgs pieturpunkts Eiropas ceļu tīklā.

Savukārt kvalitatīva inženierinfrastruktūra ir ne vien dzīvojamās vides kvalitātes rādītājs, bet arī nozīmīgs ieguldījums ilgtspējīgā saimniekošanā.

Transporta situācija un vispārējie attīstības principi

RTP–2006 tika noteikti pieci transporta attīstības principi: satiksmes infrastruktūras pilnveidošana atbilstoši 21.gs. prasībām, satiksmes infrastruktūras attīstība vienotā sistēmā pilsētas un ārpuspilsētas pārvadājumiem, satiksmes infrastruktūras plānošana, priekšroku dodot gājējiem, velosipēdistiem un sabiedriskajam transportam, bet autopārvadājumos – pasažieru pārvadājumiem, atsevišķu teritoriju apbūves specifikai (Vecrīga, Centrs, 20.gs. apbūve, piepilsēta) piemērota transporta veida un satiksmes organizācijas attīstības veicināšana, kā arī būvniecības/rekonstrukcijas tehniski – ekonomisko pamatojumu izstrādē veicināt perspektīvās transporta plūsmu modelēšanas lietošanu, operatīvu un objektīvu lēmumu pieņemšanai.

Eiropas un nacionāla līmeņa transporta infrastruktūras attīstība Rīgā

Rīgas domes politikas RTP–2006 un vērtējums

[4.1.2.] Attīstīt transporta un sakaru infrastruktūru atbilstoši Trans-Eiropas transporta tīkla (TEN–T) plāniem, kas sekmētu Rīgas kā vārtu pilsētas lomas pieaugumu Eiropas ekonomiskajā telpā

Kopš 2006.gada, sadarbojoties ar Satiksmes Ministriju, ir piesaistīti līdzekļi Rīgas pilsētas un Rīgas ostas integrēšanai TEN–T tīklā, kas paredzēja gan Austrumu maģistrāles, gan Ziemeļu transporta koridora attīstību un izbūvi: tika izstrādāts tehniskais projekts diviem Austrumu maģistrāles ceļu mezgliem, kā arī pārskatīts un atjaunots Brīvības ielas dubliera un Jaunciema savienojuma skiču projekts, izstrādāti saimnieciski, juridiski un finansiāli pētījumi privātā kapitāla piesaistei Ziemeļu šķērsojuma izbūvei, RBO tika sagatavots tehniski-ekonomiskais pamatojums RO–PAX un kruīza kuģu terminālam, kā arī veikta izpēte Rietumu un Austrumu molu rekonstrukcijai. 2007.gadā tika uzsākts projekts „Rīgas pilsētas un Rīgas ostas integrēšana TEN–T tīklā: Rīgas Ziemeļu transporta koridora izpētes pabeigšana”, kas turpināja TEN–T projektu „Rīgas pilsētas un Rīgas ostas integrācija TEN–T tīklā” un kura ietvaros tika veiktas tehniskās izpētes par Rīgas Ziemeļu transporta koridora 3. un 4. posmu un par Rīgas ostas savienojumu ar *Via Baltica* dienvidu ievadu Rīgā (Satiksmes ministrija, bez dat. A).

Ar Eiropas komisijas 2013.gada 9.decembra lēmumu tika apstiprināts līdzfinansējums „Rīgas pilsētas un Rīgas Brīvostas integrēšana TEN–T tīklā: detalizēta Rīgas Ziemeļu transporta koridora 1.posma projekta izpēte”. Projekta ietvaros tika plānots veikt detalizētu projekta izstrādi Ziemeļu koridora 1.posma būvniecībai, ieskaitot būvatļaujas ieguvu. 1. posms jeb t.s. „Brīvības ielas dublieris” veido Ziemeļu koridora austrumu daļu. Rīgas Ziemeļu transporta koridora 3. un 4. posma tehniskā projekta

izstrādes projekts kopš 2015.gada ir pārtraukts, RD abpusēji vienojoties ar EK Inovāciju un tīklu izpildaģentūru (Satiksmes ministrija, bez dat. A).

Nemot vērā, ka Ziemeļu transporta koridora projekts RTP–2006 laikā nav realizēts un to, ka RIAS2030 paredz viena jauna Daugavas šķērsojuma uz ziemeļiem no Vanšu tilta izbūvi, esošā situācija sniedz iespēju iesaistīties diskusijās par projekta realizācijas alternatīvām visām ieinteresētajām pusēm.

RTP–2006 darbības laikā tika īstenots projekts „Rīgas pilsētas un Rīgas ostas integrēšana TEN–T tīklā: Viestura un Meža ielu divlīmeņu šķērsojuma izbūve”, kurā kā Austrumu maģistrāles sastāvdaļa tika izbūvēts divlīmeņu krustojums pār Meža prospektu 0,7 km garumā (Satiksmes ministrija, bez dat. A).

Daugavas labajā krastā Osta tiks savienota caur Austrumu maģistrāli un Tvaika ielas pārvadu. Tas radīs iespēju samazināt kravas automašīnu kustības intensitāti gar RVC (atslogojot Senču–Pērnavas ielas rajonu). Kad pārvads tiks pabeigts, mērķis atslogot RVC no kravas auto kustības vismaz daļēji tiks sasniegts.

[4.1.4.] Līdzdarboties starptautiskā pasažieru ātrgaitas dzelzceļa projekta „Rail Baltica” precizēšanā un potenciālajā īstenošanā, risinot jautājumu par izdevīgāko šī ātrvilciena pieturvietu Rīgā vai kādā tās priekšpilsētā

2001.gada 7.novembrī Igaunijas, Latvijas un Lietuvas valstu Transporta ministri Pērnavā parakstīja sadarbības līgumu par sagatavošanas darbu uzsākšanu „Rail Baltica” dzelzceļa koridora attīstībai. Tomēr priekšizpētes darbi Latvijā tika uzsākti 2011.gadā (edzl.lv), kas nozīmē, ka ietvert RTP–2006 iespējamās risinājumus dzelzceļa līniju izveidei un rekonstrukcijai, kā arī iespējamo ietekmes uz vidi novērtējumu nebija iespējams.

2016.gada 17.maijā RD pieņemts lēmums Nr.3782 „Par publiskās lietošanas dzelzceļa līnijas „Rail Baltica” trases teritorijas lokālplānojuma kā Rīgas teritorijas plānojuma 2006.–2018.gadam un Rīgas vēsturiskā centra un tā aizsardzības zonas teritorijas plānojuma grozījumu izstrādes uzsākšanu”. Lokālplānojuma izstrāde tika uzsākta kā Rīgas teritorijas plānojuma un RVC un tā AZ teritorijas plānojuma grozījumi, lai nodrošinātu priekšnoteikumus nacionālas nozīmes infrastruktūras objekta – dzelzceļa līnijas „Rail Baltica” būvniecības uzsākšanu, nosakot dzelzceļa trasei un ar to funkcionāli saistīto objektu izbūvei nepieciešamās teritorijas un izstrādājot nosacījumus šīs teritorijas izmantošanai (RD PAD). Lokālplānojums 2017.gadā vēl atrodas izstrādēs stadijā (2016.gada 17.maijā RD pieņemts lēmums Nr.3782 „Par publiskās lietošanas dzelzceļa līnijas Rail Baltica trases teritorijas lokālplānojuma kā Rīgas teritorijas plānojuma 2006.–2018.gadam un Rīgas vēsturiskā centra un tā aizsardzības zonas teritorijas plānojuma grozījumu izstrādes uzsākšanu”) un, ja saskaņā ar likumu „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” lokālplānojuma īstenošanas ietekme uz vidi un cilvēku veselību būs būtiska, tad tiks veikts stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums.

Ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumā par projektu „Eiropas standarta platuma publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras līnijas Rail Baltica būvniecība” (2015) norādīts, ka paredzētā „Rail Baltica” trase nešķērsos pilsētas zonas, kur gaisa piesārņojums ar daļiņām PM₁₀ un PM_{2,5} pārsniedz pieļaujamo gaisa kvalitātes normatīvu, tādējādi neradot lielāku piesārņojumu slogu, kas var rasties no elektrificēto vilcienu kustības. Ziņojumā norādīts arī, ka paredzētā būvniecība gan starptautiskajā lidostā „Rīga”, gan Rīgas pasažieru stacijā traucējumi ir paredzēti īslaicīgi un nebūtiski kopējā projekta kontekstā.

Iespējamā teritorijas fragmentācija un radītais barjeras efekts Rīgas teritorijā „Rail Baltica” trases izbūves rezultātā veiktajā IVN ir novērtēti kā nebūtiski, jo teritorijas abpus dzelzceļa līnijām ir viegli pieejamas. Daļā Rīgas teritorijas „Rail Baltica” dzelzceļa līnija pārklāsies ar esošo dzelzceļa līniju, mazinot iespējamo fragmentāciju, bet vietās, kur tiks veidotas trokšņu barjeras, kā risinājumi vides pieejamības nodrošināšanai tiek minēti pārvadu un gājēju pāreju veidošana.

[9.7.4.1.] Veicināt sadarbību ar lidostas administrāciju, Satiksmes ministriju, Rīgas rajonu un Mārupes pagastu, lai, kopēji plānojot, varētu radīt lidostas attīstībai vislabvēlīgākos apstākļus, kas atbilstu arī Rīgas interesēm

[9.7.4.2.] Veicināt ērtu sabiedriskā transporta sakaru nodrošinājumu (t.sk. izskatot iespēju perspektīvā izveidot sliežu transporta līniju) starp lidostu un Rīgas centru

RIAS2030, 135.paragrāfā par „Rail Baltica” ievadu Rīgā kā vēlamāko atzīts „Rail Baltica” ievads Rīgā līdz Centrālajai dzelzceļa stacijai, kur tālāk ir nodrošināts ērts vilciena savienojums ar starptautisko lidostu „Rīga”.

Šķērsojumi pār Daugavu

RTP–2006 Rīgas domes politikas un vērtējums

[9.2.4.] Veidot Daugavas šķērsojumus (tiltus vai tuneļus) vienlaicīgi ar pieejām pie tiem, lai gūtu lielāku ekonomisko efektivitāti no kapitālieguldījumiem

[9.2.5.] Rezervēt trases Daugavas šķērsojumiem (tiltiem vai tuneļiem ar pieejām) Ziemeļos no Vanšu tilta Rīgas Ziemeļu transporta koridoram un Hanzas šķērsojumam, ņemot vērā, ka Ziemeļu šķērsojuma galvenā funkcija ir starpreģionālo saistību apkalpošana, bet Hanzas šķērsojums kalpos pārsvarā iekšpilsētas pārvadājumiem

[9.2.6.] Pirmās būvniecības kārtas objekti ir realizējami šādā secībā:

I. pieejas Dienvidu tiltam – vispirms kreisajā, pēc tam labajā krastā

II. Austrumu maģistrāle

III. Via Baltica ievads Rīgā (Brīvības ielas dublieris)

IV. Rīgas Ziemeļu transporta koridors

Uzbūvēts Dienvidu tilts ar pieejām no Lubānas ielas līdz Ziepniekkalna ielai. Iztrūkstošam savienojumam starp Vienības gatvi un Ziepniekkalna ielu 2017.gadā tika piešķirts finansējums un paredzēts, ka būvniecības darbi varētu beigties 2020.gadā.

Uzbūvēts Austrumu maģistrāles posms (Čiekurkalna pārvada savienojums ar Viestura prospektu) (RD SD, bez dat.A). Pagaidām nav realizēts Austrumu maģistrāles posms no Piedrujas līdz Brīvības ielai, kas novirzītu kravas un tranzīta transportu no pilsētas centra. Līdzīga situācija ir ar Daugavas kreisā krasta maģistrālo ielu tīklu Dienvidu – Ziemeļu virzienā. Ir rekonstruēts tikai Daugavgrīvas ielas un Krišjāņa Valdemāra ielas mezgls, kura realizācija paaugstina satiksmes drošību, nodalot tranzīta satiksmes plūsmu no vietējās satiksmes plūsmām un izveidojot atsevišķu infrastruktūru gājējiem (RD SD, bez datB).

Veikta Juglas ielas pārbūve un pagarināšana līdz A.Deglava ielai, t.sk. izbūvējot divlīmeņu Juglas ielas un Brīvības gatves krustojumu. Kā arī A. Deglava ielas posms no A.Saharova ielas līdz Juglas ielai, kas kopā nodrošina Dienvidu tilta sasaisti ar Vidzemes virzienu apejot pilsētas centrālo daļu.

Via Baltica ievads Rīgā (Brīvības ielas dublieris) un Rīgas Ziemeļu transporta koridora projekts (plašāks apraksts pie citām politikām) nav realizēti, jo projekta darbība tika pārtraukta.

Vizuāls attēlojums par realizētajiem ceļu infrastruktūras projektiem RTP–2006 darbības laikā ir meklējams 4.attēlā.

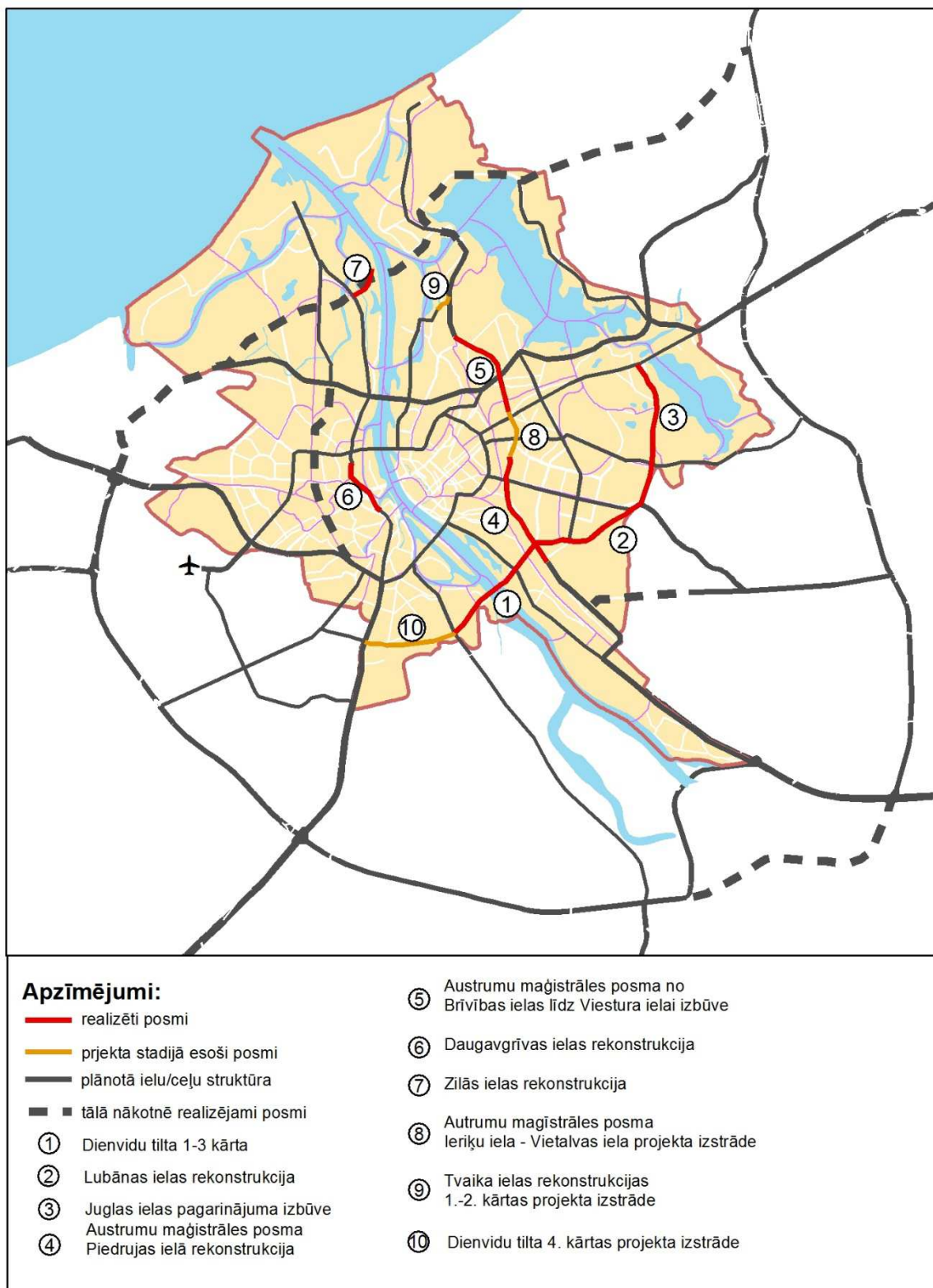
Papildus noteiktajiem šķērsojumiem, tika izvirzītas sekojošas RD politikas ceļu (ielu) vienotai attīstībai :

[9.2.1.] Veidot vienotu satiksmes ceļu mezglu, apvienojot ārpilsētas un pilsētas galvenos ceļus (ielas)

2014.gadā RD apstiprināta RIAS2030, kurā tiek turpināta RTP–2006 iekļautā pilsētas ielu tīkla struktūras attīstības koncepcija, un Transporta attīstības vadlīnijās tiek vērsta uzmanība uz Rīgas apvedceļa un pilsētas loka piedāvātām priekšrocībām.

[9.2.2.] Veidot pilsētā hierarhisku ceļu (ielu) tīkla sistēmu, atbilstoši ceļu (ielu) klasifikācijai

Pamatojoties uz RTP–2006 ar grozījumiem ietvertu ielu tīkla klasifikāciju, Rīgai tika izstrādāta kopējā ceļu (ielu) tīkla struktūra, kuras pamatā ir ielu kategorijas (B, C, D un E). B kategorijas ielas veido tīkla mugurkaulu – satiksme no ārpilsētas ceļiem un perifērijas rajoniem virzās pa B kategorijas ielām uz transporta loku; ielu tīkls veido loku ap pilsētas centru, nodrošinot intensīvas satiksmes kustību. C kategorijas ielas tikmēr savieno transporta loku ar centra teritorijām iekšpus dzelzceļa lokam, nodrošinot transporta kustību visos virzienos, apejot RVC, kā arī sadala satiksmi tālāk uz D kategorijas ielām.

4.attēls Realizētie ceļu infrastruktūras projekti RTP–2006 darbības laikā (ieskaitot 2017.gadu)
(Autors: RD PAD)

Autotransports

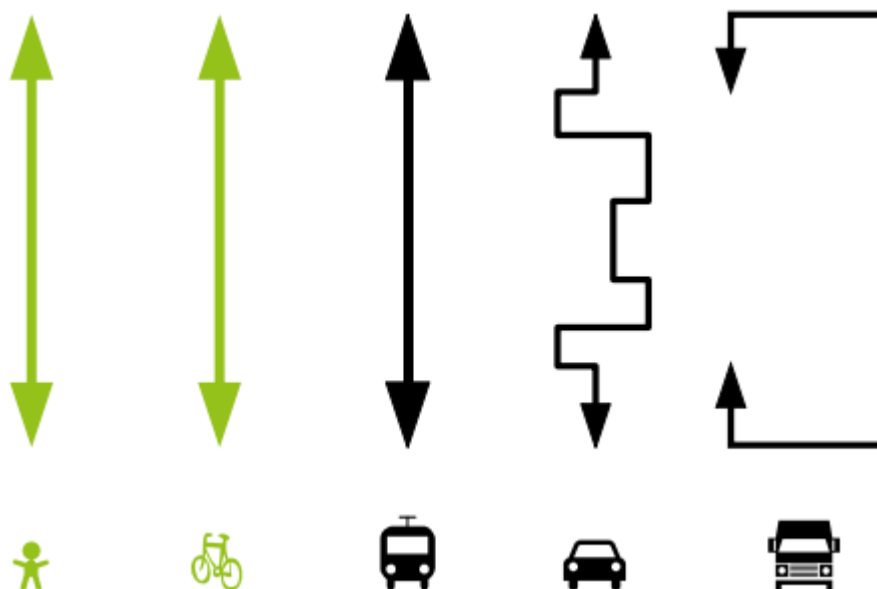
Autonovietnes un stāvparki

Autonovietņu un stāvparku risināmie jautājumi ir bijuši aktuāli RTP–2006 ietvaros. Ir izstrādāti stāvvietu un stāvparku attīstības plāni Rīgas pilsētā („Rīgas domes autonovietņu politikas un attīstības koncepcijas izstrāde” un „Stāvparku sistēmas sadaļas attīstības plāns”).

RTP–2006 Rīgas domes politikas un vērtējums

[6.2.3.1.] Optimizēt transporta plūsmas pilsētas centrā

RTP–2006 iekļautā politika par transporta plūsmas optimizēšanu pilsētas centrā tiek īstenota izmantojot ielu tīklu, kravu transportu novirzot no pilsētas centra, izveidojot sabiedriskā transporta joslas, veidojot veloceļus. RIAS2030 iekļauts mobilitātes princips pilsētas kodolā, priekšroku dodot kājāmgājējiem, velosipēdistiem un sabiedriskajam transportam (5.attēls).

5.attēls **Mobilitātes princips pilsētas kodolā** (Avots: RIAS2030)

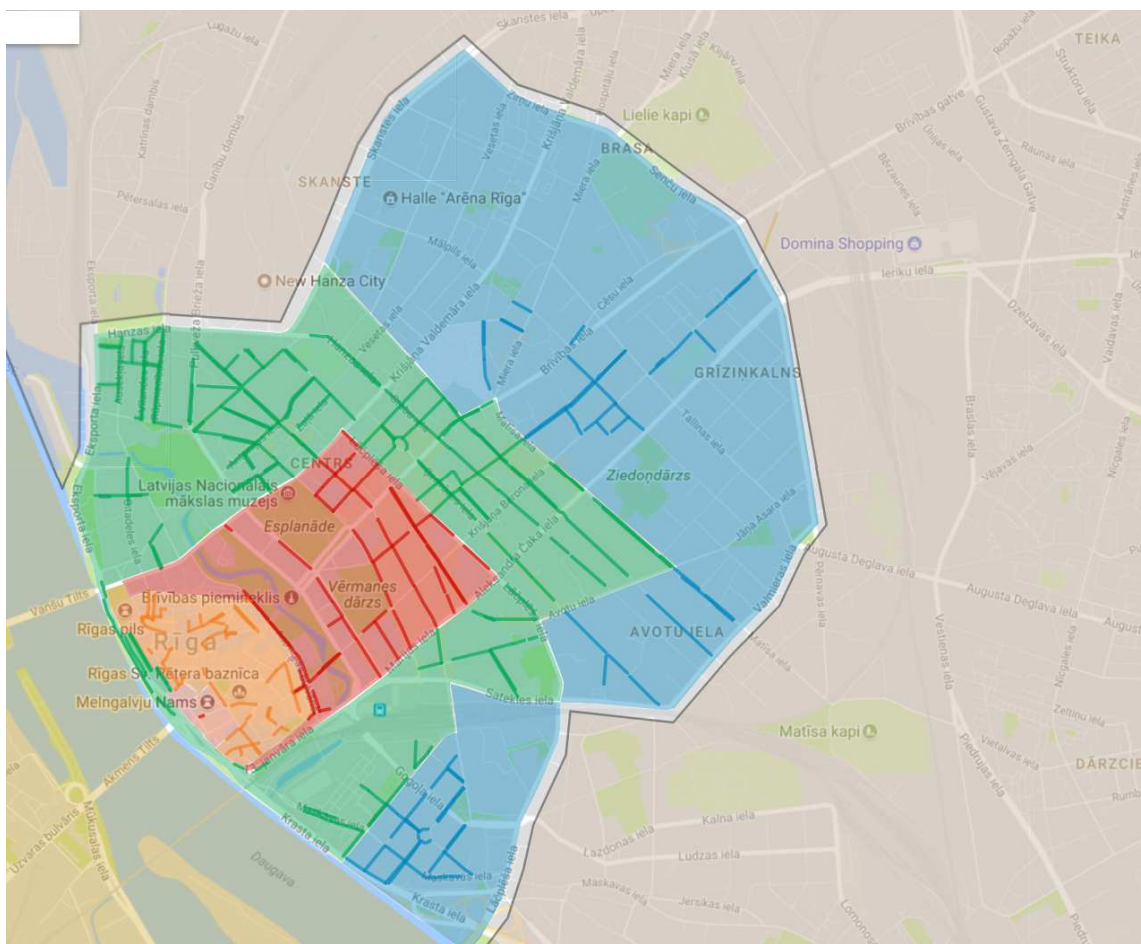
[9.5.10.] Izvērtēt iespēju ieviest iebraukšanas/caurbraukšanas maksu Rīgas centrā, tādējādi veicinot sabiedriskā transporta izmantošanu un attīstību

Līdz šim nav ieviesta iebraukšanas maksa Rīgas centrā, tomēr pieaugošais automobilizācijas līmenis un nerealizētie ceļu infrastruktūras posmi rada pieaugošu spiedienu uz ceļu infrastruktūru, kā arī turpina ietekmēt gaisa un trokšņu piesārņojumu pilsētā.

[9.8.1.] Atļaut autonomvietnes Rīgas vēsturiskajā centrā ielas sarkano līniju robežās tikai vietās, kur to pieļauj satiksmes plūsmas lielums, it īpaši sabiedriskais transports. Noteikt augstu maksu par šo autonomvietņu izmantošanu

[9.9.1.] Sagatavot Rīgas domes saistošos noteikumus, kas nosaka īpašā režīma teritorijas zonas robežas Vecrīgā, kurā tiktu ierobežota transportlīdzekļu kustība

Pašlaik ir noteikta A, B, C, D un R zonas maksa autostāvvietām, un atkarībā no zonas mainās noteiktā maksa par stundu (6.attēls). Dārgākā (R) zona ir Vecpilsētā, kur par stāvēšanu ir jāmaksā visvairāk. Otra dārgākā – A zona – ietver dažas Vecrīgai piegulošas ielas, piemēram, 11. novembra krastmala, Aspazijas iela, Merķeļa iela un Kalpaka bulvāris. Tad seko B zona un C zona. C zonas stāvvietas izvietotas apkaimēs starp šādām ielām: Krasta iela, Puškina iela, Dzirnau iela, Valmieras iela, Matīsa iela, Čaka iela, Tallinas iela, A. Briāna iela, Kr. Valdemāra iela, Hanzas iela, Lāčplēša iela, Marijas iela un 13. janvāra iela. No šīs zonas tālāk uz Rīgas centra loka pusi atrodas vislētākā (D) zona, kurā ir tikai retas ielas ar maksas stāvvietām un pārsvarā novietot automašīnu ielas malā ir iespējams bez maksas (E.Daniševska birojs, SIA „Solvers”, 2015).

6.attēls Autostāvvietu zonas RVC AZ (Avots: SIA „Rīgas satiksme”)

Krietni mazāk ir aizpildītas maksas stāvvietas, kuru tuvumā ir mazāk sabiedrisko objektu. Arī Vecpilsētas stāvvietas ir ar salīdzinoši mazu aizpildījumu, kas izskaidrojams ar augsto cenu par šīs zonas stāvvietām un līdz ar to šīs stāvvietas neizvēlas ikdienas klients (E.Daniševska birojs, SIA „Solvers”, 2014.). Par automašīnu novietošanu maksas stāvvietās autovadītājiem ir jāmaksā darba

dienās no plkst. 8.00 līdz plkst. 20.00 un sestdienās no plkst. 9.00 līdz plkst. 17.00 (ar dažiem izņēmumiem). Svētdienās un svētku dienās par ielu malās esošajām maksas autostāvvietām nav jāmaksā (E.Daniševska birojs, SIA „Solvers”, 2015).

[9.8.2.] Vietās, kur atļauta automašīnu stāvēšana ielas sarkano līniju robežās, būtiski diferencēt maksu par stāvēšanu atkarībā no pieprasījuma un apkāmes rakstura

Atsaucoties uz [9.8.1.] politikas izpildē aprakstīto, secināms, ka ir ievērojama RD politikas par diferencētu maksu pilsētā – Vecrīgā maksa par automašīnas novietošanu ir vislielākā, bet tālāk telpiski sadalītājās zonās maksa par automašīnas novietošanu samazinās.

Iedzīvotājiem autovietnes pārsvarā atrodas daudzdzīvokļu mikrorajonos. Liela daļa autovadītāju savus spēkratus tur apkārtējos garāžu kooperatīvos vai maksas stāvlaukumos, kas izvietojas apkārtējās zonās bieži vien nepārsniedzot 5 minūšu gājiena attālumu – 500 m (Stāvvietu infrastruktūras sadaļas attīstības plāns, 2015). E.Daniševska biroja veiktajā pētījumā „Rīgas domes autonomvietņu politikas un attīstības koncepcijas izstrāde” tika arī noskaidrots, ka ielu sarkanajās līnijās atrodas gandrīz 8 000 maksas stāvvietas un nedaudz vairāk kā 74 500 bezmaksas stāvvietas (lielākais skaits bezmaksas stāvvietas atrodas apkaimēs, 522 RVC, bet 7 197 stāvvietas ir RVC AZ). Lielākais vairākums (85 %) maksas stāvvietas atrodas RVC un RVC AZ.

[10.6.13.] Veidot īslaicīgas un ilglaicīgas stāvvietas tūristu autobusiem

Īslaicīgās un ilglaicīgās stāvvietas tūristu autobusiem paredzētas vairākās vietās pilsētā (7.attēls).

7. attēls Stāvvietas tūristu autobusiem (Avots: <http://www.rdsd.lv>)

[9.8.4.] No autonomvietnēm ielas sarkano līniju robežās par augstu maksu gūtos ienākumus novirzīt autonomvietņu veidošanai un uzturēšanai ap dzelzceļa loku un P&R stāvparku izveidei

Politika RTP–2006 periodā netiek pildīta.

[9.8.5.] Izvietot P&R stāvparkus galvenokārt tramvaja maršrutu galapunktos. Izstrādāt satiksmes organizācijas pasākumu kompleksu veiksmīgai stāvparku attīstībai, lai nodrošinātu ievērojami lielāku tramvaja vidējo braukšanas ātrumu salīdzinot ar vieglā transporta vidējo braukšanas ātrumu attiecīgajā maršrutā

RTP–2006 periodā ir bijis liels to Rīgas iedzīvotāju skaits, kas pārceļas uz dzīvi Pierīgā, bet turpina strādāt Rīgā, tādējādi papildinot autobraucēju skaitu, kas ik dienu noslogo pilsētas ielas, jo stāvparki (ar vienu izņēmumu) nav izveidoti. Kopš 2012.gada decembra autostāvvietā Ulbrokas ielā 13, kas sākotnēji būvēta kā daudzstāvu autostāvvietā tuvējām daudzdzīvokļu mājām, ieviesta stāvparka funkcija, kura apmaksas sistēma saistīta ar Rīgas satiksmes izmantoto e-talonu. Šis ir pašlaik pirmais un vienīgais oficiāli darbojošais stāvparks Rīgā. Šobrīd stāvparku funkcijas, galvenokārt, pilda stāvlaukumi pie Rīgas tirdzniecības centriem (Ieviešanas uzraudzības pārskats par periodu no 2014. līdz 2016.gadam, 2017).

RD PAD pasūtītajā RD autonomvietņu politikas un attīstības koncepcijas Stāvparku sistēmas sadaļas attīstības plānā (2014) secināts, ka atsevišķi pašvaldības rezervētie zemesgabali stāvparku funkcijai nav piemēroti, un sagatavots plāns stāvparku sistēmas attīstībai, kurš būtu jāīsteno.

RIAS2030 ietverts princips par nepieciešamību izveidot vidēja termiņa stāvparku tīklu ap pilsētas loku, kā arī īstermiņa autonomvietnes ap pilsētas centra loku, kas ir ērti savienotas ar sabiedriskā transporta sistēmu. Tāpat arī akcentēta nepieciešamība atsevišķos gadījumos stāvparkus izvietot kaimiņu pašvaldībās ar ērtu satiksmi līdz Rīgas centram.

[9.8.6.] Iekļaut vienotajā informatīvajā sistēmā visas autonomvietnes ap dzelzceļa loku, kā arī lielākās autonomvietnes pie sabiedriskajiem objektiem. Šī sistēma brīdinātu autovadītājus, kuri tuvojas pilsētas centrālajai daļai, par attālumu līdz autonomvietnēm un brīvo vietu skaitu tajās, kā arī vadītu autovadītāju līdz izvēlētajai autonomvietnei

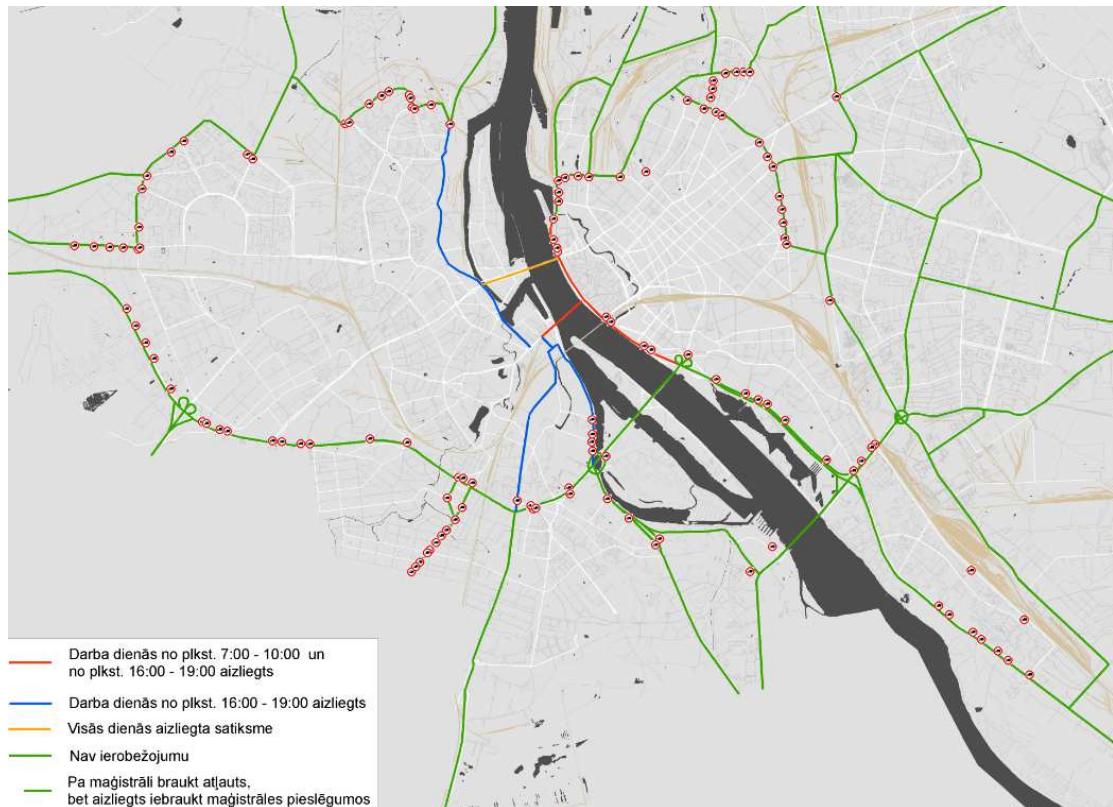
Politika RTP–2006 periodā nav izpildīta.

Kravas transporta kustība

Rīgas domes politikas RTP–2006 un vērtējums

[6.2.3.2.] Veicināt kravu transporta maksimālu kustības ierobežošanu pilsētas centrā

Rīgā izstrādāta Kravas transporta aizliegumu karte (8.attēls), kurā attēloti ierobežojumi kravas transportlīdzekļu plūsmām Rīgā, kas vairāk orientēti uz kravas transportlīdzekļu plūsmu samazināšanu rīta vai vakara sastrēgumu stundās.

8.attēls **Kravas transporta satiksmes organizācija Rīgā** (Avots: RD SD <http://www.rdsd.lv/kravas-transportam>)

Esošajā situācijā kravas transportlīdzekļu plūsma noslogo tiltus pār Daugavu un pilsētas ielas, piemēram, 11.novembra krastmalu, jo bieži tas ir īsākais ceļš daudziem objektiem (termināliem, muitas noliktavām utt.). Situācija liecina par galveno pilsētas transporta infrastruktūras un valsts autoceļu saiknes trūkumu ar RBO.

Ārējām kravas transporta plūsmām nozīmīgākie objekti (termināli, muitas noliktavas, noliktavas, ražošanas uzņēmumi utt.) atrodas ārpus RVC, tomēr īsākie un ērtākie maršruti uz šiem punktiem (no iebraukšanas vietas) ved caur pilsētas centru.

Rīgas transporta struktūras elementi ar vislielāko kopējo noslodzi ir tilti pār Daugavu (Vanšu tilts, Salu tilts, Akmens tilts) un Krasta iela un 11.novembra krastmala. Attiecībā uz kravas transporta plūsmu intensitāti, var izdalīt sekojošus transporta struktūras elementus: Daugavas tilti (Salu tilts, Akmens tilts), Slāvu tilts un ielas (Krasta iela, Daugavgrīvas iela). RTP–2006 iekļautie risinājumi bīstamo kravu pārvadājumiem tiek saglabāti arī turpmākajā plānošanas periodā Transporta attīstības tematiskais plānojumā.

[7.3.2.] Plānojot jaunas tranzīta plūsmas, izvairīties no lielu dzīvojamo rajonu šķērsošanas

Transporta attīstības TmP uzsvars tiek likts uz maksimālu RVC atslogošanu no tranzīta satiksmes, tomēr, veidojot tranzīta plūsmu uz ostu, pilnībā neizdosies izvairīties no dzīvojamo rajonu šķērsošanas (Rietumu maģistrāle).

[9.6.1.] Rīgas vēsturiskajā centrā preču piegādei veicināt mazas kravnesības autotransporta izmantošanu

RVC un tā AZ plānojuma paskaidrojuma rakstā minēts, ka teritorijā apkalpojošā smagā transporta kustība pieļaujama ar normatīvos paredzēto minimālo piegādes automobili atbilstoši LVS 190-3:1999 „Ceļu vienlīmeņu mezgli” B.1. tabulai, bet kravas piegādes transporta svāra ierobežojums – piegādes auto atļautā pilnā masa nedrīkst pārsniegt 7,5 t.

[9.6.2.] Veicināt kravas transporta maršrutu pakāpenisku izveidi ārpus Centra un dzīvojamajiem rajoniem

Kravas transporta maršrutu pakāpeniska izveide ārpus Centra un dzīvojamajiem rajoniem pakāpeniski tiek realizēta. Daugavas labajā krastā ir realizēti maģistrālo ielu izbūves projekti, atsevišķu maģistrālo ielu posmi ir projektu izstrādes stadijā.

Ceļu infrastruktūras projekti, kas nav realizēti, tādējādi radot ietekmi uz pilsētu:

- Nepabeigtā Austrumu maģistrāle. Kravas transporta vajadzībām tiek izmantota šim nolūkam nepiemērota satiksmes infrastruktūra, kas veicina satiksmes sastrēgumus un vides piesārņošanu.
- Nav izbūvēts RZTK, Dienvidu tilta 4.posms un Rietumu maģistrāle, kā rezultātā ar kravas autotransportu tiek apgrūtināts pilsētas ielu tīkls, t.sk. centrālās daļas ielas, kuras tam nav piemērotas, radot satiksmes sastrēgumus un vides piesārņojumu.
- Tilta ielas un sliežu ceļu Rīga – Skulte vienlīmeņa krustojums. Krustojuma nepietiekamās caurlaidspējas dēļ rodas ievērojami satiksmes sastrēgumi un vides piesārņojums.
- Palielināts kravas transporta maršruta garums cauri Vecdaugavas, Vecmīlgrāvja un Vecāķu apkaimēm, apgrūtinot apkaimju ielas ar kravas autotransporta satiksmi un palielinātu vides piesārņojumu.
- Bolderājas apkaimes centra ielas tiek noslogotas ar tām nepiemērotu kravas auto satiksmi (Transporta attīstības tematiskais plānojums, 2017).

[9.6.3.] Veicināt prāmja satiksmes organizāciju starp Vecmīlgrāvi un Bolderāju kravas pārvadājumiem

RTP–2006 ietvaros nav izdevies veicināt prāmja satiksmes organizāciju starp Vecmīlgrāvi un Bolderāju kravas pārvadājumiem, tomēr iespējamā ūdens transporta izmantošana Rīgas satiksmes problēmu daļējai risināšanai izskan arvien biežāk. Attīstības programmas 2014.–2020.gadam izstrādes ietvaros tika diskutēts, ka šī ideja varētu tikt īstenota kā privāta iniciatīva.

Gājēji un velotransports

Gājēji

Rīgas domes politikas RTP–2006 un vērtējums

[9.3.1.] Veicināt gājēju ielu izveidošanu Vecrīgā, attiecīgi samazinot transporta plūsmu

Gājēju ielu izveidošana Vecrīgā un kopumā RVC AZ ir RVC plānojumā, kurā kā gājēju ielas tiek paredzētas Audēju, Skārņu, Šķūņu, Tirgoņu un Vecpilsētas ielu, bet pārējās ielas Vecrīgā plānots veidot kā ielas ar prioritāti gājējiem. Gājēju ielu izveide plānošanas periodā nav realizēta (Transporta attīstības tematiskais plānojums, 2017).

No 2006.–2009.gadam Vecrīgā tika noteikta maksas iebraukšana un caurlaižu sistēma, bet no 2009.gada tā ir aizstāta ar paaugstināta tarifa maksas autostāvvietām, kā arī ielu tīkls Vecrīgā ir organizēts tā, ka nav iespējams izmantot Vecrīgas ielas caurbraukšanai no krastmalas uz pilsētas centru. Visas Vecrīgas ielas atrodas „Dzīvojamā zonā”, kas pēc CSN nozīmē, ka gājējiem un velosipēdistiem ielās ir priekšroka un viņi var pārvietoties arī pa brauktuvi, savukārt autovadītājiem maksimālais atļautais braukšanas ātrums ir 20 km/h. Lai būtu iespējams izvērtēt patieso plūsmas samazinājumu, trūkst dati par automašīnu skaitu un iebraukšanu/izbraukšanu no Vecrīgas.

[9.3.2.] Nodrošināt ietvju platumu atbilstoši gājēju plūsmu lielumam, t.sk. sabiedriskā transporta pieturvietās

Realizējot jaunus projektus, gājēju plūsmu nodrošināšanai pievērsta samērā liela uzmanība – tiek paredzēti standarti atbilstoši ietvju platumi, pāreju vietas aprīkotas ar vides pieejamības risinājumiem. Realizēti vairāki divlīmeņu šķērsojumu projekti Kārļa Ulmaņa gatvē (Transporta attīstības tematiskais plānojums, 2017).

Velotransports

Rīgas domes politikas RTP–2006 un vērtējums

[6.2.1.4.] Uzlabot un popularizēt sabiedrisko transportu (īpaši elektrisko transportu – tramvajs, trolejbuss, vilciens) un velo transportu, akcentējot videi draudzīgus transporta līdzekļus

LATRIT kopš 2008. gada veic sistemātisku riteņbraucēju skaitīšanu atsevišķos punktos Rīgas ielās. Atbilstoši LATRIT datiem, riteņbraucēju skaits kopš 2008.gada audzis vairāk kā 5 reizes (Rīgas pilsētas velosatiksmes attīstības koncepcija 2015.–2030.gadam, 2015).

Ik gadu ar mērķi popularizēt riteņbraukšanu notiek Rīgas velo nedēļa (organizē biedrība „Rīgas velo nedēļa”). Pirmo reizi velo nedēļa notika 2011.gadā, parasti aprīļa beigās/maija sākumā, iezīmējot jaunās velosipēdu sezonas atklāšanu. Nedēļas ietvaros tiek organizēti dažādi pasākumi, piemēram, Tvīda brauciens (pirmais Tvīda brauciens notika jau divus gadus pirms pirmās Rīgas velo nedēļas), diskusijas, velosipēdu ekskursijas un sacensības, filmu demonstrēšana un citi atraktīvi pasākumi, kas popularizē velo kultūru.

Papildus šīm aktivitātēm pavasarī, katru rudeni Eiropas Mobilitātes nedēļas ietvaros notiek akcija „Ar velo uz darbu” – Rīgas centrā velosipēdistiem tiek dota iespēja veikt tehnisko apkopi un reģistrēt transporta līdzekli CSDD datu bāzē, kas atvieglo divriteņa identificēšanu tā nozagšanas gadījumā. Mobilitātes nedēļas ietvaros (22.septembrī) arī tiek atzīmēta vispasaules Diena bez auto.

[9.4.1.] Veicināt nepārtrauktu un pakāpenisku velosatiksmes un veloinformācijas sistēmas attīstību, integrējot to kopējā pilsētas transporta infrastruktūrā, tā sekmējot velotransporta izmantošanu ikdienas braucienu veikšanai, kā arī atpūtai un sportam

Riteņbraucēju apvienības dati liecina, ka 92 % no esošās veloinfrastruktūras Rīgā risināti kā apvienots gājēju un riteņbraucēju ceļš, kas apzīmēts ar ceļa zīmēm vai ar marķējumu vienā plaknē ar gājēju ietvi, kas rada satiksmes drošības saspīlējumus starp gājējiem un riteņbraucējiem (Rīgas pilsētas velosatiksmes attīstības koncepcija 2015.–2030.gadam, 2015). Līdz šim nesakārtotas Latvijas valsts standartu un nepietiekamas pieredzes dēļ, nav bijusi pietiekama kapacitāte kvalitatīvas veloinfrastruktūras izveidei. Šajos gados ir bijusi veloceliņu tehnisko risinājumu evolūcija no vienkāršas veloinfrastruktūras uz ietvēm līdz nodalītu (no gājējiem un auto) veloceliņu izbūves (Transporta attīstības tematiskais plānojums, 2017).

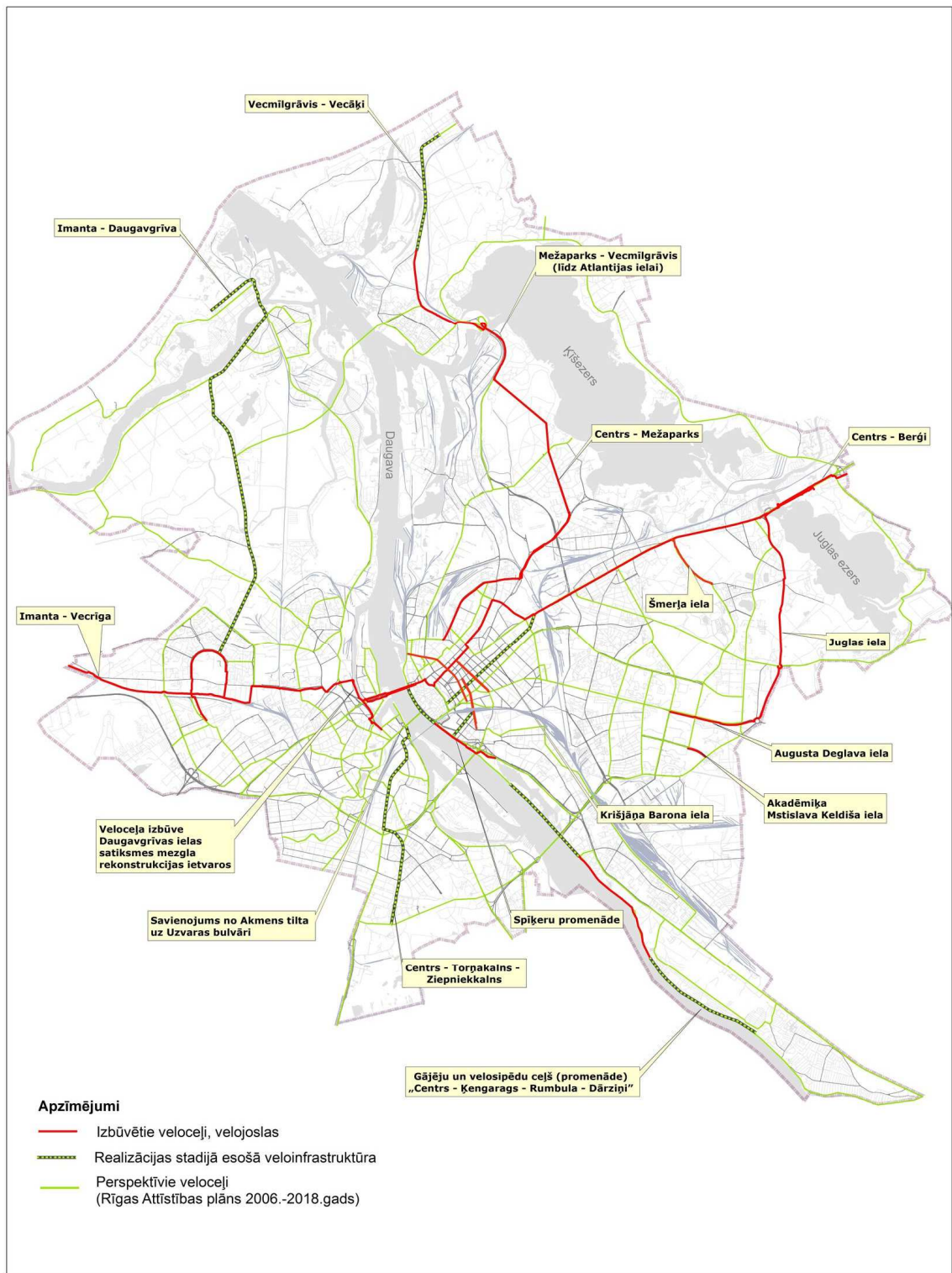
Kopš 2001.gada, kad tika izbūvēts veloceliņš Centrs–Imanta, Rīgā ir izbūvēti 68 km veloinfrastruktūras (Transporta attīstības tematiskais plānojums, 2017). Šajos 68 km ietilpst sekojoši veloinfrastruktūras objekti – veloceļš „Centrs–Imanta”, „Centrs–Mežaparks”, „Mežaparks–Vecmīlgrāvis”, „Centrs–Bergī”, „Ķengaraga promenāde”, kā arī vairāki savienojošie veloceļi. 2014.gadā ir realizēts pirmais velojoslu pilotprojekts, ierīkotas no gājējiem un autosatiksmes atsevišķas velojoslas – Elizabetes, Dzirnau un Lāčplēša ielā (Rīgas pilsētas velosatiksmes attīstības koncepcija 2015.–2030.gadam, 2015). Velojosla Lāčplēša ielā pēc ielas rekonstrukcijas darbiem 2016.gada vasarā tika uzlabota, padarot to drošāku un ērtāku. Kopumā veloinfrastruktūras attīstība Rīgā notiek palēnām, tomēr pastāvīgi – pēdējo trīs gadu laikā kopējais veloceļu garums ir pagarināts par 25,6 km (Ieviešanas uzraudzības pārskats par periodu no 2014. līdz 2016.gadam, 2017) (9.attēls).

Plānošanas periodā īstenoti pilotprojekti D kategorijas ielās – Elizabetes ielā, Dzirnau ielā, Lāčplēša ielā un Krišjāņa Barona ielā. Krišjāņa Barona iela ir pirmā iela Rīgā, kur ir mēģināts praktizēt dalītās telpas ielas konceptu, jo Barona ielas brauktuve tiek dalīta starp tramvaju, automašīnām un velosipēdiem, kuriem ir norādīta rekomendējošā velojosla, uz kuras brīvi arī pārvietoja automašīnas.

Tomēr riteņbraucēju skaita pieaugums ir radījis slogu uz esošo velo infrastruktūru, kā arī pārējo satiksmes sistēmu. Apzinoties esošo problemātiku un to, ka popularizējot velosipēda izmantošanu un paplašinot velojoslu un veloceļu tīklu Rīgā, pilsēta iegūst gan ekonomikā, gan vidē, 2015.gadā tika izstrādāta velosatiksmes attīstības koncepcija.

[9.4.2.] Sekmēt pietiekami blīva, integrēta un pārskatāma veloceliņu tīkla attīstību, kas nodrošinātu dzīvojamās, darbavietu, publiskās apbūves un dabas teritoriju pieejamību, augstu satiksmes drošību un patīkamu maršruta vides kvalitāti

Velosatiksmes tīkls joprojām ir attīstības stadijā, līdz ar to pašlaik tas nefunkcionē kā vienots veselums. Pie galvenajiem trūkumiem minami maģistrālo veloceļu pārrāvumi, neesoši savienojumi ar pilsētas centru, kā arī nepietiekams satiksmes iekārtojums centrā. Tāpat arī gājēju un velo infrastruktūras attīstību ietekmē pašlaik vēl nerealizētais Lielas un Mazais transporta loks un maģistrālās ielas.

9.attēls Esošie un perspektīvie veloceļi (un velojoslas) Rīgā (Avots: RD SD)

[9.4.3.] Veicināt drošu velonovietņu ierīkošanu daudzstāvu un pazemes autonomvietnēs, kā arī pie sabiedriski nozīmīgām iestādēm, tā sekmējot to pieejamību

Atbilstoši pieejamajiem datiem, Rīgā izveidotas ~600 velostāvvietas. Tā kā velobraucēju skaits turpina pieaugt, atbilstoši RTIAN normatīvam, jāturpina velostāvvietu ierīkošana.

[9.4.4.] Veidot gar B kategorijas ceļiem (ielām) un C kategorijas ceļiem (ielām) no autotransporta un gājēju satiksmes atdalītus divvirziena veloceļus, kur to pieļauj ielu platums

[9.4.5.] Veidot gar D kategorijas ceļiem (ielām) velotransporta joslas, kur to pieļauj autotransporta satiksmes intensitātes līmenis

[9.4.6.] Pieļaut veloceļņu ierīkošanu uz ietvēm vai gājēju ielām, ja ir atbilstošs ietves platums un tiek ierīkota atsevišķa velosatiksmes josla vai velosatiksmes tiek ierīkota atsevišķā līmenī no gājēju plūsmas

[9.4.7.] Velomaršrutu ceļā esošās trotuāru apmales (perpendikulāri braukšanas virzienam) izbūvēt tā, lai tās netraucētu velotransporta kustībai

[9.4.8.] Rosināt masu saziņas līdzekļus informēt sabiedrību par velotransportu kā veselīgu, drošu un līdzvērtīgu transporta līdzekli Rīgā

Ar RD 07.07.2015. lēmumu Nr.2757 apstiprināta Rīgas pilsētas velosatiksmes attīstības koncepcija 2015.–2030.gadam, kurā detalizētāk skatīta jomas attīstība.

[9.4.9.] Veicināt multimodālu pārvietošanos, izmantojot velotransportu un sabiedrisko transportu

Līdz šim politika par multimodālu pārvietošanos, izmantojot velotransportu un sabiedrisko transportu ir attīstības stadijā. Pašlaik nav minami konkrēti realizēti projekti, bet kā piemēru var minēt Multimodāla transporta mezgla izbūvi Torņakalnā, kur norit projekta plānošanas darbi un ir iekļauta iecere par velonovietnes izveidi, lai varētu ērti novietot velosipēdu un izmantot sabiedrisko transportu. Velosipēdu stāvparki tiek plānoti arī saistībā ar „Rail Baltica” Centrālās dzelzceļa stacijas projektu.

[10.5.7.] Nodrošināt perspektīvo veloceļņu tīklu sasaisti ar pilsētas sporta objektiem, paredzot atbilstoši aprīkotu velo novietņu izveidi pie tiem

Velo novietņu izveide tiek pielāgota pēc pieprasījuma un konkrētas nepieciešamības publiskās vietās.

Pilsētas sabiedriskais transports

RTP–2006 Rīgas domes politikas un vērtējums

[5.4.2.] Atbalstīt centru apbūves teritoriju attīstību ar pilsētas infrastruktūru, ieskaitot sabiedrisko transportu

Pēdējo gadu piemērs šādas politikas realizācijai ir Skanstes attīstība, kurā pilsētas pašvaldība attīsta infrastruktūru un sabiedrisko transportu.

[6.2.1.4.] Uzlabot un popularizēt sabiedrisko transportu (īpaši elektrisko transportu – tramvajs, trolejbuss, vilciens) un velo transportu, akcentējot videi draudzīgus transporta līdzekļus

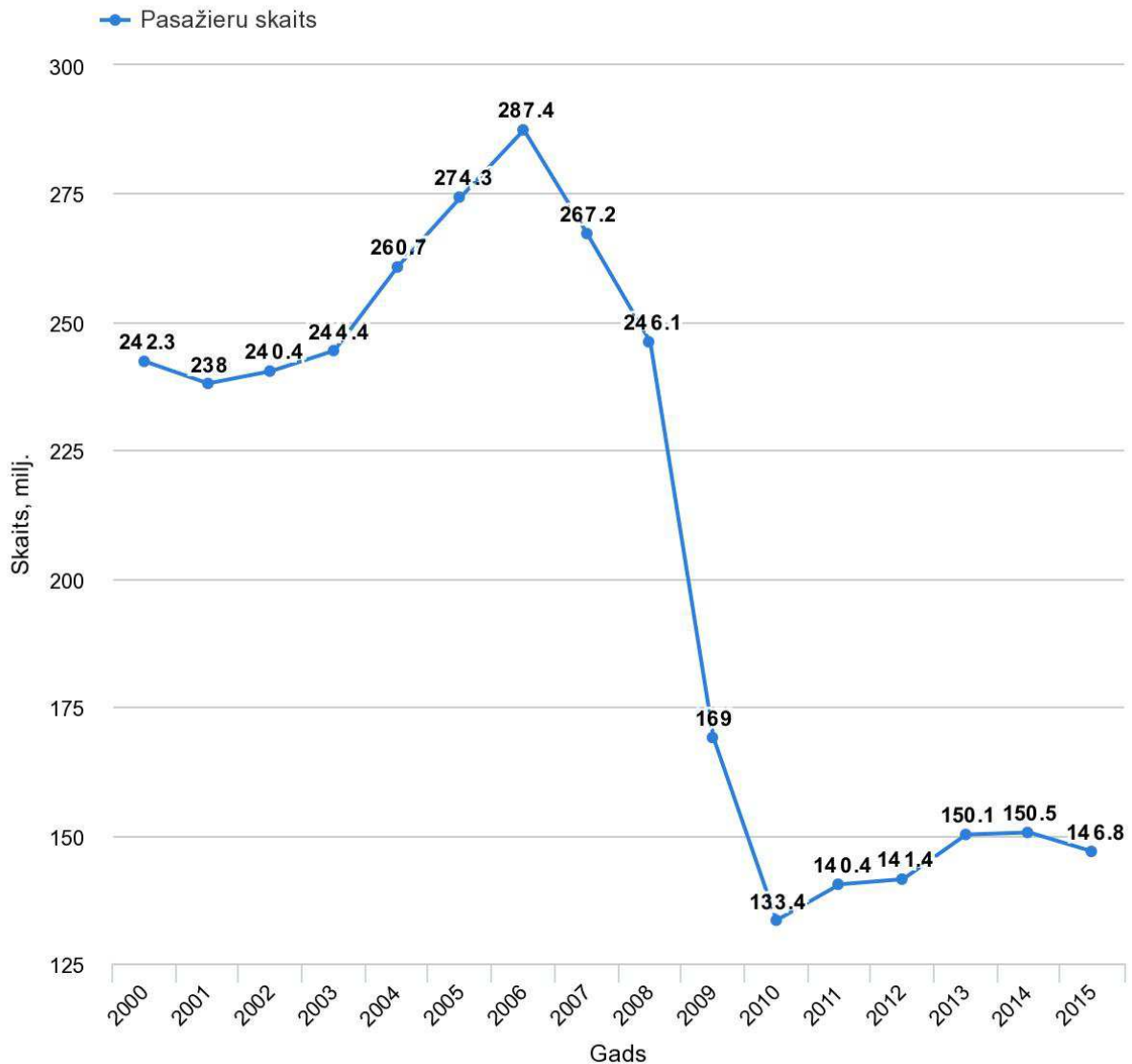
Pēdējos gados konsekventi tiek atjaunots SIA „Rīgas satiksme” ritošais sastāvs, kā arī tiek plānots ieviest ar ūdeņradi darbināmus autobusus un plānots izbūvēt ūdeņraža uzpildes staciju Rīgā, Jelgavas ielā. Pakāpeniski tiek uzlabota arī veloinfrastruktūra Rīgā.

[9.5.1.] Veicināt sabiedriskā transporta attīstību Rīgā kopumā

Galvenais maršrutu tīkls pilsētā sastāv no tramvaju, trolejbusu un autobusu maršrutiem. Lai veicinātu sabiedriskā transporta attīstību Rīgā, daļa (16%) sabiedriskā transporta maršrutu savieno apkaimes savā starpā. Tajā pašā laikā vislielākais pieprasījums ir sabiedriskā transporta savienošana ar centru, tāpēc 73% no maršrutiem kursē uz Rīgas centru. Lielāko maršrutu daļu aizņem autobusu maršruti (928,5 km), kamēr vismazākais maršrutu kopgarums ir tramvajiem (101,1 km). Dārgās infrastruktūras ierīkošanas izmaksas un inženiertehniskie pagrūtinājumi ir viens no iemesliem, kāpēc tramvaju maršrutu kopgarums ir vismazākais (Transporta attīstības tematiskais plānojums, 2017).

Kā vēl viens uzlabojums sabiedriskā transporta pieejamībā ir 2011.gadā ieviestais Nakts transports, kas kursē piektdienu un sestdienu naktīs uz Rīgas lielākajām apkaimēm.

Ekonomiskā krīze ir negatīvi ietekmējusi Rīgas pilsētas sabiedriskā transporta attīstību, jo samazinājās nodarbināto un maksātspējīgo iedzīvotāju skaits. Balstoties uz pasažieru plūsmas kritumu, atbilstoši tika samazināts sabiedriskā transporta nobraukums (SIA „Rīgas satiksme” ilgtermiņa stratēģija no 2012.– 2033.gadam, 2012.) Kopš 2012.gada sabiedriskā transporta reisu skaits ir samazinājies, bet pārvadāto pasažieru skaits ir palielinājies, izņemot 2015.gadu, kad vērojams pārvadāto pasažieru skaita kritums braukšanas maksas tarifa pieauguma dēļ (10.attēls) (Ieviešanas uzraudzības pārskats par periodu no 2014. līdz 2016.gadam, 2017).

10.attēls. Pārvadāto pasažieru skaits Rīgas pilsētas pašvaldības sabiedriskajā transportā, milj.
(Avots: www.sus.lv)

[9.5.2.] Nodrošināt sabiedriskā transporta tīkla attīstību, kuram par mugurkaulu ir modernizēts tramvajs

Rīga turpina darbu energoefektīvo bezizmešu transporta tehnoloģisko risinājumu ieviešanai Rīgas esošajā transporta infrastruktūrā (mērķis no 2020.gada sabiedriskā transporta ritošā sastāva atjaunošanai iegādāties tikai bezizmešu transportlīdzekļus). Kopš 2006.gada SIA „Rīgas Satiksme” veic tramvaju sastāva modernizēšanu. Pašlaik pilsētas tramvaju maršruta tīklā kursē 26 zemās grīdas tramvaji un 2017.gada ietvaros tiek piegādāti vēl 20.

Pašlaik norit darbs pie jaunas tramvaja līnijas izveides jaunattīstības apkaimē Skanstē, kam paredzēts arī ES finansējums. Tramvaja līnijas posms ir paredzēts 3,6 km garumā maršrutā Sporta iela – Skanstes iela – Zirņu iela – Senču iela – Pērnavas iela.

Tramvaja kā sabiedriskā transporta mugurkaula loma ir nozīmīga gan no sociālā viedokļa (zemās grīdas tramvaji ir pieejami cilvēkiem ar kustību traucējumiem, māmiņām ar ratiem, pretstatā

tramvajiem ar augsto grīdu), gan no klimatu pārmaiņu aspekta, jo tramvajs ir videi draudzīgs transporta līdzeklis, kas pārvadā lielu pasažieru skaitu ar nelielu CO₂ izmešu daudzumu un mazāku trokšņu piesārņojumu, un kas ir viens no ātrākajiem sabiedriskā transporta līdzekļu veidiem. Pozitīvi vērtējamas investīcijas un projekti gan jauna ritošā sastāva iegādei, gan jauna tramvaja maršruta plānošanai Skanstes apkaimē, tomēr ir rūpīgi jāizvērtē kā tiek organizēta satiksme ielās – pēdējie dati liecina, ka visa sabiedriskā transporta vidējais braukšanas ātrums samazinās. Šāda tendence ir vieglāk skaidrojama trolejbusu un autobusu gadījumā, tomēr nav īsti acīmredzams iemesls tramvaja pārvietošanās ātruma samazinājumam. Tā kā tramvajs ne tikai tiek pozicionēts kā sabiedriskā transporta mugurkauls, bet ir arī videi draudzīgākais sabiedriskais pārvietošanas veids, tad šādam ātruma samazinājumam nevajadzētu notikt un satiksmes regulēšanā tam ir jādod priekšroka.

[9.5.3.] Nodrošināt ērtu, ar zemām grīdām, ārēji pievilcīgu modernu ritošo sastāvu, pēc ietilpības piemērotu dažādiem pasažieru pārvadājumu apjomiem. Pielietot ritošo sastāvu, ko var izmantot cilvēki ar kustību traucējumiem

Rīgas pilsētas autobusu un trolejbusu maršrutos pasažieru pārvadājumi tiek nodrošināti ritošajā sastāvā, kurā ir zemā grīda, tie ir ērti, moderni, videi draudzīgi. Pašlaik pilsētas tramvaju maršruta tīklā kursē 26 zemās grīdas tramvaji, pakāpeniski tiek iepirkti jauni zemās grīdas tramvaji.

[9.5.5.] Ar transportu pārslogotajās vietās izveidot speciālas sabiedriskajam transportam paredzētas joslas

Lai arī autotransporta radīto sastrēgumu dēļ Rīgas pilsētas sabiedriskais transports ar vien mazāk kavē reisos vai tos neizpilda vispār, tomēr nav mazinājusies nepieciešamība turpināt iesākto politiku par lielākas prioritātes došanu sabiedriskajam transportam. Līdz šim ir notikusi neliela, tomēr mērķtiecīga sabiedriskā transporta joslu ierīkošana – 2012.gadā sabiedriskā transporta joslu kopgarums veidoja 17,7 km, tad 2016.gadā – 21,63 km, palielinoties par aptuveni 22 % (Ieviešanas uzraudzības pārskats par periodu no 2014. līdz 2016.gadam, 2017). Par spīti tam, ir izveidojusies tendence samazināties sabiedriskā transporta vidējam ātrumam – lai gana samazinājums ir neliels (vidēji par 0,3 km/h), tomēr šāda iezīme liecina par pieaugošajiem satiksmes sastrēgumiem (Transporta attīstības tematiskais plānojums, 2017).

[9.5.6.] Paplašināt sabiedriskā transporta tīklu tā, lai pieturvietas būtu sasniedzamas ne vairāk kā 8 minūšu laikā (ātrums 4 km/stundā), nepārsniedzot 500 m attālumu

Transporta attīstības TmP (2017) norādīts, ka sabiedriskā transporta sasniedzamība pilsētas mērogā ir vērtējama kā laba, jo 90 % iedzīvotāju pietura ir 300 m rādiusā, bet dzīvojamās apbūves teritorijās, kurās dominējošais transporta veids ir automašīna, 80 % ir nodrošinātas ar pieturu 300 m attālumā.

[9.5.7.] Pārveidot sabiedriskā transporta maršrutu tīklu tā, lai samazinātu pasažieriem pārsēšanās skaitu

[9.5.8.] Ierīkot kompakts, ērtus un pievilcīgus pārsēšanās mezglus, kas nodrošina pasažieriem minimālu (līdz 5 min.) laika patēriņu mainot transporta līdzekļus

Ir veiktas darbības, lai uzlabotu sabiedriskā transporta maršrutus. Kopš 2017.gada maija 4. un 6. tramvajs tika apvienoti vienā maršrutā Imanta-Jugla (1.tramvaju maršruts).

Par lielāko pārsēšanās mezglu kalpo Centrālā stacijas rajons, caur kuru kursē lielākā daļa sabiedriskais transports.

[9.5.9.] Pilnveidot braucienu apmaksas politiku

RTP–2006 darbības laikā ieviesta jauna biļešu apmaksas sistēma e-talons, vienota elektroniskā biļete, kas ļauj izmantot modernāko un ērtāko samaksas veidu par sabiedriskā transporta pakalpojumiem. Rīgas sabiedriskajā transportā e-talons pilnībā sāka darboties 2009.gada 1.maijā un ir derīgs visos RP SIA „Rīgas satiksmes” sabiedriskā transporta līdzekļos. 2016.gadā tika ieviesta „stundas” biļete, kas nozīmē, ka pasažieris stundas laikā var veikt neierobežotu skaitu braucienu ar pārsēšanos. 24.08.2010. RD saistošie noteikumi Nr.89 Par braukšanas maksas atvieglojumiem Rīgas pilsētas sabiedriskā transporta maršrutu tīklā paredz vairākas pasažieru kategorijas, kas saņem braukšanas maksas atvieglojumus Rīgas pilsētas sabiedriskā transporta maršrutu tīklā, piemēram, skolēni, studenti, pedagogi, daudz bērnu ģimenes vecāks, kurš aprūpē sešus vai vairāk bērnus, personas, kurām noteikta I vai II invaliditātes grupa, politiski represētās personas un nacionālās pretošanās kustības dalībnieki, personas, kas vecākas par 75 gadiem, ārstniecības procesā iesaistītās personas, kā arī citas kategorijas.

[9.5.12.] Nodrošināt jauna tramvaja depo būvniecību Rumbulā

Plāni par jauna tramvaja depo būvniecību Rumbulā nav realizēti RTP–2006 darbības laikā.

[9.5.15.] Veicināt digitālās informācijas sistēmas ieviešanu par transporta kustības laikiem pieturvietās

Digitālās informācijas sistēmas ieviešana par transporta kustības laikiem pieturvietās pagaidām nav ieviesta. RP SIA „Rīgas satiksme” ilgtermiņa stratēģijā no 2012.–2033. gadam iekļauts uzdevums Nr.1.2.3. Pilnveidot informācijas pieejamību par transportlīdzekļu aktuālajiem pienākšanas laikiem pieturvietās ar palielinātu pasažieru plūsmu.

Ūdenstransports un dzelzceļš

RTP–2006 Rīgas domes politikas un vērtējums

[9.5.13.] Veicināt prāmju satiksmes ierīkošanu pāri Daugavai, kā palīg līdzekli Daugavas tiltu caurlaides spējas deficīta samazināšanai

Izstrādājot tehniski – ekonomiskos pamatojumus prāmju pārceltuvju ierīkošanai maršrutā Hanzas iela – Bukultu iela (Daugavas labais krasts) un Daugavas kreisā krasta pietātne, un maršrutā Bolderāja – Vecmīlgrāvis (SIA „IMINK” pēc RD SD pasūtījuma), pārbaudīts, ka prāmju organizācija jau tagad (2005.gads) ir efektīva savienojumā Vecmīlgrāvis – Bolderāja, bet savienojumā Andrejsala – Podraga iela tikai pie nosacījuma, ka par Vanšu tilta šķērsošanu tiek iekasēta samaksa. Maršrutu Vecmīlgrāvis – Bolderāja varētu izmantot galvenokārt kravu pārvadājumiem, lai samazinātu nelietderīgos kravu autotransporta pārbraucienus, kas saistīti ar esošo tiltu pieeju noslogotību (pasākuma īstenošanai būtu jāizstrādā tehniski ekonomiskais pamatojums ņemot vērā arī sezonālo faktoru). Maršruts Andrejsala – Podraga iela paredzēts galvenokārt pasažieru pārvadājumiem. Maršruts ir sevišķi aktuāls periodā, kamēr nav uzbūvēti šķērsojumi pāri Daugavai uz Ziemeļiem no Vanšu tilta, kas pašlaik ir visvairāk noslogots (Transporta attīstības tematiskais plānojums, 2017).

[9.5.14.] Izstrādāt un ieviest pasažieru pārvadājumu ar ūdens transportu attīstības koncepciju

Politika nav realizēta RTP–2006 ietvaros.

[9.5.17.] Nenoraidot komplekso dzelzceļa plānošanas procesu, pakāpeniski pilnveidot dzelzceļa loku ap Rīgas centru un tā radiāli izejošās līnijas pilsētas pasažieru pārvadājumiem

[9.5.18.] Lai intensificētu dzelzceļa izmantošanu pasažieru pārvadāšanā, izveidot 8 jaunas pieturvietas un 2 jaunu staciju Rīgas pilsētā, vienlaicīgi uzlabojot dzelzceļa kustību arī Rīgas aglomerācijā

[9.5.19.] Aktivizēt dzelzceļa rezerves iekšpilsētas pasažieru pārvadājumiem un izskatīt iespēju izveidot pilnu dzelzceļa loku pilsētā

RTP–2006 darbības laikā ir izveidota jauna dzelzceļa pietura – Bolderāja 2, kas veido savienojumu uz Krievu salas termināļiem, kas ļaus pakāpeniski pārvirzīt kravu plūsmu no pilsētas centra uz Krievu salu. Pēdējā izveidotā pasažieru stacija ir „Turība” 2003.gadā maršrutā Rīga-Jelgava.

[9.7.1.4.] Integrēt dzelzceļu pilsētas sabiedriskā transporta tīklā

RTP–2006 darbības laikā nav izdevies integrēt dzelzceļa pārvadājumus vienotā sabiedriskā transporta sistēmā. Aptuveni gadu biju iespēja pasažieriem ar e-talonu braukt vilcienos Rīgas robežās.

Reģionālā satiksme

RTP–2006 Rīgas domes politikas un vērtējums

[9.5.20.] Reģionālo autobusu un maršruta taksometru reisu apkalpošanai paredzēt jaunas novietnes Rūpniecības preču tirgus vietā, Torņakalna stacijas un Skanstes ielas apkaimē

Izstrādājot Transporta TmP (2017) iekļauta nepieciešamība veikt plānoto multimodālo mezglu tehniski ekonomiskā pamatojuma izstrādi un izpēti.

[9.7.1.2.] Iespēju robežās veicināt Rīgas dzelzceļa mezgla pilnveidošanu, ievērojot visas nepieciešamās prasības par ietekmi uz apkārtējo vidi

Plānošanas periodā uzsākts projekts „Rīgas dzelzceļa mezgla posma Sarkandaugava–Mangaļi-Ziemeļblāzma modernizācija”. Realizēts projekts „Stacijas Bolderāja 2 ar savienojošo ceļu uz Krievu salas termināliem” būvniecība.

[9.7.2.2.] Perspektīvā saglabāt un attīstīt Rīgas starptautisko autoostu tās pašreizējā novietnē galvenokārt starptautisko un tālsatiksmes reisu apkalpošanai

RTP–2006 plānošanas periodā Rīgas starptautiskā autoosta apkalpo reģionālo autobusu satiksmi, un autoostas novietojums uz doto brīdi saglabāts esošajā teritorijā. Saistībā ar Rīgas Centrālās stacijas pārbūvi par multimodālu mezglu, un „Rail Baltica” izbūvi, nākamajā plānošanas periodā, iespējama autoostas novietojuma maiņa.

Pārvaldība

RTP–2006 Rīgas domes politikas un vērtējums

[9.11.1.] Veicināt, lai Rīgā tiktu ieviesta Inteligentā transporta vadības sistēma, tādējādi efektīvi izmantojot pieejamos finanšu resursus transporta situācijas uzlabošanai pilsētā

Plāna darbības laikā norit darbs pie informācijas tablo ieviešanas Rīgas satiksmes pieturvietās. Pasažieru vilciena pārvadājumiem sistēma daļēji ieviesta, jo dažas pieturvietas vēl nav aprīkotas. Savukārt starppilsētu autobusi Rīgas autoostas teritorijā sistēma ir ieviesta.

Norit darbs pie apsaimniekoto maksas autostāvvietu terminālu nomaiņas. 2016.gadā tika modernizētas 75 elektroniskās kontroles iekārtas, pārejot no skaidras naudas norēķinu aparātiem uz bezskaidras, kā arī tika aktivizēti norēķini ar Rīdzinieka karti (Pārskata „2016.gada pārskats par Rīgas ilgtspējīgas attīstības stratēģijas līdz 2030.gadam un Rīgas attīstības programmas 2014.-2020.gadam ieviešanu” atskaite).

[9.11.2.] Pilsētas transporta sistēmas plānošanas procesā pielietot modelēšanas metodi, izmantojot elektroniskos transporta simulācijas modeļus

Mūsdienās transporta simulācijas modeļi ievērojami uzlabo pilsētas plānošanas procesus. Pašreizējā situācijā Rīgas transporta simulācijas modelis ir zaudējis aktualitāti, jo ir novecojusi transporta līdzekļu pārvietošanās matrica un modelī atainoti tikai privātā transporta pārvietošanas dati. Atjaunojot un pilnveidojot modeli būtu nepieciešams aktualizēt pārvietošanās matricu un to papildināt ar sabiedrisko transportu un pasažieru pārvadājumiem pa dzelzceļu.

Satiksmes drošība

RTP–2006 Rīgas domes politikas un vērtējums

[9.3.3.] Vietās ar aktīvākām gājēju plūsmām veicināt gājēju pāreju izveidošanu divos līmeņos (AZ un pilsētas perifērijas rajonos)

Rīgas pilsētā tiek realizēti pasākumi satiksmes drošības uzlabošanai, piemēram, ierīkojot divlīmeņu gājēju pārejas (gājēju pārvadi K. Ulmaņa gatvē), ierīkojot ar luksoforiem regulējamās gājēju pārejas un krustojumus. Savukārt pie skolām, to tuvumā tiek paredzēti vairāki satiksmes drošības uzlabošanas pasākumi: luksofori, ātrumvaļņi, ātruma režīma izmaiņas – maksimālais atļautais braukšanas ātrums – 30 km/h laika posmā darbadienās no plkst. 7.00 līdz 19.00.

[9.4.10.] Uzlabot velosatiksmes drošību Rīgas pilsētas centrā

CSDD dati liecina, ka ceļu satiksmes negadījumu skaits pilsētas robežās palielinās, kopš 2012.gada ceļu satiksmes negadījumu skaits pieaudzis par aptuveni 15 % (Ieviešanas uzraudzības pārskats par periodu no 2014. līdz 2016.gadam, 2017). Liela daļa no kopējiem ceļu satiksmes negadījumiem ir saistīti ar velosipēdistiem (RD SD, bez dat.C). Lai uzlabotu velosatiksmes drošību, turpināms iesāktais darbs pie velosatiksmes infrastruktūras tīkla attīstības pilsētā.

[9.10.1.] Sadarbībā ar Valsts Ceļu policiju un Rīgas pašvaldības policiju veicināt visu satiksmes dalībnieku drošības paaugstināšanu – saskaņā ar Satiksmes departamenta rīcības plānu

Lai uzlabotu drošību CSDD ik gadu rīko sabiedrības izglītošanas pasākumus – sociālas kampaņas par satiksmes drošību, aicinot visus satiksmes dalībniekus veidot draudzīgas un pieklājīgas attiecības uz ceļa (csdd.lv, bez dat.).

Gaisa un trokšņu piesārņojums

Kā galvenais gaisa piesārņotājs Rīgā RTP–2006 tiek identificēts autotransports, kura kopējais emitēto piesārņojošo vielu daudzums ir ievērojami lielāks nekā stacionāro piesārņotāju radītais un līdz ar to, ka to piesārņojošo vielu izplūde notiek tuvu zemei un izkliedi ierobežo apbūve, tas atstāj lielāku ietekmi uz cilvēku.

Ekonomiskās lejupslīdes posmā bija vērojams automobilizācijas līmeņa kritums, tomēr dati par 2016.gadu norāda, ka pašlaik līmenis ir augšupejošs – Transporta attīstības TmP salīdzināti rādītāji trīs posmos (1994, 2004 un 2015./2016). Kopējā tendence rāda, ka iedzīvotāju skaits Rīgā turpina samazināties, tāpat arī ir sarucis gandrīz divas reizes pārvadāto pasažieru skaits sabiedriskajā transportā, bet automobilizācijas līmenis Pierīgā ir pieaudzis gandrīz trīs reizes. Kopumā secināms, ka RTP–2006 transporta problēmas, kuras tika konstatētas 2005.gadā, nav pilnībā atrisinātas uz doto brīdi, bet risinājumi iekļauti nākamajos plānošanas dokumentos.

Gaisa piesārņojums

RTP–2006 Rīgas domes politikas un vērtējums

[6.2.1.1.] Īstenot Rīgas domes apstiprināto „Rīgas pilsētas gaisa kvalitātes uzlabošanas rīcības programmu”
--

Rīgas pašvaldība kopš 2004.gada izstrādā „Gaisa kvalitātes uzlabošanas rīcības programmu” – kopumā ir bijušas trīs programmas RTP–2006 ietvarā, pašlaik spēkā esoša ir „Gaisa kvalitātes uzlabošanas rīcības programma 2016. – 2020. gadam”.

Smalko un rupjo daļiņu koncentrācija piesārņojums mērījuma vietās pārsniedz pieļaujamās normas visos mērījumu gados. Arī gada vidējā slāpekļa dioksīda (NO₂) piesārņojuma koncentrācija Brīvības ielā ir pārsniegta visos mērījumos, bet Valdemāra ielā četras reizes sešos gados. Rīgas tiltu pieslēgumi un Pulkveža Brieža ielas pieslēgums Rīgas centra teritorijai atrodas piesārņojuma II zonā, kura nepārsniedz pieļaujamo slāpekļa dioksīda piesārņojuma normu, bet tuvojas tai. No kopējā slāpekļa dioksīda piesārņojuma autotransporta pienesums ir 80 – 85%. Sēra dioksīda un oglekļa oksīda apjoms nepārsniedz pieļaujamās normas (E.Daniševska birojs, SIA „Solvers”, 2014).

Gaisa monitoringa stacijas (RD, LVĢMC un RBO) kontrolē vairākas piesārņojošās vielas Rīgā (sk.6.tabulu).

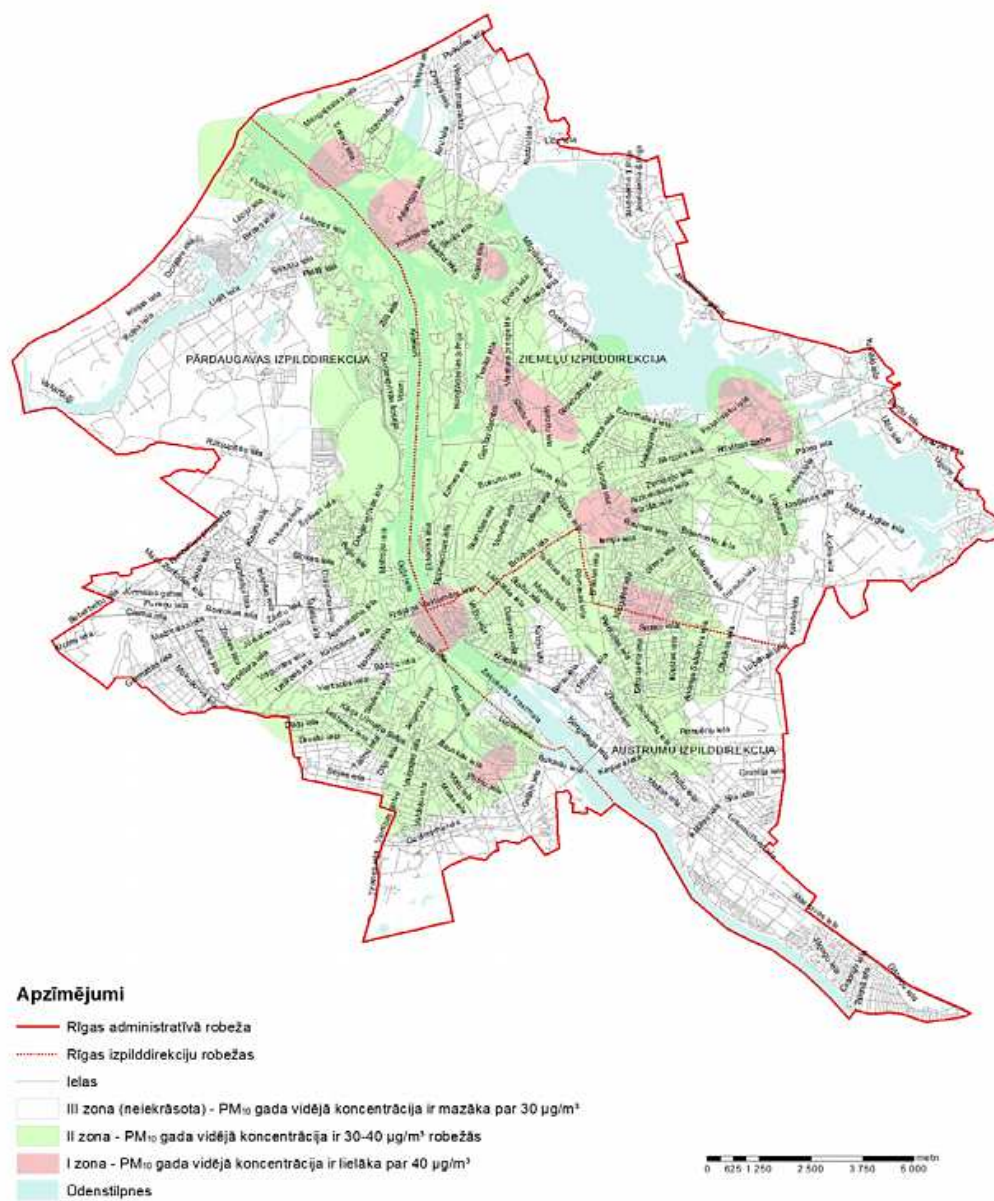
**Gaisa monitoringa staciju atrašanās vietas un kontrolēto piesārņojošo vielu uzskaitījums Rīgā
2016.gadā (bez RBO un tās uzņēmumu jaunajām gaisa monitoringa stacijām)** Avots: Gaisa
piesārņojuma mērījumu rezultāti Rīgā 2016.gadā, RD MVD

Atrašanās vieta	Staciju piederība	Piesārņojošās vielas										
		SO ₂	NO ₂	NO	O ₃	CO	PM ₁₀	PM _{2,5}	C ₆ H ₆	Toluols	Ksilols	Meteorodati
Mīlgrāvja iela 10	RD	X	X	-	X	-	X	-	X	X	X	X
Brīvības iela 73	RD	-	-	-	-	-	X	-	-	-	-	-
Kr.Valdemāra 18	RD	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Raiņa bulvāris 19	LVĢMC	X	X	-	X	-	-	-	-	-	-	-
Kronvalda bulvāris 4	LVĢMC	-	-	-	-	-	X	X	-	-	-	-
Maskavas iela 165	LVĢMC	X	X	-	X	-	-	-	X	X	X	-
Voleru iela 2	RBO	-	-	-	-	-	X	-	-	-	-	-
Gāles iela 2	RBO	-	-	-	-	-	X	-	-	-	-	-

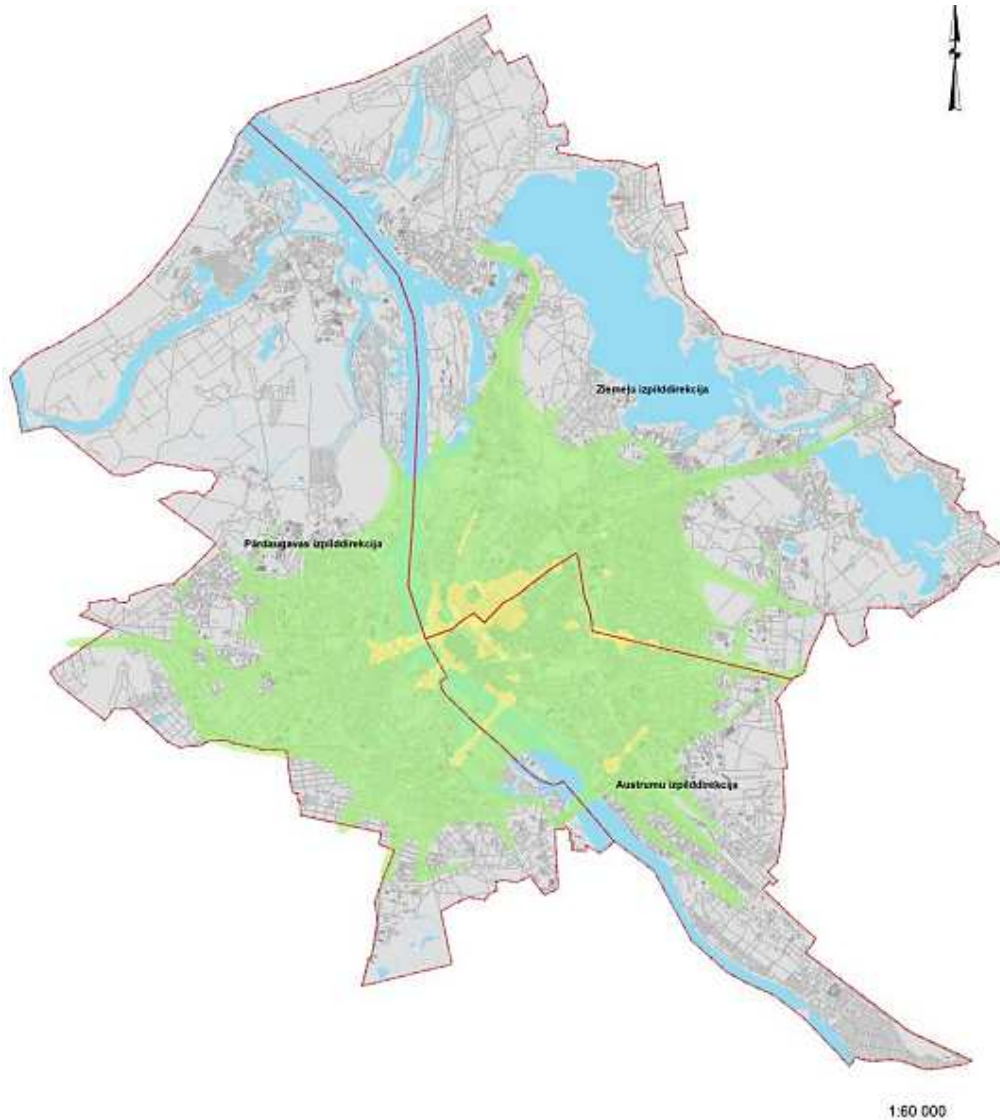
RD 2016.gadā nodrošināja gaisa monitoringu pašvaldības līmenī, šim nolūkam izmantojot 3 monitoringa stacijas:

- Viena nepārtrauktas darbības DOAS tipa gaisa monitoringa stacija Mīlgrāvī (Mīlgrāvja iela 10); mēraparatūras darbojas nepārtrauktā režīmā, iegūstot jaunus mērījumus ik pa 10 minūtēm, dati automātiski tiek vākti RD MVD, izmantojot mobilos sakarus un ftp serveri.
- PM₁₀ mērījumi ar filtriem, kas katru dienu nomainās, tiek veikti Brīvības ielā 73. Gāzu mērījumi šobrīd šajā stacijā nenotiek, jo DOAS sistēmas mēraparatūra (iegādāta 2002.gadā) ir novecojusi un plānots veikt nomaiņu 2017.gadā.
- Viena punktveida monitoringa stacija (uzstādīta 2003.gadā), kurā katru piesārņotājielas koncentrāciju nosaka atsevišķs mēraparāts, un tiek analizēta gaisa kvalitāte tiešā monitoringa stacijas tuvumā, daļēji pārstāja darboties jau 2015.gadā aparātu novecošanas dēļ, bet CO, O₃ un NO_x mērījumi tika veikti vēl līdz 2016.gada 18.jūlijam, kad stacija cieta ceļu satiksmes negadījumā un tika pilnībā bojāta. Šai vietā mērījumi vairs netiks veikti. 2016.gadā iegādātajai nepārtrauktas darbības DOAS tipa gaisa monitoringa stacijai tiek meklēta jauna vieta pilsētas centrā vai kādā no apkaimēm (RD MVD, 2017).

PM₁₀ (avots: vieglā un kravas automašīnu satiksmes radītā emisija) un NO₂ (avoti: ielu putekļi, kravas un vieglo automašīnu radītā emisija) piesārņojuma koncentrācijas pilsētā ir atšķirīgas (sk. 11. un 12.attēlus).

11.attēls Cieto daļiņu PM₁₀ teritoriālais zonējums Rīgā 2014. gadā (sagatavots pēc aktuālajiem 2013. gada datiem) (Avots: RD MVD)

APZĪMĒJUMI

- Neizkrāsotā zona - gaisa piesārņojuma III zona ar piesārņojošās vielas (NO₂) vidējo gada koncentrāciju (µg/m³) mazāku par 30
- Gaisa piesārņojuma II zona ar piesārņojošās vielas (NO₂) vidējo gada koncentrāciju (µg/m³) 30-40 robežās
- Gaisa piesārņojuma I zona ar piesārņojošās vielas (NO₂) vidējo gada koncentrāciju (µg/m³) 40-60 robežās
- ielas
- Apbūve
- Ūdenstīrnes
- Rīgas pilsētas teritorija
- Administratīvo rajonu robeža

12.attēls NO₂ teritoriālais zonējums Rīgā 2014.gadā (Avots: RD MVD)

[6.2.1.2.] Izmantot normatīvajos aktos noteiktās iespējas pašvaldībai pieprasīt piesārņotās darbības veicējiem tādu gaisa kvalitātes monitoringa staciju skaitu un izvietojumu, lai šis tīkls kopumā pietiekami reprezentatīvi raksturotu visu Rīgas brīvostas teritoriju, īpaši ņemot vērā esošo terminālu un plānoto naftas produktu pārkraušanas operāciju paplašināšanos Daugavas labajā un kreisajā krastā

[6.2.1.5.] Paplašināt cieta daļiņu PM10 monitoringa tīklu, lai pēc šīs informācijas ieguves varētu risināt jautājumu par nepieciešamajām turpmākām rīcībām, it īpaši lielajos daudzstāvu dzīvojamajos rajonos — Ziepniekkalnā, Pļavniekos, Zolitūdē un citur

Divas nepārtrauktas darbības putekļu PM₁₀ monitoringa stacijas, pamatojoties uz noslēgto līgumu starp Rīgas Brīvostas pārvaldi un LVĢMC, kontrolē gaisa piesārņojumu Rīgas Brīvostas teritorijā abās pusēs Daugavai – Gāles ielā 2 un Voleru ielā 2 (RD MVD, 2017).

Kopš 2014.gada ir uzsākts piesārņojuma monitorings RBO un uzņēmumos, pateicoties izmaiņām Rīgas domes saistošajos noteikumos Nr.34 „Rīgas teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi”. 2016. gadā monitoringu veic:

- a) 4 uzņēmumi, kuri pārkrauj akmeņogles, ir uzstādījuši nepārtrauktu PM₁₀ un PM_{2.5} daļiņu monitoringu (lāzērstara izkliedes tipa instrumenti, kas vienlaicīgi nosaka PM₁₀ un PM_{2.5} koncentrācijas) kopā ar meteomastiem;
- b) 6 DOAS tipa mēriekārtas (3 – paši uzņēmumi, 3 – RBO) benzola koncentrāciju monitoringam kopā ar meteomastiem, kas uzstādīti Brīvostas/uzņēmumu teritorijās;
- c) Viens uzņēmums uzstādījis iekārtu nepārtrauktam smaku monitoringam (AlphaMoss (Francija)), kas ir pirmā šāda iekārta Baltijas valstīs.

Ostas uzņēmumu monitoringa datus operatori paši izmanto, lai sekotu līdz monitorēto piesārņotājvielu (galvenokārt PM un benzols) koncentrācijām, kā arī vēja virzienam un ātrumam, un atbilstoši regulētu darba procesu. Uzņēmumi pārskatus par veiktā monitoringa datiem reizi pusgadā iesniedz VVD un RD (RD MVD, 2017).

[6.2.1.6.] Putekļu samazināšanas nolūkā nodrošināt ietvju un brauktuvju regulāru tīrīšanu tās laistot, atkarībā no sezonas un laika apstākļiem

Atsaucoties uz 28.04.2015. RD saistošiem noteikumiem Nr.146 Rīgas pilsētas teritorijas kopšanas un būvju uzturēšanas saistošiem noteikumiem, ietvju un brauktuvju (kas atrodas pašvaldības īpašumā) uzturēšanu, sakopšanu un remontu, ielu uzkopšana un tīrīšana notiek sezonāli un saskaņā ar izstrādātu grafiku. Tāpat arī nekustamā īpašuma un tam piegulošās publiskā lietošanā esošās teritorijas – gājēju ietvju, izņemot sabiedriskā transporta pieturvietas, grāvju, caurteku vai zālienu līdz brauktuves malai – uzturēšanu un kopšanu nodrošina nekustamā īpašuma īpašnieks, pārvaldnieks vai būves īpašnieks.

Lai pilsētas gaiss kļūtu tīrs, regulāri jāveic ielu mitrā uzkopšana. Regulāri tiek laistītas tramvaja sliedes, lai mazāk paceltos putekļi, aizbraucot tramvaja vagona sastāvam.

[6.2.1.3.] Samazināt motorizēto transportlīdzekļu kustības intensitāti Rīgas centrā, lai samazinātu to radīto gaisa piesārņojumu, veidojot īpaša režīma statusa zonu Vecrīgā

Politikas ieviešana plašāk aprakstīta Transporta situācija un vispārējie attīstības principi sadaļās.

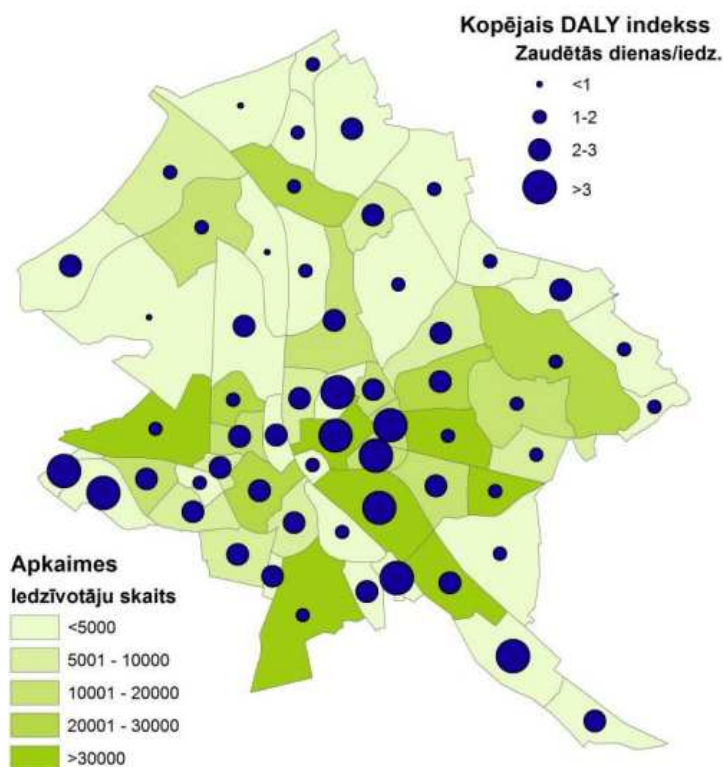
Trokšņu piesārņojums

RTP–2006 Rīgas domes politikas un vērtējums

[6.2.3.4.] Apzināt trokšņu jutīgās vietas Rīgā, kur prioritāri jāveic trokšņu mērījumi vai aprēķini

Vides trokšņa novērtējuma izstrādāšanas nepieciešamību nosaka direktīva 2002/49/EK ES „Par vides trokšņa novērtēšanu un pārvaldību” un nacionālie normatīvie akti. Trokšņa stratēģiskās kartes tika izstrādātas 2008. un 2015.gadā. Rīgas pilsētas vides trokšņa novērtējums veikts un izstrādātas interaktīvas kartes (http://mvd.riga.lv/uploads/troksna_kartes/visi/) izmantojot ceļu satiksmes, dzelzceļa satiksmes, gaisa kuģu satiksmes un rūpnieciskos trokšņu avotus.

Rīgas apkaimju mērogā summārā trokšņa radītā nelabvēlīgā ietekme visvairāk novērojama Mūkupurva, Beberbeķu, Katlakalna, Skanstes, Grīziņkalna, Centra, Avotu, Rumbulas un Maskavas forštates apkaimēs, kur vidējā DALY indeksa vērtība uz vienu iedzīvotāju pārsniedz 3 zaudētas veselīgas dzīves dienas gadā (13.attēls). Augstākais DALY indekss konstatēts Mūkupurva apkaimē, kur tas sasniedz 5,4 zaudētas veselīgas dzīves dienas gadā. Mūkupurva, Beberbeķu, Katlakalna, Skanstes un Rumbulas apkaimes ir salīdzinoši mazapdzīvotas (kopējais iedzīvotāju skaits ~3 tūkst.), bet Grīziņkalna, Centra, Avotu un Maskavas forštates apkaimēs dzīvo ~15 % no Rīgas aglomerācijas iedzīvotājiem.

13.attēls **Trokšņa radītās kaitīgās sekas Rīgas pilsētas apkaimēs** (Avots: Rīcības plāns vides trokšņa samazināšanai Rīgas aglomerācijā 2017. – 2022.gadam)

Troksnis nelabvēlīgi ietekmē cilvēkus, radot diskomfortu. Plānojot un ieviešot pasākumus vides trokšņa samazināšanai, iespēju robežās, vispirms ir jācenšas mazināt trokšņa piesārņojuma līmeni prioritārajās akustiskā diskomforta zonās, tādējādi veicinot trokšņa ietekmes līmeņa samazināšanu visbūtiskāk ietekmētajās aglomerācijas daļās ar augstu iedzīvotāju blīvumu. Tajā pašā laikā, ņemot vērā kopējo akustiskā diskomforta zonu platību Rīgas pilsētā, veicināma ir arī tādu trokšņa

samazināšanas pasākumu plānošana un ieviešana, kas neskar prioritārās akustiskā diskomforta zonas, t.sk. plānotās apbūves teritorijas (RD MVD, 2017b).

[6.2.3.5.] Veicināt prettrokšņa ekrānu izveidošanu gar galvenajiem transporta ceļiem (ielām) un citās vietās ar paaugstinātu trokšņu līmeni

2014.gada 8.jūlijā ar RD lēmumu Nr.1365 tika apstiprināts pirmais Rīcības plāns vides trokšņa samazināšanai Rīgas aglomerācijā. Kopš plāna apstiprināšanas Rīgas pilsētas pašvaldība ir veikusi pasākumus autotransporta radītā trokšņa ietekmes līmeņa mazināšanai, sabiedriskā transporta infrastruktūras uzlabošanai un tramvaja radītā trokšņa mazināšanai, elektromobiļu lietošanas veicināšanai, kā arī pašvaldības normatīvā regulējuma pilnveidošanai. 2014.gadā, rekonstruējot K.Ulmaņa gatves pārvadu pār dzelzceļa līniju Rīga – Jelgava, uz šī pārvada tika uzstādīti 3 m augsti prettrokšņa ekrāni. Prettrokšņa ekrāni uzstādīti abās pārvada pusēs ar kopējo garumu 846 m. Pamatojoties uz veikto aprēķinu rezultātiem, tika konstatēts, ka pēc troksni samazinošo barjeru uzstādīšanas uz K.Ulmaņa gatves pārvada pār dzelzceļa līniju Rīga – Jelgava, trokšņa līmenis samazinājās par 2 – 6 dB (A) 300 – 400 m attālumā no satiksmes pārvada. Trokšņa barjeru izbūve ir ietekmējusi apmēram 13 tūkst. iedzīvotāju dzīves vides kvalitāti (RD MVD, 2017b).

Līdz 2016. gadam Rīgā ir izveidotas divas tramvaja līnijas (6. un 11. maršruts), kuras atbilst zemās grīdas tramvaju prasībām un iegādāti zemās grīdas tramvaji. Saskaņā ar RP SIA „Rīgas satiksme” sniegto informāciju, zemas grīdas tramvaji ir apmēram par 5 dB (A) klusāki nekā vecā tipa tramvaji Tatra. Modernizēto tramvaja līniju tiešā tuvumā (līdz 100 m lielā attālumā) dzīvo apmēram 26 tūkst. aglomerācijas iedzīvotāju, kuru dzīves vietā tramvaja radītais trokšņa piesārņojuma līmenis ir samazinājies. Pēc 2014.gada Rīgas pilsētas pašvaldība, papildus nacionālā mērogā noteiktajam atbalstam elektromobiļu lietotājiem, veicot grozījumus pašvaldības normatīvajā regulējuma ir veicinājusi plašāku elektromobiļu lietošanu pilsētā. Proti, saskaņā ar 2013.gada 5.februāra RD saistošo noteikumu Nr.206 „Rīgas pilsētas pašvaldības maksas autostāvvietu apsaimniekošanas un lietošanas saistošie noteikumi” grozījumiem, kas veikti 2016.gada 1.martā, elektrotransportlīdzekļa vadītājam ir tiesības bez maksas lietot pašvaldības maksas autostāvvietas, ja transportlīdzeklim ir uzstādīta speciālas nozīmes valsts reģistrācijas numura zīme. Atbalsta pasākumi elektromobiļu lietotājiem veicina klusāka autotransporta izmantošanu Rīgā, tādejādi samazinot autotransporta radītā trokšņa piesārņojuma līmeni. Par trokšņa ietekmi mazinošu pasākumu vides plānošanas un politikas kontekstā ir uzskatāma RD Saistošo noteikumu Nr.34 (Rīgas domes 20.12.2015. lēmums Nr.749) pieņemšana. Saskaņā ar noteikumu 127.punktu ir noteikts, ka „projektējot jaunus B vai C kategorijas ielas vai veicot to rekonstrukciju, paredz prettrokšņa pasākumus atbilstoši normatīvajiem aktiem”. Normatīvajā aktā noteiktā kārtība nodrošina to, ka, veicot nozīmīgu autotransporta infrastruktūras objektu izbūvi vai rekonstrukciju, tiks vērtēts trokšņa ietekmes līmenis un, iespēju robežās, samazināta transporta radītā negatīvā ietekme. Noteikumu prasību izpilde ilgtermiņā sekmēs nozīmīgāko trokšņa avota ietekmes samazināšanos Rīgas aglomerācijā (RD MVD, 2017b).

[7.3.3.] Veikt pasākumus, lai, nesamazinot kravu plūsmu apjomus, tiktu samazināts kravu plūsmu radītais trokšņu un / vai vibrācijas līmenis uz dzīvojamiem rajoniem saskaņā ar spēkā esošiem normatīviem

Pakāpeniski tiek uzstādītas prettrokšņu sienas, tiek plānota stāvparku attīstība, kā arī tiek stādīti koki.

Osta

Rīgas osta ir būtiska pilsētas daļa, kas izvietojusies abos Daugavas krastos 15 km garumā. Ostā tiek pārkrautas daudzfunkcionālas kravas: konteineri, ogles, naftas produkti, dažādi metāli, kokmateriāli, minerālmēsli un labības produkti. 2016. gadā ostā tika apkalpoti – 3 521 kuģis ar kopējo bruto ietilpību 43,7 milj. GT un apkalpoti 582 tūkst. pasažieru, t.sk. 71 tūkst. kruīza pasažieri (rop.lv, bez dat).

Rīgas brīvosta

RTP–2006 Rīgas domes politikas un vērtējums

[7.2.1.] Efektīvi sadarboties ar Rīgas brīvostas pārvaldi, veicinot ostas attīstību un aizstāvēt Rīgas pilsētas intereses

RD aktīvi sadarbojas ar RBO attīstības plānošanas jautājumos, RIAS2030 un Rīgas attīstības programmas 2014.–2020.gadam izstrādes ietvaros un ikgadējā monitoringa ietvaros. Norit sadarbība jaunā RTP–2030 ietvaros, kurā paredz funkcionālo zonējumu un attīstības nosacījumus, RBO attīstībai.

[7.2.2.] Rīgas brīvostas teritorijā prioritāri paredzēt tādus zemes izmantošanas veidus un saimnieciskās aktivitātes, kas ir saistāmas ar jūras ostas funkcionēšanu un attīstību, kā arī ražošanu

Ostas tematiskā plānojumā iezīmēti galvenie virzieni saskaņā ar labākās prakses starptautiskajiem piemēriem, kas veicinātu RBO atvērtību, vides kvalitātes uzlabošanu un līdz ar to – konkurētspēju starptautiskā mērogā.

[7.2.5.] Pieļaut krasta līnijas korekcijas Rīgas brīvostas teritorijā, ja tas nepieciešams ostas saimnieciskās darbības efektivitātes uzlabošanai un ir izpildītas normatīvajos aktos noteiktās prasības, kas to regulē

RTP–2006 darbības ietvaros izmantojot kuģu padziļināšanas rezultātā iegūtas smiltis ostā ir uzbērtas teritorijas Krievu salā un Kundziņsalā.

[7.2.6.] Izvērtēt Rīgas brīvostas interesi izbūvēt ostas sauszemes teritoriju paplašinājumu jūrā lejāmkravu un beramkravu termināļiem, ja tiek izpildītas vides aizsardzības prasības un netiek radīta negatīva ietekme uz ārpus ostas teritorijas izvietotajām Buļļu salas, Mangaļsalas un Vecāķu pludmalēm

RTP–2006 darbības laikā ostas paplašināšana ar uzbērtām teritorijām ārpus Daugavas grīvas nav notikusi. IVN pagaidu grunts atbērtnei pie Rietumu mola ir izskatījusi Lielrīgas reģionālā vides pārvalde.

[7.2.7.] Sadarbībā ar Rīgas brīvostas pārvaldi nodrošināt ostas teritorijā esošo valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu publisko pieejamību

RBO teritorijā vai tās tuvienē valsts nozīmes kultūras pieminekļi. Daugavgrīvas krastu fortifikācijas būvju komplekss atrodas gan Daugavgrīvas, gan Mangaļu pussalā, to apsaimnieko RBO un tas ir publiski pieejams. Daugavgrīvas cietokšņa apbūve tikai teritoriāli robežojas ar RBO teritoriju un pieminekļa publiskā pieejamība tiek nodrošināta. Vēl RBO teritorijā atrodas Komētforts, kam piekļuve netiek nodrošināta.

[7.2.8.] Līdz lēmuma par Piejūras maģistrāles trases būvniecību pieņemšanai, Piejūras maģistrāles iespējamās trases novietnes teritoriju, kas atrodas Rīgas brīvostas robežās, atļauts izmantot atbilstoši noteiktajai atļautajai (plānotajai) izmantošanai

Politika ir realizēta.

[7.2.9.] Veicināt bijušo Rīgas brīvostas teritoriju attīstības plānu izstrādi, sekmējot to īstenošanu

Būtiskas ostas robežu izmaiņas tapa tieši ar RTP–2006, jo līdz ar to no ostas tika izslēgtas Andrejsala un Eksportosta/Vējažsala, ko bija plānots revitalizēt pēc Ostas funkciju pārcelšanas uz Krievu salu. Kopš 2006.gada ir iesākta ostas darbības pārcelšana uz Krievu salu. 2017.gada pavasarī tika uzsākti divi lokālpilānoājumi Rīgas ostas teritorijā – Krievu salai un Eksportostai. 2015.gadā tika uzsākts lokālpilānojums Kundziņsalas teritorijai. Eksportostas lokālpilānojuma viens no mērķiem ir izpildīt RBO pārvaldes uzsāktā infrastruktūras attīstības projekta „Infrastruktūras attīstība Krievu salā ostas aktivitāšu pārcelšanai no pilsētas centra” mērķus un iespējami atbrīvotu pilsētas centru no atklātām beramkravu pārkraušanas operācijām un to radītās negatīvās ietekmes uz vidi (Darba uzdevums Eksportostas un tai piegulošās teritorijas lokālpilānojuma izstrādei. RD 14.03.2017. lēmums Nr.4970). RVC un tā AZ daļu plānots pilnībā atbrīvot no ostas darbībām.

[7.2.10.] Bijušajās Rīgas brīvostas teritorijās veicināt kvalitatīvu ūdensmalu attīstību un nodrošināt publisku pieeju tām

Rīgas teritorijas plānojuma ietvaros praktiski nav mainītas RBO teritorijas robežas, savukārt veicināt ūdensmalu attīstību un publisku pieeju atbilstoši RTP–2006 ir paredzēts atbilstoši 20.pielikumā „Publiski pieejamās krastmalas un ūdens teritoriju izmantošana” noteiktajās publiski pieejamās krastmalās RBO teritorijā. (Stratēģijas 106.punkts nosaka, ka „publiskās ārtelpas attīstības politika priekšpilsētas daļā prioritāri izstrādājama apkaimēm ostas tuvumā. (..) Šajās teritorijās, kur tas iespējams, jāattīsta ūdensmalu pieejamība plašākai sabiedrībai.”) RTP–2006 darbības laikā publiskā piekļuve ir tikusi nodrošināta visās RTP–2006 noteiktajās krastmalās, tomēr labiekārtojums pagaidām ir ieviests tikai divās no desmit publiski pieejamām krastmalām – Mangaļsalā pie Rietumu mola un Vecmīlgrāvī esošajā Meldras ielas teritorijā. Vecmīlgrāvī esošo Meldras ielas teritoriju, kas vēl joprojām atrodas RBO teritorijā, tomēr ir labiekārtota un publiski pieejama vietējiem iedzīvotājiem. Skvērā tika izveidots bruģēti gājēju celiņi, ierīkotas dažādas atpūtas zonas, uzstādītas atkritumu urnas, kā arī veikti apzaļumošanas darbi. 7 800 m² plašajā krastmalas teritorijā tika izveidots arī bērnu rotaļu laukums ar dažādām atrakcijām, spēļu laivu, šūpolēm un smilšu kasti. Savukārt aktīvās atpūtas cieniņtājiem ir strītbola laukums ar basketbola grozu. Skvēra izveidošanas ideja bija turpinājums uzsāktajai sadarbībai starp RBO pārvaldi un Vecmīlgrāvja attīstības biedrību.

[9.7.3.1.] Ar teritorijas plānošanas instrumentu palīdzību nodrošināt Rīgas ostas attīstībai pietiekami lielu teritoriju, piemērotu infrastruktūru un efektīvus transporta pievedceļus (automaģistrāles un dzelzceļu), kas neskar pilsētas centru un novirza smago kravu transportu uz pilsētas lielceļiem

RBO ir nozīmīgs starptautiskais loģistikas centrs un tā stratēģiskais uzstādījums ir jārealizē saskaņā ar Transporta attīstības TmP un citiem plānošanas dokumentiem. Kopumā RTP–2006 paredz pārvalu un šķērsojumu infrastruktūras izvedi, bet realizēta ir tikai daļa no iecerētā (vairāk skatīt apakšnodaļu „Eiropas un nacionāla līmeņa transporta infrastruktūras attīstība Rīgā”). Vietēja līmeņa transporta jautājumi skatīti Transporta attīstības TmP projektā, iekļaujot arī plānotos ceļu infrastruktūras risinājumus abās Daugavas pusēs.

Lai nodrošinātu transporta nodrošinājumu pie RBO teritorijām, ir uzbūvēts dzelzceļa sliežu atzars uz Krievu salu. Šī atzara attīstības ietvaros ir uzbūvēta jauna dzelzceļa stacija Bolderāja 2, kurā ir 9 sliežu ceļi, kas ved uz Krievu salas termināļiem. Šo projektu veica VAS „Latvijas dzelzceļš”, piesaistot ES līdzfinansējumu un atsaucoties uz Rīgas pilsētas attīstības plānu. Ir arī veikta Daugavgrīvas ielas (šosejas) rekonstrukcija atsevišķos posmos, paplašinot ielu ar papildus braukšanas joslām un veidojot savienojumu kravas transportam uz un no Bolderājas. Tomēr, lai pilsētvidei draudzīgi atrisinātu kravas satiksmes plūsmu pilsētā, ir jārisina Daugavgrīvas ielas turpinājums caur dzīvojamiem rajoniem, paredzot, ka smagajam autotransportam ir pēc iespējas mazāk negatīvi (trokšņa un gaisa piesārņojums) jāietekmē pilsētas centrs.

Pēc RBO izrādītās intereses par pieejas kanāla kuģu ienākšanai Rīgas ostā rekonstrukciju, kas ietver Daugavas gultnes padziļināšanu un pagaidu grunts atbērtnes izveidošanu RBO teritorijā Rīgas jūras līča piekrastē pie Daugavas Rietumu mola. RD ar 5.07.2011. lēmumu Nr.3387 akceptēja pieejas kanāla rekonstrukcijas koncepcijas 1.variantu, kas paredz, ka kuģošanas trase virzās pa esošo kanāla vadlīniju no pieņemšanas bojas PK 0+00 līdz Kundziņsalas PK 123+00. Vides pārraudzības valsts birojs veica atzinumu (VPVB Atzinums Nr.5 par pieejas kanāla kuģu ienākšanai Rīgas ostā rekonstrukcijas ietekmes uz vidi novērtējuma noslēguma ziņojumu), kas noteica, ka nav nepieciešams noteikt papildu obligātos noteikumus vides kvalitātes monitoringam un kas kā videi draudzīgāko risinājumu atzina rekonstrukcijas 1.variantu. Tikmēr pagaidu atbērtnes izveidei ir nepieciešams saņemt likumā paredzētās atļaujas. Jāmin, ka pagaidu atbērtnei paredzētā ostas teritorija atrodas ārpus Rīgas pilsētas administratīvajai robežai, tāpēc šai būvei neattiecas RTIAN. Ņemot vērā Vides pārraudzības valsts biroja atzinumu, RD izvirzīja obligātos nosacījumus turpmākajai projektēšanai un veicamajiem pasākumiem.

Rīgas pasažieru osta

RTP–2006 Rīgas domes politikas un vērtējums

[7.2.3.] Atbalstīt jaunas jūras pasažieru stacijas (prāmju termināļa) būvniecību Vējaķusālā uz ziemeļiem no Daugavas Ziemeļu šķērsojuma trases

RTP–2006 darbības laikā šī politika tieši nav izpildīta, jo paredzētais novietojums ir Andrejsalā un Eksportostā, kas ir uz dienvidiem no paredzētā šķērsojuma. Novietojums tiek iekļauts Hanzas šķērsojuma izvērtēšanas procesā, tomēr gan Ziemeļu šķērsojums, gan Hanzas šķērsojuma būvniecība nav uzsākta RTP–2006 ietvaros. Jautājums tiek risināts Eksportostas un tai piegulošās teritorijas lokālplānojuma kā RTP–2006 grozījumu izstrādes gaitā.

[7.2.4.] Izvērtēt iespējas saglabāt un attīstīt esošo jūras pasažieru termināli Andrejostā, kas turpinātu kalpot kā kruīzu kuģu piestātne, kontekstā ar Daugavas Ziemeļu šķērsojuma un Hanzas šķērsojuma tehnisko risinājumu īstenošanas iespējamību

Pasažieru osta ir viens no nacionālas nozīmes transporta infrastruktūras objektiem. Ar RD lēmumu Nr.4970 ir uzsākts lokālplānojums Eksportostai un tās piegulošajai teritorijai, ar mērķi veicināt Andrejsalas un Eksportostas attīstību, kā arī detalizēt attīstības nosacījumus pasažieru termināļu izbūvei Eksportostā (Rīgas brīvostas tematiskais plānojums, 2017).

Tikmēr ieceres stadijā ir arī esošā pasažieru ostas termināļa rekonstrukcija – 2012.gadā notika konkurss, kura uzvarētāji bija arhitektūras birojs NRJA.

[9.7.3.2.] Sekmēt pasažieru prāmju satiksmes attīstību starp Rīgu un citām pilsētām, atbalstot esošo pasažieru pietātņu paplašināšanu un jaunu veidošanu Daugavas labajā krastā

Rīgā tiek sekmēta prāmju satiksmes attīstība, atbalstot gan esošo pietātņu paplašināšanu, gan jaunu veidošanu. Tomēr ne visas ieceres ir izpildītas saskaņā ar RTP–2006, jo plānojumā norādītajās politikās tiek atbalstīta jaunu pietātņu veidošana Daugavas labajā krastā, tomēr realitātē jauna pietātne tai nepiemērotā vietā – Daugavas kreisajā krastā, Krievu salā paaugstinātas bīstamības objekta SIA „Latvijas propāna gāze” 800 m ierobežojumu zonā. Šī lokācija nozīmē to, ka pasažieriem ir jāšķērso industriālā teritorija ar paaugstinātu avāriju risku. Šī lokācija nozīmē to, ka pasažieriem ir jāmēro tāls ceļš līdz pilsētās centram – ir jāšķērso kāds no tiltiem pāri Daugavai, kas rada palielinātu slodzi uz satiksmi. Gan RBO, gan pasažieru ostas sasaiste ar pilsētas centru ir viens no svarīgākajiem aspektiem, vērtējot pašvaldības kompetences jautājumos ar ostas attīstību. Bez minētajiem TEN–T projektiem, ir un tiek plānota pievadceļu un inženierkomunikāciju izveide, kā arī jaunā RTP–2030 ietvaros izstrādātajos TmP tika iekļauta analīze par esošajām transporta problēmām, kā rezultātā tika definēti uzdevumi transporta tīkla attīstībai.

[9.7.3.3.] Veicināt Rīgas pasažieru ostai pieguļošā rajona apkalpes ar sabiedrisko transportu uzlabošanu

Politika nav realizēta RTP–2006 ietvaros.

Inženierinfrastruktūra

Centralizētās kanalizācijas sistēmas pakalpojumu pieejamība nodrošināta vidēji 71 %, lietus ūdens kanalizācijas sistēmas pakalpojumu pieejamība nodrošināta vidēji 65 % un centralizētā siltumapgāde nodrošināta vidēji 47 % pilsētas apkaimju apbūvētajā daļā. Problemātiskākā situācija ir galvenokārt pilsētas periferiālās apkaimēs. („Pilsētvides attīstību raksturojošo pakalpojumu kvalitāte un pieejamības novērtēšana Rīgas 58 apkaimēs”, Pretendentu apvienība: SIA „Aptauju Centrs” un SIA „Excolo Latvija”, 2016).

Kanalizācija un lietus ūdens kanalizācija

Kanalizācija

RTP–2006 Rīgas domes politikas un vērtējums

[11.2.1.] Panākt Rīgas kanalizācijas sistēmas un tās sniegto pakalpojumu atbilstību ES direktīvu un normatīvu prasībām un sekojošam pakalpojumu standartam (7.tabula):

7.tabula

Pakalpojumu pārklājums	100 % pakalpojumu pārklājums visiem pašvaldības teritorijas robežās esošiem rajoniem ar iedzīvotāju skaitu lielāku par 1 000.
Pieslēgumu skaits	Pakalpojumu pārklājuma teritorijā minimālais pieslēgumu skaits —95 %.
Pārplūde (hidrauliskā)	Iekšējas ēku appludināšanas nepietiekamas hidrauliskās jaudas rezultātā lietusgāžu gadījumā ne biežāk kā reizi 50 gados.
Pārplūde (iekārtu bojājuma dēļ)	Pārplūde vai pakalpojumu pārtraukums sūkņu stacijas un/vai iekārtu traucējumu rezultātā ne biežāk kā reizi 5 gados.
Attīrīto notekūdeņu izplūdes standarti	Atbilstoši ES Direktīvai Nr. 91/271/EEC, „Pilsētu notekūdeņu attīrīšanas direktīva”, ko papildina LR MK noteikumu Nr.155 pielikums Nr.6 (22.04.97.), ko grozīja noteikumi Nr. 437 (17.11.98.) un atbilstoši ES Direktīvai „Peldēšanās ūdens kvalitāte” Nr. 76/464/EEC un 76/160/EEC.
Notekūdeņu dūņu tālākas izmantošanas standarti	Samazināta negatīva ietekme uz vidi notekūdeņu dūņu tālākā izmantošanā. Atbilstība ES Direktīvai Nr. 86/278/EEC „Apkārtējās vides aizsardzība, izmantojot notekūdeņu dūņas lauksaimniecībā”, kur nepieciešams. Papildus jāievēro LR MK noteikumi Nr.316 (09.09.97.) „Noteikumi par notekūdeņu dūņu izmantošanu augsnes mēslošanā un teritoriju labiekārtošanā”.

[11.2.3.] Uzlabot esošā kanalizācijas tīkla tehnisko stāvokli

Rīgā ūdensapgādes tīkli būvēti no dažāda materiāla (ķets, tērauds, dzelzsbetons u.c.) un diametra cauruļvadiem un atsevišķos posmos cauruļvadu vecums ir simts un vairāk gadu. Ūdensapgādes kvalitātes un drošības uzlabošanai, SIA „Rīgas ūdens” visā Rīgas pilsētas teritorijā katru gadu veic cauruļvadu, hidrantu un aizbīdņu nomaiņu vai rekonstrukciju.

Pakāpeniski tiek veikti uzlabojumi arī izglītības iestādēs, piemēram, 2014.gadā ūdensvada un kanalizācijas sistēma nomainīta četrās izglītības iestādēs, 2015.gadā tā nomainīta Rīgas Purvciema vidusskolā (Pārskati par Stratēģijas ieviešanu Rīgā par 2014.gadu un 2015. gadu).

[11.2.4.] Paplašināt kanalizācijas tīklu ar mērķi nodrošināt centralizētas kanalizācijas sistēmas pakalpojumu pieejamību pilnīgi visiem Rīgas iedzīvotājiem

Plāna darbības laikā SIA „Rīgas ūdens” laika posmā no 2011.–2015.gadam īstenoja projektu – „Ūdenssaimniecības attīstība Rīgā, IV kārtā”, kas vērsts uz ilgtspējīgu ūdenssaimniecības attīstību. Projekta ietvaros tika paplašināta ūdensapgādes un kanalizāciju sistēmas Katlakalnā un Bolderājā, kā arī tika veikta ūdens sagatavošanas stacijas Baltezerā projektēšana un izbūve.

[11.2.6.] Veikt nepieciešamās darbības lietus ūdeņu kanalizācijas un drenāžas sistēmu atdalīšanai no sadzīves kanalizācijas sistēmas

[11.2.7.] Rūpēties par vides stāvokļa uzlabošanu un lai nodrošinātu gruntsūdeņu aizsardzību, panākt notekūdeņu novadīšanu centralizētajā kanalizācijas sistēmā tajās pilsētas teritorijās, kurās ir pieejami centralizētās kanalizācijas sistēmas pakalpojumi

8% jeb 52 413 iedzīvotāju mājokļos tualete nav pieslēgta kopējai pilsētas kanalizācijai, piemēram, Maskavas forštatē, Āgenskalnā, Avotos, Grīziņkalna un Centra apkaimē. Apdzīvotajās vietās, kur nav izbūvēta centralizētā kanalizācijas sistēma, tiek lietoti lokāli kanalizācija savākšanas risinājumi. Nepareizas sistēmu ierīkošanas, ekspluatēšanas vai uzturēšanas gadījumā, var notikt grunts un pazemes ūdeņu piesārņošana. Ģimenes dārziņu teritorijās netiek kontrolētas sanitārās normas, iespējama tiem piegulošo ūdens objektu piesārņošana ar biogēnām vielām.

Joprojām tiek fiksēti gadījumi, kad lietus notekūdeņu sistēmās nesankcionēti tiek iepludināti piesārņoti sadzīves vai ražošanas notekūdeņi.

Lietus ūdens kanalizācija

RTP–2006 Rīgas domes politikas un vērtējums

[11.2.8.] Panākt Rīgas lietus ūdens kanalizācijas pakalpojumu atbilstību ES direktīvu un normatīvu prasībām un pakalpojumu standartam (8.tabula):

8.tabula

Pakalpojumu pārklājums	<ul style="list-style-type: none">✓ 100 % pakalpojumu pārklājums visām pilsētas satiksmes maģistrālēm un ielām ar gājēju ietvēm.✓ 100 % pakalpojumu pārklājums apbūves teritorijām ar gruntsūdeņu līmeni $2,0 < m$ un parkos $< 1,0 m$✓ Apbūves teritorijās ar gruntsūdens līmeni $> 2,0 m$ un parkos $> 1,0 m$ lietus ūdeņi maksimāli jānovada uz zaļiem stādījumiem, lai samazinātu dzeramā ūdens patēriņu to laistīšanai.
Pārplūde (hidrauliskā)	Iekšējā ēku appludināšana, nepietiekamas hidrauliskās jaudas rezultātā lietusgāžu gadījumā, ne biežāk kā reizi 50 gados.
Pārplūde (iekārtu bojājuma dēļ)	Pārplūde vai pakalpojumu pārtraukums sūkņu stacijas un/vai to iekārtu traucējumu rezultātā ne biežāk kā reizi 5 gados.
Attīrīto notekūdeņu izplūdes standarti	Atbilstoši ES Direktīvai Nr. 91/271/EEC, „Pilsētu notekūdeņu attīrīšanas direktīva”, ko papildina LR MK noteikumu Nr.155 pielikums Nr.6 (22.04.97.), ko grozīja noteikumi Nr. 437 (17.11.98.) un atbilstoši ES Direktīvai „Peldēšanās ūdens kvalitāte” Nr. 76/464/EEC un 76/160/EEC.

Rīgas lietus notekūdeņu kanalizācijas sistēmas pārvaldību, ekspluatāciju, uzturēšanu un attīstību šobrīd reglamentē RD 16.05.2000. saistošie noteikumi Nr.75 „Rīgas hidrogrāfiskā tīkla uzturēšanas noteikumi” un atbildība par trim tās galvenajām daļām ir nodota:

1. Kopsistēmas (vecajā pilsētas apbūves daļā), kur lietus ūdeņi tiek savākti vienā tīklā ar saimnieciskiem notekūdeņiem – SIA „Rīgas ūdens”.
2. Lietus ūdeņu kanalizācijas šķirtsistēma (jaunajos daudzstāvu apbūves rajonos, zem ielām sarkano līniju robežās – RD SD.
3. Atjaunotā virsūdeņu noteču sistēma, kas daļēji pieņem arī lietus ūdeņus visā pilsētas teritorijā un teritorijas ārpus ielu sarkanajām līnijām, t.sk. iekškvartālos – RD MVD.

RD PAD ir vadošais partneris Centrālā Baltijas jūras reģiona pārrobežu sadarbības programmas 2014.–2020.gadam finansētā projektā „Integrēta lietusūdens pārvaldība” (iWater), kura ietvaros tiek meklēti risinājumi ilgtspējīgas lietus notekūdeņu pārvaldības izveidei, kā arī ilgtspējīgu risinājumu integrēšanai esošajā lietus notekūdeņu sistēmā.

[11.2.9.] Uzlabot esošās lietus ūdens kanalizācijas tīklu un sūkņu staciju tehnisko stāvokli.

[11.2.10.] Paplašināt lietus ūdens kanalizācijas tīklus, ar mērķi nodrošināt lietus ūdens kanalizācijas sistēmas pakalpojumu pieejamību visai Rīgai

2016.gadā pašvaldība uzsākusi sagatavošanas darbus, lai Skanstes ielas apkaimē izbūvētu ilgtspējīgu lietusūdens apsaimniekošanas sistēmu, kas spētu pasargāt teritoriju no applūšanas pat ļoti stipru lietusgāžu gadījumos, izmantojot tā sauktās zaļās jeb videi draudzīgās metodes un specifiskus inženiertehniskus dizaina risinājumus, kas atdarina dabisko ekosistēmu lietusūdeņu noteces principus un procesus (leta.lv, 18.07.2016.). Vienlaikus piesaistot ES fondu finansējumu, RD PAD uzsākusi lietusūdens pārvaldības procesu un resursu nodrošinājuma analīzi Rīgas pilsētas pašvaldībā un priekšlikumu izstrādei integrētas lietusūdens pārvaldības ieviešanai, kā rezultātā tiks veikts esošās situācijas lietusūdens pārvaldības jomā izvērtējums pašvaldības institūcijās, kuru kompetencē ir lietusūdens pārvaldības jautājumi un, balstoties uz analīzes rezultātā iegūto informāciju, un izstrādāti priekšlikumi integrētas lietusūdens pārvaldības ieviešanai pašvaldībā (Pārskats par Stratēģijas ieviešanu Rīgā par 2016.gadu, 2017).

[11.2.11.] Veikt nepieciešamās darbības lietus ūdeņu un drenāžas sistēmu atdalīšanai no sadzīves kanalizācijas, kā arī sadzīves kanalizācijas pieslēgumu atdalīšanu no lietus ūdens kanalizācijas

[11.2.12.] Lietusgāžu laikā regulāri aplūstošu vietu applūšanas novēršana

[11.2.13.] Veicināt kompleksu notekūdeņu attīrīšanas procesu

[11.2.14.] Veikt novadgrāvju sistēmu un piegulošo teritoriju sakārtošanu un tīrīšanu

[11.2.15.] Noteikt izplūdes vietas un meklēt iespējas lietus ūdens savākšanai vienkopus, lai varētu izveidot attīrīšanas ietaises lietus ūdens attīrīšanai pirms to izlaidēm atklātajās ūdenstilpnēs

Lietus notekūdeņu kanalizācijas sistēmā piesārņojumu rada nesankcionēta sadzīves vai ražošanas kanalizācijas novadīšana lietus notekūdeņu sistēmā, avārijas (t.sk. ceļu satiksmes negadījumi), kuru rezultātā notiek piesārņojošu vielu noplūde lietus notekūdeņu sistēmās, kā arī kopsistēmas radītais piesārņojums sūkņu staciju pārslodzes gadījumā. Ņemot vērā, ka lietus notekūdeņu sistēma ir tieši savienota ar atklātajām ūdenstilpnēm, caur novadgrāvjiem un lietus notekūdeņu kolektoriem notiek Rīgas upju un ezeru piesārņošana (Ūdens teritoriju un krastmalu tematiskais plānojums, 2017).

Nozīmīgi vērtējama pašvaldības iniciatīva veikt lietusūdens pārvaldības procesu un resursu nodrošinājuma analīzi Rīgas pilsētas pašvaldībā un priekšlikumu izstrādi integrētas lietusūdens pārvaldības ieviešanai. Vienlaikus būtiski uzsvērt lietusūdens apsaimniekošanas sistēmu izstrādes uzsākšanu, ietverot tajos risinājumus, kas atdarina dabisko ekosistēmu lietusūdeņu noteces principus un procesus, tādējādi nodrošinot tik nepieciešamo funkciju – novadīt lietusūdeni, kā arī izveidojot sabiedrībai pievilcīgu pilsētvidi (Pārskats par Stratēģijas ieviešanu Rīgā par 2016.gadu, 2017).

Siltumapgāde

RTP–2006 Rīgas domes politikas un vērtējums

[11.3.1.] Ierobežot lokālās siltumapgādes avotu būvniecību Rīgā, bet jo īpaši teritorijās (un tām pieguļošajās teritorijās), kurās jau tagad gaisa kvalitāte ir sliktāka nekā normatīvajos aktos noteiktie robežlielumi veselības un vides aizsardzībai

[11.3.2.] Veicināt centralizētās siltumapgādes sistēmas vai lokāli-centralizētās siltumapgādes attīstību Rīgā, tādējādi samazinot izmešu daudzumu, un rezultātā panākot gaisa piesārņojuma samazināšanos Rīgā

[11.3.3.] Pamatojoties uz centralizēto siltumapgādi kā drošāko, efektīvāko un vidi vismazāk piesārņojošāko siltumapgādes veidu, kā arī ņemot vērā patērētāju intereses, attīstāmajās teritorijās un projektējamajos objektos Rīgā, paredzēt iespēju pieslēgties centralizētai siltumapgādei

[11.3.4.] Veicināt atjaunojamo energoresursu izmantošana siltumapgādes nodrošināšanai vietās, kur nav iespējams pieslēgties pie centralizētās siltumapgādes tīkliem un kur jau tiek pārsniegts slāpekļa dioksīda gada robežlielums

[11.3.5.] Veicināt siltumtīklu un ar to saistīto inženierbūvju rekonstrukciju un attīstību Rīgā

REA ir izveidojusi un publiski uztur pieejamu datubāzi par faktisko ēku energoefektivitāti vairāk nekā 5 000 mājām, kas pievienotas pie centralizētās siltumapgādes. Pārskata gadā veicināta pilsētas inženiertīklu modernizācija un atjaunošana. Kā viena no veiktajām aktivitātēm minama AS „Rīgas siltums” turpinātie siltumtīklu pārbūves darbi Rīgā, kuri atradās neapmierinošā stāvoklī un kuru ekspluatācijai ir teju 30–50 gadu, tādējādi garantējot drošu, kvalitatīvu un nepārtrauktu siltumenerģijas piegādi. Savukārt, lai nodrošinātu iedzīvotāju informētību par siltumtīklu pārbūves darbiem, uzņēmuma tīmekļa vietnē www.rs.lv izveidota aktuāla remontdarbu karte (Pārskats par Stratēģijas ieviešanu Rīgā par 2016.gadu, 2017).

RNP apsaimniekotajās mājās turpināja uzstādīt automatizētās siltumapgādes sistēmas, kas regulē siltuma padevi atkarībā no āra gaisa temperatūras. Ieviesti risinājumi elektroenerģijas uzskaites automatizēšanai un elektroapgādes tīkla modernizācijai 241 objektā (Pārskats par Stratēģijas ieviešanu Rīgā par 2016.gadu, 2017).

RNP apsaimniekotajās mājās turpināja uzstādīt automatizētās siltumapgādes sistēmas, kas regulē siltuma padevi atkarībā no āra gaisa temperatūras. Centralizētās siltumapgādes jomā veikta siltumtīklu pārbūve un nomaiņa, samazinot siltumenerģijas zudumus tīklos. Pārskata periodā tika veikta virkne pasākumu, lai paplašinātu novitāšu loku ar jaunajām informācijas un komunikāciju tehnoloģijām, elektromobilitātes infrastruktūras veidošanu, pētījuma rosināšanu par ūdeņraža izmantošanas lietderību pilsētas transportā un tā ekonomiskiem un ekoloģiskiem aspektiem, siltuma atgūvi no tehnoloģiskiem procesiem, viedo skaitītāju ieviešanu, attālinātu datu nolasīšanas sistēmu izveidošanu utt. (Ieviešanas uzraudzības pārskats par periodu no 2014. līdz 2016.gadam, 2017).

Elektroapgāde un pilsētas apgaismojums

RTP–2006 Rīgas domes politikas un vērtējums

[11.4.2.] Veicināt pilnīgu ēku elektroinstalāciju pārbūvju veikšanu un jaunu ārējo elektrotīklu izbūvi RVC teritorijā, lai tie atbilstu 230/400V elektroapgādei

[11.4.4.] Veicināt rekonstrukciju apgaismojuma komunikāciju līnijām ar zemē ieguldītiem kabeļiem, kuras atrodas avārijas stāvoklī, tādējādi samazinot ekspluatācijas izmaksas potenciālo avāriju seku likvidācijā

[11.4.5.] Veicināt apgaismojuma ierīkošanu Rīgas neapgaismotajās ielās, tādējādi uzlabojot pasīvo drošību pilsētā

Rīgas pilsētas pašvaldība, rūpējoties par pilsētas drošību, kā arī noziedzīgo nodarījumu skaita samazināšanos, arī 2016.gadā intensīvi strādāja pie jaunu apgaismojumu ierīkošanas un jau esošo apgaismojumu pārbūves pilsētas ielās (Pārskats par Stratēģijas ieviešanu Rīgā par 2016.gadu, 2017). Lai gādātu par drošu pilsētvidi, palielinātu iedzīvotāju drošības līmeni, uzlabotu kriminogēno situāciju un samazinātu ceļu satiksmes negadījumu skaita īpatsvaru, pārskata periodā pašvaldība nodrošināja ārējā apgaismojuma ierīkošanu Lucavsalas promenādē, Lucavsalas parkā, Uzvaras parkā, Erevānas dārzā, Daugavas promenādē un Dārziņu apkaimes teritorijā. Nozīmīgi, ka uzsākts darbs pie pilsētas apgaismojuma modernizēšanas, padarot to labai draudzīgu un energoefektīvu – tādējādi tiek samazinātas izmaksas ilgtermiņā, kā arī popularizēta atbildīga attieksme pret vidi. Tāpat apgaismojums tiek ierīkots nomaļās vietās, tādējādi ceļot drošības līmeni un mazinot noziedzības risku (Ieviešanas uzraudzības pārskats par periodu no 2014. līdz 2016.gadam, 2017).

[11.4.6.] Nodrošināt apgaismojuma sistēmas attīstību jaunās attīstības teritorijās

[11.6.1.] Sadarboties ar elektronisko sakaru nodrošinātājiem elektronisko sakaru kvalitātes uzlabošanā

Periodā no 2014.–2016.gadam tika uzstādīts energoefektīvs LED ielu apgaismojums, kā piemēram, K.Ulmaņa un G.Zemgala gatves, Varoņu, Brīvības un Maskavas ielas dažādos posmos kopumā uzstādīti 1 099 LED gaismekļi, Ķīpsalā ieviests LED apgaismojuma veids ar programmējamu vadību un ar sensora reaģēšanu uz kustību (Ieviešanas uzraudzības pārskats par periodu no 2014. līdz 2016.gadam, 2017).

2014.gadā apgaismojuma uzlabošana pilsētā veikta sekojošās apkaimēs: Bolderājā, Centrā, Dārziņos, Imantā, Juglā, Ķengaragā, Mangaļsalā, Maskavas forštatē, Pļavniekos, Salās, Vecākos. Imantā, piemēram, veikta apgaismojuma elektriskā tīkla rekonstrukcija Anniņmuižas parkā, Dārziņos veikta 76 apgaismojuma rekonstrukcija, savukārt Ķengaragā no jauna ierīkots Daugavas promenādes apgaismojums promenādes turpinājumā virzienā uz Dārziņiem kā arī ierīkots apgaismojums Ikšķiles ielas namu Nr. 5, 7, 11 pagalmos. Maskavas forštatē izgaismots iekšpagalms Maskavas ielā 269A (Pārskats par Stratēģijas ieviešanu Rīgā par 2014.gadu, 2015).

Septiņi ielu apgaismojuma elektrosadales skapji tika aprīkoti ar automatizēto vadības sistēmu, uzstādot tajos jauno GPRS vadību. Dažādu projektu realizācijas ietvaros kopskaitā tika nomainīti 768 LED gaismas ķermeņi. 2016.gadā apgaismojuma uzlabošana pilsētā veikta sekojošās apkaimēs: Centrā, Imantā un Zolitūdē. Dārziņos atjaunots apgaismojums visās galvenajās ielās, Kudojara parkā, kā arī papildus ierīkoti jauni ielu apgaismojumi, Ķengaragā izgaismots Daugavas veloceļa turpinājums, Maskavas forštatē izgaismots Erevānas dārzs, Daugavas promenāde un Balvu ielas parks. Savukārt Rumbulā ieviests veloceļa apgaismojums, bet Salās ierīkots apgaismojums pie gājēju celiņa (Pārskats par Stratēģijas ieviešanu Rīgā par 2016.gadu, 2017).

2016.gadā AS „Sadales tīkls” Rīgas pilsētā mērķtiecīgi atjaunojis un uzlabojis elektrotīklu, paaugstinot gan pilsētas iedzīvotāju, gan uzņēmumu elektroapgādes drošību un kvalitāti. Iespēju robežās elektrotīkla pārbūve vairākās pilsētas ielās tiek veikta vienlaikus ar pašvaldības plānotajiem ielu un pilsētas infrastruktūras uzlabošanas darbiem, piemēram, uzsākta 10 kV kabeļu līniju nomaiņa Buru, Laivu un Mūkusalas ielu, Salu tilta un Zaķusalas krastmalas rajonā, kas pielāgota Salu tilta pārbūves darbiem (Neatkarīgā Rīta Avīze, 10.08.2016.). Savukārt no Rīgas pilsētas infrastruktūras fonda līdzekļiem veikta apgaismojuma izbūve Lucavsalas promenādē, elektroenerģijas pastāvīgā sprieguma pieslēguma ierīkošana Lucavsalā un ielas apgaismojuma elektriskā tīkla pārbūves Dārziņos 4.kārta (Pārskats par Stratēģijas ieviešanu Rīgā par 2016.gadu, 2017).

2016.gadā veikti uzlabojumi elektroapgādes pakalpojumos, veicot elektrotīklu pārbūves darbus Avotos, Brasā, Centrā, Grīziņkalnā, Imantā, Juglā, Pētersalā-Andrejsalā, Pļavniekos, Purvciemā, Teikā, Torņakalnā un Vecpilsētā. Tāpat pārskata gadā veikti uzlabojumi atkritumu šķirošanas pakalpojuma plānotajam nodrošinājumam, izveidojot 9 jaunus dalītās atkritumu savākšanas punktus Dārziemā, Dzirciemā, Maskavas forštatē, Pļavniekos, Purvciemā, Teikā, Torņakalnā, Vecdaugavā un Vecmīlgrāvī, kā arī izveidojot divus šķiroto atkritumu pieņemšanas laukumus Spilvē (Pārskats par Stratēģijas ieviešanu Rīgā par 2016.gadu, 2017).

2016.gadā veikta virkne pasākumu, lai paplašinātu novitāšu loku ar jaunajām IKT, elektromobilitātes infrastruktūras veidošanu, pētījuma rosināšanu par ūdeņraža izmantošanas lietderību pilsētas transportā un tā ekonomiskiem un ekoloģiskiem aspektiem, siltuma atgūvi no tehnoloģiskiem procesiem, viedo skaitītāju ieviešanu, attālinātu datu nolasīšanas sistēmu izveidošanu u.c. Pilsētā palielināts ieviesto elektromobiļu skaits, pakāpeniski paplašināts LED apgaismojums ar programmējamiem gaismekļiem un to attālinātu vadību, kā arī uzstādīti viedie skaitītāji elektropatērētājiem (Pārskats par Stratēģijas ieviešanu Rīgā par 2016.gadu, 2017).

Pozitīvi vērtējama AS „Sadales tīkls” sadarbība ar pašvaldību elektroapgādes pārbūves darbos, darbus veicot vienlaikus ar ielu pārbūves darbiem. Minētā sadarbības prakse ļauj gan pašvaldībai, gan elektroapgādes uzņēmumam efektīvāk izmantot investīcijām paredzētos līdzekļus, veicinot pilsētas attīstību un iedzīvotāju labklājību (Pārskats par Stratēģijas ieviešanu Rīgā par 2016.gadu, 2017).

Indikatori

Gaisa kvalitātes monitorings

9.tabula

2009.gada SIVN monitoringa ziņojumā rekomendētie pazemes un virszemes ūdens kvalitātes indikatori

** tehnisku iemeslu dēļ novērojumu skaits mazāks par 50% gadā

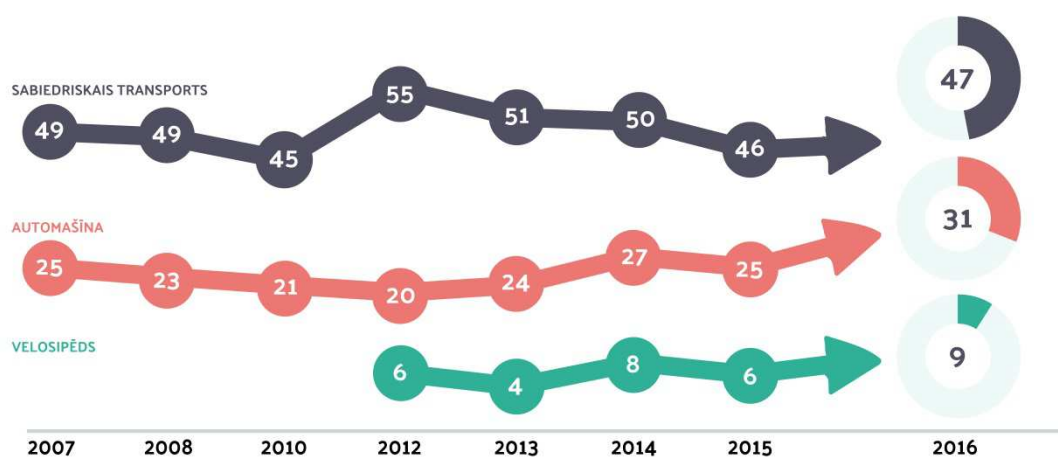
** Tvaika ielā 44 mērījumi pārtraukti. Turpmāk koncentrāciju mērīs Mīlgrāvja ielā 10.

Nr.	Indikators	Mērvienība	Avots
1.	Automašīnu skaita izmaiņas	Iebraukušo vieglo automašīnu skaits diennaktī	RD
2.	Īstenotās P&R stāvvietas	Skaits gadā	RD
3.	Velotīkla attīstība	Attīstītās veloinfrastruktūras garums 2016.gadā: <ul style="list-style-type: none"> • velojoslas – 3,2 km; • veloceliņi – 500 m. 	RD
4.	Esošo monitoringa staciju gaisa kvalitātes rezultāti	2015.gadā veiktie mērījumu dati (vielu vidējā koncentrācija): <ul style="list-style-type: none"> • Maskavas iela: <ul style="list-style-type: none"> ○ NO₂ – 24,0 μ/m³; ○ SO₂ – 2,5 μ/m³; ○ Benzols – 2,7 μ/m³; ○ O₃ – 66,4 μ/m³; • Raiņa bulvāris: <ul style="list-style-type: none"> ○ NO₂ – 27,1 μ/m³; ○ SO₂ – 2,8 μ/m³; ○ O₃ – 53,8 μ/m³; • Brīvības iela: <ul style="list-style-type: none"> ○ NO₂ – 49,7 μ/m³; ○ SO₂ – 2,4 μ/m³; ○ Benzols – 4,9 μ/m³; ○ O₃ – 42,3 μ/m³; ○ PM₁₀ – 42,8 μ/m³; • Kr.Valdemāra iela: <ul style="list-style-type: none"> ○ NO₂ – 51,1 μ/m³; ○ Benzols – 0,1 μ/m³ (2014); ○ O₃ – 32* μ/m³; ○ PM₁₀ – 37,4* μ/m³; • Tvaika iela: <ul style="list-style-type: none"> ○ NO₂ – 22,1 μ/m³ (2014)**; ○ SO₂ – 1,9 μ/m³ (2014)**; ○ Benzols – 3,9 μ/m³ (2014) ○ O₃ – 37,4 μ/m³ (2014); • Kronvalda bulvāris: <ul style="list-style-type: none"> ○ PM₁₀ – 19,9 μ/m³; 	LVĢMA, RD MVD
5.	Papildus (Daugavas kreisais krasts) uzstādīto staciju gaisa kvalitātes rezultāti	NO ₂ , O ₃ , PM ₁₀ , PM _{2,5} , benzols	RD sadarbībā ar LVĢMA un Brīvostas pārvaldi

2013.gada SIVN monitoringa ziņojumā rekomendētie indikatori

Nr.	Indikators	Ietekmētie vides aspekti
1.	Transportlīdzekļu skaita izmaiņas noteiktos ielu punktos pirms un pēc infrastruktūras objektu, t.sk. autonomvietņu, izbūves	Gaiss, troksnis, cilvēku veselība
2.	Sabiedriskā transporta apjoms, % no kopēja transporta apjoma;	Gaiss, troksnis, cilvēku veselība
3.	Autonomvietņu skaits apstādījumu teritorijās, % no visām jaunajām izbūvētajām autonomvietnēm	Gaiss, troksnis, apstādījumi

Viens no svarīgiem indikatoriem, kas raksturo pilsētas transportu, vidi un iedzīvotājus ir iedzīvotāju pārvietošanās modālais sadalījums. RD PAD 2016.gada veiktā iedzīvotāju aptauja rāda, ka iedzīvotāju kā ikdienas pārvietošanās līdzekli galvenokārt izmanto sabiedrisko transportu, kam seko izvēle par labu automašīnai un tad velosipēds (sk. 14.attēlu).

Datu avots: Pētījuma „Rīgas iedzīvotāju apmierinātība ar pašvaldības darbību un pilsētā notiekošajiem procesiem” dati. Aptaujas tehniskā informācija: mērītā grupa – iedzīvotāji vecumā no 15-75 gadiem, kuru pastāvīgi dzīves vieta atrodas Rīgā; izlases apjoms – 2339 respondenti; aptaujas īstenošanas laiks - no 2016. gada 1. jūlija līdz 17. augustam; aptaujas īstenoātājs - pretendentu apvienība SIA „Aptauju Centrs” un SIA „Excolo Latvia”. Dizains: SIA “Excolo Latvia”. Dizaina elementi: Freepik.com.

RĪGAS DOMES
PILSĒTAS ATTĪSTĪBAS DEPARTAMENTS

14.attēls Rīdzinieki pa pilsētu katru vai gandrīz katru dienu pārvietojas ar... (Avots: RD PAD)

III Sociāli telpiskā attīstība

Līdzsvarotai pilsētas attīstības nodrošināšanai ir nepieciešams telpisko un sociālo attīstību veidot kopā – mājokļu un pakalpojumu pieejamība un lokācija ir veiksmīga, ja telpiskie aspekti tiek ņemti vērā, plānojot gan jaunu, gan jau esošo teritoriju attīstību. Rīgas mājokļu pieejamība ir bijis noteicošs faktors Rīgas aglomerācijas robežu izmaiņām – ir notikusi pilsētas robežu telpiskā saplūšana ar blakus novadiem (piemēram, ar Mārupes novadu) un iedzīvotāju skaita pilsētā samazināšanās par labu Pierīgas novadiem. Nozīmīga loma sociāli telpiskajai attīstībai Rīgā kopš 2006.gada ir bijis pirms un pēc ekonomiskās krīzes laika posmam – liela investīciju (t.sk. arī privātie hipotekārie kredīti) pieejamība un ieplūšana nekustamo īpašumu tirgū, kas strauji samazinājās 2009.gadā, atstāja dziļu robu pilsētas attīstībā.

Rīga ir kultūras un pakalpojumu centrs metropoles reģionā un valstī, tomēr tas uzliek pienākumu arī papildināt pakalpojumu klāstu tā, lai Rīga būtu spējīga konkurēt ar Ziemeļeiropas līmenī. Ir realizēti daži no nacionāla līmeņa projektiem (Latvijas nacionālā bibliotēka), kamēr daži pašlaik vēl ir attīstības stadijā (Mežaparks, Skanste).

Telpiskā struktūra

Rīgas pilsētas telpiskās struktūras izmaiņas ietekmē gan ilgtermiņa, gan ikdienas aktivitātes. Šajā ziņojumā apskatītas telpiskās izpausmes, izdalot vēsturisko un centru apbūvi, ģimenes dārziņus un degradētās teritorijas. Telpiskā struktūra ir skatīta aglomerācijas mērogā, gan pilsētas auduma attīstības griezumā, domājot par attīstības apkaimēm un teritorijām, apkaimju centriem, mikrorajonu attīstību un humanizēšanu.

Rīgas domes politikas RTP–2006 un vērtējums

[4.3.1.] Uzturēt un veicināt Rīgas kā lielas aglomerācijas centra sadarbību teritorijas plānošanas jautājumos gan ar Rīgas plānošanas reģionā ietilpstošajām, gan ar citām aglomerācijai piederošām vietējām pašvaldībām, risinot attīstības jautājumus kopīgo interešu teritorijās

Analizējot dažādu rādītāju kopumu, 2004.gadā tika noteikta Rīgas aglomerācijas robeža un precizēta 2012.gadā un 2017.gadā. Pašlaik Rīgas aglomerācija aizņem 7 454 km² un tās teritorijā dzīvo 1 068 288 iedzīvotāji. Rīgas aglomerācija pēc savas struktūras ir izteikti monocentriska, jo Rīga ir absolūti dominējošais centrs un saiknes starp citiem aglomerācijas vietējiem centriem ir ļoti vājas (RTP–2006).

Koordinētākai Rīgas reģiona plānošanai kopš 2006.gada ir izveidota atvasināta publiskā persona Rīgas plānošanas reģions, kurā tiek pārstāvētas 30 plānošanas reģiona pašvaldības. Rīgas aglomerācijas teritorija atšķiras no Rīgas plānošanas reģionā iekļautajām pašvaldībām, tomēr abos gadījumos pārklājas tās pašvaldības, kuras vistiešāk ietekmē Rīgas telpisko un ekonomisko attīstību jautājumos par pierobežas teritoriju telpisko attīstību, svārstmigrantu skaitu, transporta infrastruktūras attīstību.

Rīgas pilsētas dalība Rīgas plānošanas reģionā atbilst RTP–2006 4.3.1. politikai par Rīgas sadarbības veicināšanu plānošanas reģionā. Ciešākai kooperācijai starp Rīgu un apkārtējām pašvaldībām būtu nepieciešams izdalīt Rīgas metropoles areālu, kas vienā no iespējamiem variantiem stiepjas līdz Rīgas apvedceļa lokam un ietver tās pašvaldības, kas tieši robežojas ar Rīgu. Būtu iespējams veidot arī plašāku areāla teritoriju. Rīgas aglomerācijā esošās pašvaldības ne vienmēr koordinēti veic savu teritoriju plānošanu un attīstību. Tā rezultātā notiek konflikti starp dažādām pašvaldībām, jo pašvaldības apbūves risinājumu vienā pašvaldībā dēļ nereti nākas ciest arī tās kaimiņu pašvaldību

iedzīvotājiem. Tāpat līdz ar ekonomisko uzplaukumu, Pierīgā parādījās tādas teritorijas attīstības un plānošanas problēmas, kā piemēram, stihiskā apbūve, atlūzu ciemi, infrastruktūras deficīts, vides piesārņojums un satiksmes caurlaidības samazināšanās. Suburbanizācijas negatīvās sekas var mazināt, pašvaldībām kopīgi meklējot risinājumus un sadarbības modeļus stratēģiskajā un telpiskajā plānošanā.

Rīgas plānošanas reģiona stratēģiskās attīstības dokumentos ir uzsvērtā Rīgas metropoles areāla nozīme un tajā ietilpstošo pašvaldību sadarbība. Arī Rīgas pilsētas un apkārtējās pašvaldības kopumā atzīst, ka ir nepieciešams dialogs un jāatrod tādas sadarbības formas, kas ļautu sekmīgi risināt publisko pakalpojumu nodrošinājuma, ekoloģijas, mežu apsaimniekošanas, publiskās ārtelpas, sociālās infrastruktūras, ūdensapgādes un notekūdeņu apsaimniekošanas, sabiedriskā transporta un pieguļošo teritoriju apsaimniekošanas jautājumus. Kā mediators šim procesam varētu kalpot dažādu iesaistīto pušu izteiktā vēlme sadarboties, lai risinātu Rīgas metropoles areāla aktuālākos izaicinājumus, kā arī stiprinātu tā konkurētspēju starptautiskā mērogā. Savukārt par piemēru varētu izmantot dažādās Eiropas valstīs aprobēto praksi un starptautiskās institūcijās uzkrātās zināšanas, iepazīstoties ar citu lielpilsētu metropoļu areālu izveidotajām sadarbības formām un mehānismiem.

2016.gada 6.oktobrī RD sadarbībā ar VARAM un Pierīgas pašvaldībām un piesaistītajiem ārvalstu ekspertiem rīkoja konferenci „Konkurētspēja caur sadarbību: jauni stratēģiskie un pārvaldes risinājumi Rīgas metropoles areāla pašvaldībām”. Konference ir uzskatāma par pirmo reālo soli kopējai sadarbībai. Tajā tika diskutēts par jaunu stratēģisko ietvaru un pārvaldes risinājumiem Rīgas metropoles areāla izaugsmei, lai veicinātu tā starptautisko konkurētspēju un vienlaikus palielinātu pozitīvo ietekmi uz citu Latvijas reģionu izaugsmi.

Ekonomikas sadarbības un attīstības organizācija (OECD) 2017.gada ekonomikas pārskatā par Latviju norādījusi, ka Rīgai un Rīgas reģionam kopumā ir milzīgs potenciāls Latvijas tautsaimniecības izaugsmei, kas diemžēl pilnībā netiek izmantots, galvenokārt, uzsverot labas pārvaldības trūkumu.

2017.gadā uzsākti grozījumi Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likumā, ieviešot jaunu formu – sadarbības teritorijas.

[5.1.1.] Veidot stabilu pilsētas struktūru, kas dotu pilsētai jaunas attīstības iespējas un respektētu Rīgas dabas vērtības un kultūrvēsturisko mantojumu, saskaņojot valsts, pašvaldības un privātās intereses

Rīgas pilsētas apbūves teritoriju telpiskās struktūras pamatā ir Vecrīga, kuru ieskauj UNSECO pasaules mantojuma sarakstā iekļautā Rīgas vēsturiskā centra teritorija. Šo teritoriju attīstībai ir jāievēro īpaši nosacījumi, lai tiktu saglabātas to kultūrvēsturiskā mantojuma vērtības. 2013.gadā tika izstrādāts RVC un tā AZ plānojums, kurš nosaka gan attīstības pamatnostādnes, gan apbūves un izmantošanas noteikumus. Teritorijas plānojums ir tiesisks pamats lēmumu pieņemšanai par konkrētās teritorijas izmantošanu, tas ir, būvatļauju, plānošanas un arhitektūras uzdevumu, ekonomiskās darbības atļauju un detālplānojumu uzdevumu sagatavošanai. Plāns ir saistošs politisks dokuments, kas nosaka RVC un tā AZ turpmāko izmantošanu, kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanu un attīstību (Rīgas vēsturiskā centra un tā aizsardzības zonas teritorijas plānojums, 2013). Plānojumā kā daži no vispārējie attīstības mērķiem ir norādīti:

- saglabāt Rīgai raksturīgo kultūrvēsturisko vidi un vērtības, vienlaikus nodrošinot kvalitatīvas jaunās arhitektūras radīšanu un augstvērtīgu pilsētvides dizainu;
- veidot jaunu kvalitatīvu apbūvi, atsevišķus kompleksus pilsētas vēsturiskajā centrā un tā aizsardzības zonā, ievērojot autentiskuma saglabāšanas principus kontekstā ar Vecrīgas siluetu.

Plānojumā ir noteikti arī citi mērķi, pamatnosacījumi un politikas RVC un tā AZ aizsardzībai, kas tieši ir attiecas arī ar arhitektūru saistītiem jautājumiem. RVC un tā AZ teritorijas plānojums ir atsevišķs saistošs plānojums, kam arī tika veikts Stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums. Līdz ar to RVC un tā AZ plānojumam tiks veikts atsevišķs monitoringa ziņojums, kurā detalizētāk tiks apskatīta plānojuma izpildes ietekme uz vidi.

Ārpus RVC un tā AZ RTP–2006 paredzēja policentrisku attīstības struktūru, kas radītu jaunus intensīvi apbūvētus daudzfunkcionālus subcentrus. RTP–2030 izstrādes ietvaros tika secināts, ka, ņemot vērā ekonomiskās pārmaiņas kopš 2006.gada, RTP–2006 noteiktais telpiskās attīstības scenārijs, kas paredz vairāku jaunu, intensīvi apbūves teritoriju veidošanu, nav pašreizējai situācijai atbilstošs. Galvenais neatbilstības iemesls ir tas, ka plānojums paredzēja pastāvīgu ekonomisko un demogrāfisko izaugsmi, bet pašreizējā situācijā Rīga ir sarūkoša pilsēta un nākotnē prognozētais iedzīvotāju pieaugums būs proporcionāli neliels. Arī jauno centru teritoriju attīstība RTP–2006 ietvaros ir notikusi lēni, un degradēto un tukšo ēku skaits vēl joprojām ir augsts. Tas būtu jāņem vērā, plānojot būvniecību jaunās, vēl neskartās teritorijās.

Rīgas pilsētas pašvaldība ir mainījusi plānošanas paradigmu pilsētā – no iepriekš ļoti liberālas un fragmentāri izkaisītas plānošanas uz tādu, kurā turpmāk tiek akcentēta sociāli atbildīga ilgtspējīga, kompakta pilsētas attīstība. Turpmāk Rīgas pilsētas telpiskā attīstība primāri tiek plānota pēc kompakta pilsētas attīstības modeļa, pēc iespējas efektīvāk izmantojot esošos jau apbūvēto un/vai pilsētas centram piegulošo teritoriju resursus. Tai pašā laikā īpaša uzmanība tiek pievērsta apkaimēm un to funkcionālajiem centriem (Rīgas ilgtspējīgas attīstības stratēģija, 2014). Daudzi telpiski jautājumi ir iekļauti RIAS2030, kur shematiski noteikti pilsētas zaļie loki, koridori un centri, kultūrvēsturiskās un ainavu telpas un prioritārās attīstības teritorijas kopējā telpiskajā struktūrā. Šie telpiskās struktūras veidojošie elementi tika ņemti vērā, izstrādājot RTP–2030 1. redakciju.

[5.1.2.] Sekmēt augstas kvalitātes arhitektūras veidošanu pilsētā

RTP–2006 realizācijas izvērtējumā (SIA „Grupa93”, 2013) norādīts, ka nostādne „Sekmēt augstas kvalitātes arhitektūras veidošanu pilsētā” RTIAN tiešā veidā atspoguļota kā nosacījumos arhitektūras konkursiem un jaunas apbūves veidošanai vēsturiskās apbūves teritorijās. Lielākoties šie nosacījumi ir samērā vispārīgi, piemēram, „jaunu būvniecību un esošo ēku rekonstrukciju veic tā, lai tās iekļautos bijušās rūpnieciskās teritorijas vidē, ņemot vērā vides mērogu, kompozīcijas principus, arhitektonisko detalizāciju, fasāžu ritmu, dominējošos apdares materiālus un detaļas, kā arī vizuālo saikni ar piegulošo pilsētvidi” (TIAN 415.9.p.). Līdz ar to būtiskas ir arī citas, ārpus TIAN regulējuma eksistējošas kvalitātes vadības formas.

Par publiskas arhitektūras kvalitātes pārbaudes formu var uzskatīt Rīgas arhitektūras gada balvu, kas tiek piešķirta katru gadu kopš 2006.gada un kuras mērķis ir sekmēt ilgtspējīgas un kvalitatīvas arhitektūras un pilsētvides rašanos. Pretendentus vērtē jomas speciālisti no Latvijas Arhitektu savienības, Latvijas Ilgtspējīgas būvniecības padomes, Latvijas Ainavu arhitektu biedrības un Latvijas Būvinženieru savienības (Rīgas pilsētas arhitekta birojs, 2008).

Rīgas pilsētas arhitekta biroja paspārnē darbojas Rīgas pilsētas arhitekta kolēģija, kas kā profesionāla padomdevēju institūcija veido un pauž profesionālu viedokli par nozīmīgu būvniecības ieceru īstenošanu un citiem arhitektūras jautājumiem Rīgas pilsētā, kuru izskatīšanā saskaras dažādu iesaistīto pušu intereses.

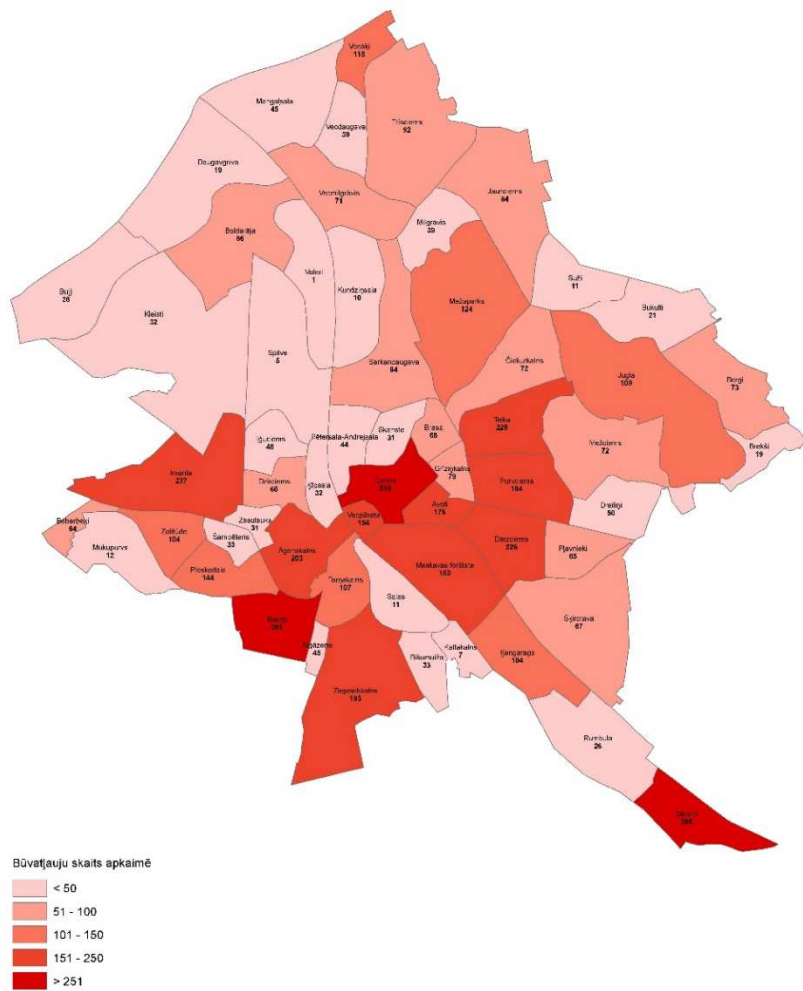
Jaunākajos RTP–2006 grozījumos ietvertais kritērijs par atklātu arhitektūras konkursu rīkošanu – pilsētībūvnieciski vai ainaviski nozīmīgas vietas – var attiekties arī uz pilsētāinavu apkaimēs. SIA „Grupas93” veiktajā pētījumā (2013) norādīts, ka arhitektūras konkursi kā formāts palīdz komunicēt ieceres pilsētas iedzīvotājiem.

[5.1.3.] Veicināt esošā pilsētas centra daudzveidīgu attīstību, Daugavas labajā krastā paplašinot tā teritorijas līdz dzelzceļa lokam

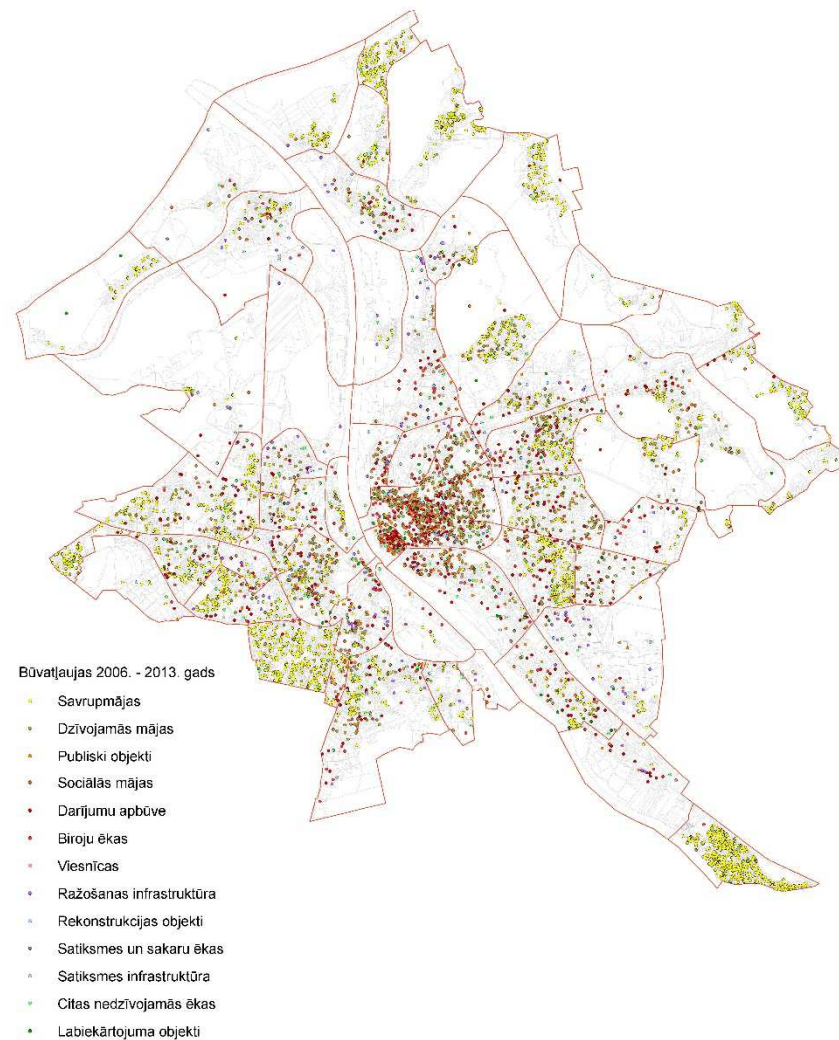
RTP–2006 tika likts uzsvars uz pilsētas daudzveidīgu attīstību, t.sk. arī veicinot esošā pilsētas centra attīstību. Ir norādīts, ka vēlams paplašināt centra teritoriju līdz dzelzceļa lokam, kā arī attīstīt jaunas apbūves teritorijas. Šīs jaunās attīstības teritorijas ap RVC iekšpus dzelzceļa lokam ir bijušo ostas vai ražošanas teritoriju vietā. Uz šo politiku attiecināti tie plānojuma risinājumi, kas nosaka esošā centra teritorijas funkcionālo zonējumu, iecerēto apbūves kompozīciju un prasības centru un jauktas apbūves teritoriju attīstībai (SIA „Grupa93”, 2013). Teritorijas, kurās iekšpus dzelzceļa lokam tika veicināta paplašinātā centra attīstība, ir zonētas kā jauktas apbūves teritorijas, kuras, atsaucoties uz RTIAN, iedala tādās jauktās apbūves teritorijās, kurās ir dzīvojamā funkcija vai ražošanas un komercdarbības funkcija. SIA „Grupa93” veiktajā izvērtējumā (2013) norādīts, ka šādi plānojuma risinājumi kopumā neierobežo daudzveidīgu funkciju attīstību esošajā centrā.

Tomēr ir novērojams, ka perifērijā joprojām saglabājas „centra nomales efekts”, proti, teritorijās tuvāk dzelzceļa lokam attīstība nav notikusi pietiekoši aktīvi, piemēram, skatot arī pēc izsniegto būvatļauju apjoma (sk. 15. un 16.attēlu). Kā viens pozitīvs izņēmums ir Skanstes apkaimes attīstība, jo šī apkaime ir iekšpus dzelzceļa loka un RVC un tā AZ. Tomēr SIA „Grupa 93” veiktajā RTP–2006 realizācijas izvērtējumā (2013) secināts, ka, ņemot vērā faktisko centra teritoriju attīstību, jāpārvērtē citi pašvaldības instrumenti, kas stimulētu šāda veida attīstību, piemēram, pašvaldības līdzdalība tehniskās infrastruktūras attīstībā.

Rīgas teritorijas plānojuma 2006.–2018.gadam realizācijas izvērtējums

15.attēls Būvatļauju skaits apkaimēs (Avots: SIA Grupa93, 2013)

16.attēls No 2006.–2013.gadam izsniegtās būvatļaujas (Avots: SIA Grupa93, 2013)

[7.3.1.] Rezervēt teritorijas no jauna būvējamiem publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras objektiem, multimodāliem loģistikas un noliktavu centriem

Rezervēt jaunas teritorijas var ar teritorijas zonējuma palīdzību, tomēr loģistikas un noliktavu centru būvēšana ir privātu investoru pārziņā un pašvaldībai nav prakses rezervēt teritorijas privātiem attīstības projektiem. Tai pat laikā RTP–2006 darbības laikā ir izbūvēta jauna kravas dzelzceļa stacija Bolderāja–2 un pievedceļi uz Krievu salas piestātnēm, kā arī jauns sliežu ceļš paralēli esošajam Kundziņsalā.

RTP–2006 darbības laikā multimodālie centri nav realizēti, bet uzsākta to plānošana.

[10.7.1.] Izvērtējot iespējas, veicināt jauna Rīgas administratīvā centra būvēšanu Pārdaugavā (Torņakalna apkaimē) valsts un pašvaldības institūciju izvietojšanai

Pārdaugavas teritoriju attīstība ir notikusi lēnāk, nekā tika paredzēts RTP–2006. Plānojums paredzēja, ka tiks veicināts jauna Rīgas centra attīstība Pārdaugavā, kā arī attīstība citās centru apbūves teritorijās, veidojot kompakts, cilvēkiem ērtus un patīkamus, daudzfunkcionālus dzīvojamus rajonus jeb apkaimes. Pilsētas administratīvais centrs uz Daugavas kreiso krastu nav pārcelts, kas būtu novirzījis daļu transporta līdzekļu plūsmas no pilsētas centra uz Pārdaugavu.

Tomēr Pārdaugavā pēdējos gados ir notikušas ietekmīgas pārmaiņas, daļēji realizējot Rīgas attīstības koncepciju „Jaunā attīstības ass”. Ir realizēti nozīmīgi objekti, kas radikāli maina līdzšinējo Pārdaugavas ainavu. Pārdaugavā pēdējos gados koncentrējas starptautiski nozīmīga zināšanu infrastruktūra — lielākie nacionālie akadēmiskie centri (RTU, LU, RSU, RISEBA, „Turība”), Latvijas Nacionālā bibliotēka, dinamiska uzņēmējdarbības vide („Swedbank”, Mūkusalas biznesa centrs). Tāpat arī nākamajā teritorijas plānošanas periodā Pārdaugavā būs starptautiskas nozīmes transporta infrastruktūra („Rail Baltica” un tā savienojums ar lidostu „Rīga”, kā arī iespējamā Starptautiskās autoostas pārcelšana uz Torņakalna stacijas apvidu). Ļoti nozīmīgu devumu Torņakalna un Mūkusalas apkaimes attīstībā ir sniegusi LU, pārceļot uz jauno akadēmisko centru Torņakalnā vairākas fakultātes un institūtus, attīstot līdz šim daļēji degradētu teritoriju.

Vēsturiskā priekšpilsētas apbūve

Rīgas domes politikas RTP–2006 un vērtējums

[5.1.14.] Saglabāt, harmonizēt un izkopt Rīgas vēsturiskās priekšpilsētas un apkaimes kā kvalitatīvas dzīvojamās vides arī turpmāk

Politikas objekti ir dažādi pēc rakstura un būvvaldes kvalitātes, tāpēc būtu nepieciešams precīzāk nodalīt, uz kādām priekšpilsētām politikas ir vērsta. Ir atšķirība starp apkaimēm, kur dominē savrupmājas un, piemēram, Maskavas priekšpilsētu, kur ir liels degradēto un būvju īpatsvars un izteiktas sociālās problēmas.

Teritorijas plānojuma kompetences ietvaros risinājumi sasaucas ar politikas uzdevumu – ir noteiktas prasības kultūras pieminekļu un apbūves aizsardzības teritoriju izmantošanai un apbūvei. Darbojas arī kontroles mehānismi. Tomēr kritiski izvērtējot formulējumu, ir skaidrs, ka politikas īstenošanai ir nepieciešami pašvaldības atbalsta instrumenti, interence, kas ir ārpus teritorijas plānošanas kompetences.

Jaunajā teritorijas plānojumā ieteicams formulēt uzdevumus teritorijas plānošanas kompetences ietvaros un papildus striktam kultūras mantojuma aizsardzības regulējumam ietver atbalstošus nosacījumus, kas veicina īpašniekus saglabāt kultūras vērtības un sakārtot dzīves vidi.

[5.1.17.] Veicināt vides telpisko un funkcionālo dažādošanu mikrorajonos

Padomju laiku mikrorajoni atrodas tālāk no pilsētas centra, veidojot tam laikam raksturīgu telpisko kompozīciju. Šīs teritorijas ir pilnīgā kontrastā ar Rīgas apbūves kodolu. Ēkas ir kombinētas lielos ansambļos dažāda veida ģeometriskās konfigurācijās, kā rezultātā ir izveidojusies liela mēroga monolīta vide. Šajos rajonos dzīvo vairāk nekā 60 % Rīgas iedzīvotāju, bet to apbūve veido aptuveni 40 % no pilsētas dzīvojamā fonda. Tāpēc īpaša uzmanība ir pievēršama dzīvojamās vides kvalitātei šajās teritorijās (Mājokļu attīstības tematiskais plānojums, 2017).

Situāciju lielmēroga dzīvojamās apbūves kvartālos ietekmē to veidošanās īpatnības, īpašuma struktūra un iedzīvotāju maksātspēja. Lielmēroga dzīvojamās apbūves kvartāli padomju laikā tika plānoti kā integrēti apbūves kompleksi ar atšķirīgu telpisko kompozīciju, bet līdzīgiem plānošanas principiem – brīvā plānojumā izvietotas daudzstāvu daudzdzīvokļu mājas ar plašiem iekškvartālu pagalmiem, kas paredzēti iedzīvotāju rekreācijai, kvartālos izvietotas tirdzniecības un pakalpojumu ēkas, skolas un bērnudārzi. (Mājokļu attīstības tematiskais plānojums, 2017).

Atbilstoši RTP–2006 atļautajam zonējumam vairākos lielmēroga dzīvojamo māju mikrorajonos tika realizēti projekti, kas teritorijām iedeva papildus impulsu attīstībai (lielveikali, biroju ēkas, sabiedriskās ēdināšanas uzņēmumi, jauni mājokļu projekti).

Kultūrvēsturiskās teritorijas

Rīgas domes politikas RTP–2006 un vērtējums

[5.2.3.] Izstrādāt Rīgas domes saistošos noteikumus par pašvaldības aizsargājamām vēsturiskās apbūves teritorijām

Uzdevums ir izpildīts – ir prasības apbūves aizsardzības teritorijām, kā arī RVC AZ teritorijas plānojums.

Pilsētas attīstības un centru apbūves teritorijas

Rīgas domes politikas RTP–2006 un vērtējums

[5.4.1.] Veicināt esošajam pilsētas centram pakārtotu daudzfunkcionālu vietējo centru attīstību kā esošajos, tā jaunajos rajonos, tādējādi veicinot dzīvojamo rajonu (apkaimju) identitātes stiprināšanu, atbalstot teritoriālo līdzsvaru un dzīves vides uzlabošanu

[5.4.4.] Veicināt lokāla centra attīstību katrā Rīgas dzīvojamā rajonā jeb apkaimē

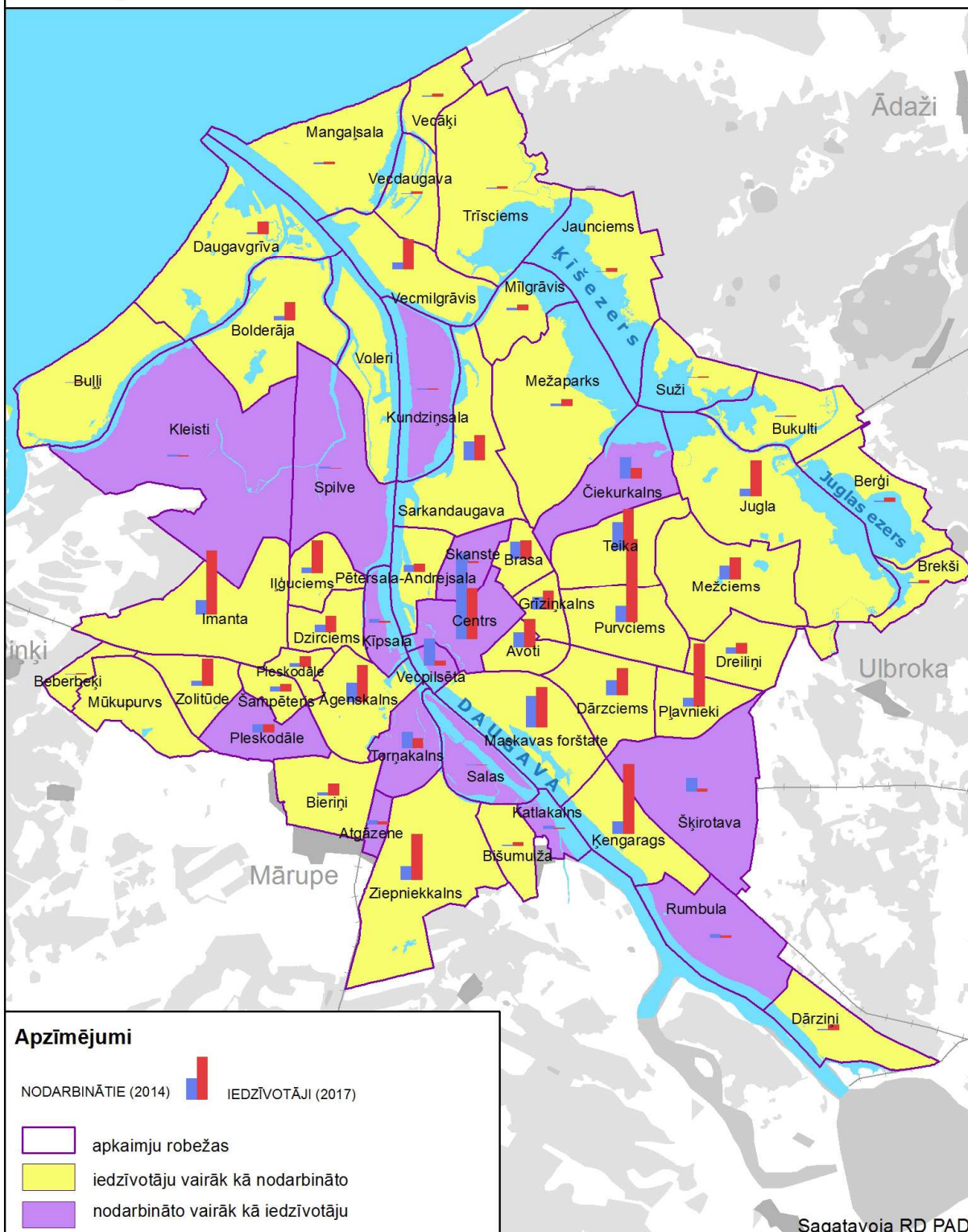
Viens no veidiem, kā pašvaldība ir veicinājusi apkaimju identitātes stiprināšanu, ir apkaimju centru noteikšana, nostiprinot tos Rīgas telpiskajā struktūras shēmā. Katrai Rīgas apkaimē ir savs vietējais centrs, kas var kalpot gan kā kopienas stiprinošs elements, gan kā apkaimes centra funkcionalitātes veicinātājs.

Tomēr, ņemot vērā esošo apbūvi un apkaimes telpisko audumu, šie centri ne visur var kalpot kā daudzfunkcionāli vietējie centri. Rīga vēl joprojām ir izteikti monocentriska. Pilsētas centrā ir valsts un pašvaldību funkciju pieejamība, veikalu, izklaides, kā arī izglītības iestāžu klasteris, kas nozīmē, ka liela daļa rīdiniņu bieži mēro ceļu uz pilsētas centru, lai saņemtu vēlamus pakalpojumus. Sekas tam ir piespiedu mobilitāte (tiek patērēts lieks laiks pārvietojoties) un ceļu infrastruktūras noslogošana (papildus slogs, kas rada gaisa un trokšņu piesārņojumu).

Tomēr kopš 2006.gada Daugavas kreisā krasta apkaimes (Āgenskalns, Torņakalns, Ķīpsala un tās apkārtnē) ir kļuvušas arvien daudzfunkcionālākas, lai gan nav sasniegti RTP–2006 paredzētie apjomi. RTU un LU fakultāšu un dienesta viesnīcu koncentrēšana studentu pilsētiņās, Āgenskalna tirgus kvartāla apbūves atjaunošana, Kalnciema kvartāla aktivitātes ir veicinājuši pilsētvides kvalitātes uzlabošanu, kā arī pakārtoti – kultūras piedāvājuma daudzveidošanu un vietējās ekonomikas attīstīšanu.

Joprojām aktuāla problēma ir lielākoties monofunkcionālie „guļamrajoni”, kas atrodas tālu no centra un kuros dzīvo liels skaits iedzīvotāju (dažās apkaimēs iedzīvotāju skaits ir pat 40–50 tūkstoši), tomēr nodarbināto skaits apkaimē ir mazs – vērojama cieša funkcionālā sasaiste ar Rīgas centru vai kādu no centra apkaimēm (sk. 17.attēlu). Šajās apkaimēs teritoriālais līdzsvars un dzīves vides kvalitāte vēl ir jāuzlabo.

Rīgas apkaimju iedalījums pēc tajās dominējošā iedzīvotāju vai nodarbināto skaita

17.attēls Rīgas apkaimju iedalījums pēc tajās dominējošā iedzīvotāju vai nodarbināto skaita

(Autors: RD PAD)

[7.1.4.] Lai nodrošinātu vienmērīgu pilsētas attīstību visos tās rajonos un mazinātu saimnieciskās darbības centralizāciju un transportlīdzekļu plūsmu pilsētas centrā, jāveicina un jāatbalsta uzņēmumu dibināšana jaunajās attīstības teritorijās un vietējos centros

Pašvaldība spēj tikai pastarpināti ietekmēt privātā sektora darbību (uzņēmumus) attīstot infrastruktūru, izstrādājot pilsētas attīstības plānu. Atsevišķos gadījumos var uzskatīt, ka politika ir īstenota – piemēram, Skanstes apkaimes attīstība. Tajā ir liels privāto investoru ieguldījums, tāpat arī pašvaldība ir ieguldījusi līdzekļus kopējas apkaimes attīstības veicināšanai (lokālpilnojošana izstrāde), kā arī ieguvusi ES finansējumu jaunas tramvaju līnijas izveidei Skanstē.

Uzņēmējdarbības funkciju nodrošināšanai nepieciešamo teritoriju TmP (2017) pieejamie dati liecina, ka 61% Rīgas iedzīvotāju dzīvo 10 minūšu gājiena attālumā (800 m) no pilsētas pakalpojumu centriem, savukārt 40% dzīvo 500 m attālumā. Par pilsētas pakalpojumu centriem tiek definēts liela mēroga tirdzniecības un pakalpojumu objekts vai teritorija, kurā pieejams visplašākais ikdienā nepieciešamo preču un/vai pakalpojumu spektrs. Līdz ar to var secināt, ka nozīmīgai daļai iedzīvotāju (aptuveni 40%), vajadzīgie pakalpojumi nav tuvā sasniedzamībā.

[5.4.3.] Veidot jaunās centru apbūves attīstības teritorijas un vietējos centros kompaktus, lai radītu gājējiem draudzīgu vidi

Lai radītu gājējiem draudzīgu vidi vietējos centros, teritorijas plānošana nosacījumi attiecībā uz funkciju klāstu, maksimālo apbūves intensitāti un augstumu centru teritorijās ir vecinājuši RTP–2006 politiku izpildi. Tomēr jāsecina, ka izteikti kompaktu telpisko struktūru, iespējams, varētu izveidot vienīgi teritoriāli ierobežojot publiskās funkcijas – atļaujot tās tikai strikti ierobežotā zonā. Šādu totālu ierobežojumu esošajā plānojumā nav. Līdz ar to centru attīstību lielākā mērā ietekmēs pragmatiski apsvērumi, pirmkārt, pieprasījums, cilvēku plūsmas, īpašuma attiecības, u.tml. (SIA „Grupa93”, 2013).

Ģimenes dārziņi

Rīgas domes politikas RTP–2006 un vērtējums

[6.1.14.] Saglabāt ģimenes dārziņus pilsētā kā pagaidu zemes izmantošanas veidu vietās, kur pastāv teritorijas applūšanas risks vai arī tiem ir svarīga nozīme pilsētas kultūrvēsturiskās vides un apstādījumu un dabas teritoriju saglabāšanā

Saskaņā ar RTIAN 523.1. punktu, ģimenes dārziņi kā pagaidu teritorijas izmantošanas veids saglabāti vietās, kur pastāv teritorijas applūšanas risks vai teritorijā, kura nav nepieciešama apbūvei.

[6.1.15.] Veikt regulāru ģimenes dārziņu monitoringu Rīgā, lai sekmētu šo teritoriju sakārtošanu

Ģimenes mazdārziņi Rīgas pilsētā ir izpilddirekciju pārraudzībā. Sākoties dārziņu sezonai tiek veikta ģimenes dārziņu apsekošana. Tiek sekots tam, vai dārzi ir apstrādāti, nopļauta zāle, vai netiek pārkāpts līguma punkts 5.1.8. par apbūvi (pieļaujamā dārza būves platība ir 10 m²), kā arī tiek sekots arī atkritumu izvešanai no dārziņu teritorijas. Ģimenes dārziņu apsaimniekotāji, kuri neapstrādā savu dārziņu vai arī nemaksā zemes nomu, tiek rakstiski brīdināti. Viņiem tiek dots konkrēts termiņš visu sakārtot, bet, ja noteiktā termiņā netiek novērsti pārkāpumi, tad tiek lemts par līguma tiesību izbeigšanu un ģimenes dārziņa nodošanu citam lietotājam.

[6.1.16.] Ģimenes dārziņu izmantošanai izstrādāt īpašus Rīgas domes saistošos noteikumus

2008.gada 8.jūlijā tika izdoti RD saistošie noteikumi Nr.130 „Par Rīgas pilsētas pašvaldībai piekritošu vai piederošu neapbūvētu zemesgabalu, kurus iznomā sakņu (ģimenes) dārzu ierīkošanai, nomas maksas apmēra noteikšanu”. Saistošie noteikumi ir spēkā un tika izdoti saskaņā ar likuma „Par pašvaldībām” 44. panta 4. punktu un MK 30.10.2007. noteikumiem Nr. 735 „Noteikumi par valsts vai pašvaldības zemes nomu”. Citi saistošie noteikumi, kas noteiktu dārziņu izmantošanu, nav izstrādāti. Līdz ar to pašlaik šīs teritorijas tiek izmantotas dažādi, kā arī atšķirīgs ir to labiekārtojuma līmenis.

RTP–2006 esošās un potenciālās ģimenes dārziņu teritorijas iedala četrās kategorijās un pēc šī iedalījuma izpilddirekcijas slēdz pagaidu zemes nomas līgumus:

1. Jaunveidojamo ģimenes dārziņu teritorijas. Tās ir teritorijas, kur perspektīvā varētu tikt veidoti ilgtermiņa nomas ģimenes dārziņi, kompensējot likvidēto un potenciāli likvidējamo ģimenes dārziņu teritorijas.
2. Saglabājamās ģimenes dārziņu teritorijas. Tās ir esošu ģimenes dārziņu teritorijas, kuru apsaimniekošanai pieļaujama ilgtermiņa (6–9 gadi) nomas līgumu slēgšana ar iespējām tos pagarināt uz nākamo līguma termiņu, kamēr netiek plānota šo teritoriju izmantošana pilsētas stratēģiskām vajadzībām.
3. Ģimenes dārziņu teritorijas, kuras likvidējamās pirms attiecīgo teritoriju izbūves. Tās ir esošās ģimenes dārziņu teritorijas, kuru apsaimniekošanai pieļaujama vidējā termiņa (3–5 gadi) nomas līgumu slēgšana ar iespējām tos pagarināt uz nākamo līguma termiņu, kamēr netiek plānota šo teritoriju izmantošana pilsētas stratēģiskām vajadzībām.
4. Likvidējamās ģimenes dārziņu teritorijas. Tās ir esošu ģimenes dārziņu teritorijas, kurās drīzumā plānota cita veida izmantošana, tādējādi nepagarinot vai slēdzot tikai īstermiņa (1 gads) ģimenes dārziņu apsaimniekošanas nomas līgumus (Rīgas teritorijas..., 2009).

[6.1.17.] Nepieļaut nekāda veida kapitāla apbūvi ģimenes dārziņu teritorijās

RTIAN punkts 523.2. nosaka, ka ģimenes dārziņos ir pieļaujama tikai tāda īslaicīgas lietošanas būve, kas nepieciešama ģimenes dārziņa izmantošanas nodrošināšanai, bet ne lielāka par 10 m².

[6.1.18.] Veicināt ilgtermiņa ģimenes dārziņu izveidi Tīraines ielas rajonā Rīgā

Zemesgabals Rīgā, Tīraines ielas rajonā 853 753 m² platībā (kadastra Nr. 0100 107 2313) ar RD 10.04.2007. lēmumu Nr.2255 tika nodots Rīgas Pārdaugavas izpilddirekcijas valdījumā ģimenes dārziņu ierīkošanai. Šobrīd šī teritorija nav apgūta un teritorijas plānojuma ietvaros nav realizēta.

Lai teritorijā varētu izvietot ģimenes dārziņus, nepieciešama zemesgabala meliorācija. Tāpat tai nav piebraucamā ceļa, nav piekļuves ar sabiedrisko transportu. Rīgas Pārdaugavas izpilddirekcija mēģināja piesaistīt ES finansējumu ģimenes dārziņu projekta izstrādei un tā realizācijai, bet tas netika apstiprināts, jo ES finansējumu iespējams piesaistīt tikai parku, bet ne ģimenes dārziņu ierīkošanai.

Degradētās teritorijas

Rīgas domes politikas RTP–2006 un vērtējums

[6.5.1.] Nodrošināt vispusīgu informācijas bāzi par degradētajām teritorijām Rīgas pilsētā

Degradēto teritoriju revitalizācija Rīgas teritorijas plānojumā minēta kā politikas prioritāte gan pilsētvides kvalitātes, gan ekonomiskās attīstības kontekstā. Teritorijas plānojuma izstrādes gaitā 2004.gadā tika sagatavots pētnieciskais darbs „Degradēto teritoriju izpēte Rīgas pilsētā”. Šis pētījums tika izmantots, lai veiktu tālākus pētījumus un apsekojumus datu bāzes papildināšanai, un tas ietver novērtējumu par pašvaldības līdzdalības nepieciešamību to revitalizācijā. 2009.gadā tika izstrādāta nozares attīstības programma „Rīgas pilsētas degradēto objektu un teritoriju revitalizācijas programma”, kuras mērķis bija veikt visaptverošu nozares izpēti un analīzi un sagatavot rīcības programmu (ietverot rīcības plānus), kas balstīta uz RP un, iespēju robežās, valsts un privātajam sektoram pieejamiem resursiem (laika un finanšu). 2012.gadā Rīgā tika veikts degradēto teritoriju apsekojums (SIA „Datorkarte”, 2012), kopā apzinot 759 degradētās ēkas un teritorijas. Visvairāk degradētās apkārtnes Rīgā pēc degradēto teritoriju un ēku skaita bija Centra, Maskavas forštates un Avotu apkaimes.

2012.gadā tika izstrādāts jauns pārskats par degradētajām teritorijām – publiski pieejama tiešsaistē graustu datu bāze (pieejama mājās lapa <http://grausti.riga.lv/>).

2015.gadā ar 21.04.2015. RD lēmumu Nr.2491 „Par aktualizētā Rīgas attīstības programmas 2014.–2020. gadam Rīcības plāna un Investīciju plāna 2014.–2016. gadam apstiprināšanu” tika apstiprināts Rīgas attīstības programmas 2014.–2020.gadam Investīciju plāna 2014.–2016.gadam 4. pielikums „Degradēto teritoriju un objektu izvietojums Rīgas pilsētā”.

2016.gada sākumā RD ĪD izstrādāja Rīgas pilsētas pašvaldības īpašumā un valdījumā esošās neapbūvētās zemes un degradētās teritorijas izmantošanas iespēju izvērtējumu, lai izpildītu Zemes pārvaldības likumā iekļautās prasības. Pamatojoties uz Zemes pārvaldības likumā noteikto degradētās teritorijas definīciju, tika izskatītas, apsektas un izvērtētas Rīgas pilsētas pašvaldībai piederošās un valdījumā esošās teritorijas, izņemot zemes, kas atrodas RBO teritorijas robežās.

2017.gadā projekta Baltic Urban Lab ietvaros tika izstrādāta Metodika degradēto objektu un teritoriju identificēšanai.

[6.5.2.] Izstrādāt stratēģisku dokumentu degradēto teritoriju revitalizācijai Rīgas pilsētā

[6.5.3.] Saskaņā ar izstrādāto degradēto teritoriju revitalizācijas stratēģiju, nodrošināt rīcības plāna izveidi stratēģijas ieviešanai

Pagaidām nav izstrādāta vienota stratēģiska dokumenta degradēto teritoriju un objektu revitalizācijai Rīgas pilsētā. Šis jautājums tiek skatīts Rīgas attīstības programmā 2014.–2020.gadam un tā ikgadēji atjaunotajā Rīcības un Investīciju plānā. Dotajā brīdī svarīgi nacionālie uzstādījumi saistībā ar izstrādes stadijā esošajiem MK noteikumiem šajā jomā.

Projekta Baltic Urban Lab ietvaros tiek veidots memorands par kopēju degradēto teritoriju un objektu izpratni Centrālās Baltijas jūras reģiona valstīs.

Jāatzīmē arī RD ĪD īstenotais ERAF URBACT III programmas sadarbības projekts REFILL, kura ietvaros tiek izstrādāts rīcības plāns ieviešot nekustamā īpašuma pagaidu lietošanu kā instrumentu neizmantoto īpašumu piepildīšanai un revitalizācijai, kamēr tiem nav atrasts pastāvīgs pielietojums.

[6.5.4.] Balstoties uz pilsētas stratēģiskajiem un rīcības dokumentiem degradēto teritoriju revitalizācijai, nodrošināt šo dokumentu ieviešanas un uzraudzības mehānismu izveidi

Tā kā šai jomai nav izstrādāts atsevišķs nozares dokuments un ņemot vērā to, ka šī joma attēlota Rīgas attīstības programmā 2014.–2020.gadam, tad atbilstoši RD 09.11.2010. iekšējiem noteikumiem Nr.5 „Kārtība, kādā tiek īstenota Rīgas ilgtspējīgas attīstības stratēģijas un Rīgas attīstības programmas izpildes uzraudzība” ikgadēji tiek sagatavots uzraudzības pārskats par Attīstības programmas Rīcības plāna un Investīciju plāna ieviešanu, apkopojot informāciju par pārskata gadā paveikto.

RD ĪD paspārnē darbojas Vidi degradējošo būvju komisija, kuras viena no darbībām ir lēmumu pieņemšana par ēku (būvju) iekļaušanu vai izslēgšanu no vidi degradējošu, sabrukušu vai cilvēku drošību apdraudošu ēku (būvju) saraksta (<http://grausti.riga.lv/>).

[6.5.6.] Nodrošināt degradēto teritoriju revitalizāciju tādā veidā, kas sekmētu ilgtspējīgu un teritoriāli līdzsvarotu Rīgas pilsētas telpiskās struktūras attīstību

Vairākas degradētās vietas ir noteiktas kā obligāto detālplānojumu teritorijas. Tomēr degradēto teritoriju revitalizācija līdz šim ir notikusi lēnām. Lielākie īstenotie pašvaldības projekti ir Spīķeru kvartāla rekonstrukcija, Grīziņkalna parka, Ziedoņdārza un Miera dārza revitalizācija, A.Deglava ielas bijušās izgāztuves rekultivācija.

Paralēli pilsētā tiek īstenotas arī privātās iniciatīvas, kad, uzlabojoties ekonomiskai situācijai tiek sakārtotas privātas teritorijas. Piemēram Teikas apkaimē Jaunā Teika, bijušās VEF ražošanas korpusa Brīvības gatvē 214i restaurācija, Rumbulā jaunas hokeja halles attīstība, Ķengaragā Akropoles celtniecība.

Atzinīgi vērtējami arī dažādas nevalstisko organizāciju iniciatīvas un radošo kvartālu attīstība, kā arī biedrības Free Riga veiktās aktivitātes tukšo ēku iedzīvināšanā un projekts REFILL.

RD PAD īstenotā projekta Baltic Urban Lab ietvaros tiek pilnveidota pilsētvides plānošana, izstrādājot un testējot jaunu integrētu plānošanas pieeju un sadarbības modeli degradēto teritoriju reģenerācijā. Projektā izvēlēta Mūkusalas teritorija, kā pilotteritorija, kurai pielietojot inovatīvu metodi, starpdisciplināras Latvijas studentu darba grupas izstrādā attīstības koncepciju, cieši sadarbojoties ar pilotteritorijas iedzīvotājiem un uzņēmējiem.

[7.1.1.] Lai izvairītos no jaunu, neurbanizētu teritoriju apgūšanas, tiks veicināta un atbalstīta degradēto un citu, jau urbanizēto, bet neefektīvi izmantoto rūpniecības un ražošanas teritoriju revitalizācija

Kopš 2011.gada, kad pašvaldība ir uzsākusi aktīvu cīņu ar graustiem (SIA „Grupa 93”, 2014). Laika periodā no 2014. līdz 2016.gadam pieņemts 71 RD lēmums par ēku piespiedu sakārtošanu vai nojaukšanu, sakārtoti 404 Rīgas pilsētvidi degradējošie objekti (Pārskats par Stratēģijas ieviešanu Rīgā par 2016.gadu, 2017).

Papildus, RD ir iesaistījusies dažādos projektos (pašlaik aktīvi), kas ir veltīti degradētām teritorijām un ēkām, kā arī to apzināšanu: Baltic Urban Lab, REFILL, Rīgas Centrāltirgus kvartāla degradētās teritorijas revitalizācija 1.kārta.

[6.5.5.] Aktīvi sadarboties ar privāto sektoru, lai esošās degradētās teritorijas atgrieztu tirgus aprītē, nodrošinot iedzīvotājiem papildus darba vietas un pilsētai nodokļu ienākumus

Viens no šā brīža spilgtākajiem piemēriem ir Skanstes attīstība, kurā norit aktīva pašvaldības un uzņēmēju sadarbība.

Revitalizējot jau esošās degradētās teritorijas un objektus, svarīgi strādāt pie tā, lai nerastos jaunas. Piemēram, jau laikus strādāt ar pamestām, nesakoptām, neefektīvi izmantotām teritorijām/objektiem, veidot diskusiju ar to īpašniekiem. Iespējams izmantot pagaidu izmantošanas iespējas.

Mājoklis

Mājoklim kā vienam no svarīgākajiem iedzīvotāju dzīves kvalitātes rādītājiem ir būtiska loma pilsētas attīstībā, tāpēc šajā jomā ir svarīgi izvērtēt vispārējo situāciju, kur liela nozīme ir demogrāfiskajiem, ekonomiskajiem un sociālajiem faktoriem.

Mājoklis un tā pieejamība ir ļoti svarīgs aspekts pilsētas ekonomiskajā un sociālajā attīstībā. Mājokļa nodrošinājums (īpaši sociālo īres dzīvokļu), energoefektivitātes palielināšana, kā arī ar mājokļu attīstību saistītās infrastruktūras attīstīšana – visi šie aspekti, kas ietekmē vidi un vides pieejamību ir risināti RTP–2006.

Demogrāfiskā situācija un prognozes

Rīgas domes politikas RTP–2006 un vērtējums

[8.1.6.] Atzīstot demogrāfisko procesu nozīmi pilsētas plānošanā, budžeta iespēju robežās:

8.1.6.1. turpināt regulāri apkopot prognozes par demogrāfiskajiem procesiem Rīgā, tās rajonos un apkaimēs un tās izmantot, pilsētas attīstības plānošanai.

8.1.6.2. informēt iedzīvotājus un ieinteresētās institūcijas par esošo un prognozēto demogrāfisko situāciju un veidot atbilstošas rīcības programmas, balstoties uz šo informāciju.

8.1.6.3. sadarbībā ar citām ieinteresētajām institūcijām turpināt veidot un regulāri aktualizēt datu bāzi par Rīgas iedzīvotājiem

Kopš 2006.gada iedzīvotāju skaitam Rīgā ir bijusi tendence samazināties (sk. 18.attēlu). Tiek prognozēts, ka šī tendence turpināsies arī nākotnē. Turklāt iedzīvotāju skaits samazinās ne tikai negatīvās dabiskā pieauguma iespaidā (mirstība pārsniedz dzimstību), bet arī emigrācijas rezultātā, kas lielā mērā notiek uz bagātākām Eiropas valstīm, kā arī tāpēc, ka daļa iedzīvotāju izvēlas pievilcīgu un pieejamu mājokli Pierīgā.

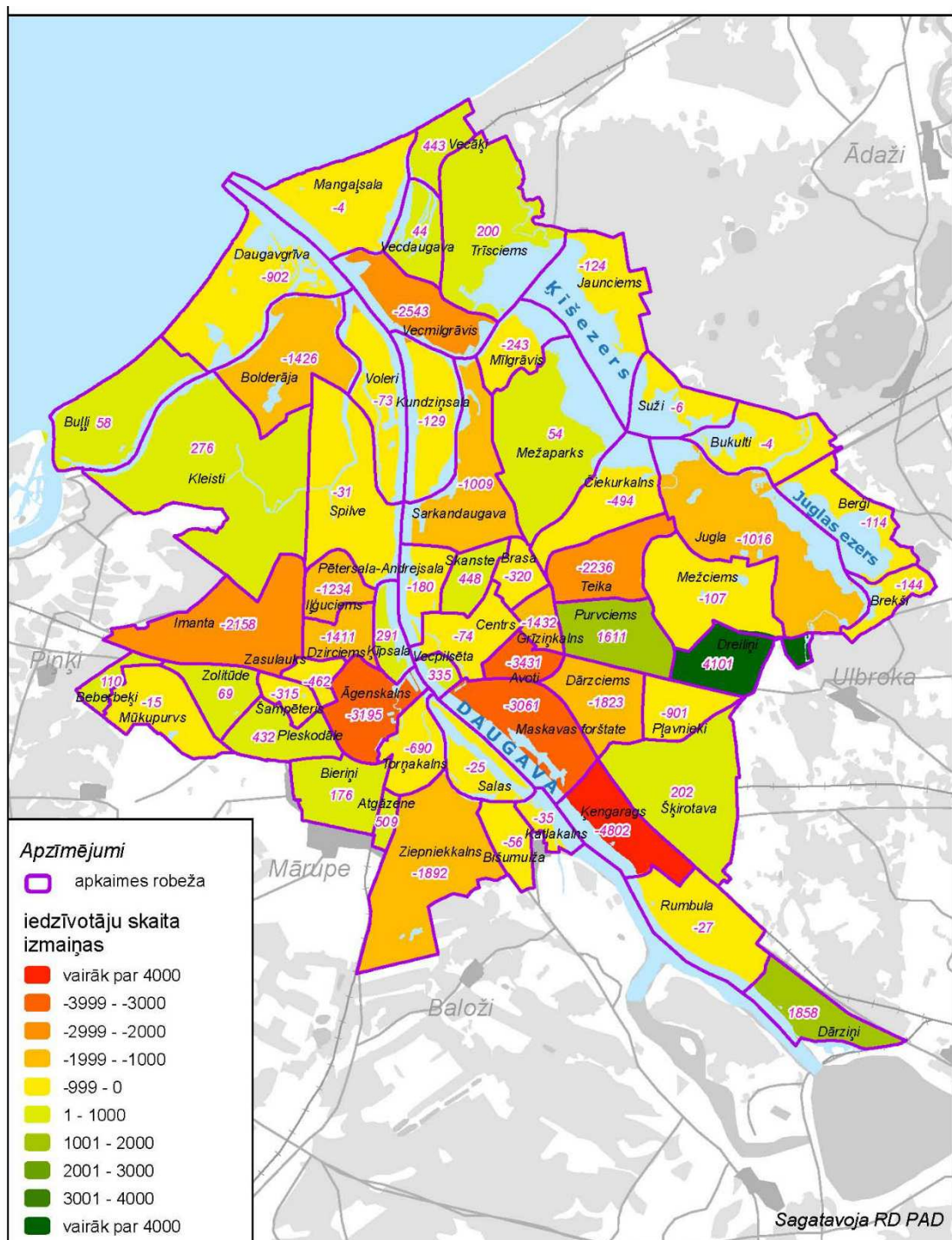
Ar Rīgas iedzīvotājiem saistītos demogrāfiskos un sociālos procesus pašvaldība analizē gan sadarbībā ar Latvijas Zinātņu akadēmijas pētniekiem (Eglīte u.c., 2012), gan, apkopojot datus ikgadējam RIAS2030 un Rīgas attīstības programmas 2014.–2020. gadam uzraudzības ziņojumam, kā arī citu aktivitāšu ietvaros. Dati un pētījumi par dažādām tēmām, t.sk. par mājokļiem, tiek publicēti un ir vienkopus pieejami datubāzē www.sus.lv, tādējādi atbilstot RTP–2006 8.1.6. politikā paredzētajam par datus balstītu pilsētas attīstības plānošanu, datu bāzes uzturēšanu un iedzīvotāju un citu ieinteresēto institūciju informēšanu par demogrāfiskajiem procesiem.

18.attēls Pastāvīgo iedzīvotāju skaits Rīgā no 2000.–2017.gadam (Avots: CSP)

[8.1.4.] Lai mazinātu turpmāku Rīgas iedzīvotāju vēlmi pārcelties uz dzīvi Pierīgā, radīt apstākļus, kas veidotu daudzveidīgus un pieņemamus mājokļu piedāvājumus vairākumam iedzīvotāju Rīgas robežās

Izvērtējot iedzīvotāju skaita izmaiņas Rīgas apkaimēs kopš 2007. gada (sk. 19.attēlu), var novērot to, ka dažās līdz šim mazāk apdzīvotās apkaimēs iedzīvotāju skaits ir pieaudzis. Iedzīvotāju skaits samazinās pilsētas centrā, bet pieaug pierobežas apkaimēs – Bierīnos, Dārziņos, Dreiliņos, kur ir iespēja dzīvesvietai izvēlēties savrupmāju –, kā arī labi attīstītajās apkaimēs Rīgas jūra līča tuvumā – Vecmīlgrāvī un Vecāķos. Arī tie iedzīvotāji, kuri izvēlas pārcelties uz Pierīgu, galvenokārt izvēlas savrupmājas. Vēlme dzīvot savrupmājā ir tendence, kas jārespektē tiek respektēta izstrādājot Mājokļu TmP un jauno teritorijas plānojumu, izstrādājot jauno teritorijas plānojumu, jo līdzšinējās pašvaldības aktivitātes mājokļu politikā nav īstenojušas RTP–2006 politikās minēto par iedzīvotāju migrācijas uz Pierīgu samazināšanos.

19.attēls Iedzīvotāju skaita izmaiņas Rīgas apkaimēs no 2007.–2017.gadam (Sagatavoja RD PAD, izmantojot PMLP datus)

Kopējā iedzīvotāju skaita samazināšanās prognoze gan nenozīmē, ka samazināsies pieprasījums pēc mājokļa. Platību nodrošinājums uz vienu iedzīvotāju šobrīd ir salīdzinoši mazs un, augot ienākumiem, tas palielināsies. Piemēram, ja laikā līdz 2025.gadam prognozējams iedzīvotāju skaita samazinājums par 15,4%, tajā pašā laikā prognozējamā IKP un ienākumu izaugsme ir 40,6% apmērā (vidēji 3,5% gadā). Tas nozīmē, ka, pat neņemot vērā citus faktorus, kopējā pirk spēja un pieprasījums pēc dzīvojamām platībām palielināsies par 18,9%. Turklāt Rīgas dzīvojamā fonda lielāka daļa ir novecojusi un prasa nomaiņu.

Izpratnes par to, ka ienākumu izaugsme nav bezgalīga, nostiprināšanās, ietekmē to, ka cilvēki meklē efektīvu un kompaktu mājokli ar labu plānojumu. Ja tipiskais pieprasītais vidējā slāņa ģimenes mājoklis 2006.gadā bija 200 m² plašs, tad šobrīd ir 100 m². Arvien lielākā uzmanība tiek pievērsta kopējām mājokļa izmaksām, ņemot vērā arī komunālos maksājumus un transporta izdevumus. Augot labklājības līmenim, daļai turīgo iedzīvotāju parādās vēlme un iespēja pirkt otro mājokli pilsētas centrā. Cita demogrāfiska tendence ir sabiedrības novecošanās (SIA „Grupa93”, 2013).

Svarīgs ekonomisks faktors pilsētas attīstībai ir kredītu pieejamība mājokļa iegādei un uzņēmumu attīstībai, ko ietekmē komercbanku kredītpolitika – aizdevumu likmes un prasības aizņēmējiem. Pašlaik, ņemot vērā krīzes laika zaudējumus, bankas nelabprāt izsniedz kredītus, ekonomikas kredītspēja lielā mērā izsmelta un uzlabojama pakāpeniski, līdz ar ekonomikas izaugsmi (SIA „Grupa93”, 2013).

[8.3.20.] Izstrādāt speciālu mājokļu attīstības programmu jaunlaulātajiem ar jaundzimušiem bērniem Rīgā

Dati liecina, ka ģimenes ar bērniem ir iedzīvotāju grupa, kas visbiežāk izvēlas pārcelties uz dzīvi no Rīgas uz Pierīgu (Felcis, u.c., 2014). Tomēr mājokļu attīstības programma jaunlaulātajiem ar jaundzimušajiem, kā paredzēts RTP–2006, nav tikusi izstrādāta. Ņemot vērā, ka šī ir viena no iedzīvotāju grupām, kas visvairāk pārceļas uz dzīvi prom no Rīgas, būtu vēlams šo politiku izstrādāt nākamā teritorijas plānojuma periodā, veicinot pilsētas dzīvojamās vides daudzveidību un piemērotību.

Atzinīgi vērtējamas nekustamā īpašuma nodokļa atlaides Rīgā ģimenēm ar bērniem un Altum atbalsts mājokļa iegādei.

Mājokļu sektora attīstība

Rīgas domes politikas RTP–2006 un vērtējums

[8.2.1.] Veicināt mājokļu apbūves tipa dažādošanu (t.sk. viena dzīvojamā rajona jeb apkaimes ietvaros), nodrošinot daudzveidīgu mājokļu piedāvājumu, kas būtu pieejams dažāda ienākuma grupu iedzīvotājiem

RTP–2006 darbība laikā nav atrasti efektīvi risinājumi.

[8.3.13.] Veicināt daudzstāvu dzīvojamo ēku renovāciju un būvniecību Rīgā, kas būtu ērtas un finansiāli pieejamas vairākiem Rīgas iedzīvotāju

Pēc 2008. gada krīzes būtiski tika ietekmēts jaunu dzīvojamo māju būvniecības segments, kurā lielāka aktivitāte parādījās pēc 2013.gada. Taču atšķirībā no inženierbūvju segmenta, tā vēl nav sasniegusi pirmskrīzes līmeni. To ierobežo gan pieprasījuma faktori – konservatīvāks mājsaimniecību redzējums par savu finansiālo stāvokli –, gan arī piedāvājuma faktori – pietiekami liels neapdzīvots dzīvojamais fonds, komercbanku meitu uzņēmumu īpašumu iztīrīšana, ciešāki kredītēšanas standarti utt. (Rīgas pilsētas pašvaldības dzīvojamā fonda attīstības programma 2014.–2018. gadam, 2014).

Tajā pašā laikā ir vērts atzīmēt, ka arvien palielinās remontdarbu īpatsvars kopējā būvniecībā, īpaši dzīvojamajā sektorā. Ja vēl 2008.–2009.gadā 80–90% būvdarbu notika jaunu māju segmentā, tad 2013.gada sākumā tie bija vairs tikai aptuveni 60% (Rīgas pilsētas pašvaldības dzīvojamā fonda attīstības programma 2014.–2018. gadam, 2014). Saistībā ar mājokļu sektora attīstības ietekmi uz vidi jāatzīmē, ka šī tendence vides stāvokli ietekmē drīzāk pozitīvi, jo tiek uzlabots jau esošu ēku stāvoklis, kā arī telpiskā struktūra saglabājas kompaktāka.

[8.3.14.] Veicināt savrupmāju un cita veida mazstāvu dzīvojamās apbūves īpatsvara pieaugumu Rīgas dzīvojamā fondā, lai būtu pieprasījumam atbilstošas mājokļu izvēles iespējas arī iedzīvotāju turīgākajam slānim

RP mājokļu politika primāri tiek realizēta, nodrošinot sociālo un pašvaldības dzīvojamo fondu. Šī iemesla dēļ savrupmāju un cita veida mazstāvu dzīvojamās apbūves īpatsvara pieaugums, kas nodrošinātu iedzīvotāju turīgākajam slānim adekvātu mājokļu piedāvājumu, RTP–2006 ietvaros nav realizēts.

RIAS2030 apdzīvojuma telpiskā struktūrā (kodols, priekšpilsēta, perifērija) attēlota daudzveidība dzīves telpai, lai iedzīvotāji varētu izvēlēties sev tīkamāko un atbilstoši iespējām.

[8.3.21.] Veicināt individuālo būvētāju un būvfirmu iniciatīvu Rīgas dzīvojamā fonda papildināšanai, t.sk. attiecībā uz mazstāvu apbūves un ģimenes māju būvniecību tam paredzētajās teritorijās

Privātās būvniecības ieceres notiek atbilstoši RTP–2006 funkcionālajam zonējumam. Citi individuālo būvētāju un būvfirmu iniciatīvu veicinoši pasākumi RTP–2006 ietvaros nav tikuši realizēti.

[8.3.22.] Veikt daudzpusīgu izpēti par atsevišķu videi draudzīgu ciemu attīstības iespējām un potenciālo pieprasījumu Rīgas perifērijā

2013.gadā RTP–2006 izvērtējumā tika secināts, ka savrupmājas ir iecienītas Pierīgā, bet Rīgā piedāvājums šī mājokļu tirgus sektora ekonomiskajā daļā joprojām ir nekonkurētspējīgs un būtu attīstāms (SIA „Grupa93”, 2013). Tāpat arī nozīmīgs faktors, kas ietekmē mājokļa pievilcību Rīgā, ir NĪN politika. Atšķirības NĪN apmērā Rīgā un Pierīgā ir viens no galvenajiem iemesliem aktīvākai Pierīgas mājokļu sektora attīstībai, tāpēc ieteicams izvērtēt iespējas pilnveidot NĪN politiku (Mājokļu attīstības tematiskais plānojums, 2017).

Kopš 2013.gadā veiktā izvērtējuma situācija nav būtiski mainījusies. Arī šobrīd Rīgā joprojām trūkst piedāvājuma savrupmāju un mazstāvu apbūves sektorā – atšķirībā no Pierīgas, kur tas turpina attīstīties. Rīgā pašvaldības mājokļu sektoru attīsta SIA „Rīgas pilsēt būvnieks”, kas darbojas tam piešķirtā budžeta ietvaros, īstenojot politiku, kuras uzstādījumi šobrīd paredz veidot pēc iespējas vairāk dzīvokļu, kuriem būtu salīdzinoši nelielas izmaksas. Ciematu vai savrupmāju būvniecībā pašvaldība nav iesaistīta.

[8.2.12.] Sekot līdzī nekustamā īpašuma tirgus attīstības tendencēm mājokļu jomā, lai ātri un adekvāti varētu reaģēt uz tirgus prasībām, tādējādi efektīvāk izmantojot finanšu resursus

2014.gadā veiktajā pētījumā „Apbūves un vides veidošanas vadlīniju izstrāde Rīgas apdzīvojuma telpiskās struktūras stiprināšanai” secināts, ka Rīgā ir arī īres mājokļu trūkums (SIA „Grupa 93”, 2014). Nekustamo īpašumu kompāniju veiktā analīze liecina, ka, lai arī arvien vairāk attīstītāju apsver īres namu būvēšanu un attīstīšanu, šobrīd esošais apjoms nav pietiekams, lai būtiski ietekmētu īres dzīvokļu cenas, tādēļ ir paredzams, ka arī turpmāk mājokļu pieejamība būtiski neuzlabosies (City24.lv, 2017). Īpaši vērojams ekonomiskākas klases jauno dzīvokļu projektu trūkums, tāpēc daļa pircēju iegādājas jauno projektu nevis no attīstītāja, bet otrreizējā tirgū, kā arī daļa jaunā projekta vietā izvēlas kvalitatīvu sērijveida dzīvokli vai dzīvokli pirmskara ēkā tālajā centrā (LATIO Tirgus analīzes nodaļa, 2017).

Šīs tendences norāda, ka daudzveidīgu mājokļu – gan cenas, gan tipa ziņā – pieejamība Rīgā joprojām uzskatāma par problēmu, un RTP–2006 iekļauto ar mājokļu piedāvājuma dažādošanu saistīto politiku mērķus nav izdevies sasniegt. Pašvaldības mājokļu fonds, lai arī palielinās, joprojām ir ierobežots un pamatā mērķēts uz mazturīgajiem un citām sociāli mazaizsargātajām grupām. Arī sadarbība ar

privātajiem būvuzņēmējiem mājokļu sektora attīstībā nav bijusi aktīva, un īres un ekonomiskākas klases mājokļu būvniecību šobrīd nestimulē arī nekustamā īpašuma tirgus situācija.

[8.2.7.] Izveidot un ieviest mājokļu pabalstu sistēmu

Saskaņā ar Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumu pašvaldība ir ieviesusi mājokļu pabalstu sistēmu, nodrošinot iespēju maznodrošinātajiem pilsētas iedzīvotājiem saņemt atbalstu ar mājokli saistīto izmaksu segšanai (RD 15.01.2013. saistošie noteikumi Nr. 202 „Par ģimenes vai atsevišķi dzīvojošas personas atzīšanu par trūcīgu vai maznodrošinātu un sociālajiem pabalstiem Rīgas pilsētas pašvaldībā”). Savukārt pēc pašvaldības iniciatīvas tiek nodrošināta iespēja saņemt pabalstu mājokļa pielāgošanai personām, kuras pārvietojas riteņkrēslā (RD 14.11.2006. saistošie noteikumi Nr. 59 „Par Rīgas pašvaldības pabalstu mājokļa pielāgošanai personām, kuras pārvietojas riteņkrēslā”).

[8.1.3.] Ar aktīvas un kompleksas mājokļu politikas palīdzību censties mazināt iedzīvotāju segregāciju dažādos pilsētas rajonos, veicinot daudzveidīgu un dažādu ienākumu grupu iedzīvotājiem pieņemamu mājokļu piedāvājumu pilsētā

Sociālās dzīvojamās mājas līdz šim vairāk attīstītas no centra attālākās pilsētas apkaimēs, kurās lielākoties jau dominē daudzstāvu dzīvojamā apbūve, kas nav veicinājis mājokļu apbūves tipa dažādošanu apkaimēs (RTP–2006 politika 8.3.12). Savukārt iedzīvotāju segregācijas mazināšanu veicina atsevišķu dzīvokļu vai māju daļu atjaunošanu un pašvaldības un sociālo dzīvokļu ierīkošana, kas paralēli jaunu dzīvokļu būvniecībai ir otrs veids, kā pašvaldība veido savu dzīvojamo fondu.

[8.2.8.] Paplašināt pašvaldības mājokļu īres fondu (t.sk. sociālos īres dzīvokļus)

[8.3.19.] Paplašināt mājokļu izvēles iespējas gan no mājokļu izmaksu, gan mājokļu tipoloģijas viedokļa mazturīgākajām iedzīvotāju grupām (veidojot sociālo īres fondu un dažāda veida kopdzīvokļus kā vieninieku mītnes noteiktos dzīves posmos)

Pašvaldības mājokļu īres fonds ir mazs un atbilstoši pašvaldības funkcijām pamatā virzīts uz sociālo atbalstu iedzīvotājiem. Sociālo un pašvaldības mājokļu sektoru Rīgā attīsta SIA „Rīgas pilsētbūvnieks”, kas izveidots, lai veicinātu dzīvojamā fonda attīstību, nodrošinātu mājokļu un citu nekustamā īpašuma objektu būvniecību un atjaunošanu.

Saskaņā ar ierakstiem pašvaldības dzīvokļu uzskaites un aprites sistēmā „Bridzis” 2012.gadā ar pazīmi „pašvaldības īpašums” bija fiksēti 16 244 dzīvokļi (dzīvojamās telpas), bet ar pazīmi „faktiskais pašvaldības īpašums, kuru pārvalda SIA „Rīgas pilsētbūvnieks” – 3 287 dzīvokļi. Sociālo māju skaits Rīgā ir 60 (Mājokļu attīstības tematiskais plānojums, 2017). Kopš 2006.gada ekspluatācijā ir nodoti vairāk nekā 5 000 dzīvokļu ar vienu, divām, trim un četrām istabām, uzlabojot to iemītnieku – gan ģimeņu, gan vienuļu vecāka un jaunāka gadagājuma cilvēku – dzīves apstākļus un paplašinot mājokļu izvēles iespējas mazturīgākajām iedzīvotāju grupām.

Jāatzīmē, ka daļa no ēkām tika rekonstruētas, nevis būvētas no jauna. Tādējādi tiek izmantotas jau esošās apbūves platības un sakoptas iepriekš degradētas vai nolietoto teritorijas un ēkas; tāpat arī šāda pieeja mazina negatīvu ietekmi uz vidi.

Kaut arī sociālo dzīvokļu skaits turpina pieaugt, pašvaldības dzīvojamā fonda attīstības programmā 2014.–2018. gadam (apstiprināta 2014.gadā) prognozēts, ka, turpinot būvēt un piešķirt dzīvokļus ar līdzšinējiem tempiem un pieprasījumam saglabājoties līdzšinējā līmenī, visu palīdzības reģistros esošo un no jauna uzņemto ģimeņu un personu pieprasījums varētu tikt pilnībā apmierināts ne ātrāk kā pēc 7–8 gadiem, proti, ap 2022.gadu (SIA „Rīgas pilsētbūvnieks”, 2014).

[10.3.6.] Veicināt daudzpakāpju sociālo māju izveidošanu, iekārtojot arī sociālo dzīvokļu māju, kas būtu piemērota arī cilvēkiem ar kustību traucējumiem

2016.gadā atklāta pirmā sociālā māja ar pansiju Ieriķu ielā 28, kurā ierīkoti arī seši dzīvokļi personām ar kustību traucējumiem. 20 no 68 dzīvokļiem būs pansijas tipa. Pansija jeb aprūpētā dzīves vieta ir pakalpojums, ko pašvaldība piedāvā saņemt personām, kas pašas nespēj nodrošināt savu aprūpi un kuriem nav pastāvīgas dzīvesvietas, taču aprūpes apjoms nav tāds, lai būtu nepieciešama atrašanās ilgstošas sociālās aprūpes vai sociālās rehabilitācijas institūcijā (Rīgas domes Sabiedrisko attiecību nodaļa, 2016).

[8.2.4.] Aktīvi sadarboties ar privāto sektoru mājokļu būvniecības un renovācijas jautājumu risināšanā pilsētā

RD MVD aktīvi sadarbojas ar privātuzņēmējiem pašvaldības īpašumā esošo mājokļu renovācijas jautājumu risināšanā. Katru gadu šim mērķim tiek piešķirti budžeta līdzekļi un iepirkumu rezultātā tiek noslēgti līgumi par mājokļu renovāciju. Vidēji gadā tiek renovēti ap 100 pašvaldības īpašumā esošu dzīvokļu.

[8.2.6.] Veicināt līdzvērtīgu īres dzīvokļu izmaksu izlīdzināšanu (neattiecas uz dzīvokļiem, kas privātos īres namos tagadējiem īrniekiem izīrēti pēc namu atdošanas privātajā īpašumā)

Atbilstoši normatīvo aktu regulējumam, katrai dzīvojamajai mājai tiek izstrādāta pārvaldīšanas un uzturēšanas tāme, ņemot vērā ēkas siltumtehnisko stāvokli un citus tehniskos parametrus, tādēļ līdzvērtīgu īres dzīvokļu izmaksu izlīdzināšana vairs nav aktuāla.

[8.3.16.] Samazināt komunālo dzīvokļu skaitu par 20—30 %

Jauni komunālie (kopējie) dzīvokļi pašvaldības dzīvojamajā fondā netiek veidoti. Atbrīvojoties brīvai istabai esošā kopējā dzīvoklī, tā tiek piedāvāta īrei citam kopējā dzīvokļa īrniekam. Savukārt gadījumā, ja kāda no istabām, kas bija citas personas īpašumā, ir atbrīvojusies, tā tiek nodota atsavināšanai. Dati par to, vai un par cik samazinājies komunālo dzīvokļu skaits, nav pieejami.

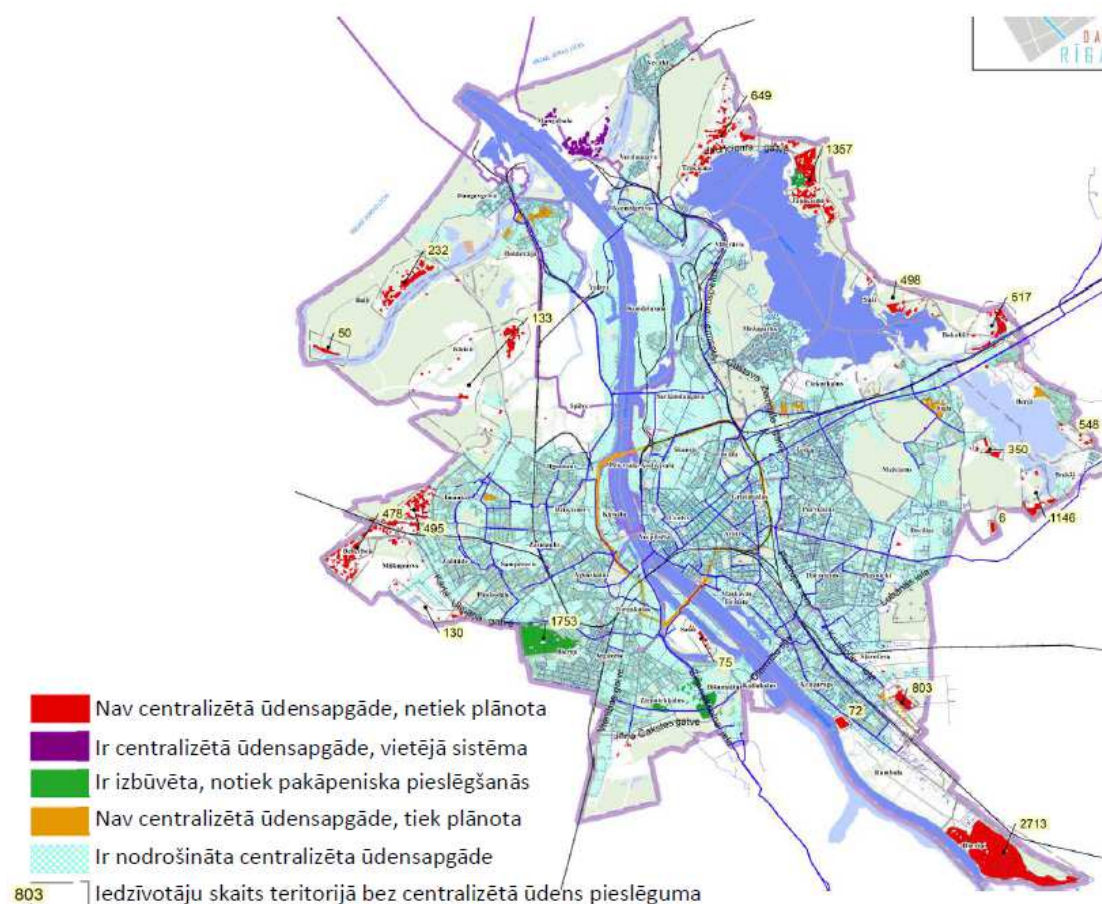
[8.2.2.] Veicināt ar mājokļu attīstību saistītās infrastruktūras (t.sk. inženierkomunikācijas, sociālā infrastruktūra u.tml.) attīstību

Centralizētā kanalizācija, ūdensapgāde un siltumapgāde uzskatāmi par videi draudzīgākajiem ar mājokli saistītās inženierinfrastruktūras risinājumiem pilsētā. Kopš 2006.gada ir īstenoti vairāki projekti un izstrādāti atbalsta mehānismi inženierinfrastruktūras pieejamības uzlabošanai. Šie projekti snieguši ieguldījumu arī mājokļu labiekārtošanas uzlabošanā (8.3.15. politika).

Vairums Rīgas mājokļu ir pieslēgti gan centrālāpkurei, gan kanalizācijai un centralizētajai ūdensapgādei, taču neliela daļa mājokļu joprojām ir bez tiem. Gandrīz visiem rīdnieku mājokļiem ir pieejama aukstā ūdens apgāde (ūdensvads), un vairumam ir arī karstā ūdens apgāde. 2017.gadā vairs tikai 3,3% mājokļu nav aprīkoti ar karstā ūdens apgādi – kopš 2007.gada šis īpatsvars ir samazinājies par 4,6%. Kanalizācija ir pieejama 99,3% Rīgas mājokļu (sus.lv, 2017).

Vistrūcīgākais labiekārtojums ir mājokļiem Maskavas forštatē, Āgenskalnā un Avotos, kur ievērojams mājokļu skaits ir ar krāsns apkuri un bez pilsētas kanalizācijas. Salīdzinoši daudz mājokļu ar krāsns apkuri ir arī Torņakalna apkaimē, savukārt pilsētas kanalizācijas trūkums vērojams mājokļos, kas atrodas Grīziņkalna un Centra apkaimē (Mājokļu attīstības tematiskais plānojums, 2017).

Ūdensapgāde. Rīgas ūdensapgādes tīklu garums kopš 2005.gada ir pieaudzis par 49 km, sasniedzot 1 423,1 km kopgarumu. Ūdensapgādes tīkli būvēti no dažādiem materiāliem un vietām to vecums sasniedz 100 gadus. Tīklu vecums ir viens no galvenajiem iemesliem ūdensvadu avārijām. Lai tās novērstu, regulāri tiek veikta veco tīkla posmu nomaiņa vai rekonstrukcija. Rīgā joprojām ir teritorijas, kurās nav pieejami centralizētā ūdens un dzeramā ūdens iegūšanai tiek izmantoti individuālie urbumi (20.attēls). Šādi ūdens apgādi urbumi, tos nepareizi ekspluatējot vai pēc ekspluatācijas beigām nepareizi tamponējot, var radīt piesārņojumu pazemes ūdeņos (ŪD TmP, 2017).

20.attēls Centrālās ūdensapgādes nodrošinājums Rīgas pilsētā (Avots: ŪD TmP, 2017).

Lai nodrošinātu ūdens apgādes tīklu drošību, 2016.gadā SIA „Rīgas ūdens” veicis nozīmīgus būvniecības darbus, piemēram, ūdensvada izbūvi Ķengaragā, nodrošinot labāku un drošāku ūdensapgādi. Šī nozīmīgā investīciju projekta ietvaros tika izbūvēts ūdensvads no Maskavas un Krustpils ielu krustojuma līdz Granīta un Malēju ielu krustojumam ar kopējo garumu 3 028 m. Jāpiebilst, ka tā būvniecības gaitā tika izmantotas arī modernākās tehnoloģijas, piemēram, mikrotunelēšana zem dzelzceļa Krustpils ielā, kas cauruļvadu būvniecībā nodrošina lielāku precizitāti nekā daudz ierastākā horizontālās vadāmās urbšanas metode (rigasudens.lv, 2016a). Veikta maģistrālā ūdensvada 500 mm pārbūve zem dzelzceļa no Mazās Matīsa ielas līdz Kalna un Lauvas ielu krustojumam. Tāpat Katlakalna un Bikšēres ielās noslēgušies apjomīgi ūdensvada atjaunošanas darbi ar statiskās ievilkšanas jeb sagraušanas metodi, kas Latvijā ir jauna metode. Atjaunojamo posmu kopējais garums veidoja 896 m. Šobrīd novecojušā tērauda ūdensvada vietā ievilkts jauns polietilēna vads. Pēdējos gados ūdens patēriņš Rīgas pilsētā ir samazinājies, tāpēc mazāka diametra cauruļvadu izbūve ļauj ekonomēt ūdens patēriņu un samazināt ūdensvada ekspluatācijas izmaksas (rigasudens.lv, 2016b; Pārskats par Stratēģijas ieviešanu Rīgā par 2016.gadu, 2017).

2016.gadā likvidēti pēdējie uz Rīgas pilsētas pašvaldībai piederošas vai piekrītošas zemes esošie neizmantojamie ūdensapgādes, monitoringa un metro izpētes urbumi. Šobrīd uz pašvaldībai piederošas vai piekrītošas zemes neatrodas neizmantojami urbumi, kas var apdraudēt ūdens nesošos horizontus (Pārskats par Stratēģijas ieviešanu Rīgā par 2016.gadu, 2017).

Ir veikta ūdens sagatavošanas stacijas Baltezerā projektēšana un izbūve. Projekta īstenošanas rezultātā 4 200 iedzīvotājiem kļūva pieejami centralizētās ūdensapgādes pakalpojumi un 6 000 iedzīvotājiem – centralizētās kanalizācijas sistēmas pakalpojumi. Nozīmīgi ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmas pārbūves darbi veikti arī citās pilsētas vietās. Piemēram, atjaunots maģistrālais ūdensvada savienojums zem dzelzceļa starp Lauvas un Matīsa ielām, izbūvēts maģistrālā ūdensvada savienojums no Maskavas un Krustpils ielu krustojuma līdz Granīta un Malēju ielu krustojumam.

Ūdenssaimniecības pakalpojuma kvalitātes uzlabošanai veikti arī ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmas pārbūves darbi. Pārbūvēta ūdensvada zemteka pār Mīlgrāvja kanālu, uzstādot ūdensvada tīkla plūsmas un spiediena monitoringa sistēmas zondes, tādējādi pilnveidojot viedo ūdensvada tīklu Rīgas pilsētā (Ieviešanas uzraudzības pārskats par periodu no 2014. līdz 2016.gadam, 2017). Vienlaikus veikti nozīmīgi remontdarbi Rīgas pilsētas ūdensapgādes tīkla maģistrālajos vados Bergos, Juglā, Bolderājā, Daugavgrīvā u.c. Rīgas apkaimēs (Pārskats par Stratēģijas ieviešanu Rīgā par 2015.gadu, 2016).

Ūdenssaimniecības pakalpojumu pieejamības uzlabošanai SIA „Rīgas ūdens” laika posmā no 2012.–2015. gadam nodrošināja ES Kohēzijas fonda līdzfinansētā projekta „Ūdenssaimniecības attīstība Rīgā, 4. kārtā” realizāciju, kā rezultātā Mārupes (Rīgas administratīvā teritorijā), Katlakalna un Bolderājas rajonu iedzīvotājiem ir nodrošināta iespēja saņemt sabiedriskos ūdenssaimniecības pakalpojumus. Savukārt vēl iepriekš šī projekta 3. kārtā ūdensapgādes un kanalizācijas sistēma tika paplašināta Šampēterī un Dārzcimā (rigasudens.lv, 2015). Tās ir apkaimes ar savrupmāju apbūves teritorijām, kurām tika nodrošināta iespēja izmantot centralizētos ūdensapgādes un kanalizācijas pakalpojumus, tādējādi uzlabojot vides kvalitāti šajās apkaimēs.

2013.gadā RTP–2006 realizācijas izvērtējumā tiek norādīts, ka papildus savrupmāju apbūves teritorijām, ņemot vērā sarūkošo pilsētu, būtu vēlams sniegt atbalstu infrastruktūras attīstībai arī centram tuvākās teritorijās (SIA „Grupa93”, 2013). Tā kā gan Centrā, gan tam tuvākajās apkaimēs mājokļu nodrošinājums ar dažāda veida centralizēto inženierinfrastruktūru ir pilsētā vissliktākais (sk. šajā sadaļā iepriekš), tad būtu vēlams turpmāk nodrošināt īpašu atbalstu ar mājokļiem saistītās infrastruktūras attīstībai arī šajās apkaimēs.

Centralizētā kanalizācija. Centralizētā kanalizācijas sistēma nav izbūvēta visās Rīgas apdzīvotajās teritorijās. Apkaimēs, kur tās trūkst, tiek lietoti lokāli kanalizācijas savākšanas risinājumi. Sistēmu nepareizas ierīkošanas vai uzturēšanas gadījumā var notikt grunts un pazemes ūdeņu piesārņošana. Savukārt teritorijās, kur kanalizācijas sistēma ir novecojusi, bojājumu dēļ var notikt grunts un pazemes ūdeņu piesārņošana. Tāpat joprojām tiek fiksēti gadījumi, kad lietus notekūdeņu sistēmās nesankcionēti tiek iepludināti piesārņoti sadzīves vai ražošanas notekūdeņi. Savukārt ģimenes dārziņu teritorijās netiek kontrolētas sanitārās normas, iespējama tiem piegulošo ūdens objektu piesārņošana ar biogēnām vielām (ŪD TmP, 2017).

Sadzīves notekūdeņi pēc savākšanas tiek novadīti uz bioloģiskās attīrīšanas staciju „Daugavgrīva”, kur tie tiek mehāniski un bioloģiski attīrīti. Pēc bioloģiskās attīrīšanas notekūdeņi tiek izvadīti Rīgas līcī 2,4 km attālumā no krasta. Šobrīd attīrīšanas ietaises tiek noslogotas par aptuveni 68 % no projektētās hidrauliskās diennakts veiktspējas. Notekūdeņu pārsūkņēšanai kanalizācijas sistēmās tiek izmantotas 76 kanalizācijas sūkņu stacijas. Stipru lietus gāžu vai avāriju gadījumos, lai novērstu sūkņu staciju appludināšanu, notekūdeņi tiek novadīti Daugavā pa avārijas izplūdes vietām. SIA „Rīgas ūdens” ir 16

notekūdeņu avārijas izplūdes Daugavā. Avārijas izplūdes vietās izlaistie notekūdeņu daudzumi tiek mērīti un par tiem tiek maksāts dabas resursu nodoklis, tomēr informācijas par šādā veidā vidē nonākošo piesārņojumu nav (ŪD TmP, 2017).

Rīgas kanalizācijas tīkla kopgarums kopš 2007.gada pieaudzis par 100 km, sasniedzot 1 141,8 km. Šobrīd centralizētā kanalizācijas sistēma ir pieejama 98,3% Rīgas iedzīvotāju un SIA „Rīgas ūdens” ik gadu palielina kanalizācijas tīkla un tā sūkņu staciju jaudu. Tomēr joprojām pilsētā ir apdzīvotas teritorijas, kas nav pieslēgtas centrālajai sadzīves kanalizācijas sistēmai. Tāpat jāņem vērā, ka bieži iedzīvotāji savas saimniecības nepieslēdz izbūvētajai kanalizācijas sistēmai, kā galveno pretargumentu minot augstās izbūves izmaksas. Saskaņā ar normatīvajiem aktiem sadzīves kanalizāciju iespējams attīrīt arī lokālajās attīrīšanas iekārtās vai veidot individuālās izsūkņjamās kanalizācijas bedres. Šādi risinājumi pilsētā atrodami vietās, kur centralizētā kanalizācija nav pieejama vai ierīkota nesen, lielākoties savrupmāju apbūves teritorijās un ģimenes dārziņos. Nekvalitatīvi izbūvētas vai neatbilstoši uzturētas sadzīves kanalizācijas bedres vai lokālās attīrīšanas iekārtas var radīt grunts un pazemes ūdeņu piesārņojumu, kas tālāk nonāk ūdens objektos (ŪD TmP, 2017).

2016.gadā veikti arī apjomīgi kanalizācijas tīklu pārbūves un atjaunošanas darbi ar kopējo garumu 10 393 m, t.sk. pārbūvēts maģistrālais kolektors 1 200 mm Vesetas ielā, atjaunoti rajona nozīmes kolektori Kr. Barona, Brīvības, Lāčplēša, Gaigalas, Stūrmaņu, Gobas, Irlavas, Zalves un A. Kalniņa ielās (Pārskats par Stratēģijas ieviešanu Rīgā par 2016.gadu, 2017).

Atjaunotas kanalizācijas sūkņu stacijas Flotes ielā 1 un Ūdeņu ielā 4. Esošās kanalizācijas sūkņu stacijas, kas būvētas 20.gadsimta 80. un 90. gados, izbūvētas lielas, nenodrošinot energoefektivitātes principus. Projekta rezultātā tika uzlabota sūkņu staciju un sniegtā kanalizācijas pakalpojuma drošība, uzstādītas energoefektīvas iekārtas un nodrošināta sūkņu staciju automātiska darbība. Papildus kanalizācijas sūkņu stacijās Dambja ielā 9, Mūkusalas ielā 84, Brīvības ielā 367 un Brīvības ielā 433 veikta vadības automātikas sistēmas nomaiņa, pārbūvēts kanalizācijas spiedvads no kanalizācijas sūkņu stacijas Bauskas ielā 205A, tādējādi paaugstinot kanalizācijas pakalpojuma drošību.

Pārbūvēts maģistrālais kanalizācijas kolektors Vesetas ielā no Sporta līdz Hanzas ielai. Ar beztranšejas renovācijas metodi, kas darbu laikā sagādā mazāk neērtību satiksmes organizēšanai un sabiedrībai kopumā, atjaunots būtisks kanalizācijas kolektoru daudzums: Bāriņu ielā, Pētersalas ielā, Kr. Barona ielā, Lāčplēša ielā, Brīvības ielā, Brīvības gatvē, A. Kalniņa ielā, Gaigalas ielā, Stūrmaņu ielā, Gobas ielā, Irlavas ielā no Zalves līdz Jūrkalnes ielai, Zalves ielā no Rucavas līdz Irlavas ielai, pārgāzu cauruļvads Artilērijas un Palīdzības ielu krustojumā. Tādējādi samazināts potenciālais iebrukuma risks un palielināta kanalizācijas pakalpojuma drošība (Ieviešanas uzraudzības pārskats par periodu no 2014. līdz 2016.gadam, 2017).

Iedzīvotāju aktivitāte centralizēto ūdenssaimniecības pakalpojumu izmantošanai teritorijās, kur izbūvēti inženiertīkli, joprojām uzskatāma par zemu, līdz ar to tīkli netiek izmantoti paredzētajā apmērā un netiek uzlabot pakalpojumu kvalitāti un iedzīvotāju mājokļu labiekārtotību. Ar mērķi mudināt iedzīvotājus izmantot centralizētos ūdenssaimniecības pakalpojumus 2017.gadā tika pieņemti saistošie noteikumi, kuri paredz iespēju saņemt līdzfinansējumu dzīvojamo ēku pieslēgšanai centralizētajai ūdensapgādei un kanalizācijai (riga.lv, 04.10.2017). Paredzams, ka šī politika sekmēs mājokļu pieslēgšanu centralizētajiem pakalpojumiem, tādējādi veicinot negatīvas ietekmes uz vidi samazināšanos.

[8.3.15.] Veicināt mājokļu labiekārtotības uzlabošanu

[8.3.17.] Veicināt to mājsaimniecību mājokļu nodrošinājuma uzlabošanu, kurās ir vairāk personu nekā istabu viņu apdzīvotajā mājoklī

[8.3.18.] Nepasliktināt to mājsaimniecību mājokļu nodrošinājumu, kurās ir mazāk personu nekā istabu viņu apdzīvotajā mājoklī

Dzīvojamais fonds vidēji uz vienu iedzīvotāju Rīgā kopš 2006.gada ir pieaudzis par gandrīz 6 m² (sus.lv, 2017). Savukārt istabu skaits uz vienu mājsaimniecības locekli laikā no 2006.–2016. gadam ir palielinājies no 0,9 līdz 1,1 (sus.lv, 2017). Kontekstā ar mājokļu labiekārtotības (centralizēto pakalpojumu pieejamības) uzlabošanu tas norāda, ka caurmērā mājokļu nodrošinājumam ir tendence uzlaboties.

[8.2.3.] Veicināt daudzdzīvokļu ēku (it sevišķi pirms Padomju un Padomju laikā celto) esošās inženiertehniskās kvalitātes izpēti veikšanu, lai pieņemtu efektīvākus risinājumus saistībā ar šo ēku renovāciju vai potenciālo nojaukšanu

72 % Rīgas iedzīvotāju dzīvo padomju periodā celtajās daudzdzīvokļu mājās mikrorajonos, un to apbūve veido vairāk nekā 40 % no pilsētas dzīvojamā fonda (Mājokļu attīstības tematiskais plānojums, 2017). Laika gaitā tām ir radušies dažādi inženiertehniski, vizuāli u.c. defekti, kuri ne tikai ietekmē Rīgas pilsētvides un mājokļu kvalitāti no estētiskā un dzīves kvalitātes viedokļa, bet atstāj arī iespaidu uz vidi.

Projekta „Klimata ietekmes, pielāgošanos klimata pārmaiņām un pielāgošanās iespēju sociāli ekonomisko vērtību novērtējums daudzdzīvokļu kvartālos Rīgā un Latvijā” ietvaros 2016.gadā tika veikts pētījums par Rīgas apkaimju tipveida dzīvojamo ēku tehnisko stāvokli, mikroklimatu un dzīves kvalitāti tajās, kas ir saskaņā ar RTP–2006 politiku 8.2.3. par daudzdzīvokļu ēku inženiertehniskās kvalitātes izpēti veikšanu, kā arī ar 8.3.1. politiku par uzmanības pievēršanu daudzdzīvokļu ēku rajonu renovācijas iespējām.

Pētījuma ietvaros dažādos Rīgas mikrorajonos ekspertu grupa apsekoja 132 dažādu sēriju tipveida daudzdzīvokļu dzīvojamās ēkas. Būtiskākais pētījuma secinājums – kopējais daudzdzīvokļu ēku tehniskais stāvoklis Rīgā vērtējams kā apmierinošs, taču tajā pašā laikā ir konstatēta virkne tipisku defektu, kuru novēršana ir nepieciešama gan ēku inženiertehniskā stāvokļa uzlabošanai, gan energoefektivitātes paaugstināšanai, gan mikroklimata un iedzīvotāju dzīves kvalitātes uzlabošanai (Rīgas pilsētas arhitekta birojs, 2016; Šnīdere, 2016).

[8.2.5.] Izstrādāt tiesību un normatīvos aktus, kas nodrošinātu mājokļu fonda kvalitātes uzlabošanas un atjaunināšanas procesu

RD MVD regulāri darbojas normatīvo aktu pilnveidošanā, grozījumu izstrādē tiesību aktos, lai nodrošinātu pašvaldības dzīvojamā fonda kvalitātes uzlabošanas un atjaunošanas procesu. Kopš RTP–2006 spēkā stāšanās RD ir izstrādājusi vairākus normatīvos aktus, kuru mērķis ir veicināt arī mājokļu fonda kvalitātes uzlabošanas un atjaunošanas procesu. Piemēram, iedzīvotājiem ir iespējams saņemt atbalstu daudzdzīvokļu ēku tehniskā stāvokļa novērtēšanai un uzlabošanai (sk. politikas 8.2.10. izvērtējumu). Tāpat ir izstrādāti normatīvie akti, saskaņā ar kuriem var iegūt atbalstu vēsturisko ēku, t.sk. dzīvojamo ēku fasāžu u.c. būvniecības elementu rekonstrukcijai (sk. 8.3.2. politikas izvērtējumu), atbalstu centralizēto ūdensapgādes un kanalizācijas pakalpojumu pieslēgšanai dzīvesvietā (sk. 8.2.2. politikas izvērtējumu).

[8.2.10.] Palielināt enerģiju taupošu risinājumu ieviešanu praksē, rekonstruējot ēkas, veicot to siltināšanu un atbalstot enerģiju taupošus risinājumus jaunbūvēs (energoefektīvu mājokļu attīstība)

Pašvaldība ir iesaistījusies atbalsta sniegšanā daudzdzīvokļu ēku tehniskā stāvokļa uzlabošanai. Kopš 2013.gada RP iedzīvotājiem piedāvā iespēju saņemt līdzfinansējumu 80% apmērā dzīvojamu māju energoaudita veikšanai; to organizē REA, kas dibināta 2007.gadā. Savukārt 2017.gadā tika apstiprināti saistošie noteikumi Nr. 257 „Par kārtību, kādā Rīgas pilsētas pašvaldība sniedz palīdzību energoefektivitātes pasākumu veikšanai dzīvojamā mājā un dzīvojamās mājas renovācijai”, kas nosaka, kādā kārtībā iedzīvotājiem iespējams iegūt pašvaldības līdzfinansējumu gan dzīvojamās mājas energoaudita veikšanai, gan tehniskās paraugdokumentācijas izstrādei un renovācijas darbu veikšanai energoefektivitātes pasākumu ietvaros vai gadījumos, kad dzīvojamā māja vai tās elementu stāvoklis ir atzīts par bīstamu cilvēka dzīvībai vai veselībai. Šīs pašvaldības aktivitātes ir saskaņā arī ar RTP–2006 iekļauto politiku, kas saistīta ar tiesību un normatīvo aktu izstrādi mājokļu fonda kvalitātes uzlabošanas procesa nodrošināšanu (8.2.5.).

Kopš 2015.gada dzīvokļu īpašniekiem ir pieejams arī ES atbalsts dzīvojamās mājas energoefektivitātes uzlabošanai, kuru administrē valsts AS „Attīstības finanšu institūcija ALTUM”. Atbalsts pieejams granta, aizdevuma un aizdevuma garantijas veidā. Atbalstu līdz pat 50 % ir iespējams piesaistīt, ja tiks veikta kompleksa dzīvojamās mājas atjaunošana, t.i., tiek panākts iespējami zemāks siltumenerģijas patēriņš (SIA „Rīgas namu pārvaldnieks”, bez dat.). Aktīvi tiek veikti dažāda veida sabiedrības informēšanas pasākumi un sagatavoti dažādi materiāli, lai veicinātu iedzīvotāju zināšanas un izpratni par ēku energoefektivitātes jautājumiem, piemēram, ikgadējās Rīgas Enerģētikas dienas. Publiski pieejama ir arī renovēto māju datu bāze, kurā REA izvieto informāciju par enerģijas patēriņa samazināšanos renovētajās mājās (Datu bāze dzīvojamām mājām Rīgā, bez dat.).

Tomēr kopumā daudzdzīvokļu māju renovācija Rīgā joprojām notiek lēni. 2015.gada sākumā Rīgā bija neatliekami nepieciešams renovēt ap 6 000 daudzdzīvokļu māju ar platību 12 milj. m², taču līdz šim īstenoto projektu skaits ir salīdzinoši ļoti neliels (Golunovs, 2015). Saskaņā ar REA informāciju Rīgā kopš 2006.gada ir renovētas 56 daudzdzīvokļu mājas (REA, 2013; REA, 2016). Vēl 31 ēkai ir noslēgti līgumi par renovāciju ar struktūrfondu līdzfinansējumu.

Energoefektīvas ēkas patērē vairāk siltumenerģijas resursu, tādējādi to ietekme uz vidi ir lielāka nekā mājām, kuras ir renovētas. Tā kā Rīgā daudzdzīvokļu ēkas tiek renovētas kūtri, tad var secināt, ka šajā aspektā negatīvā ietekme uz vidi nav būtiski samazinājusies.

Mājokļu energoefektivitātes veicināšanai Rīgā tiek īstenotas arī atsevišķas aktivitātes, kas saistītas ar iedzīvotāju paradumu izpēti un tehnoloģiju izmantošanu.

Kopš 2012.gada A/S „Latvenergo” realizē Viedo skaitītāju pilotprojektu, un no 2012.–2013. gadam šādi skaitītāji, kas ļauj patērētājam iegūt detalizētu informāciju par savu patērēto elektroenerģiju, tikai uzstādīti 500 Rīgas mājokļos. Pilotprojekta rezultāti atklāja, ka iesaistītā mērķa grupa ir samazinājusi elektrības patēriņu par 10–15 % pirmajā gadā, kas var dot gadā ietaupījumu līdz 55 kg CO₂ uz vienu projektā iesaistīto mājsaimniecību (REA, bez dat.).

[8.2.11.] Veicināt alternatīvo enerģijas risinājumu ieviešanu (saules, vēja enerģija, bioenerģija)

Alternatīvo energoresursu izmantošanas veicināšanai RP nav tikuši īstenoti kompleksi pasākumi, taču ir atsevišķi projekti vai aktivitātes, kas veicinājuši alternatīvo energoresursu izmantošanu. Piemēram, 2011.gadā RP uzstādīja saules enerģijas kolektorus uz trim PII. Paredzams, ka tie kalpotu kā papildu enerģijas avots, jo divās no šīm iestādēm siltums tiek nodrošināts ar siltumsūkni, bet otrā – ar

kokskaidu granulām, kas abi uzskatāmi par atjaunojamajiem energoresursiem (REA, 2014). Mājokļu sektorā šādi pašvaldības atbalstīti projekti nav tikuši īstenoti.

RP kopā ar Stopiņu novada pašvaldību ir kopīgi izveidojušas uzņēmumu SIA „Getliņi EKO”, uz kuru tiek nogādāti Rīgas mājsaimniecību atkritumi. „Getliņu” poligonā atkritumu ietekme uz vidi tiek samazināta līdz minimumam, jo nepārstrādājami atkritumi tiek noglabāti videi drošās, noslēgtās biodegradācijas šūnās, kurās neiekrīst ne gaiss, ne lietus ūdens. Savukārt poligona gāze, kas veidojas šūnās, tiek aizvadīta uz „Getliņu” energobloku, sadedzināta sešos iekšdedzes motoros un pārvērsta enerģijā – elektrībā un siltumā. Elektrība tiek pārdota AS „Latvenergo”, bet siltumenerģija izmantota SIA „Getliņi EKO” siltumnīcās, kur tiek audzēti tomāti un ziedi. Savākti un attīrīti tiek arī visi poligonā radušies notekūdeņi (SIA „Getliņi EKO”, bez dat.).

Rīgas dzīvojamo rajonu (apkaime) attīstība

Rīgas domes politikas RTP–2006 un vērtējums

[8.3.1.] Īpašu uzmanību pievērst pirms 1940.gada un Padomju laikā celto dzīvojamo rajonu renovācijas nepieciešamībai un iespējām

Saskaņā ar 2011.gada tautskaites datiem, 92% Rīgas iedzīvotāju dzīvo mājokļos, kuri tobrīd bija vecāki par 25 gadiem. Vislielākais iedzīvotāju īpatsvars – 72% – dzīvo mājokļos, kuri celti laika periodā no 1946.–1990.gadam, kas lielākoties ir padomju tipveida dzīvojamās mājas lielmēroga dzīvojamās apbūves kvartālos (SIA „Grupa 93”, 2014).

Īpašumu denacionalizācija un privatizācija pēc neatkarības atjaunošanas šajos kvartālos ir radījusi jaunu nekustamo īpašumu struktūru. Zemju īpašniekiem zemes gabali ir atdoti to vēsturiskajās robežās un vienlaikus dzīvokļu īpašniekiem tika atļauta dzīvokļu privatizācija. Lai nodrošinātu piekļuvi dzīvojamām mājām, tika izstrādāti t.s. vienkāršotie detālplānojumi, kuros noteica dzīvojamām ēkām funkcionāli piesaistāmos zemesgabalus un koplietošanas piebraucamos ceļus. Līdz ar to izveidojusies komplicēta apsaimniekojamo teritoriju struktūra ar dažāda izmēra un sarežģītas konfigurācijas piesaistāmajiem zemesgabaliem, kuru robežas visai haotiski šķērso zemes īpašumus. Teritorijas, kas nav piesaistītas dzīvojamām mājām, nodalītas atsevišķi un atstātas zemes īpašnieku ziņā (Mājokļu attīstības tematiskais plānojums, 2017).

Padomju laikā celtajos mikrorajonos dzīves vides kvalitāti negatīvi ietekmē gan sadrumstalotās īpašumtiesības, kas kavē to labiekārtojuma atjaunošanu, gan arī pašu ēku sliktais inženiertehniskais stāvoklis. Ēku inženiertehniskā stāvokļa uzlabošanai 2016.gadā veikts pētījums par tipveida dzīvojamo ēku tehnisko stāvokli, konstatējot, ka to stāvoklis vērtējams kā apmierinošs, taču vairāku defektu novēršana ir būtiska (sk. 8.2.3. politikas izvērtējumu).

[8.3.10.] Nepieļaut pašvaldībai piederošo iekšpagalmu teritoriju apbūvi un ierobežot iekšpagalmu apbūvi kopumā

[8.3.11.] Potenciālo iekšpagalmu apbūvi organizēt atbilstoši izstrādājamajai „Apstādījumu attīstības koncepcijai”

Haotiskās īpašumtiesības lielmēroga dzīvojamo kvartālu publiskajā telpā – iekšpagalmos – ir būtiski ietekmējusi arī to vides kvalitāti. Pagalmu labiekārtojums bieži ir nolietojies, tie ir bez apstādījumiem, pārveidoti par autostāvvietu vai apbūvēti, kas vides kvalitāti tajos ietekmē negatīvi – piemēram, notiek augsnes erozija, pasliktinās gaisa kvalitāte.

Ekonomiskā uzplaukuma apstākļos 2002.–2007. gadā, strauji pieaugot pieprasījumam pēc dzīvojamās platības, lielmēroga dzīvojamo rajonu publiskajā ārtelpā tika uzbūvētas apmēram 50 dzīvojamās mājas ar vairāk nekā 1 000 dzīvokļiem. Pēc iedzīvotāju protestiem 2006.gadā RD noteica t.s. moratoriju apbūvei iekšpagalmos, kas skāra aptuveni 1 700 zemesgabalus ēku iekšpagalmos jeb nepilnus 5% no pilsētas kopējās platības (Mājokļu attīstības tematiskais plānojums, 2017). Savukārt 8.3.11. politikā minētā Apstādījumu attīstības koncepcija netika apstiprināta.

2009.gada decembrī līdz ar grozījumiem RTP–2006 TIAN moratorijs būvniecībai iekšpagalmos tika atcelts. Tomēr iekškvartālu papildinājumi ar jaunām ēkām visbiežāk negatīvi ietekmē to oriģinālo plānojuma sistēmu. 2017.gadā izstrādātajā Mājokļu attīstības TmP tiek secināts, ka jaunāko, vēl nerealizēto projektu izstrādē pieeja nav mainījusies; kvartāli un pagalmi netiek kompleksi plānoti. Tajā pašā TmP tiek arī norādīts, ka RTP–2006 TIAN ir atsevišķas prasības, kas regulē pēckara daudzdzīvokļu apbūves kvartālu turpmākās attīstības procesu, taču noteikumi pēc būtības neveicina lielmēroga dzīvojamās apbūves kvartālu kompleksas rekonstrukcijas iespējas. Tāpat arī tiek secināts, ka RTP–2006 TIAN trūkst efektīvu prasību – plānošanas instrumentu, kas atbalstītu kvalitatīvu risinājumu izstrādi lielmēroga dzīvojamās apbūves teritoriju attīstībai (Mājokļu attīstības tematiskais plānojums, 2017).

Izstrādājot RIAS2030 konstatēts, ka būtiski attīstīt publiskās ārtelpas un pilsētvides kvalitātes, kas tiek risināts izstrādājot jauno teritorijas plānojumu. Ņemot vērā lielmēroga dzīvojamās apbūves īpatsvaru pilsētas dzīvojamā fondā un lomu iedzīvotāju nodrošināšanā ar dzīvojamo platību, Mājokļu attīstības TmP tiek uzsvērts, ka ir pietiekams pamats noteikt šo mājokļa sektoru un apbūves teritorijas par vienu no pilsētas mājokļa politikas prioritātēm un pašvaldībai aktīvāk iesaistīties dzīvojamās vides revitalizācijā šajās pilsētas daļās (Mājokļu attīstības tematiskais plānojums, 2017).

Pašvaldības aktīvas darbības iespējas ir paplašinājušās līdz ar Zemes pārvaldības likuma pieņemšanu. Likumā noteiktas pamatprasības zemes konsolidācijai, un, lai arī likumdevējs konsolidāciju galvenokārt saistījis ar racionālu lauku zemes struktūras veidošanu, nav izslēgta iespēja to izmantot kā instrumentu citu uzdevumu veikšanai, tostarp, veidot racionālu zemesgabalu struktūru esošajās lielmēroga dzīvojamās apbūves teritorijās Rīgā. Likums pašvaldībai paredz tiesības ierosināt zemes konsolidāciju tai nepiederošās zemes vienībās, balstoties uz teritorijas plānošanas procesā izstrādātiem risinājumiem (Mājokļu attīstības tematiskais plānojums, 2017).

[8.2.9.] Kompleksu programmu ietvaros veicināt dzīvojamo rajonu atjaunināšanas projektu izstrādāšanu un realizāciju

RD budžeta ietvaros tiek veikti dzīvojamo rajonu atjaunināšanas projekti, piemēram, ēku renovācijas. Ir renovēti ēku kompleksi Ieriķu ielā 28, Aglonas ielā 35, k-1. Tomēr kompleksas programmas RTP–2006 ietvaros nav realizētas.

[8.3.7.] Veicināt kvalitatīvas dzīves vides veidošanu un publiskās ārtelpas sakārtošanu dzīvojamajos rajonos, bet jo īpaši daudzdzīvokļu mājokļu dzīvojamajos rajonos jeb apkaimēs

Kaut arī kompleksa politika dzīvojamo rajonu pagalmu revitalizācijai nav ieviesta, ir notikušas atsevišķas aktivitātes, kuros pagalmu un citu publisko ārtelpu labiekārtojuma jautājumam ir tikusi pievērsta iedzīvotāju un pašvaldības uzmanība.

Piemēram, 2014.gadā tika īstenots Rīgas kā Eiropas kultūras galvaspilsētas projekts „Pagalmu renesanse”. Tā mērķis bija rosināt daudzdzīvokļu namu iedzīvotājus iesaistīties savas dzīvojamās vides uzlabošanā un kopīgi ar speciālistiem – ainavu arhitektiem – meklētu risinājumus un iespējas mūsdienīgas, kvalitatīvas un estētiskas pagalmu vides veidošanai. Tā ietvaros tika sagatavoti informatīvi materiāli iedzīvotājiem par pagalmu labiekārtošanas idejām un iespējām. 14 pagalmiem tika izstrādāti labiekārtošanas projekti, kā arī 2013.–2015. gadā projekta „Pagalmu renesanse” un Lielās Talkas ietvaros vairākos pagalmos norisinājās talkas, kurās iedzīvotāji paveica vienkāršus labiekārtošanas darbus (riga 2014.laab.lv, bez dat.).

[8.3.8.] Veidot un labiekārtot bērnu rotaļu laukumus dzīvojamo rajonu / apkaimju iekšpagalmos, parkos un turpināt skeitlaukumu izveidi pie izglītības iestādēm

Apkaimju attīstībai tiek veikti ieguldījumi arī bērnu rotaļu laukumu, parku u.c. publisko teritoriju izbūvē un rekonstrukcijā. Viens no lielākajiem projektiem ir Centra sporta laukums Krišjāņa Barona ielā. Ir labiekārtots Grīziņkalna parks, Ziedoņdārzs, Miera dārzs u.c. parki dažādās Rīgas apkaimēs. Ik gadu vairākās apkaimēs tiek izveidoti bērnu rotaļu laukumi un kopš 2016.gada tie tiek aprīkoti arī ar ārā trenāžieriem pieaugušajiem, nodrošinot iespējas aktīvai atpūtai brīvā dabā dažādu vecumu cilvēkiem (riga.lv, 31.08.2017). Tajā pašā laikā nedroši, nolietoti bērnu rotaļu un aktīvās atpūtas laukumi publiski pieejamās teritorijās joprojām ir problēma – visbiežāk tie ir uzstādīti padomju laikā, nav atjaunoti vai atjaunoti tikai kosmētiski un to izmantošana rada savainošanās iespēju. Šādu laukumu demontāžu bieži apgrūtina neskaidrība par to piederību.

[8.3.3.] Dažādu dzīvojamo rajonu (apkaimju) veidošanā izmantot atšķirīgu pieeju, veicinot savas noteiktas identitātes veidošanu katrā no tiem

[8.3.9.] Plānojot dzīvojamo rajonu jeb apkaimju attīstību, kā būtisku pozitīvu kritēriju ievērtēt arī apkaimes attīstības ietekmi uz potenciālo starppersonu attiecību uzlabošanu un vietējās apkaimes kopienas veidošanu

RTP–2006 pirmoreiz izmantots apkaimju jēdziens, ar to apzīmējot Rīgas pilsētu veidojošās teritoriāli sociālās vienības. Ar šo projektu tika iecerēts veicināt apkaimju iedzīvotāju kopības izjūtu, apziņu par katras apkaimes identitāti un rosināt iedzīvotājus iesaistīties dzīves vides uzlabošanā apkaimes – cilvēciskāka mēroga, nekā visas pilsētas – līmenī. Tiek uzturēta mājaslapa apkaimes.lv, kurā tiek publicēta informācija par apkaimju attīstības iespējām un pasākumiem apkaimēs, iedzīvotāju līdzdalības un iesaisties iespējām darboties apkaimju līmenī, kā arī pašvaldības un nevalstisko organizāciju lomu apkaimju stiprināšanas procesā, kā arī pieejami detalizēti dati par katru pilsētas apkaimi. Ņemot vērā, ka Rīgā ir pieaudzis apkaimju biedrību skaits un arvien palielinās arī iedzīvotāju līdzdalība ar dzīves vidi apkaimēs saistītu jautājumu risināšanā, var uzskatīt, ka apkaimju idejas projekts ir ticis ieviests veiksmīgi un tā attīstība vēl turpināsies.

[8.3.6.] Veicināt esošo Rīgas dzīvojamo rajonu sanāciju un humanizāciju, atsevišķos gadījumos pieļaujot arī esošās apbūves intensifikāciju

[8.3.4.] Veicināt viena vai vairāku vietējo apkalpes un darījumu centru izveidošanos katrā daudzdzīvokļu dzīvojamā rajonā un pēc vajadzības arī citās apkaimēs

[8.3.5.] Veicināt esošo dzīvojamo rajonu (apkaimju) centru attīstību un piedāvāto pakalpojumu daudzveidības palielināšanos tajos:

- **8.3.5.1. Daugavas labajā krastā — Sarkandaugavā, Juglā, Teikā, Purvciemā, Mežciemā, Pļavniekos un Ķengaragā;**
- **8.3.5.2. Daugavas kreisajā krastā — Ilģuciemā, Āgenskalnā, Zolitūdē, Imantā, Torņakalnā un Ziepniekkalnā.**

[8.3.12.] Veicināt dažāda tipa apbūves veidošanos viena dzīvojamā rajona ietvaros, t.sk. arī gadījumos, kad kā dominante tiek attīstīta mazstāvu un savrupmāju apbūve

Kopumā RTP–2006 darbības laikā nav realizētas minētās politikas, bet jaunajā plānojumā tiks risināts ar Tematiskajiem plāniem.

[8.3.2.] Veicināt kultūrvēsturiskā mantojuma un vides saglabāšanu, harmonizēšanu un sakārtošanu Rīgas vēsturiskajos dzīvojamajos rajonos

RTP–2006 viena no stratēģiskajām pamatnostādnēm bija pilsētas izplešanās ierobežošana, tā vietā apgūstot vēl neapbūvētas vai revitalizējot degradētas teritorijas. Tāpat starp stratēģiskajām pamatnostādnēm bija arī vēsturisko Rīgas dzīvojamo rajonu saglabāšana un attīstība. Tomēr iedzīvotāju skaita dinamika Rīgā un Pierīgā liecina, ka iedzīvotāji turpina pārcelties uz Pierīgu, bet Rīgas centrs un tā apkārtnē – arvien iztukšoties.

Īpaši vēsturiskajos dzīvojamajos rajonos būtiska problēma ir tukšās ēkas, tostarp tukšie mājokļi – sevišķi Rīgas centrā un vairākās tam blakus esošajās apkaimēs. 2011.gada tautskaites dati liecina, ka, piemēram, Vecpilsētā tukši bijuši gandrīz puse mājokļu (46,5%), bet Avotos, Centrā un Grīziņkalnā neapdzīvoto mājokļu ir aptuveni trešdaļa – attiecīgi 30,6%, 30,1% un 28,2% (CSP, 2011).

Viens no mājokļu neapdzīvotības cēloņiem ir iedzīvotāju migrācija uz attālākām apkaimēm un Pierīgu. Tāpat arī lielākā daļa dzīvojamo ēku šajās apkaimēs ir celtas laikā līdz 1945.gadam vai pat līdz 1918.gadam (SIA „Grupa 93”, 2014), un daudzas no tām nav rekonstruētas vai pielāgotas mūsdienu mājokļu kvalitātes prasībām.

Iedzīvotāju aizplūšana no pilsētas centra un tā apkārtnes ir vērtējama negatīvi, jo tā rezultātā pilsēta izplešas un šis process sev līdzi nes arī tiešu un pastarpinātu negatīvu ietekmi uz vidi. Neapdzīvotas ēkas var netikt atbilstoši uzturētas, kas var veicināt to inženiertehniskā stāvokļa tālāku pasliktināšanos un negatīvi ietekmēt pilsētas estētisko vidi un pat iedzīvotāju fizisko drošību. Tukšas ēkas mazina arī cilvēku drošības izjūtu apkaimē, kas rada to par mazāk pievilcīgu vidi mājoklim.

Savukārt tiešu ietekmi uz vidi pilsētā var radīt iedzīvotāju, kuri pārceļas uz dzīvi Rīgas nomalē vai Pierīgā, automašīnu izmantošanas paradumu maiņa. Proti, darba vietas, mācību iestādes u.c. pakalpojumi, kurus iedzīvotāji ikdienā izmanto, bieži atrodas ārpus viņu dzīvesvietas Rīgas nomalē vai Pierīgā. Bieži šīs teritorijas nav pietiekami nodrošinātas ar ērtiem sabiedriskā transporta pakalpojumiem. Tas mudina iedzīvotājus izmantot personīgās automašīnas un tādējādi palielina personīgo automobiļu satiksmes intensitāti, kas savukārt var nozīmēt palielinātu gaisa un trokšņu piesārņojumu pilsētā.

Vēsturisko dzīvojamo rajonu vides uzlabošanai iedzīvotāji var saņemt pašvaldības atbalstu. Kopš 2016.gada pašvaldība piešķir līdzfinansējumu kultūras pieminekļu restaurācijai un atjaunošanai; atbalstu iespējams saņemt fasādes, jumtu un vārtrūmju atjaunošanai, kā arī būvamatniecības izstrādājumu atjaunošanai (18.10.2016. Rīgas domes saistošie noteikumi Nr. 225). Uzstādot ēkai fasādes apgaismojumu, iespējams saņemt NĪN atlaidi, tādējādi veicinot ēku īpašnieku iesaistīšanos pilsētvides estētikas uzlabošanā.

RVC un tam pieguļošās apkaimes ar vēsturisko apbūvi ir arī tās, kurās koncentrēts vislielākais graustu skaits Rīgā (grausti.riga.lv, bez dat.). Lai motivētu ēku īpašniekus graustus sakārtot, ēkām, kuras atzītas par graustiem, kas apdraud cilvēku dzīvību un veselību, kā arī bojā pilsētas kopējo tēlu, kopš 2013.gada tiek piemērota NĪN likme, kuras apmērs ir 3 % no īpašuma kadastrālās vērtības. Tāpat kopš 2017.gada rudens saskaņā ar RD 09.06.2015. saistošajiem noteikumiem Nr. 148 graustu īpašnieki vairs nedrīkst to fasādes aizsegt ar tīkliem. Vairākiem graustiem ir veikta piespiedu sakārtošana, kuras izmaksas sedz ēkas īpašnieks – sakārtoto objektu skaits arvien pieaug (riga.lv, 02.01.2017)

Minētās aktivitātes veicina pilsētvides uzlabošanu Rīgas vēsturiskajās apkaimēs, tomēr iedzīvotāju skaits šajās apkaimēs joprojām turpina sarukt, radot draudus tam, ka arvien uzkrītošāka kļūs to monofunkcionalitāte. Jau šobrīd daudzi vēsturiski dzīvojamie nami tiek izmantoti citām funkcijām, piemēram, biroju ēkām. Tādēļ būtu nepieciešams īstenot politikas, kas aktīvāk veicinātu vēsturiskajās dzīvojamajās apkaimēs esošo ēku pielāgošanu mūsdienu dzīvojamās vides prasībām un kavētu iedzīvotāju aizplūšanu uz Rīgas perifēriju un Pierīgu.

[6.2.1.9.] Attīstot jaunas apbūves teritorijas, pielietojot tādus plānošanas un celtniecības risinājumus, kas radītu vismazākā potenciālā „siltumsalas” efekta palielināšanos tuvējā apkārtne un pilsētā kopumā

Savrupmāju teritorijās mājokļu apkures sistēmas ir vieni no galvenajiem gaisa piesārņojuma avotiem. Individuālā apkure ir tikai aptuveni 10 % Rīgas mājokļu, taču teritorijās, kur savrupmāju koncentrācija ir augsta, ir novērojama paaugstināta daļiņu PM₁₀ un arī benzola koncentrācija. Ēkas ar individuālo apkuri pārsvarā identificētas tādās Pārdaugavas apkaimēs kā Torņakalns, Atgāzene, Bierīni, Āgenskalns, Pleskodāle, Šampēteris un Imantas austrumu daļa. Savukārt Daugavas labajā krastā individuālās apkures risinājumi ir izplatīti Dārziņos, Maskavas forštatē, Avotos, Grīziņkalnā, Čiekurkalnā, Sužos, Bukultos, Bergos, Jaunciemā, Trīsciemā, Vecāķos, Vecdaugavā un Kundziņsalā (Rīgas pilsētas gaisa kvalitātes uzlabošanas rīcības programma 2016.-2020. gadam, 2016).

Šī piesārņojuma mazināšanu regulē RD 2015.gada 22.septembra saistošie noteikumi Nr. 167 „Par gaisa piesārņojuma teritoriālo zonējumu un siltumapgādes veida izvēli” (stājās spēkā 2006. gada 14. novembra saistošo noteikumu Nr. 60 „Par gaisa piesārņojuma teritoriālo zonējumu” vietā). Tie sadala Rīgas pilsētas administratīvo teritoriju trīs piesārņojuma zonās – no visvairāk piesārņotās I zonas līdz vismazāk piesārņotajai III zonai. Šie noteikumi arī regulē, kāda tipa apkures, vēdināšanas un karstā ūdens apgādes sistēmu uzstādīšana ir pieļaujama konkrētajā zonā. I zonā ir pieļaujama tikai centralizēta siltumapgāde vai individuālā siltumapgāde bez kurināmā sadedzināšanas, vai esošā kurināmā maiņa uz gāzveida kurināmo. II un III zonā īpašnieki var izvēlēties piemērotāko apkures veidu. Zonējumu izmanto Rīgas pilsētas siltumapgādes jautājumu komisija, izskatot jautājumus par siltumapgādes veida izvēli, un RD MVD Vides pārvalde, sagatavojot nosacījumus projektēšanai vides aizsardzības jomā (Rīgas pilsētas gaisa kvalitātes uzlabošanas rīcības programma 2016.-2020. gadam, 2016).

Ņemot vērā, ka ir uzsākts gan PM₁₀ daļiņu monitorings, gan izstrādāti saistošie noteikumi siltumapgādes veidu regulēšanai ēkās un būvēs, var pieņemt, ka nākotnē gaidāms šo daļiņu piesārņojuma samazinājums vai vismaz nav gaidāma turpmāka piesārņojuma palielināšanās.

[6.2.1.7.] Piesārņojuma samazināšanai no stacionārajiem piesārņotājiem nodrošināt filtru uzstādīšanu to katlu māju dūmeņos, kuras izmanto cieto kurināmo

Katlu mājas darbojas atbilstoši piesārņojošas darbības atļaujām, kuras izsniedz VVD Lielrīgas reģionālā vides pārvalde, ietverot normatīvos aktos noteiktās prasības. Lai saņemtu atļauju, emisiju avotiem nepieciešams izstrādāt emisiju gaisā limitu projektu, uzrādot, ka robežvērtības netiks pārsniegtas. Tehnoloģiskie risinājumi prasību nodrošināšanai (piemēram, filtru uzstādīšana) ir katra operatora izvēle.

[6.2.1.8.] Pakāpeniski slēgt Rīgas domes valdījumā esošo ēku vai būvju „katlu mājas”, īpaši teritorijās, kur gaisa piesārņojums pārsniedz normu, tās rekonstruējot pārejai uz videi nekaitīgāku kurināmo (piemēram, gāzi) vai pieslēdzot centrālajai siltumapgādes sistēmai

RTP–2006 darbības laikā ir slēgtas vairākas ogļu katlu mājas pašvaldības iestādēs, tās pievienojot centralizētās siltumapgādes sistēmai vai ierīkojot autonomas gāzes apkures iekārtas. Dzīvojamā sektorā likvidēta ogļu katlu māja Bauskas ielā, to aizstājot ar katlu iekārtu ar koksnes granulām. Namiem Gulbju ielā tika uzstādīts vietējais apkures katls un konteinertipa apkures iekārta pēc SIA „Komēta” darbības pārtraukuma, kas šos namus apgādāja ar siltumu. Turpinās koksnes šķeldas katlumāju ierīkošana un rekonstrukcija (REA, 2009).

[6.2.4.1.] Rīgas teritorijā iepļānot pasākumus elektromagnētiskā starojuma piesārņojuma noteikšanai un novēršanai, lai būtu iespējams prognozēt plānojamās teritorijas attīstību un aizsargāt iedzīvotājus no iespējami kaitīgiem bioloģiskiem efektiem, kas saistīti ar elektromagnētiskā lauka iedarbību un kurus rada 110 kV un 330 kV augstsprieguma tīklu gaisa pārvadu līnijas, Zaķusalas TV tornis un citi elektromagnētiskā starojuma piesārņojuma avoti; īpašu uzmanību pievērst publiskās un dzīvojamās apbūves attīstībai minēto objektu tuvumā

ES ir izstrādāta Eiropas Padomes Rekomendācija elektromagnētiskā lauka (0Hz-300GHz) iedarbības ierobežošanai vispārējā sabiedrībā (1999/519/EC). Rekomendācijas noteiktās robežvērtības ir jāievēro ES dalībvalstīm, t.sk. arī Latvijai. Elektromagnētiskā starojuma piesārņojuma novērošana ir Veselības inspekcijas kompetencē.

Iedzīvotāju līdzdalība mājokļa sakārtošanā un attīstībā

Rīgas domes politikas RTP–2006 un vērtējums

[8.3.23.] Veicināt dzīvojamo rajonu iedzīvotāju iesaisti sava mājokļa un tā dzīvojamās vides sakārtošanā un uzturēšanā

RNP 2015. un 2016.gadā sniedza vairāk kā 1 000 konsultāciju un rīkoja 40 informatīvos pasākumus un prezentācijas māju pilnvarotajām personām un dzīvokļu īpašniekiem par dzīvojamo māju tehniskā stāvokļa uzlabošanas un energoefektivitātes pasākumiem. Lai iedrošinātu dzīvojamo māju kopīpašnieku pilnvarotos pārstāvjus aktīvāk iesaistīties savas mājas pārvaldīšanas procesos, RNP izstrādāja noteikumus, kā māju pilnvarotie pārstāvji ar kopīpašnieku lēmumu var saņemt atlīdzību par aktīvu piedalīšanos savas mājas pārvaldīšanā. 2016.gadā tika uzstādītas klientu rindu vadības sistēmas piecos klientu apkalpošanas centros. Atlīdzības apmēru pilnvarotajam pārstāvim nosaka mājas dzīvokļu īpašnieku kopība, pieņemot kopības lēmumu. Tika izveidota un tiek uzturēta klientu apkalpošanas sistēma nepieciešamo darbu apzināšanai un uzraudzībai RNP un SIA „Rīgas pilsēt būvnieks” pārvaldīšanā esošajām ēkām (Ieviešanas uzraudzības pārskats par periodu no 2014. līdz 2016.gadam, 2017).

Arvien jaunās apkaimēs Rīgā tiek dibinātas apkaimju biedrības, kas liecina par iedzīvotāju vēlmi iesaistīties pilsētas attīstības procesos un uzlabot savu apkārtējo vidi. Šobrīd apkaimju biedrības vai neformālas apvienības ir nedaudz vairāk nekā 20 no pavisam 58 Rīgas apkaimēm. Kopš 2015.gada RD IKSD īsteno projektu konkursus apkaimju iniciatīvas līdzdalības un piederības veicināšanai, kur lielākoties atbalstīti dažādi iedzīvotāju saliedēšanas, apkaimju svētku, apkaimju talku u.tml. projekti (RD IKSD, bez dat.)

[8.3.25.] Turpināt atbalstīt iedzīvotāju apvienību veidošanos un to iniciatīvu dzīvojamā fonda apsaimniekošanā, uzturēšanā un labiekārtošanā

[8.3.24.] Turpināt informēt iedzīvotājus par aktualitātēm un lēmumiem mājokļa jomā, iesaistot iedzīvotājus pārrunās, diskusijās un priekšlikumu izvirzīšanā

[8.3.26.] Rīkot iedzīvotāju līdzdalību veicinošas kampaņas, ietverot to rezultātā iegūtos viedokļus un priekšlikumus pilsētas mājokļa jomas līdzsvarotas attīstības nodrošināšanai

Iedzīvotāju aktīvākas iesaistes savu daudzdzīvokļu dzīvojamo māju un to apkārtnes uzturēšanā veicināšanai kopš 2012.gada pašvaldība sniedz administratīvu atbalstu iedzīvotājiem, kuri vēlas izveidot dzīvokļu īpašnieku biedrību. Dzīvokļu īpašnieku biedrības ir labākais instruments mājas apsaimniekotāja kontrolei, kā arī ļauj efektīvāk iesaistīties savas mājas uzturēšanā. Tomēr Rīgā ir dibināts vien ap 200 dzīvokļu īpašnieku biedrību.

Tāpat arī tiek organizēti māju vecāko kursi, kurus noklausījušies jau vairāk nekā 500 cilvēku (riga.lv, 28.04.2017). Plaša iedzīvotāju iesaistes kampaņa tiek īstenota arī jaunā RTP–2030 izstrādei. Informāciju par notikušajām aktivitātēm var apskatīt izstrādes laika skalā: <http://www.rdpad.lv/rtp/laika-skala/>.

2013.gadā notikušajā apkaimju aptaujā iedzīvotājiem tika lūgts paust viedokli par to, kādu apbūvi viņi vēlētos redzēt savā apkaimē. Tāpat teju ik gadu notiek iedzīvotāju aptauja Rīgas ilgtspējīgas attīstības stratēģijas un Rīgas attīstības programmas īstenošanas uzraudzības ietvaros. Aptauju rezultāti tiks izmantoti arī RTP–2030 izstrādē.

Šīs aktivitātes saskan ar RTP–2006 iekļautajām politikām, kuru mērķis ir veicināt iedzīvotāju iesaisti un līdzdalību savas dzīves vides uzlabošanā (8.3.23., 8.2.24., 8.3.25., 8.3.26). Dažāda veida iedzīvotāju apvienību veidošanās ir atbalstāmas iniciatīvas, jo tās pašvaldībai var būt būtisks atbalsts iedzīvotāju līdzdalības veicināšanā.

Indikatori

11. tabula

Mājokļu situāciju Rīgā raksturojoši indikatori

Nr.	Indikators	Vērtība	Gads
1.	Vidējais istabu skaits mājsaimniecību lietošanā	2,5	2016
2.	Istabu skaits uz vienu mājsaimniecības locekli	1,1	2016
3.	Mājokļa vidējā platība, m ²	55,8	2016

Avots: CSP

12. tabula

Ekspluatācijā pieņemtie jaunie dzīvokļi Rīgā

Gads	Ekspluatācijā pieņemtie dzīvokļi, pavisam	Viena dzīvokļa mājas	Divu vai vairāku dzīvokļu mājas
2010	341	110	231
2011	1 533	71	1 462
2012	550	55	495
2013	513	46	467
2014	940	57	883
2015	858	59	799
2016	564	57	507
2017 (1.-3. ceturksnis)	698	67	631

Avots: CSP

13. tabula

Mājokļu labiekārtotība Rīgā, % no visiem mājokļiem

Rādītājs	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Aukstā ūdens apgāde (ūdensvads)	99,7	98,9	98,5	99,4	98,9	99,3	99,5	99,4	99,7	99,6
Karstā ūdens apgāde	92,1	85,4	89,6	91,2	88,1	92,7	94,3	94,2	95,2	96,7
Kanalizācija	99,2	96,4	97,9	98,3	97,6	98,5	98,9	99,1	99,4	99,3
Tīkla gāze	80,4	79,5	79,7	78,2	79,4	78,1	77,4	76,7	75,7	79,0
Balonu gāze	10,3	8,9	8,6	8,2	7,4	8,1	7,2	6,3	6,0	3,8
Stacionārā elektriskā plīts	10,2	12,0	11,6	13,7	15,8	14,8	15,9	17,2	18,5	18,0

Avots: www.sus.lv

Dzīvojamais fonds Rīgā, m²

Rādītājs	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Dzīvojamais fonds, m ²	17541	17927	18154	18240,5	17636	17875	18267	18853	19241	19350	19406
Dzīvojamais fonds uz vienu iedzīvotāju, m ²	24,2	25,0	25,5	25,7	26,7	27,5	28,4	29	30	30	30

Avots: www.sus.lv

Sabiedriskās iestādes

Sociālās infrastruktūras institūcijas un ar to saistītā vide dod iespēju iedzīvotājiem apmierināt izglītības, kultūras, veselības, sociālās aprūpes, atpūtas sporta un brīvā laika pavadīšanas iespējas, tai pat laikā nodrošinot pilsētas iedzīvotājus ar daudzveidīgām darba vietām.

Rīga kā Latvijas galvaspilsēta un metropoles areāla centrs ir arī kultūras, sporta un izglītības mezgls nacionālā līmenī. RTP–2006 ietvaros Rīgā ir veikti teritoriju labiekārtojumu darbi, lai nodrošinātu aktīvu atpūtu, renovētas un uzlabotas izglītības iestādes, ir uzsākts darbs pie Mežaparka estrādes renovācijas. Ir realizēts arī nacionālas nozīmes projekts – Latvijas Nacionālās bibliotēkas galvenās ēkas būvniecība (Kultūras Ministrijas pārraudzībā).

Kultūra

Rīgas domes politikas RTP–2006 un vērtējums

[4.1.5.] Atbalstīt kultūras, sporta un tūrisma industrijas attīstību Rīgā, tādējādi veicinot Rīgas konkurētspēju un atpazīstamību starptautiskā mērogā

[10.2.2.] Veicināt sekojošu nacionālās nozīmes kultūras un izglītības objektu būvniecību Rīgā:

10.2.2.1. Nacionālā bibliotēka;

10.2.2.2. Laikmetīgās mākslas muzejs;

10.2.2.3. Akustiskā koncertzāle.

[10.3.] Nodrošināt zemesgabalus sabiedriskās apkalpes objektu būvniecībai ērtas sasniedzamības robežās

Laika periodā no 2006.gada aktīvi ir norisinājusies dažādu jaunu nacionālas nozīmes izglītības un kultūras objektu plānošana, projektēšana un būvniecība. RTP–2006 darbības laikā izstrādāts Andrejsalas detālplānojums (kur tika paredzēts Laikmetīgās mākslas muzejs), Latvijas Nacionālās bibliotēkas (LNB) un Rīgas koncertzāles detālplānojums, Mežaparka lokālplānojums, atsevišķu objektu projekti, tomēr vienīgais pabeigtais projekts ir LNB „Gaismas pils” (SIA „Grupa93”, 2013). 2013.gadā uzbūvētā LNB „Gaismas pils” ir nozīmīgākais realizētais projekts.

Atsaucoties uz RIAS2030, kur Skanste ir definēta kā viena no Rīgas prioritārajām attīstības teritorijām, un līdz ar to apkaimi ir paredzēts attīstīt par biznesa un kultūras centru, specifiskāk, līdz 2021.gadam tur plānots uzbūvēt Latvijas laikmetīgās mākslas muzeju (privātais un valsts finansējums), kā arī Rīgas konferenču un koncertu centru. Papildu jau esošajam Olimpiskajam sporta centram un Arēnai „Rīga”, Skanstes apkaimē attīstīsies kultūras un tūrisma nozares, kas iespējami spēs nodrošināt Rīgas kā Latvijas galvaspilsētas statusam pienācīgu pieprasījumu.

Tikmēr trešais nacionālas nozīmes kultūras objekts, Akustiskā koncertzāle, nav ticis realizēts, jo 2009.gadā MK pieņēma lēmumu par koncertzāles projekta īstenošanas izbeigšanu. Tomēr 2016.gadā, atsaucoties uz Latvijas simtgades sagaidīšanu, Māra Kučinska vadītais MK izveidoja deklarāciju (apstiprināta 2016.gada 11.februārī), kas ietvēra šādu apņemšanos: „Sagaidot valsts simtgadi, pilnveidosim nacionālo kultūras infrastruktūru. Vienosimies par mūsdienīgas akustiskās koncertzāles projekta uzsākšanu Rīgā. Sadarbībā ar privātiem mecenātiem veidosim Latvijas Laikmetīgās mākslas muzeju. Nodrošināsim Latvijas Okupācijas muzeja, Jaunā Rīgas teātra un Latvijas Nacionālā vēstures muzeja (Rīgas pilī) atjaunošanu un izveidosim Ventspils Mūzikas vidusskolu ar koncertzāli.”. Līdz ar to

pašlaik ir iecere no jauna aktualizēt jautājumu par akustiskās koncertzāles projektu Rīgā, pieņemot lēmumu par projekta īstenošanas uzsākšanu. Laikmetīgais mākslas muzejs, kā jau minēts, pašlaik tiek plānots Skanstē, un Jaunajā Rīgas teātrī 2017.gadā ir uzsākti renovācijas darbi.

Paralēli šiem projektiem, ir notikušas divas vērienīgas kultūras iestāžu rekonstrukcijas – Latvijas Nacionālajam mākslas muzejam (2016.gadā) un Mākslas muzeja Rīgas biržai (2012.gadā). Paralēli lielo projektu attīstībai, kopš 2006.gada ir rekonstruēti un renovēti, kā arī izveidoti jauni muzeji, bibliotēkas. Kā lielākais pašvaldības rekonstruētais kultūras objekts atzīmējams kultūras pils „Ziemeļblāzma”. Dažādus interešu izglītības un kultūras objektus attīsta arī privātais sektors, piemēram, koncertzāle „Palladium” (SIA „Grupa93”, 2013). 2017.gadā pabeigta VEF Kultūras pils rekonstrukcija.

2016.gadā Rīgas pilsētas pašvaldība kopā ar LR Kultūras ministriju noslēdza būvprojekta izstrādes līgumu projektam „Dziesmu svētku estrādes pārbūve Mežaparkā” ar metu konkursa uzvarētājiem. Pārbūves rezultātā ir paredzēts, ka estrādēs ietilpība tiks palielināta un līdz ar to pieaugs nozīmīgas kultūras pasākumu pieejamība. Dziesmu svētku estrādes pamatfunkcija ir nodrošināt UNESCO Kultūras mantojuma sarakstā iekļauto Dziesmu svētku tradīcijas saglabāšanu.

Kultūras un sporta iestāžu skaitu un pieejamības paplašināšana Rīgas iedzīvotājiem un viesiem ir vērtējams kā pozitīvs aspekts, it īpaši tajos gadījumos, kad tiek attīstīta līdz šim neattīstīta vai degradēta pilsētas teritorija.

[10.2.] Prioritāri izmantot esošās sabiedriski nozīmīgās būves iedzīvotāju izglītības, mācību, kultūras un atpūtas, veselības un sociālās aprūpes vajadzībām

[10.2.1.] Veicināt kultūras objektu attīstību Rīgā, tai skaitā pilsētas dzīvojamo rajonu jeb apkaimju robežās

Kā liecina RD IKSD interneta vietnē pieejamā informācija, Rīgā ir vairāk kā 210 dažādas sporta bāzes – sporta kompleksi, sporta zāles pie skolām, peldbaseini, boulinga centri, tenisa korti, sporta laukumi, stadioni, arēnas, sporta nami, sporta klubi u.c. (SIA „Grupa93”, 2013).

Liela uzmanība Rīgas pilsētā ir pievērsta labiekārtojuma izveidošanai, kas būtu piemērots arī dažādu sporta aktivitāšu nodrošināšanai, piemēram, Lucavsalas airēšanas pagaidu bāze, BMX trases izbūve, peldvietu labiekārtošana, veloceliņu izbūve. Lai arī pilsētā pēdējos gados ir izdarīts daudz veselīgas un aktīvas sabiedrības veidošanai, joprojām trūkst vienota veloceliņu tīkla, parku labiekārtojuma, sporta un aktīvās atpūtas objektu daudzdzīvokļu namu pagalmos u.c. (SIA „Grupa93”, 2013).

[10.6.8.] Veicināt jaunu tūrisma maršrutu attīstību pilsētā

[10.6.9.] Turpināt veidot ērtu tūrisma informācijas centru un punktu tīklu Rīgā

RTAB no 2011.gada nodrošina trīs Tūrisma informācijas centru darbu. RTAB iespēju robežās atbalsta jaunu tūrisma maršrutu attīstību, kā arī apkopo un piedāvā tūristiem mūsu partneru piedāvātos pakalpojumus.

Izglītība

Rīgas domes politikas RTP–2006 un vērtējums

[10.1.6.] Izveidot bērnu un jauniešu centrus uz skolu bāzes, labiekārtojot to neizmantotās telpas, kā arī veidojot atsevišķus centrus Bolderājā, Ziepiekalnā, Pļavniekos, Purvciemā, Čiekurkalnā, Ilģuciemā, Šampēterī un jauncelamajos dzīvojamajos rajonos/apkaimēs, nodrošinot vienmērīgu lietderīga brīvā laika pavadīšanas iespēju tīklu pilsētas teritorijā

Rīgā ir 13 bērnu un jauniešu interešu centri (Zolitūdē, Mīlgrāvi, Sarkandaugavā, Imantā, Juglā, Ķengaragā, Bolderājā, Ziepiekalnā un centra apkaimēs). Dažās no 10.1.6. politikā norādītajām apkaimēm nav izveidoti bērnu un jauniešu centri.

Laika posmā no 2006.–2013. gadam daļa no tiem ir renovēti, paplašinot piedāvāto pakalpojumu loku, tomēr joprojām būtu nepieciešams izvērtēt nepieciešamību izveidot bērnu un jauniešu centrus vietās, kur tie ir mazāk pieejami (SIA „Grupa93”, 2013).

[10.1.9.] Izveidot un labiekārtot stacionāru bērnu un jauniešu nometni Mangaļsalā

[10.1.10.] Uzbūvēt jaunu interešu izglītības iestādi Rīgas Skolēnu pils izvietojumam

Rīgas Skolēnu pils nav mainījusi atrašanās vietu un joprojām atrodas Kr.Barona ielā 99, kā arī nav izveidota stacionāra bērnu un jauniešu nometne Mangaļsalā.

[10.1.7.] Pieļaut telpu rezervēšanu un izmantošanu daudzdzīvokļu māju pirmajos stāvos bērnu un jauniešu centru izvietojumam

RTP–2006 darbības laikā politika nav īstenota.

[10.1.8.] Atbilstoša pieprasījuma gadījumā veicināt jaunu mūzikas skolu izveidi Purvciemā, Mežaparkā, Imantā, Zolitūdē un pilsētas centrā

Pašvaldībā darbojas 9 bērnu mākslas un mūzikas skolas. Visas ir dibinātas pirms 2006.gada, ar vienu izņēmumu – 2009.gadā tika izveidota Jāzepa Mediņa Rīgas 1. mūzikas skola, apvienojot 2 mūzikas skolas: Jāzepa Mediņa mūzikas skolu un Rīgas 1. mūzikas skolu (jmr1ms.lv, bez dat.).

[4.2.3.] Attīstīt Rīgu par nacionālo izglītības, zināšanu un kultūras centru

[10.1.18.] Veicināt pašvaldības sadarbību ar augstākās izglītības iestādēm

[10.1.19.] Veicināt zinātniski pētniecisko institūtu attīstību Rīgā

RIAS2030 norādīts, ka „nacionālā mērogā Rīga ir administratīvais, kultūras, augstākās izglītības un zinātnes centrs” un zināšanu attīstībai teritoriāli ir atvēlēta telpa Pārdaugavā – Zinātnes un inovāciju centra pamati ir lielākās universitātes: LU, RTU, RISEBA. Šajā „zināšanu jūdzē” ir attīstījušās LU un RTU studentu pilsētiņas.

LU studentu pilsētiņa tiek attīstīta Torņakalnā, Pārdaugavā, bijušo mazdārziņu teritorijā. Teritorija, kas atrodas tuvu pilsētas centram un robežojas ar RVC AZ, līdz būvdarbu uzsākšanai bija neattīstīta, neskatoties uz centram tuvu teritoriālo novietojumu. LU studentu pilsētiņas ienākšana Torņakalna apkaimē sekmē tās attīstību un dzīvīgumu, attīstīs pilsētvides kvalitāti, kā arī projekts ir balstīts uz inovāciju izmantošanu un ilgtspējīgas būvniecības principiem. Kopumā LU studentu pilsētiņa aizņems 4,5 ha lielu teritoriju, ieskaitot labiekārtojumu; pirmā ēka, Dabaszinātņu akadēmiskais centrs, tika pabeigta 2015.gadā, bet visas studentu pilsētiņas apbūvi ir paredzēts pabeigt līdz 2023.gadam. Augstās

kvalitātes mācību vides nodrošināšana ir viens no aspektiem, kas piesaista ne tikai studentus no Latvijas, bet arī no ārzemēm.

Papildus esošajām aktivitātēm, Rīgas plānošanas reģions, sadarbojoties gan ar LU, gan ar Rīgas pilsētas pašvaldību, 2015.gadā uzsāka dalību starptautiskā projektā „Dzīvojama Baltijas akadēmiskā pilsētiņa” (*Live Baltic Campus*), kura mērķis ir aktualizēt sociālos plānošanas aspektus, ieinteresēto pušu sadarbību un veicināt mobilitātes mijiedarbību starp studentu pilsētiņu, apkaimi un Rīgu.

Turpat netālu, „zināšanu jūdzes” ietvaros, ir attīstījusies arī RTU studentu pilsētiņa: ir uzbūvēta Energētikas un elektrotehnikas fakultātes jaunā ēka, Laboratoriju māja un RTU zinātniskās literatūras bibliotēka, kā arī tika renovētas dienesta viesnīcas, kas ir ļāvis samazināt ēku energopatēriņu par 60% (rtu.lv, bez dat.).

Pirmsskolas iestādes

Rīgas domes politikas RTP–2006 un vērtējums

[10.1.3.] Atbilstoša pieprasījuma gadījumā, veicināt jaunu izglītības iestāžu celtniecību esošos vai perspektīvajos Rīgas dzīvojamos rajonos

[10.1.5.] Turpināt izglītības iestādēm piekrītošo teritoriju labiekārtošanu

[10.1.11.] Plānot un realizēt jaunu pirmsskolas izglītības iestāžu ēku celtniecību Ziepniekkalnā - Valdeķu un Šautuves ielās, Juglā – Vangažu un Baltezera ielās, Dreiliņos, Dārziņos, Bolderājā, Pētersalas ielas apkaimē, Dainas ielā, kā arī jaunajos dzīvojamos rajonos, kur tādi tiks veidoti

Jaunuzceltā PII Ziepniekkalnā, Valdeķu ielā 58a daudzstāvu dzīvojamo namu rajonā, ekspluatācijā nodota 2009.gada septembrī. Tā bija pirmā no jauna uzbūvētā pašvaldības PII Rīgā pēdējo 19 gadu laikā. Ēkas būvniecībai tika piesaistīts ERAF līdzfinansējums. Projekts realizēts programmas „Pirmsskolas izglītības iestāžu infrastruktūras attīstība nacionālas un reģionālas nozīmes centros” ietvaros. Papildus PII celtniecībai, tika sakārtota arī apkārtnes infrastruktūra, izbūvēts iekšpagalma piebraucamās ielas pagarinājums 250 m garumā (RD ĪD, bez dat.).

Vēl Rīgā kopš 2006.gada ir atklātas vairākas PII: jauna PII „Rotaļa”, Lauku ielā 2b, Grīziņkalnā (tika iekārtota PII vajadzībām piemērotā ēkā, kura atbrīvojās, īstenojot skolu tīkla pilnveides pasākumus); jauna pašvaldības PII 88 bērniem Rīgas centrā – Katrīnas ielā 5a; jauna PII Viestura prospektā 57 ar kapacitāti priekš 208 bērniem; Dzelzavas ielā, Purvciemā, tika atklāta Rīgas 182. PII jaunā filiāle ar 130 vietām.

2016.gadā tika uzsākta Rīgas PII siltināšana, paaugstinot ēkas energoefektivitāti un līdz ar to, padarot ēkas videi draudzīgākas:

- Rīgas 256.PII, Ilūkstes iela 28 (fasādes un jumta siltināšana);
- Rīgas PII „Sprīdītis”, Pārslas iela 16 (fasādes un jumta siltināšana);
- Rīgas PII „Dzintariņš”, Ikšķiles iela 12 (fasādes un jumta siltināšana);
- Rīgas 135.PII „Liepziediņi”, Čiekurkalna 1. līnija 53A (fasādes un jumta siltināšana);
- Rīgas 180.PII, Tebras iela 6A (fasādes un jumta siltināšana);
- Rīgas 126.PII, Zemgaļu iela 23B (fasādes siltināšana);
- Rīgas 5.PII „Čiekuriņš”, Gaujas iela 32B (fasādes un jumta siltināšana);
- Rīgas 169.PII, Viestura prospekts 27 (fasādes un jumta siltināšana);
- Rīgas PII „Liepiņa”, Viestura prospekts 29 (fasādes un jumta siltināšana) (riga.lv, 2016a).

Vispārizglītojošās skolas

Rīgas domes politikas RTP–2006 un vērtējums

[10.1.3.] Atbilstoša pieprasījuma gadījumā, veicināt jaunu izglītības iestāžu celtniecību esošos vai perspektīvajos Rīgas dzīvojamajos rajonos

[10.1.5.] Turpināt izglītības iestādēm piekritošo teritoriju labiekārtošanu

[10.1.14.] Vecināt esošo izglītības iestāžu ēku renovāciju un sakārtošanu atbilstoši sanitāri higiēniskām normām

Katru gadu pašvaldība atvēl līdzekļus budžetā izglītības iestāžu renovācijai un uzlabošanai:

- logu un ārdurvju nomaiņa un fasāžu renovācija;
- ventilācijas/siltumapgādes sistēmu renovācija;
- elektroinstalācijas renovācija;
- sporta zāļu renovācija;
- aktu zāļu renovācija;
- virtuvju renovācija.

Kopš 2006.gada ir veikta virkne izglītības iestāžu ēku uzlabošanas pasākumi (turpmāk tekstā tiek apskatīti lielākie projekti). Rīgas 15.vidusskolas renovācija tika uzsākta 2009.gada jūlijā, remontdarbu gaitā veikta skolas ēkas fasādes apdares atjaunošana un renovācija, hidroizolācijas atjaunošana ēkas pamatiem, jumta seguma atjaunošana, tika remontēts skolas pagrabs, virtuve, sporta zāle, veikta inženiertīklu nomaiņa, kā arī iekštelpu apdare un grīdas seguma nomaiņa. Renovācijas ietvaros izgaismota skolas fasāde, kā arī labiekārtota skolas teritorija (moduls.lv, 2010). Rīgas Valsts 2.ģimnāzijas ēka tika renovēta 2009.gadā, kad renovācijas laikā tika atjaunotas visas mācību telpas, kā arī skolas telpas tika pielāgotas cilvēkiem ar kustību traucējumiem (uzbrauktuves, lifts).

Rīgas Valda Zālīša pamatskolas vēsturiskajai ēkai tika renovēta fasāde un restaurēti logi RD jaunās investīciju programmas „Pilsētas fasādes” ietvaros. Programmas „Pilsētas fasādes” ietvaros 2012.gadā fasādes atjaunotas septiņām ēkām – bez Zālīša pamatskolas, darbi tika veikti Rīgas 34.vidusskolā, Rīgas 19.vidusskolā, Rīgas 10.vidusskolā, Rīgas vakara ģimnāzijā, Rīgas Kristīgajā vidusskolā, kā arī Pāvula Jurjāna mūzikas skolā (RD IKSD, 2012). Rīgas 21.vidusskolas ēkā Tomsona ielā 35 tika atjaunotas sporta zāles un aktu zāles.

2014.gadā notika teritoriju labiekārtošana – tika izbūvēti 2 sporta laukumi, aktīvā sporta zonas pie 13 skolām, renovācijas un būvniecības darbi sporta un aktu zāļu un ģērbtuvju izveidei 9 izglītības iestādēs; virtuvju bloku renovācija astoņās, ūdensvada un kanalizācijas sistēma nomainīta četrās un logu un fasāžu renovācija un siltināšana 19 izglītības iestādēs (Pārskats par Stratēģijas ieviešanu Rīgā par 2014.gadu, 2015).

Rīgas Austrumu vidusskola izveidota 2015.gada rudenī, reorganizējot Rīgas 24.pamatskolu un Rīgas 32.vidusskolu. Vasarā skolai tika atjaunota sporta zāle ar ģērbtuvēm, tualetēm un dušas telpām, kas atrodas atsevišķā korpusā. Ir iegādāts jauns sporta spēļu inventārs un nepieciešamais aprīkojums, tika siltināta fasāde un jumts, pēc kā iegūts arī jauns krāsojums. Telpas tika pārplānotas un pilnībā atjaunotas. Ēkā nomainīts ūdens, kanalizācija un citi inženiertīklus. Viss skolas interjers veidots kā vienots ansamblis un tajā dominēs četras krāsas (e-skola.lv, 2015).

2015.gada lielākie renovācijas darbi veikti Rīgas Natālijas Draudziņas vidusskolā un Rīgas Centra humanitārās vidusskolas jaunajā ēkā, kur izveidota sākumskola. Pie Rīgas 31.vidusskolas izveidots sporta komplekss, Rīgas Purvciema vidusskolā veikts sporta zāles remonts, veikti ēku

energoefektivitātes pasākumi, mainīti logi, veikta virtuvju bloku renovācija, nomainītas ūdensvada un kanalizācijas sistēmas, kā arī labiekārtoti daudzu skolu pagalmi (Pārskats par Stratēģijas ieviešanu Rīgā par 2015.gadu, 2016).

2016.gadā RD turpināja īstenot vērienīgu renovācijas programmu izglītības iestādēs – skolās un bērnudārzos. 2016.gadā uzsākti pasākumi:

- Rīgas Centra humanitārā vidusskola, K. Barona iela 116;
- Rīgas Natālijas Draudziņas vidusskola, Bruņinieku iela 24A;
- Rīgas 6.vidusskola, A. Čaka iela 102;
- Friča Brīvzemnieka pamatskola, Zeļļu iela 4;
- Rīgas Austrumu vidusskola (bijusī 32.vidusskola), Viļānu iela 13.

2017.gadā Rīgas 64.vidusskolā tiks izbūvēts moderns stadions ar sporta laukumiem, rotaļu un vingrošanas elementiem. Skola ir izvietota lielā mikrorajonā, tāpēc skolēnu skaits ir nemainīgi augsts. Jaunajā sākumskolas ēkā telpas būs vairāk piemērotas pirmo klašu skolēniem – tiks nodalītas mācību un atpūtas zonas, katram skolēnam atvēlot vairāk vietas (diena.lv, 2016).

[10.1.15.] Veikt jaunas skolas celtniecību Mežaparkā, kā arī jaunajos dzīvojamajos rajonos, kur tādi tiks veidoti

Mežaparka angļu pirmsskola un pamatskola atvērs durvis Rīgā 2012.gada septembrī – Mežaparka angļu skola piedāvā pirmsskolas un pamatskolas izglītību bilingvālā vidē ar angļu valodu kā pamatvalodu.

[10.1.17.] Veidot pilsētas ģimnāzijas tīklu, lai nodrošinātu racionālu resursu izmantošanu un paaugstinātu izglītības kvalitāti

Turpinot Rīgas skolu tīkla optimizāciju, 2012.gadā tika slēgta Rīgas 62.vidusskola, Rīgas Šampētera vidusskola un Rīgas 63.PII. Natālijas Draudziņas ģimnāzijas un Rīgas 99.vidusskolas reorganizācijā abas iestādes apvienotas, izveidojot skolu ar jaunu nosaukumu – Rīgas Natālijas Draudziņas vidusskola. Apvienojot vairākas skolas vienā vai tās pievienojot citām pašvaldībām, kopumā 2016.gadā reorganizāciju piedzīvojušas 38 izglītības iestādes, un tas ir lielākais reorganizēto skolu skaits pēdējo piecu gadu laikā.

2017.gada 5.jūnijā RD Īpašuma komitejas sēdē deputāti lēma par iespēju paplašināt Rīgas pilsētas pašvaldības izglītības iestādes Rīgas Klasiskās ģimnāzijas izmantojamo teritoriju, iegādājoties divus līdzās esošos, privātpersonām piederošos nekustamos īpašumus. Lēmums par Rīgas Klasiskās ģimnāzijas izmantojamās teritorijas palielināšanu stāsies spēkā pēc tā apstiprināšanas domes sēdē.

Sociālā un veselības aprūpe

Rīgas domes politikas RTP–2006 un vērtējums

[10.4.1.] Veicināt veselības aprūpes centru veidošanos

Veselības aprūpes pakalpojumu sniegšana nodrošina komercsabiedrība SIA „Rīgas veselības centrs”, kuras pārraudzībā ir RP SIA „Veselības centrs „Imanta”, RP SIA „Bērnu veselības centrs „Ķengarags” , RP SIA „Bolderājas poliklīnika”, RP SIA „Iļģuciema poliklīnika”, RP SIA „Primārās veselības aprūpes centrs „Ziepniekkalns”.

2014.gada jūlijā notika komercsabiedrību reorganizācija, apvienojot iepriekšminētos veselības centrus un poliklīnikas, ar mērķi uzlabot veselības aprūpes pieejamību Rīgā, optimizējot kapitālsabiedrību darbību, nodrošinot medicīnisko tehnoloģiju racionālu izvietojumu, kā arī maksimāli efektīvi izlietot pieejamos finanšu resursus (nra.lv, 2014a).

2014.gadā tika izveidoti divi dienas aprūpes centri pilngadīgām personām ar smagiem garīga rakstura traucējumiem Ludzas ielā 43 un Imantas 8.līnijā 1 k-3, krīzes centrs ģimenēm ar bērniem Burtnieku ielā 37. Tika uzsākta dienas centru pakalpojuma pilngadīgām personām ar dzirdes invaliditāti finansēšana Kandavas ielā 27 (Ieviešanas uzraudzības pārskats par periodu no 2014. līdz 2016.gadam, 2017).

[10.3.2.] Sadarbībā ar nevalstiskajām organizācijām vecināt rehabilitācijas, sociālās aprūpes un audzināšanas iestāžu (bērnu namu, pusaudžu integrācijas centru, ģimenes krīžu centru) izveidi

Ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas iestādes, kurās Rīgas iedzīvotāji var saņemt pašvaldības apmaksātus sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumus, Rīgā ir sekojošas: sociālās aprūpes centrs „Mežciems”, sociālās aprūpes centrs „Gaiļezers” un sociālās aprūpes centrs „Stella maris” (RD Labklājības departaments, 2017).

Rīgas pilsētā ir 7 bērnu nami, kas ir apvienoti RP bērnu un jauniešu centrā. Daļā no tiem ir veiktas rekonstrukcijas un renovācijas, piemēram, bērnu namā „Vita”. 2007.gadā rekonstruēta ēka Dolomīta ielā 1, Ģimenes centra izveidei, rekonstruēta ēka Sociālā dienesta teritoriālā centra vajadzībām. Lielāka aktivitāte dažādu sociālo ēku renovācijā un rekonstrukcijā bija vērojama tieši 2007.gadā, līdzīgi kā tas bija arī privātajā sektorā. No 2008.gada vasaras Zemgales priekšpilsētā izveidots un darbojas Dienas aprūpes centrs personām ar vecuma demenci „Oāze” (SIA „Grupa93”, 2013).

2006.gadā tika dibināts pirmais Rīgā ģimenes krīzes centrs „Mīlgrāvis”, kas palīdzēja grūtībās nonākušām sievietēm ar bērniem (Birziņš, U., 2016). 2016.gadā izveidota krīzes intervences komanda (pakalpojums ģimenēm ar bērniem) – sniedzot tūlītēju palīdzību krīzes situācijā nonākušai ģimenei. Kā arī izveidota jauniešu māja RP Bērnu un jauniešu centra ietvaros (Ieviešanas uzraudzības pārskats par periodu no 2014. līdz 2016.gadam, 2017).

Laika posmā no 2006.–2013. gadam ir veikta virkne dažādi rekonstrukcijas, renovācijas un būvniecības darbi dažādos veselības aprūpes objektos. Kā lielākie no tiem minami Klīniskās slimnīcas „Gaiļezers” uzņemšanas nodaļas jaunbūve, BKUS 26.korpusa rekonstrukcija Vienības gatvē, kā arī Rīgas 1.slimnīcas renovācijas darbi, kas turpinās arī 2013.gadā, veicot bērnu poliklīnikas rekonstrukcijas darbus. 2013.gadā ir izņemta būvatļauja un uzsākti darbi pie Paula Stradiņa Klīniskās universitātes slimnīcas A korpusa jaunbūves (SIA „Grupa93”, 2013).

RP darbojas vairākas konsultatīvās padomes un darba grupas, kuru viens no mērķiem ir veicināt iedzīvotāju iesaisti aktuālo jautājumu risināšanā, kā piemēram, 2009.gadā izveidota Rīgas jaunatnes

organizāciju konsultatīvā padome, 2010.gadā izveidota RD Konsultatīvā padome sabiedrības integrācijas jautājumos (Rīgas pilsētas sabiedrības integrācijas programma 2012.–2017. gadam).

Lai atvieglotu darbību jaunatnes organizācijām, 2011.gada maijā tika atklāts Jauniešu centrs „Kaņieris”. Vienlaikus centrs ir tā vieta, kur jaunieši, kas līdz šim nav darbojušies NVO, var uzzināt par nevalstisko sektoru, personīgi iepazīties ar dažādu biedrību pārstāvjiem un atrast sev piemērotāko līdzdalības formu (Rīgas pilsētas sabiedrības integrācijas programma 2012.–2017.gadam).

[10.4.5.] Popularizēt un palielināt videi draudzīgu un veselību veicinošu transporta veidu izmantošanu, ierobežojot videi nedraudzīgu transporta veidu izmantošanu

No 2017.gada RD LD uzsāka projektu „Mēs par veselīgu Rīgu! – daudzveidīgi un pieejami veselības veicināšanas un slimību profilakses pasākumi”, kura mērķis ir uzlabot pieejamību veselības veicināšanas un slimību profilakses pakalpojumiem iedzīvotājiem, īpaši, teritoriālās, nabadzības un sociālās atstumtības riskam pakļautajām personām RP teritorijā, īstenojot vietēja mēroga, visaptverošus, sabiedrību piesaistošus un aktīvus fiziskās, garīgās un sociālās veselības veicināšanas pasākumus.

[10.3.6.] Veicināt daudzpakāpju sociālo māju izveidošanu, iekārtojot arī sociālo dzīvokļu māju, kas būtu piemērota arī cilvēkiem ar kustību traucējumiem

2012.gadā Meldru ielā 58 tika pabeigta sociālās dzīvojamās mājas rekonstrukcija, līdz ar to pašvaldības dzīvojamais fonds tika papildināts ar 133 atsevišķiem, labiekārtotiem dzīvokļiem. Rekonstrukcijas ietvaros tika uzlikts jauns jumts, nosiltināta fasāde, nomainīti logi un inženierkomunikācijas, kā arī ierīkots lifts (Pārskats par Stratēģijas ieviešanu Rīgā par 2013.gadu, 2014).

2013.gadā personām ar invaliditāti pielāgotu mājokļu attīstības programmas ietvaros tika veikta mājokļu pielāgošana (riteņkrēslu pacelāju uzstādīšana) 65 mājokļiem. Papildu 2013.gadā par pašvaldības līdzekļiem tika uzstādīti jauni pacelāji 10 personu mājokļos, pārvietots 1 pacelājs un piešķirti 3 mobilie pārcelāji (Pārskats par Stratēģijas ieviešanu Rīgā par 2013.gadu, 2014).

No 2014.–2016.gadam uzlaboti sociālajam riskam pakļauto iedzīvotāju sociālie apstākļi, renovējot un ceļot jaunas sociālās dzīvojamās mājas. 2014.gadā izveidots grupu dzīvoklis ar 14 vietām (Imantas 8.līnijā 1, k-3). 2015.gadā pakalpojums šajā grupu dzīvoklī sniegts 16 personām (Ieviešanas uzraudzības pārskats par periodu no 2014. līdz 2016.gadam, 2017).

2014.gada 24.jūlijā atklāja lielāko jaunuzcelto sociālo dzīvojamo māju kompleksu Imantas 8.līnijā 1a. Šeit uzbūvētas trīs pašvaldības sociālās dzīvojamās mājas ar 287 dzīvokļiem. Visi pieejamie dzīvokļi ir vienistabas, un astoņi no tiem ir aprīkoti cilvēkiem ar kustību traucējumiem. Viņu ērtībām pie ieejas ir izveidotas plašas uzbrauktuves un nobrauktuves (nra.lv, 2014b).

Sports

Rīgas domes politikas RTP–2006 un vērtējums

[10.5.6.] Noteikt papildus teritorijas sporta un fiziskās kultūras attīstības vajadzībām — Mārupītes parks, Uzvaras parks, Arkādijas parks, Māras dīķim piegulošā teritorija un sporta komplekss „Arkādija”, Anniņmuižas meža parka teritorija un Reģionālais sporta centrs „Anniņmuiža”, Grīziņkalna teritorija ar skeitparku

RD politika jautājumā par papildus teritorijas noteikšanu sporta un fiziskās kultūras attīstības vajadzībām — Mārupītes parks, Uzvaras parks, Arkādijas parks, Māras dīķim piegulošā teritorija un sporta komplekss „Arkādija”, Anniņmuižas meža parka teritorija un Reģionālais sporta centrs „Anniņmuiža”, Grīziņkalna teritorija ar skeitparku ir realizēts.

Līdz šim Rīgā darbojās divas pašvaldības izveidotās distanču slēpošanas trases: pie reģionālā sporta centra „Sarkandaugava” un Rīgas sporta un aktīvās atpūtas centrā Uzvaras bulvārī 15 (Uzvaras parkā), taču 2016.gadā to skaitu papildināja vēl viena pašvaldības jaunizveidotā trase Purvciemā, Lielvārdes ielā 141 pie Rīgas 84.vidusskolas. Minētajā teritorijā veikti sakopšanas darbi, radot pievilcīgu vidi un piemērojot to slēpošanas trases izveidei ziemas periodā (Ieviešanas uzraudzības pārskats par periodu no 2014. līdz 2016.gadam, 2017). Grīziņkalnā ir uzbūvēts skeitparks, kā arī ir notikusi Grīziņkalna parka rekonstrukcija.

[10.5.1.] Izskatīt iespējas pilsētas parkos un mežos izveidot videi nekaitīgus sporta objektus - skriešanas, slēpošanas, riteņbraukšanas, skrituļslidošanas celiņus

Rīgas pilsētas mežos iedzīvotāju atpūtai tiek labiekārtotas teritorijas, ierīkojot izziņas un aktīvās atpūtas takas un skatu laukumus, kā arī izveidojot speciālas ugunsgrēku vietas (SIA „Rīgas meži”, bez dat.A). 2017.gadā Rīgā iekārtotas vairākas ziemas aktīvās atpūtas vietas – slēpošanas trases un slidotavas. Iedzīvotājiem šobrīd ir pieejamas sešas RP finansētas slidotavas un trīs slēpošanas trases, kuras var izmantot bez maksas (Rīgas pašvaldības portāls, 18.01.2017.). Šmerļa mežā darbojas meža sporta taka, kas būvēta pēc Rīgas sanatorijas internātpamatskolas audzēkņu projekta (SIA „Rīgas meži”, bez dat.B).

2016.gada 12.augustā kultūras un atpūtas parkā „Mežaparks” notika jauna daudzfunkcionāla trenāžieru laukuma atklāšana, kurā uzstādītas vingrošanas iekārtas arī cilvēkiem ar funkcionāliem kustību traucējumiem, t.sk. cilvēkiem ratiņkrēslos (SIA „Rīgas meži”, 2016a). Parkā „Mežaparks” darbojas SIA „AK13” sporta inventāra nomas punkts (velosipēdi, skrituļslidas, skrejriteņi, longboards) (SIA „Rīgas meži”, 2016b). Ziemas periodā tiek atvērta distanču slēpošanas trase (iespējama slēpju noma), slidotava un Rīgas Sniega parks. 2011.gada 13.augustā Mežaparkā tika atklāta Rīgas BMX trase „Mežaparks” (SIA „Rīgas meži”, 2011).

[10.5.4.] Veicināt nelielu sporta un aktīvās atpūtas objektu izveidošanu daudzstāvu dzīvojamo māju mikrorajonu iekšpagalmos, kā arī lielos sabiedriskos objektos, piemēram, lielveikalos

Iekšpagalmos pārsvarā tiek izveidoti rotaļlaukumi, bet retāk sporta objekti – tie tiek izveidoti pie skolām, kurus var apmeklēt ne tikai skolnieki, bet arī pārējie iedzīvotāji. Lielākoties āra trenāžieri Rīgā ir ierīkoti parkos, tomēr ar dažiem izņēmumiem arī pie dzīvojamajām ēkām. Rīgā kopumā ir ierīkotas 13 publiski pieejamas trenāžieru zāles – vairāk informācija ir pieejama mājas lapā veselsridzenieks.lv.

Tomēr pie lielveikaliem veidot aktīvās atpūtas objektus nav veidojusies kā ierasta prakse, bet par to, kāda veida objektus uzstāda lielveikalos, ir atkarīgs no lielveikala vadības un nav pašvaldības pārziņā.

[10.5.3.] Veicināt sporta centru izveidošanu Rīgas Juglas vidusskolas, Rīgas 92.vidusskolas, BJC „Laimīte”/Puškina liceja, Rīgas 41.vidusskolas un Rīgas 45.vidusskolas teritorijās

Rīgas Juglas vidusskolā, BJC „Laimīte”/Puškina liceja ir ierīkots stadions. 45.vidusskolā 2008.gadā notika futbola stadiona rekonstrukcija. Papildus, Rīgas Hanzas vidusskola Grostonas ielā 5 - SIA „SZMA-Rīga” pēc RD ĪD pasūtījuma veica teritorijas labiekārtošanas darbus un sadarbībā ar Latvijas futbola federāciju – moderna sporta laukuma izbūvi.

[10.5.5.] Veicināt starptautiskas nozīmes airēšanas sporta centra izveidošanu ar 2 000 m airēšanas kanālu un nepieciešamo krasta komunikāciju joslu Daugavas piekrastes zonā Lucavsalā

RTP–2006 ietvaros nav realizēta politika par starptautiskas nozīmes airēšanas sporta centra izveidošanu ar 2 000 m airēšanas kanālu un nepieciešamo krasta komunikāciju joslu Daugavas piekrastes zonā Lucavsalā.

[10.5.10.] Veicināt Rīgas virszemes ūdens objektu izmantošanu arī sporta nolūkos, t.sk. veidojot laivu un jahtu piestātnes tām piemērotās vietās

Vasaras periodā Rīgas ūdeņi tiek izmatoti dažādām atpūtas un sporta aktivitātēm. Rīgā ir 7 oficiālas jahtu piestātnes (Andrejosta, Āgenskalna, Bolderāja, Ķīpsala, Laivu centra, Marina Auda, Pilsētas jahtkluba piestātne). Vasaras periodā ir iespējams doties braucienā ar kādu no četriem Rīgas kanāla kuģīšiem (piestātne pie Bastejkalna) (riga.lv, 2016b), kā arī nodarboties ar ūdens sporta veidiem – vindsērfingu, SUP, veikbordu un laivošanu.

Tikmēr Daugava tiek regulāri izmantota dažādu ūdens sporta pasākumu rīkošanai – ir norisinājušies pasaules čempionāts ūdens motosportā RIB laivu klasē, burāšanas sacensības „Rīgas kauss”, kā arī ūdens motociklu sacensības.

Atkritumu saimniecība

Neveiksmīga atkritumu apsaimniekošana var novest pie vides (gruntsūdens, augsnes) piesārņojuma. Pareiza un efektīva atkritumu apsaimniekošana pilsētas līmenī nozīmē iespēju pārstrādāt atkritumus, iegūt zaļu jeb videi draudzīgu enerģiju un kopumā samazināt noglabāto atkritumu daudzumu. RTP–2006 ir vērsta liela uzmanība uz atkritumu infrastruktūras uzlabošanu un atkritumu šķirošanu, kā arī atkritumu pārvaldības uzlabošanu.

Rīgas domes politikas RTP–2006 un vērtējums

[6.4.1.] Ieviest atkārtoti izmantojamo atkritumu savākšanu, izvietojot pilsētā pēc iespējas vairāk šim nolūkam paredzētus konteinerus, un pārstrādi, tādējādi samazinot izgāztuvē noglabājamo atkritumu daudzumu

[6.4.3.] Veidot un uzturēt higiēnisku un apkārtējai videi nekaitīgu atkritumu apsaimniekošanas sistēmu Rīgā

[6.4.8.] Dalītai atkritumu savākšanai izveidot atbilstošas atkritumu šķirošanas vietas katra dzīvojamā rajona (apkaimes) tuvumā

Publiskajā sektorā 2005.gadā 414 Rīgas vietās tika izvietoti atsevišķi konteineri stiklam, plastmasai un papīram. Lielākajā daļā vietu nebija izvietoti visi konteineri, bet ir konteiners atsevišķam atkritumu veidam. Informācija, kas pieejama 2017.gadā liecina, ka Rīgas pilsētās iedzīvotājiem pieejami ir vairāk nekā 3 000 konteineri šķīrotajiem atkritumiem – plastmasai, stiklam, papīram. Ja šādi šķīrojamo atkritumu konteineri tuvumā nav atrodam, tad iedzīvotājiem ir jāvēršas pie sava namu apsaimniekotāja par iespēju tādus uzstādīt. Lai veicinātu dzīvojamo apkaimju sakārtošanu un labiekārtošanu, 2015. un 2016.gadā Rīgas apkaimēs tika kopumā uzstādīti 339 dalīto atkritumu konteineri, veikta atkritumu šķirošanas popularizēšana un optimizēts atkritumu izvešanas grafiks. 2016.gadā tika uzsākts vēl nebijis trīs mēnešu sociālais eksperiments „Atkritumu šķirošanas paraugmāja” 70 dzīvokļu dzīvojamā mājā Meiju ielā 2, kā rezultātā mājas iedzīvotāji, šķīrojot atkritumus, sasniedza teju 20 % sadzīves atkritumu samazinājumu, un provizorisks ietaupījums mājai gada griezumā varētu sasniegt pat EUR 100 (Ieviešanas uzraudzības pārskats par periodu no 2014. līdz 2016.gadam, 2017).

Ja pēc RD Vides departamenta speciālistu uzskata 2006.gadā dalītā atkritumu savākšana ieviesta tika ļoti lēni (Rīgas Vides centrs „Agenda21”, 2005), tad pēdējos gados sašķīrto atkritumu īpatsvars no kopējā sadzīves atkritumu apjoma ir palielinājies, vidēji sasniedzot 20 % (Ieviešanas uzraudzības pārskats par periodu no 2014. līdz 2016.gadam, 2017). Tomēr precīza informācija nav apkopota, jo ne visi atkritumu apsaimniekotāji sniedz šādu informāciju. Par noglabātajiem atkritumu daudzumiem arī nav viennozīmīgas informācijas, jo SIA „Getliņi EKO” sniedz RD MVD kopīgus datus par Rīgu un Pierīgas reģionu. Kopumā noglabāto atkritumu daudzums ir samazinājies, jo 2016.gadā uzbūvēta sadzīves atkritumu šķirošanas līnija.

Rīgas pilsētas sadzīves atkritumus galvenokārt noglabā Getliņu atkritumu poligonā. Getliņu poligons rūpējas par videi drošu atkritumu apsaimniekošanu Rīgas reģionā. Nepārstrādājamie atkritumi tiek noglabāti videi drošās noslēgtās biodegradācijas šūnās, kurās neiekļūst ne gaiss, ne lietus ūdens. Poligona gāze, kas veidojas šūnās, tiek aizvadīta uz Getliņu energobloku, sadedzināta un pārvērsta elektriskajā enerģijā un siltumenerģijā, bet visi notekūdeņi tiek savākti un attīrīti. Tādējādi atkritumu ietekme uz vidi tiek samazināti līdz minumam (RD MVD, bez dat).

[6.4.4.] Samazināt atkritumu saimniecības radīto vides piesārņojumu

[6.4.6.] Izveidot lielgabarīta un šķiroto atkritumu savākšanas laukumus katrā Rīgas priekšpilsētā

Papildus, iedzīvotājiem ir dota iespēja nolietoto elektroniku novietot speciālos konteineros pie tirdzniecības centriem: MOLS, ALFA, SPICE. Aptiekās jānodod māsjaimecībā radītie farmaceitiskie atkritumi:

- zāles, kurām beidzies derīguma termiņš vai kuras netiek lietotas;
- aerosolu iesaiņojumi;
- asie priekšmeti (šļircis, adatas, skalpeļi) u.c.;
- dzīvsudraba termometri (RD MVD, bez dat.).

Viena no lielākajām problēmām Rīgā ir tā, ka nav atrasta vieta bīstamo atkritumu savākšanas stacijas izveidei. Tā rezultātā, piemēram, ražošanas uzņēmumos 2000.gada beigās glabājās 61 436 t bīstamo atkritumu. 2001.gadā tika novērtēta iespējamā šādu staciju ietekme uz vidi divās potenciālās vietās: Granīta ielā 16 un Rītausmas ielā 16. Rezultātā no divām alternatīvām bīstamo atkritumu savākšanas stacijas izveidei tika ieteikta vieta Granīta ielā 16. Iepriekšējā sasaukuma RD šo ieteikumu neatbalstīja, tāpēc joprojām lielākā daļa bīstamo atkritumu tiek uzglabāti ražošanas uzņēmumos, daudzviet – dzīvojamo māju tiešā tuvumā (Rīgas vides centrs „Agenda21”, 2005). Uz doto momentu, lielgabarīta atkritumi tiek vesti uz Getliņiem, tur tiek šķiroti, lietderīgā daļa tiek nodota pārstrādei, pārējā noglabāta, bet bīstamo sadzīves atkritumus iedzīvotāji var nest uz 7 speciāliem pieņemšanas punktiem Rīgas pilsētas teritorijā:

1. Ķīšežera iela 31, Rīga, LUKoil DUS degvielas uzpildes stacijas teritorijā;
2. Mūkusalas ielā 78, LukOil DUS degvielas uzpildes stacijas teritorijā;
3. Šampētera iela 180, Rīga, „Viadas” uzpildes stacijas teritorijā;
4. Gunāra Astras iela 7, LUKoil DUS degvielas uzpildes stacijas teritorijā;
5. Emmas iela 45, LUKoil DUS degvielas stacijas teritorijā;
6. Getliņu atkritumu savākšanas poligons – šķiroto atkritumu savākšanas laukumā;
7. SIA „Pilsētvīdes servisa” atkritumu šķirošanas laukums, Ēdoles iela 10.

[6.4.5.] Izveidot vienu zaļo atkritumu kompostēšanas laukumu pilsētā katrā Daugavas krastā

Politika nav realizēta, jo līdz 2017.gadam Rīgas pilsētas pārvaldībā (šajā gadījumā dalītā pārvaldībā) ir tikai poligons „Getliņi”.

[6.4.7.] Rekonstruēt slēgtās pilsētas atkritumu izgāztuves (Kleisti, Deglava iela un Bukaišu iela)

Viena no RD politikām saistībā ar atkritumu apsaimniekošanu ir samazināt atkritumu saimniecības radīto vides piesārņojumu. RTP–2006 ievaros ir pilnībā realizēta politika par slēgto pilsētas atkritumu izgāztuvju Kleistos, Deglava ielā un Bukaišu ielā rekonstrukciju. 2015.gadā tika sakopta Rīgas pilsētai piederošā bijušās atkritumu izgāztuves „Kleisti” teritorija 4,5 ha platībā. Atkritumu izgāztuves rekultivācijas ietvaros tika pārvietoti sausie atkritumi, izveidojot ap 13 m augstu uzkalnu, kas pārklāts ar bentonītmāla paklāju, un, lai nelaistu cauri lietūs ūdeņus, uz tā ir uzvesta auglīgā grunts. Veikta teritorijas apzaļumošana, apkārt kalnam pa perimetru ir izrakti grāvji, kas savāc lietūs ūdeņus, kā arī izveidota infiltranta barjera. Izgāztuves aizsargjoslā ierīkoti trīs kontrolurbumi pazemes ūdeņu ņemšanai, lai varētu kontrolēt to piesārņojumu un veikt vides stāvokļa uzraudzību (Ieviešanas uzraudzības pārskats par periodu no 2014. līdz 2016.gadam, 2017).

Tāpat, pārvietojot vairāk nekā 900 000 m³ atkritumu, un, izveidojot 35 m augstu kalnu, 2015.gada rudenī tika pabeigti normatīvo aktu prasībām neatbilstošās Rīgas pilsētas Augusta Deglava ielas izgāztuves rekultivācijas darbi. Kopā ar projekta apkārtnes uzlabošanu, iedzīvotāji ieguvuši vairāk nekā

20 ha plašu labiekārtotu teritoriju. Kalns ir pārklāts ar nosedzošu pretfiltrācijas māla slāni 50 cm biezumā un auglīgas grunts slāni 20 cm biezumā, kā arī apsēts ar zālāju. Kalna konfigurāciju veido dažāda slīpuma nogāzes, radot vizuāli interesantu objektu apkārtnē. Lai nodrošinātu virsūdens plūsmas savākšanu un sadalīšanu, izbūvētas divas ievalkas pa atkritumu kalna perimetru (Ieviešanas uzraudzības pārskats par periodu no 2014. līdz 2016.gadam, 2017).

[6.4.9.] Veicināt sadzīves atkritumu poligona „Getliņi” infrastruktūras attīstību tā darbības laika pagarināšanai, paredzot atkritumu šķirošanas līniju un dedzināšanas iespēju, kā arī uzsākt izpēti par jaunas poligona vietas meklēšanu

Vienlaikus poligona „Getliņi” teritorijā uzcelta jauna atkritumu šķirošanas rūpnīca, kas nodrošina videi drošu atkritumu apsaimniekošanu Rīgas reģionā. Pēdējos gados Rīgā kopumā likvidētas ap 23 nesankcionētām atkritumu izgāztuvēm. Sekmējot pilsētas attīstību, RP sniedza atbalstu SIA „Getliņi EKO” dalībai Milānas Pārtikas pakta konkursā kā Rīgas pilsētas iniciatīvai „No pārtikas atkritumiem līdz veselīgai, ne-sezonas pārtikai”, kurā tika saņemta balva par labāko Eiropas galvaspilsētu un lielpilsētu īstenoto iniciatīvu pārtikas atkritumu samazināšanas, apstrādes un pārstrādes jomā 2016.gada 14.oktobrī Romā, Itālijā (Ieviešanas uzraudzības pārskats par periodu no 2014. līdz 2016.gadam, 2017).

[6.4.2.] Attīstīt atkritumu ražošanas un apsaimniekošanas uzskaites, reģistrācijas un kontroles sistēmu, ieviešot atkritumu ražotāju reģistru, pilnveidojot uzskaiti un kontroli

Atkritumu pārvaldības aspektā Rīgas pilsēta izstrādāja un apstiprināja Rīgas pilsētas atkritumu apsaimniekošanas plānu 2006.–2012.gadam (Atkritumu apsaimniekošanas valsts plāns 2013.-2020.gadam, 2013), tomēr nav pieejama informācija, ka apsaimniekošanas plāns būtu izstrādāts nākamajam plānošanas periodam.

Lai administrētu atkritumus un ar tiem saistītos jautājumus, RP izmanto pilsētas atkritumu ražotāju vadības sistēmu jeb PARIS sistēmu, kas ietver visu informāciju par atkritumu apsaimniekošanu: adrese, īpašnieki, tiesiskie valdītāji un pārvaldnieki, konteineru novietošanas vietas, daudzums, tipi, lielumi, izvešanas biežums, atkritumu veidi, saņemto sūdzību reģistrēšana, noslēgto līgumu izpildes un atkritumu apsaimniekotāju darbības kontroli, kopsavilkumu un atskaišu sagatavošanu. RD MVD gatavo visu nepieciešamo dokumentāciju publiskās un privātās partnerības procedūras uzsākšanai atkritumu apsaimniekošanas jomā. Iepirkuma rezultātā tiks noteikts viens (pašreiz ir četri) pilsētas atkritumu apsaimniekotājs uz 20 gadiem. Pēc minētās procedūras pabeigšanas tiks atjaunots atkritumu radītāju reģistrs, ka arī tiks realizēti visi pasākumi, lai samazinātu radītos atkritumu daudzumus Rīgas pilsētā. Pēc līguma noslēgšanas tiks arī realizēta politika par zaļo atkritumu kompostēšanas laukumu izveidi abās Daugavas pusēs – pašlaik daļa no bioloģisko noārdāmajiem atkritumiem tiek kompostēti Getliņos.

Indikatori

15. tabula.

2009.gada un 2013.gada SIVN monitoringa ziņojumā rekomendētie atkritumu apsaimniekošanas indikatori

2009.gada SIVN monitoringa ziņojumā rekomendētie atkritumu apsaimniekošanas indikatori		
Indikators	Mērvienība	Datu avots
Dalīti savākto atkritumu daudzums	Dalīti savākto atkritumu daudzums attiecībā pret kopējo savākto daudzumu (%)	Atkritumu apsaimniekošanas uzņēmumi
Sadzīvē radītais atkritumu daudzums	kg uz iedzīvotāju gadā	Atkritumu apsaimniekošanas uzņēmumi
Kopējais pārstrādātais sadzīves atkritumu daudzums	% no gadā radītā apjoma	Atkritumu apsaimniekošanas uzņēmumi
Šķirotu atkritumu apjoms	% no kopējā savākto atkritumu daudzuma	Atkritumu apsaimniekošanas uzņēmumi
Dalīto atkritumu savākšanas punkti	Dalīto atkritumu savākšanas punktu skaits kopā	RD
Sadzīvē radušos bīstamo atkritumu specializētie savākšanas punkti	Savākšanas punktu kopskaits	RD
2013.gada SIVN monitoringa ziņojumā izmantotie atkritumu apsaimniekošanas indikatori		
Savākto nešķirotu sadzīves atkritumu daudzums	t gadā	RD
Savākto šķirotu atkritumu daudzums	t gadā	RD

2009.gada un 2013.gada SIVN monitoringa ziņojumā rekomendētie atkritumu apsaimniekošanas indikatori un dati*

Gads	2007	2008	2009	2010	2014/2015	2016
Rīgas pilsētā radītais/savāktais atkritumu apjoms, t	730 272	847 916	501 004	441 590	275 800	311 400
Savāktais nešķirotu sadzīves atkritumu apjoms, t	440 493	635 047	475 448	383 262	248 400	287 600
Dalīti savāktais pārstrādei derīgo materiālu apjoms, t (savāktais šķirotu atkritumu daudzums)	289 779	212 869	25 556	58 328	27 400	23 800
Dalīti savākto atkritumu īpatsvars kopējo atkritumu plūsmā, %	—	—	—	—	9,9	7,6
Iedzīvotāju radīto sadzīves atkritumu daudzums, t	—	—	—	—	~0,323	~0,485

*Dati par 2014. un 2015.gadu ir no pētījuma par Rīgas pilsētas sadzīves atkritumu apsaimniekošanas sistēmas attīstības perspektīvām. Dati par 2016.gadu ir iegūti no atkritumu apsaimniekotājiem (RD MVD).

Izmantotā literatūra

- Birziņš, U. 26.08.2016. „Rīgā pirmais ģimenes krīzes centrs «Mīlgrāvis» 10 gados uzņēmis vairāk nekā 600 cilvēkus”, Latvijas Sabiedriskais medijs. Pieejams: <http://www.lsm.lv/raksts/dzive--stils/veseliba/riga-pirmais-gimenes-krizes-centrs-milgravis-10-gados-uznemis-vairak-neka-600-cilvekus.a198061/> Skatīts: 06.12.2017.
- Ceļu satiksmes drošības direkcija. [bez dat.]. „Sociālās kampaņas”. Pieejams: <https://www.csdd.lv/csdd/socialas-kampanas/> Skatīts: 12.12.2017. Atsauce tekstā: csdd.lv, bez dat.
- City24.lv, 11.07.2017. „Rīgas īres dzīvokļu tirgus – stabils, bez izteiktām svārstībām.” Pieejams: <https://www.city24.lv/lv/nekustama-ipasuma-zinas/9634/rigas-ires-dzivoklu-tirgus--stabil-bez-izteiktam-svarstibam> [skatīts 05.12.2017.]
- diena.lv. 30.12.2016. „Skolas direktore: Virknē Rīgas skolu sešgadniekiem nemaz nebūs vietas”. Pieejams: <https://www.diena.lv/raksts/latvija/viedokli/skolas-direktore-virkne-rigas-skolu-sesgadniekiem-nemaz-nebus-vietas-14162861> Skatīts: 06.12.2017.
- Eglīte, P., Ivbulis, B., Gņedovska, I. 2012. Demogrāfiskās prognozes Rīgā un Pierīgā. Pieejams: <http://sus.lv/lv/petijumi/demografiskas-prognozes-riga-un-pieriga>
- e-skola.lv. 5.10.2015. „Turpinās Rīgas Austrumu vidusskolas ēkas rekonstrukcija”. Pieejams: <http://www.e-skola.lv/public/71413.html> Skatīts: 06.12.2017.
- E.Daniševska birojs, SIA „Solvers,,. 2014. Stāvparku sistēmas sadaļas attīstības plāns . Gala ziņojums. Sk. 24.08.2017. Pieejams: <http://www.sus.lv/lv/petijumi/rigas-domes-autonovietnu-politikas-un-attistibas-koncepcijas-izstrade-stavparku-sistemas>
- E.Daniševska birojs, SIA „Solvers”. 2015. Stāvvietu infrastruktūras sadaļas attīstības plāns. Plānotā situācija. Gala ziņojums. Sk. 24.08.2017. Pieejams: http://www.sus.lv/sites/default/files/media/faili/2015_06_29_autostavvietas_gala_zinojums.pdf
- Felcis, R., Ņikišins, J., Zača, E. 2014. Pierīgas iedzīvotāju dzīves vietas izvēles kritēriji. Pētījuma rezultātu atskaite. Pieejams: http://www.sus.lv/sites/default/files/media/faili/lu_szf_rd_pierigas_iedzivotaji_atskaite_par_petijumu.pdf
- Golunovs, J. 2015. Dzīvojamo namu energoefektivitātes paaugstināšanas gaita Rīgā. Pieejams: https://www.latvenergo.lv/files/news/4_Dzivojamo_namu_energoefektivitates_paaugstinanas_gaita_Riga_28.01.2015.pdf [skatīts 05.12.2017.]
- Jāzēpa Mediņa Rīgas 1.mūzikas skola. [bez dat.]. Pieejams: <http://jmr1ms.lv/par-skolu/> Skatīts: 06.12.2017. Atsauce tekstā: jmr1ms.lv, bez dat.
- LATIO Tirgus analīzes nodaļa, 2017. *Mājokļu tirgus pārskats. Rīga un reģioni. 2017. gada I pusgads.* Pieejams: <https://latio.lv/lv/pakalpojumi/tirgus-analize/majoklu-tirgus/147/latio-majoklu-tirgus-parskats-2017-1-pusgads.pdf> [skatīts 05.12.2017.]
- Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs. 2015. Daugavas upju baseinu apgabala apsaimniekošanas plāns 2016.-2021. gadam. Pieejams: https://www.meteo.lv/fs/CKFinderJava/userfiles/files/Vide/Udens/Ud_apsaimn/UBA%20plani/Daugavas_upju_baseinu_apgabala_apsaimniekosanas_plans_2016_-2021_g_final.pdf

Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs. [bez dat.A]. Piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu reģistrs. Pieejams: http://oas.vdc.lv:7779/p_ppv.html Atsauce tekstā: LVĢMC, bez dat.A

Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs. [bez dat.B]. Ūdens kvalitātes novērtējums. Pieejams: <https://www.meteo.lv/lapas/vide/udens/udens-kvalitate/udens-kvalitate?id=1100&nid=433> Atsauce tekstā: LVĢMC, bez dat.B

LR Satiksmes ministrija. [bez dat. A] Latvijas apstiprinātie (TEN-T) projekti. Sk.: 24.07.2017. Pieejams: <http://www.sam.gov.lv/satmin/content/?cat=223> Atsauce tekstā: Satiksmes ministrija, bez dat. A

LR Satiksmes ministrija. [bez dat. B.]. Rail Baltica. Skatīts: 21.07.2017. <http://www.sam.gov.lv/sm/content/?cat=467> Atsauce tekstā: Satiksmes ministrija, bez dat. B

LR Satiksmes ministrija. 2010. Rīgas un Pierīgas mobilitātes plāns. Pieejams: <http://www.sam.gov.lv/sm/content/?cat=365> Atsauce tekstā: Satiksmes ministrija, 2010

Ministru kabineta 2004. gada 23. marta noteikumi Nr. 157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums”.

Ministru kabineta 2009. gada 11. augusta noteikumi Nr. 918 „Noteikumi par ūdenstilpju un rūpnieciskās zvejas tiesību nomu un zvejas tiesību izmantošanas kārtību”.

Ministru kabineta 2010. gada 16. marta noteikumi Nr. 264 „Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi.

Ministru kabineta 2012. gada 10. janvāra noteikumi Nr. 38 „Peldvietas izveidošanas un uzturēšanas kārtība”.

Ministru kabineta 2012. gada 16. oktobra noteikumi Nr. 711 „Noteikumi par pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem.

Ministru kabineta 2012. gada 18. decembra noteikumi Nr. 935 „Noteikumi par koku ciršanu mežā”.

Ministru kabineta 2012. gada 18. decembra noteikumi Nr. 940 „Noteikumi par mikroliegumu izveidošanas un apsaimniekošanas kārtību, to aizsardzību, kā arī mikroliegumu un to buferzonu noteikšanu”.

moduls.lv. 10.02.2010. „Pēc renovācijas atvērta Rīgas 15. Vidusskola”. Pieejams: <http://www.moduls.lv/lv/zinas/2010/janvaris/pec-renovacijas-atverta-rigas-15-vidusskola> Skatīts: 06.12.2017.

Neatkarīgā Rīta Avīze Latvijai. 10.08.2016. „Uzlabo Rīgas elektroapgādes drošību un kvalitāti”.

Nra.lv (Neatkarīgā rīta avīze). 25.02.2014. „Izveidos Rīgas veselības centru”. Pieejams: <http://nra.lv/latvija/riga/112170-izveidos-rigas-veselibas-centru.htm> Skatīts: 06.12.2017. Atsauce tekstā: nra.lv. 2014a

Nra.lv (Neatkarīgā rīta avīze). 24.07.2014. „Imantā atklāts lielākais jaunais sociālo dzīvojamo māju komplekss”. Pieejams: <http://nra.lv/latvija/riga/121892-imanta-atklats-lielakais-jaunais-socialo-dzivojamo-maju-komplekss.htm> Skatīts: 06.12.2017. Atsauce tekstā: nra.lv, 2014b

Rail Baltica. Skatīts: 21.07.2017. <http://edzl.lv/>

Rīga.lv. 17.04.2016. „2016. gads: visi plānotie skolu un bērnudārzu remontī”. Pieejams: <https://riga.lv/lv/news/2016-gads-visi-planotie-skolu-un-bernudarzu-remonti?8837> Skatīts: 06.12.2017. Atsauce tekstā: riga.lv, 2016a

Rīga.lv. 5.05.2016. „Pa Rīgu ar kuģīti!”. Pieejams: <https://www.riga.lv/lv/news/pa-rigu-ar-kugiti?9013> Skatīts: 06.12.2017. Atsauce tekstā: riga.lv, 2016b

Rīga.lv. 02.01.2017. Rīgas pamestie nami: kā pašvaldība cīnās ar graustiem. Pieejams: <https://www.riga.lv/lv/news/rigas-pamestie-nami-ka-pasvaldiba-cinas-ar-graustiem?10149> [skatīts 05.12.2017.] Atsauce tekstā: riga.lv, 02.01.2017

Rīga.lv. 04.10.2017. Rīga līdzfinansēs dzīvojamo ēku pieslēgšanu centralizētajai ūdensapgādei un kanalizācijai. Pieejams: <https://www.riga.lv/lv/news/riga-lidzfinanses-dzivojamo-eku-pieslegšanu-centralizetajai-udensapgadei-un-kanalizacijai?12080> Atsauce tekstā: riga.lv, 04.10.2017.

Rīga.lv. 28.04.2017. Bezmaksas kursus māju vecākajiem noklausījušies jau 555 cilvēki. Pieejams: <https://www.riga.lv/lv/news/bezmaksas-kursus-maju-vecakajiem-ir-noklausijusies-jau-555-cilveki?10957> [skatīts 05.12.2017.]

Rīga.lv. 31.08.2017. Bērnu laukumi Ķengaragā, Dārziņos, Juglā un centrā: kas jauns? Pieejams: <https://www.riga.lv/lv/news/bernu-laukumi-ķengaraga-darzinos-jugla-un-centra-kas-jauns?11851> [skatīts 05.12.2017.]

Rīga2014.laab.lv. [bez dat.]. Pagalmu plānošana 2014. Pieejams: <http://riga2014.laab.lv> [skatīts 05.12.2017.]

Rīgas brīvostas pārvalde. [bez dat.]. Fakti un skaitļi. Pieejams: <http://rop.lv/lv/par-ostu/fakti-un-skaitli.html> Skatīts: 12.12.2017. Atsauce tekstā: rop.lv, bez dat.

Rīgas dome, 2014. Rīgas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030. gadam. Rīgas domes lēmums Nr. 1173. Apstiprināts 27.05.2014. Pieejama: http://www.rdpad.lv/wp-content/uploads/2014/11/STRATEGIJA_WEB.pdf.

Rīgas domes 2000. gada 16. maija saistošie noteikumi Nr.75 „Rīgas hidrogrāfiskā tīkla uzturēšanas noteikumi”.

Rīgas domes 2005. gada 20. decembra saistošie noteikumi Nr. 34 „Rīgas teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi”.

Rīgas domes 2013. gada 15. janvāra saistošie noteikumi Nr. 204 „Rīgas pilsētas apstādījumu uzturēšanas un aizsardzības saistošie noteikumi”.

Rīgas domes 2014. gada 26. augusta saistošie noteikumi Nr. 115 „Kultūras un atpūtas parka „Mežaparks” daļas, ko aizņem meža parks, apsaimniekošanas un aizsardzības saistošie noteikumi”.

Rīgas domes Izglītības, kultūras un sporta departaments. [bez dat.]. Sabiedrības integrācijas projektu finansēšanas konkursi. Pieejams: <http://www.iksd.riga.lv/public/31601.html> [skatīts 05.12.2017.] Atsauce tekstā: RD IKSD, bez dat.

Rīgas domes Izglītības, kultūras un sporta departaments. [bez dat.]. Sabiedrības integrācijas projektu finansēšanas konkursi. Pieejams: <http://www.iksd.riga.lv/public/31601.html> [skatīts 05.12.2017.]

Rīgas domes Izglītības, kultūras un sporta departaments. 2012. Rīgas pilsētas sabiedrības integrācijas programma 2012.–2017. gadam. Apstiprināta ar Rīgas domes 25.09.2012. lēmumu Nr.5252.

Rīgas domes Izglītības, kultūras un sporta departaments. 30.07.2012. „Šovasar remontdarbi notiek 79 skolās”. Pieejams: <http://www.iksd.riga.lv/public/45666.html>. Skatīts: 06.12.2017. Atsauce tekstā: RD IKSD, 2012

Rīgas domes Īpašuma departaments. [bez dat.]. Vidi degradējošās būves Rīgā. Pieejams: <http://grausti.riga.lv/> [skatīts 05.12.2017.] Atsauce tekstā: grausti.riga.lv, bez dat.

Rīgas domes Īpašumu departaments. [bez dat.]. Eiropas Savienības un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansētie projekti. Pieejams: http://rdid.lv/lv/eiropas_fonda_finansetie_projekti/valdeku_58a/ Skatīts: 6.12.2017. Atsauce tekstā: RD ĪD, bez dat.

Rīgas domes Labklājības departaments. [bez dat.]. Ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijas pakalpojums pilngadīgām personām. Pakalpojuma apraksts. <http://www.ld.riga.lv/lv/paklautibas-iestades/ilgstosas-socialas-aprupes-un-socialas-rehabilitācijas-institūcijas-pansionati.html> [skatīts 07.12.2017.]

Rīgas domes Mājokļu un vides departaments. [bez dat.] „Atkritumu apsaimniekošana”. Pieejams: <http://mvd.riga.lv/nozares/vides-parvalde/atkritumu-apsaimniekosana/> Skatīts: 06.12.2017. Atsauce tekstā: RD MVD, bez dat

Rīgas domes Mājokļu un vides departaments. 2016. Rīgas pilsētas gaisa kvalitātes uzlabošanas rīcības programma 2016.-2020. gadam. Pieejams: <http://www.sus.lv/sites/default/files/media/faili/rigaspilsetasgaisakvalitatesuzlabosanasricibasprogramma2016.2020.pdf> Atsauce tekstā: Rīgas pilsētas gaisa kvalitātes uzlabošanas rīcības programma 2016.-2020. gadam, 2016

Rīgas domes Mājokļu un vides departaments. 2017. Gaisa piesārņojuma mērījumu rezultāti Rīgā 2016. gadā. Atsauce tekstā: RD MVD, 2017

Rīgas domes Mājokļu un vides departaments. 2017b. Rīcības plāns vides trokšņa samazināšanai Rīgas aglomerācijā 2017. – 2022.gadam. Atsauce tekstā: RD MVD, 2017b

Rīgas domes Pilsētas attīstības departaments. [bez dat.] Projekts „Ziemeļu Koridors”. Sk. 24.07.2017. Pieejams: <http://www.rdpad.lv/projekti/projekts-ziemelu-koridors/> Atsauce tekstā: RD PAD, bez dat.

Rīgas domes Pilsētas attīstības departaments. 2013. Rīgas vēsturiskā centra un tā aizsardzības zonas teritorijas plānojums (ar grozījumiem). Paskaidrojuma raksts. Apstiprināts ar Rīgas domes 18.06.2013. lēmumu Nr.6331.

Rīgas domes Pilsētas attīstības departaments, 2014. Pārskata „2013.gada pārskats par Rīgas ilgtermiņa attīstības stratēģijas līdz 2025.gadam un Rīgas attīstības programmas 2010.–2013.gadam ieviešanu” gala atskaite. Atsauce tekstā: Pārskats par Stratēģijas ieviešanu Rīgā par 2013.gadu, 2014

Rīgas domes Pilsētas attīstības departaments. 2015. Pārskata „2014.gada pārskats par Rīgas ilgtermiņa attīstības stratēģijas līdz 2030.gadam un Rīgas attīstības programmas 2014.–2020.gadam ieviešanu” gala atskaite. Pieejams: http://www.sus.lv/sites/default/files/media/faili/parskats_0.pdf Atsauce tekstā: Pārskats par Stratēģijas ieviešanu Rīgā par 2014.gadu, 2015

Rīgas domes Pilsētas attīstības departaments. 2016. Pārskata „2015.gada pārskats par Rīgas ilgspējīgas attīstības stratēģijas līdz 2030.gadam un Rīgas attīstības programmas 2014.-2020.gadam ieviešanu” gala atskaite. Pieejams: http://www.sus.lv/sites/default/files/media/faili/0_parskats_2015.pdf Atsauce tekstā: Pārskats par Stratēģijas ieviešanu Rīgā par 2015.gadu, 2016

Rīgas domes Pilsētas attīstības departaments. 2017. Ainavu tematiskais plānojums. Pieejams: http://www.rdpad.lv/wp-content/uploads/2017/10/ainavu/AIN_18_09_2017.pdf

Rīgas domes Pilsētas attīstības departaments. 2017. Mājokļu attīstības tematiskais plānojums. Pieejams: <http://www.rdpad.lv/wp-content/uploads/2017/10/majoklu/Paskaidrojumaraksts.pdf>
Atsauce tekstā: Mājokļu attīstības tematiskais plānojums, 2017

Rīgas domes Pilsētas attīstības departaments. 2017. Mājokļu labiekārtotība Rīgā, %. Pieejams: <http://www.sus.lv/lv/4-socialie-procesi/46-majoklis> [skatīts 05.12.2017.] Atsauce tekstā: sus.lv, 2017

Rīgas domes Pilsētas attīstības departaments. 2017. Rīgas brīvostas tematiskais plānojums. Pieejams: <http://www.rdpad.lv/wp-content/uploads/2017/10/osta/Paskaidrojumaraksts.pdf>

Rīgas domes Pilsētas attīstības departaments. 2017. Pārskata „2016.gada pārskats par Rīgas ilgtspējīgas attīstības stratēģijas līdz 2030.gadam un Rīgas attīstības programmas 2014.-2020.gadam ieviešanu” gala atskaite. Pieejams: http://www.sus.lv/sites/default/files/media/faili/parskats_2016.pdf Atsauce tekstā: Pārskats par Stratēģijas ieviešanu Rīgā par 2016.gadu, 2017

Rīgas domes Pilsētas attīstības departaments. 2017. Transporta attīstības tematiskais plānojums (projekts). Sk. 23.08.2017. Pieejams: http://www.rdpad.lv/wp-content/uploads/2016/10/TRANSPORTS/Transporta_att%C4%ABst%C4%ABbas_tematiskais_planojums_Paskaidrojuma_raksts.pdf

Rīgas domes Pilsētas attīstības departaments. 2017. Ūdens teritoriju un krastmalu tematiskais plānojums. Pieejams: http://www.rdpad.lv/wp-content/uploads/2017/10/udensteritoriju/UD_18_08_2017.pdf Atsauce tekstā: ŪD TmP, 2017

Rīgas domes Pilsētas attīstības departaments. 2017. Rīgas ilgtspējīgas attīstības stratēģijas līdz 2030.gadam un Rīgas attīstības programmas 2014.-2020.gadam ieviešanas uzraudzības pārskats par periodu no 2014. līdz 2016.gadam. Atsauce tekstā: Ieviešanas uzraudzības pārskats par periodu no 2014. līdz 2016.gadam, 2017

Rīgas domes Pilsētas attīstības departaments. 2017. Uzņēmējdarbības funkciju nodrošināšanai nepieciešamo teritoriju tematiskais plānojums. Pieejams: <http://www.rdpad.lv/wp-content/uploads/2017/10/uznemejdarbiba/Paskaidrojuma%20raksts.pdf>

Rīgas domes Sabiedrisko attiecību nodaļa. 2016. Atklās jaunu pašvaldības dzīvojamo māju ar pansiju. Pieejams: <https://pasvaldiba.riga.lv/LV/PostingData/News/2016/10/atklas-jaunu-pasvaldibas-dzivojamo-maju-ar-pansiju.htm?Date=06.10.2016&Category=10> [skatīts 05.12.2017.]

Rīgas domes Satiksmes departaments [bez dat.A] „Istenotie ES fondu līdzfinansētie projekti”. Pieejams: <http://www.rdsd.lv/eiropas-savieniba/istenotie-es-fondu-lidzfinansetie-projekti/viestura-un-meza-prospektu-divlimenu-parvads-austrumu-magistrales-ietavros> [skatīts 24.07.2017.] Atsauce tekstā: RD SD, bez dat. A

Rīgas domes Satiksmes departaments. [bez dat.B]. Krišjāņa Valdemāra ielas un Daugavgrīvas ielas satiksmes mezgla rekonstrukcija. Pieejams: <http://www.rdsd.lv/eiropas-savieniba/istenotie-es-fondu-lidzfinansetie-projekti/krisjana-valdemara-un-daugavgrivas-ielau-satiksmes-mezgla-rekonstrukcija> [skatīts 07.12.2017.] Atsauce tekstā: RD SD, bez dat. B

Rīgas domes Satiksmes departaments. [bez dat.C]. Velojoslas Rīgas ielās. Pieejams: <http://www.rdsd.lv/velosatiksme-riga/velojoslas-rigas-ielas> [skatīts 07.12.2017.] Atsauce tekstā: RD SD, bez dat. C

Rīgas domes Satiksmes departaments. [bez dat.D] Viestura un Meža prospektu divlīmeņu pārvads austrumu maģistrāles ietvaros. Sk.24.07.2017. Pieejams: <http://www.rdsd.lv/eiropas-savieniba/istenotie-es-fondu-lidzfinansetie-projekti/viestura-un-meza-prospektu-divlimenu-parvads-austrumu-magistrales-ietavros> Atsauce tekstā: RD SD, bez dat. D

Rīgas domes Satiksmes departaments. 2015. Rīgas pilsētas velosatiksmes attīstības koncepcija 2015.-2030. gadam. Pieejams: http://www.sus.lv/sites/default/files/media/faili/02velokonkpcijanr.2757_0.pdf Atsauce tekstā: Rīgas pilsētas velosatiksmes attīstības koncepcija 2015.-2030. Gadam, 2015

Rīgas enerģētikas aģentūra. [bez dat]. Datu bāze dzīvojamām mājām Rīgā. Pieejams: <http://www.rea.riga.lv/energoefektivitate/datu-baze-dzivojamam-majam-riga> Atsauce tekstā: Datu bāze dzīvojamām mājām Rīgā, bez dat.

Rīgas enerģētikas aģentūra. 2009. Progresā ziņojums Nr. 2 par Rīgas siltumapgādes attīstības koncepcijas 2006.-2016. g. izpildi. Pieejams: http://www.sus.lv/sites/default/files/media/faili/siltumapgades_att_konc.pdf Atsauce tekstā: REA, 2009

Rīgas enerģētikas aģentūra. 2013. Daudzdzīvokļu māju renovācija Rīgā no 2011. līdz 2008. gadam. Pieejams: http://www.rea.riga.lv/files/Daudzdzivoklu_dzivojamo_maju_renovacija_lidz_2008_gadam.pdf [skatīts 05.12.2017.] Atsauce tekstā: REA, 2013

Rīgas enerģētikas aģentūra. 2014. Rīga Smart City Sustainable Energy Action Plan 2014-2020. Pieejams: http://www.rea.riga.lv/files/RIGA_SMART_CITY_SEAP_2014-2020_EN.pdf Atsauce tekstā: REA, 2014

Rīgas enerģētikas aģentūra. 2016. Daudzdzīvokļu māju renovācija Rīgā (ar struktūrfondu atbalstu – no 2009. gada). Pieejams: http://www.rea.riga.lv/files/Daudzdzivoklu_dzivojamo_maju_renovacija_Riga_no_2009_gada.pdf [skatīts 05.12.2017.] Atsauce tekstā: REA, 2016

Rīgas enerģētikas aģentūra, Fizikālās enerģētikas institūts. [bez dat.] Energoefektivitātes veicināšana mājāsaimniecībās, izmantojot viedās tehnoloģijas. Pieejams: http://www.rea.riga.lv/files/e-katalogs/E-katalogs_13_Energoefektivitates_veicinasana_majsaimniecibas_izmantojot_viedas_tehnologijas.pdf [skatīts 05.12.2017.] Atsauce tekstā: REA, bez dat.

Rīgas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030. gadam. Rīgas domes lēmums Nr. 1173. Apstiprināts 27.05.2014. Pieejams: http://www.rdpad.lv/wp-content/uploads/2014/11/STRATEGIJA_WEB.pdf.

Rīgas pašvaldības portāls. 18.01.2017. „Ziemas aktīvās atpūtas iespējas Rīgā”. Pieejams: <https://pasvaldiba.riga.lv/LV/PostingData/News/2017/1/ziemas-aktivas-atputas-iespejas-riga.htm?Date=23.01.2017> [Skatīts 06.12.2017.] Atsauce tekstā: Rīgas pašvaldības portāls, 18.01.2017

Rīgas pilsētas arhitekta birojs. 2008. Konkursa „Gada balva Rīgas arhitektūrā” nolikums. Apstiprināts 16.04.2008. Rīgas Domes Pilsētas attīstības komitejā.

Rīgas pilsētas arhitekta birojs. 2016. Pētījums: sērījveida daudzdzīvokļu namu inženiertehniskais stāvoklis Rīgā ir apmierinošs; nepieciešami energoefektivitātes pasākumi un ēku renovācija. Pieejams: http://www.arhitekts.riga.lv/index.php?option=com_content&view=article&id=569:petijums-serijveida-daudzdzivoklu-namu-inzeniertehniskais-stavoklis-riga-ir-apmierinoss-nepieciejami-energoefektivitates-pasakumi-un-eku-renovacija&catid=9&Itemid=96

Rīgas pilsētas sabiedrības integrācijas programma 2012.–2017. gadam. 2012. RD IKDS. APSTIPRINĀTA ar Rīgas domes 25.09.2012. lēmumu Nr.5252.

Rīgas vēsturiskā centra un tā aizsardzības zonas teritorijas plānojums (ar grozījumiem). Paskaidrojuma raksts. Rīgas domes 18.06.2013. lēmumu Nr.6331. Apstiprināts 27.06.2013.

Rīgas Vides centrs „Agenda21”. 2005. Ietekmes uz vidi stratēģiskā novērtējuma vides pārskats Rīgas attīstības plānam 2006.-2018.gadam.

Rtu.lv. [Bez dat.]. „Kas paveikts 21. Gadsimtā?”. Pieejams: <https://www.rtu.lv/lv/universitate/kipsalas-studentu-pilsetina/kas-paveikts-21-gadsimta> Skatīts: 06.12.2017.

SIA „Aptauju Centrs” & SIA „Excolo Latvija”. 2016. Pilsētvides attīstību raksturojošo pakalpojumu kvalitāte un pieejamība Rīgas 58 apkaimēs 2016. gadā. Pieejams: <http://www.sus.lv/lv/pilsetvides-attistibu-raksturojoso-pakalpojumu-kvalitate-un-pieejamiba-rigas-58-apkaimes-2016gada>

SIA „Datorkarte”. 2012. „Degradēto teritoriju Rīgā apsekojums”. Pieejams: <http://www.sus.lv/lv/degradeto-teritoriju-un-objektu-apsekojums-riga>

SIA „Getliņi EKO”. [bez dat.] Par mums. Pieejams: <http://www.getlini.lv/lv/uz%C5%86%C4%93mums> [skatīts 05.12.2017]

SIA „Grupa93”. 2013. Rīgas teritorijas plānojuma 2006.-2018.gadam realizācijas izvērtējums.

SIA „Grupa 93”. 2014. Pētījums „Apbūves un vides veidošanas vadlīniju izstrāde Rīgas apdzīvojuma telpiskās struktūras stiprināšanai”. Mājokļu pieprasījums, pieejamība un kvalitāti ietekmējošie faktori, mājokļu attīstības prognoze. Pieejams: http://www.sus.lv/sites/default/files/media/faili/majoklis_1.dala_.pdf Atsauce tekstā: SIA „Grupa 93”, 2014

SIA „Grupa93”. 2004. Pētniecības darbs „Degradēto teritoriju izpēte Rīgas pilsētā”. Pasūtītājs: Rīgas domes Pilsētas attīstības departaments.

SIA „Imink”. 2005. Transporta infrastruktūras esošās situācijas raksturojums. Pieejams: http://www.sus.lv/sites/default/files/media/faili/17_transp_esosas_situac_raksturoj-izpete_un_skaitiis_aptaujas_dati_mazs.pdf

SIA „Metrum”. 2013. Ūdensobjektu un krastmalu ārpus Rīgas vēsturiskā centra un tā aizsardzības zonas teritorijas izpēte. Pētījuma 2. daļa. Pieejams: http://www.sus.lv/sites/default/files/media/faili/2_esosas_situacijas_analize.pdf

SIA „Rīgas satiksme”. 2012. Rīgas pašvaldības SIA „Rīgas satiksme” ilgtermiņa stratēģija no 2012. gada līdz 2033. gadam. Pieejams: https://www.rigassatiksme.lv/files/rp_sia_rigas_satiksme_strategija_2012_-2033_gadam_1.pdf Skatīts: 13.12.2017. Atsauce tekstā: SIA „Rīgas satiksme” ilgtermiņa stratēģija no 2012.– 2033.gadam, 2012.

SIA „Rīgas meži”. [Bez dat.A]. „Atpūtas iespējas Rīgas mežos”. Pieejams: http://www.rigasmezi.lv/lv/mezi/par_meziem_fakti_/atputas_iespejas/?doc=1253&ins_print=1 [skatīts: 06.12.2017.] Atsauce tekstā: SIA „Rīgas meži”, bez dat.A

SIA „Rīgas meži”. [Bez dat.B]. „Par Rīgas mežniecību”. Pieejams: http://www.rigasmezi.lv/lv/mezi/par_meziem_fakti_/atputas_iespejas/?doc=1253&ins_print=1 Skatīts: 06.12.2017. Atsauce tekstā: SIA „Rīgas meži”, bez dat.B

SIA „Rīgas meži”. 15.08.2011. „Mežaparkā atklāta viena no modernākajām BMX trasēm Eiropā”. Pieejams: <http://www.rigasmezi.lv/lv/mezaparks/jaunumi/Mezaparka-atklata-viena-no-modernakajam-BMX-trasem-Eiropa/> Skatīts: 06.12.2017. Atsauce tekstā: SIA „Rīgas meži”, 2011

SIA „Rīgas meži”. 2015. Sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Rīgas Mežidoc=1061 [skatīts 07.12.2017.]

SIA „Rīgas meži”. 2016a. „Jauna daudzfunkcionāla trenāžieru laukuma atklāšana „Mežaparkā”. Pieejams: <http://www.rigasmezi.lv/lv/mezaparks/jaunumi/?doc=8560> Skatīts: 06.12.2017. Atsauce tekstā: SIA „Rīgas meži”, 2016a

SIA „Rīgas meži”. 2016b. „Mežaparkā” darbojas SIA „AK13” sporta inventāra nomas punkts”. Pieejams: <http://www.rigasmezi.lv/lv/mezaparks/jaunumi/?doc=8086> Skatīts: 06.12.2017. Atsauce tekstā: SIA „Rīgas meži”, 2016b

SIA „Rīgas namu pārvaldnieks”. [bez dat.]. Māju atjaunošana. ES atbalsts. Pieejams: https://www.rnparvaldnieks.lv/lv/maju_atjaunoshana/es_atbalsts/ [skatīts 05.12.2017.]

SIA „Rīgas pilsēt būvnieks”. 2014. Rīgas pilsētas pašvaldības dzīvojamā fonda attīstības programma 2014.-2018. gadam. Pieejams: http://www.rigaspilsetbuvnieks.lv/media/uploads/UserFiles/rigas_pasvaldibas_dzivojama_fonda_attistibas_programma_2014.-2018.gadam.pdf Atsauce tekstā: Rīgas pilsētas pašvaldības dzīvojamā fonda attīstības programma 2014.-2018. gadam, 2014

SIA „Rīgas ūdens”. 05.12.2016. Katlakalna ielā ar jaunu metodi renovēts ūdensvads. Pieejams: <https://www.rigasudens.lv/aktuali/zinas/katlakalna-iela-ar-jaunu-metodi-renovets-udensvads/> [skatīts 05.12.2017] Atsauce tekstā: rigasudens.lv, 2016a.

SIA „Rīgas ūdens”. 30.12.2016. Ķengaragā uzlabosies ūdensapgāde. Pieejams: <https://www.rigasudens.lv/aktuali/zinas/kengaraga-uzlabosies-udensapgade/> [skatīts 05.12.2017.] Atsauce tekstā: rigasudens.lv, 2016b.

SIA „Rīgas ūdens”. 2015. Rīgas ūdens un apkārtējās vides projekti. Pieejams: <https://www.rigasudens.lv/par-mums/rigas-udens-un-apkartejās-vides-projekti/> Atsauce tekstā: rigasudens.lv, 2015

SIA „Vides konsultāciju birojs”. 2009. Rīgas teritorijas plānojuma 2006.-2018.gadam grozījumu stratēģiskā IVN vides pārskats.

Šnīdere, L. 2016. Ēku energoefektivitātes jautājumi klimata pārmaiņu draudu kontekstā. Pieejams: http://site-221487.mozfiles.com/files/221487/Teh_kopa_gala.pdf [skatīts 05.12.2017.]

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas. 2012. Atkritumu apsaimniekošanas valsts plāns 2013.-2020.gadam. Pieejams: file:///C:/Users/jpantelejeva/Downloads/VARAMPI_081021_atkritumi.pdf Atsauce tekstā: Atkritumu apsaimniekošanas valsts plāns 2013.-2020.gadam, 2013

Vides pārraudzības valsts birojs. 2016. Atzinums Nr .5 par Eiropas standarta platuma publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras līnijas Rail Baltica būvniecības ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu. Pieejams: http://www.rdpad.lv/wp-content/uploads/2016/05/Atzinums_VidesPB.pdf